

**Latvijas
vides
aizsardzības
fonds**

**MATERIĀLS TAPIS AR LATVIJAS VIDES AIZSARDZĪBAS FONDA
FINANSIĀLU ATBALSTU**

**IETEIKUMI PAŠVALDĪBĀM
SAISTOŠO NOTEIKUMU IZSTRĀDEI
SABIEDRISKO ŪDENSĀIMNIECĪBAS
PAKALPOJUMU SNIEGŠANAS UN
LIETOŠANAS JOMĀ**

2016

Satura rādītājs

IEVADS	4
1. SPĒKĀ ESOŠO NORMATĪVO AKTU PRASĪBU APKOPOJUMS UN ANALĪZE	5
2. IETEIKUMI SAISTOŠO NOTEIKUMU PROJEKTA SAGATAVOŠANAI	7
3. IETEIKUMI, ORGANIZĒJOT ŪDENSŠAIMNIECĪBAS PAKALPOJUMUS UN NOSAKOT PAŠVALDĪBAS IESTĀDI VAI IZVĒLOTIES KOMERSANTU ŪDENSŠAIMNIECĪBAS PAKALPOJUMU SNIEGŠANAI.....	11
4. PRASĪBAS, NOSAKOT APBŪVES TERITORIJAS UN IZSTRĀDĀJOT APBŪVES NOTEIKUMUS TERITORIJĀS, KURĀS IERĪKOJAMAS CENTRALIZĒTĀS ŪDENSAPGĀDES VAI KANALIZĀCIJAS SISTĒMAS	12
5. PRASĪBAS NEKUSTAMĀ ĪPAŠUMA PIEVIENOŠANAI CENTRALIZĒTAJAI ŪDENSAPGĀDES VAI KANALIZĀCIJAS SISTĒMAI, ŠO SISTĒMU EKSPLOATĀCIJAI, LIETOŠANAI UN AIZSARDZĪBAI, TAI SKAITĀ CENTRALIZĒTĀ KANALIZĀCIJAS SISTĒMĀ NOVADĀMO NOTEKŪDEŅU SASTĀVAM.....	15
6. NOSACĪJUMI PAŠVALDĪBAS LĪDZFINANSĒJUMA PIEŠKIRŠANAI NEKUSTAMĀ ĪPAŠUMA PIESLĒGŠANAI CENTRALIZĒTAJAI ŪDENSAPGĀDES VAI KANALIZĀCIJAS SISTĒMAI	17
7. IETEIKUMI PAR LIETUS ŪDEŅU APSAIMNIEKOŠANU	19
PIELIKUMI	21
PIELIKUMS NR.1 –	
SPĒKĀ ESOŠO NORMATĪVO AKTU, KAS REGULĒ DARBĪBAS SABIEDRISKO ŪDENSŠAIMNIECĪBAS PAKALPOJUMU SNIEGŠANĀ, PRASĪBU APKOPOJUMS UN ANALĪZE	21
IEVADS	22
1. LIKUMS “PAR PAŠVALDĪBĀM” (19.05.1994.)	23
2. ŪDENSŠAIMNIECĪBAS PAKALPOJUMU LIKUMS (18.06.2015.)	25
2.1. MK NOTEIKUMI NR. 174 NOTEIKUMI PAR SABIEDRISKO ŪDENSŠAIMNIECĪBAS PAKALPOJUMU SNIEGŠANU UN LIETOŠANU (22.03.2016.)	32
3. DZĪVOKĻA ĪPAŠUMA LIKUMS (28.10.2010.)	48
4. DZĪVOJAMO MĀJU PĀRVALDĪŠANAS LIKUMS (04.06.2009.)	49
4.1. MK NOTEIKUMI NR. 524 “KĀRTĪBA, KĀDĀ NOSAKA, APRĒĶINA UN UZSKAITA KATRA DZĪVOJAMĀS MĀJAS ĪPAŠNIEKA MAKSĀJAMO DAĻU PAR DZĪVOJAMĀS MĀJAS UZTURĒŠANAI NEPIECIEŠAMAJIEM PAKALPOJUMIEM” (15.09.2015.)	50
5. LIKUMS “PAR SABIEDRISKO PAKALPOJUMU REGULATORIEM” (19.10.2000.)	53
5.1. MK NOTEIKUMI NR.1227 “NOTEIKUMI PAR REGULĒJAMIEM SABIEDRISKO PAKALPOJUMU VEIDIEM” (27.10.2009.).....	54
5.2. SABIEDRISKO PAKALPOJUMU REGULĒŠANAS KOMISIJAS PADOMES LĒMUMS NR.1/2 “ŪDENSŠAIMNIECĪBAS PAKALPOJUMU TARIFU APRĒĶINĀŠANAS METODIKA” (14.01.2016.) ...	55

6. AIZSARGJOSLU LIKUMS (05.02.1997.)	57
6.1. MK NOTEIKUMI NR.43 "AIZSARGJOSLU AP ŪDENS ŅEMŠANAS VIETĀM NOTEIKŠANAS METODIKA" (20.01.2004.)	60
6.2. MK NOTEIKUMI NR.833 "EKSPLUATĀCIJAS AIZSARGJOSLU NOTEIKŠANAS METODIKA GAR ŪDENSVADU UN KANALIZĀCIJAS TĪKLIEM" (10.10.2006.)	63
6.3. MK NOTEIKUMI NR. 1361 "ELEKTRONISKO SAKARU TĪKLU, ELEKTRISKO TĪKLU, SILTUMTĪKLU, ŪDENSVADU UN KANALIZĀCIJAS TĪKLU, GĀZES VADU, GĀZAPGĀDES IEKĀRTU UN BŪVJU, GĀZES NOLIKTAVU UN KRĀTUVJU BŪVNICĪBAS SASKAŅOŠANAS KĀRTĪBA, JA ŠO OBJEKTU AIZSARGJOSLA AIZŅEMS ZEMI, KAS IR DAUDZDZĪVOKĻU MĀJU DZĪVOKĻU ĪPAŠNIEKU KOPĪPAŠUMS" (30.11.2009.)	64
7. LIKUMS "PAR VALSTS UN PAŠVALDĪBU DZĪVOJAMO MĀJU PRIVATIZĀCIJU" (21.06.1995.)	65
7.1. MK NOTEIKUMI NR. 1013 "KĀRTĪBA, KĀDĀ DZĪVOKĻA ĪPAŠNIEKS DAUDZDZĪVOKĻU DZĪVOJAMĀ MĀJĀ NORĒKINĀS PAR PAKALPOJUMIEM, KAS SAISTĪTI AR DZĪVOKĻA ĪPAŠUMA LIETOŠANU" (09.12.2008.)	66
8. CIVILLIKUMS (01.09.1992.)	69
9. LIKUMS "PAR PIESĀRŅOJUMU" (15.03.2001.)	70
9.1. MK NOTEIKUMI NR.34 "NOTEIKUMI PAR PIESĀRŅOJOŠO VIELU EMISIJU ŪDENĪ" (22.01.2002.)	72
9.2. MK NOTEIKUMI NR.118 "NOTEIKUMI PAR VIRSZEMES UN PAZEMES ŪDEŅU KVALITĀTI" (12.03.2002.)	76
9.3. MK NOTEIKUMI NR.1082 "KĀRTĪBA, KĀDĀ PIESAKĀMAS A, B UN C KATEGORIJAS PIESĀRŅOJOŠAS DARBĪBAS UN IZSNIEDZAMAS ATĻAUJAS A UN B KATEGORIJAS PIESĀRŅOJOŠO DARBĪBU VEIKŠANAI" (20.11.2010.)	83
10. ŪDENS APSAIMNIEKOŠANAS LIKUMS (12.09.2002.)	85
10.1. MK NOTEIKUMI NR.92 "PRASĪBAS VIRSZEMES ŪDEŅU, PAZEMES ŪDEŅU UN AIZSARGĀJAMO TERITORIJU MONITORINGAM UN MONITORINGA PROGRAMMU IZSTRĀDEI" (17.02.2004.)	89
10.2. MK NOTEIKUMI NR.736 "NOTEIKUMI PAR ŪDENS RESURSU LIETOŠANAS ATĻAUJU" (23.12.2003.)	90
11. ZEMES PĀRVALDĪBAS LIKUMS (30.10.2014.)	91
12. BŪVNICĪBAS LIKUMS (09.07.2013.)	92
12.1. MK NOTEIKUMI NR. 500 "VISPĀRĪGIE BŪVNOTEIKUMI" (19.08.2014.)	93
12.2. MK NOTEIKUMI NR.551 "OSTU HIDROTEHNISKO, SILTUMENERĢIJAS, GĀZES UN CITU, ATSEVIŠĶI NEKLASIFICĒTU, INŽENIERBŪVJU BŪVNOTEIKUMI" (16.09.2014.)	94
12.3. MK NOTEIKUMI NR. 332 "NOTEIKUMI PAR LATVIJAS BŪVNORMATĪVU LBN 221-15 "ĒKU IEKŠĒJĀIS ŪDENSVADS UN KANALIZĀCIJA"" (30.06.2015.)	99
12.4. MK NOTEIKUMI NR. 574 "NOTEIKUMI PAR LATVIJAS BŪVNORMATĪVU LBN 008-14 "INŽENIERTĪKLU IZVIETOJUMS"" (30.09.2014.)	100
12.5. MK NOTEIKUMI NR.326 "NOTEIKUMI PAR LATVIJAS BŪVNORMATĪVU LBN 222-15 "ŪDENSAPGĀDES BŪVES"" (30.06.2015.)	100
12.6. MK NOTEIKUMI NR.327 "NOTEIKUMI PAR LATVIJAS BŪVNORMATĪVU LBN 223-15 "KANALIZĀCIJAS BŪVES"" (30.06.2015.)	102
12.7. MK NOTEIKUMI NR.334 "NOTEIKUMI PAR LATVIJAS BŪVNORMATĪVU LBN 005-15 "INŽENIERIZPĒTES NOTEIKUMI BŪVNICĪBĀ"" (30.06.2015.)	104

13. LIKUMS "PAR MĒRĪJUMU VIENOTĪBU" (27.02.1997.)	105
13.1. MK NOTEIKUMI NR. 664 "NOTEIKUMI PAR METROLOĢISKAJĀM PRASĪBĀM ŪDENS PATĒRIŅA SKAITĪTĀJIEM" (22.08.2006.)	106
13.2. MK NOTEIKUMI NR.40 "NOTEIKUMI PAR VALSTS METROLOĢISKAJAI KONTROLEI PAKĻAUTO MĒRĪŠANAS LĪDZEKĻU SARAKSTU" (09.01.2007.)	107
13.3. MK NOTEIKUMI NR.981 "NOTEIKUMI PAR MĒRĪŠANAS LĪDZEKĻU ATKĀRTOTO VERIFICĒŠANU, VERIFICĒŠANAS SERTIFIKĀTIEM UN VERIFICĒŠANAS ATZĪMĒM" (05.12.2006.)	107
14. CITI NORMATĪVIE AKTI	108
14.1. MK NOTEIKUMI NR.235 "DZERAMĀ ŪDENS OBLIGĀTĀS NEKAITĪGUMA UN KVALITĀTES PRASĪBAS, MONITORINGA UN KONTROLES KĀRTĪBA" (29.04.2003.)	108
14.2. MK NOTEIKUMI NR.404 "KĀRTĪBA, KĀDĀ APRĒĶINA UN MAKSĀ DABAS RESURSU NODOKLI, IZSNIEDZ DABAS RESURSU LIETOŠANAS ATĻAUJU UN AUDITĒ APSAIMNIEKOŠANAS SISTĒMAS" (19.06.2007.)	110
14.3. MK NOTEIKUMI NR.403 "DARBĪBAS PROGRAMMAS "IZAUGSME UN NODARBINĀTĪBA" 5.3.1. SPECIFISKĀ ATBALSTA MĒRĶA "ATTĪSTĪT UN UZLABOT ŪDENSAPGĀDES UN KANALIZĀCIJAS SISTĒMAS PAKALPOJUMU KVALITĀTI UN NODROŠINĀT PIESLĒGŠANAS IESPĒJAS" ĪSTENOŠANAS NOTEIKUMI" (21.06.2016.)	112
 PIELIKUMS NR.2 -	
SAISTOŠO NOTEIKUMU PARAUGS	114
 PIELIKUMS NR.2.1 -	
PAKALPOJUMA LĪGUMA PARAUGS	130
 PIELIKUMS NR.3 -	
LĪGUMA PAR SABIEDRISKO PAKALPOJUMU SNIEGŠANU PARAUGS	135

Ievads

Vadlīnijas **“Ieteikumi pašvaldībām saistošo noteikumu izstrādei sabiedrisko ūdenssaimniecības pakalpojumu sniegšanas un lietošanas jomā”** ietvaros satur sagatavotus praktiskus ieteikumus un priekšlikumus pašvaldību speciālistiem par saistošo noteikumu izstrādi **sabiedrisko ūdenssaimniecības pakalpojumu sniegšanai un lietošanai**, ievērojot vides aizsardzības prasības un jaunāko tiesisko regulējumu ūdenssaimniecības nozarē, nodrošinot vienotu izpratni par šo jautājumu risināšanu un nozares pakalpojumu organizēšanu Latvijā. Vadlīnijas ļaus pašvaldībām kvalitatīvāk izstrādāt saistošos noteikumus un savukārt ministrijas ekspertiem ātrāk un efektīvāk izvērtēt pašvaldību izstrādātos saistošos noteikumus.

Vadlīnijas satur:

1. Spēkā esošo normatīvo aktu, kas regulē darbības sabiedrisko ūdenssaimniecības pakalpojumu sniegšanā, prasību apkopojumu un analīzi.
2. Ieteikumus pašvaldībām saistošo noteikumu projekta izstrādei.
3. Ieteikumus pašvaldībām, organizējot ūdenssaimniecības pakalpojumus savā teritorijā un nosakot pašvaldības iestādi vai izvēloties komersantu ūdenssaimniecības pakalpojumu sniegšanai tās administratīvajā teritorijā vai tās daļā.
4. Prasību apkopojumu, kādas ir jāievēro nosakot apbūves teritorijas un izstrādājot apbūves noteikumus teritorijās, kurās ierīkojamas centralizētās ūdensapgādes vai kanalizācijas sistēmas.
5. Priekšlikumus par prasībām, kādas vietējās pašvaldības domei ir iespējams noteikt nekustamā īpašuma pievienošanai centralizētajai ūdensapgādes vai kanalizācijas sistēmai, šo sistēmu ekspluatācijai, lietošanai un aizsardzībai, tai skaitā, centralizētā kanalizācijas sistēmā novadāmo notekūdeņu sastāvam.
6. Ieteikumus nosacījumu noteikšanai par pašvaldības līdzfinansējuma piešķiršanu nekustamā īpašuma pieslēgšanai centralizētajai ūdensapgādes vai kanalizācijas sistēmai.
7. Priekšlikumus prasībām, kuras pašvaldība var noteikt saistībā ar lietus ūdeņu apsaimniekošanu pašvaldības administratīvajā teritorijā.
8. Saistošo noteikumu piemēru, nodrošinot vienotu saistošo noteikumu saturu un atvieglojot pašvaldību darbu saistošo noteikumu izstrādē.
9. Līguma par sabiedrisko pakalpojumu sniegšanu paraugu un pakalpojuma līguma paraugu.

1. Spēkā esošo normatīvo aktu prasību apkopojums un analīze

2016.gada 1.janvārī ir stājies spēkā **Ūdenssaimniecības pakalpojumu likums**. Likums risina vairākus būtiskus jautājumus, kas ir aktuāli ūdenssaimniecības pakalpojumu sniedzējiem un pašvaldībām.

Likumā dots pilnvarojums vietējās pašvaldības domei izdot saistošos noteikumus par:

✓ kārtību, kādā ūdensapgādes tīkli vai kanalizācijas tīkli un būves tiek pievienotas centralizētajai ūdensapgādes sistēmai vai centralizētajai kanalizācijas sistēmai

✓ centralizētās ūdensapgādes sistēmas un centralizētās kanalizācijas sistēmas ekspluatācijas, lietošanas un aizsardzības prasībām

✓ sabiedriskā ūdenssaimniecības pakalpojuma līgumā ietveramajiem noteikumiem, kā arī tā slēgšanas, grozīšanas un izbeigšanas noteikumiem

✓ brīvkrānu izmantošanas kārtību

✓ decentralizēto kanalizācijas pakalpojumu sniegšanas un uzskaites kārtību

✓ līdzfinansējumu nekustamā īpašuma pieslēgšanai centralizētajai ūdensapgādes sistēmai vai centralizētajai kanalizācijas sistēmai, nosakot līdzfinansējuma apmēru un tā saņemšanas nosacījumus (brīvprātīgs)

✓ lietus ūdeņu apsaimniekošanu pašvaldības administratīvajā teritorijā (brīvprātīgs)

Līdz **Ūdenssaimniecības pakalpojumu likuma** pieņemšanai, atbilstoši likuma „Par pašvaldībām” pilnvarojumam, pašvaldības dome bija tiesīga izdot saistošus noteikumus **tikai** par pašvaldības inženierkomunikāciju aizsardzību, paredzot administratīvo atbildību par to neievērošanu. Savukārt

Ūdenssaimniecības pakalpojumu likumā dotais pilnvarojums sniedz pašvaldībām ievērojami lielākas tiesības izdot saistošos noteikumus, kas aptver plašāku jautājumu loku.

Vienlaikus, **Ūdenssaimniecības pakalpojumu likums** uzliek pašvaldībām daudz lielāku atbildību par to, lai saistošie noteikumi būtu izstrādāti kvalitatīvi, sabiedrībai saprotami un izpildāmi, ievērojot prasības, ko nosaka gan jaunie normatīvie akti ūdenssaimniecības pakalpojumu jomā, gan spēkā esošie normatīvie akti, tostarp, vides aizsardzības un būvniecības jomā.

Dokuments, kurā ir veikta spēkā esošo normatīvo aktu, kas regulē darbības sabiedrisko ūdenssaimniecības pakalpojumu sniegšanā, prasību apkopojums un analīze, ir pievienots kā **Pielikums Nr.1**

Dokumentā skaidri norādītas ar sabiedrisko ūdenssaimniecības pakalpojumu sniegšanu saistītās jomas, kas jau tiek regulētas citos normatīvajos aktos, lai pašvaldības, izdodot saistošos noteikumus, šīs normas nenoteiktu atkārtoti vai pretēji esošajam regulējumam.

Veicot normatīvo aktu apkopojumu un analīzi, tika ievērota šāda ārējo normatīvo aktu **juridiskā spēka hierarhija**:

Dokumenta tekstā ir izmantoti fragmenti no normatīvajiem aktiem – **boldā** ir izcelti svarīgākie punkti, savukārt *slīprakstā* autoru ieteikumi un skaidrojumi. Ierāmētas svarīgas norādes lietotāju ērtībai.

2. Ieteikumi saistošo noteikumu sagatavošanai

Ieteikumi saistošo noteikumu sagatavošanai nodrošinās visās pašvaldībās vienotu izpratni par prasībām sabiedrisko ūdenssaimniecības pakalpojumu sniegšanai un lietošanai, kā arī novērsīs iespējamās kļūdas pašvaldību izstrādātajos saistošajos noteikumos.

● **Atcerieties, ka Pašvaldības lēmumiem/saistošajiem noteikumiem jāatbilst Satversmei, saistošiem likumiem, kā arī Ministru kabineta noteikumiem!**

Ieteikumi ļaus izvairīties no gadījumiem ka sabiedriskie ūdenssaimniecības pakalpojumi tiktu organizēti pretēji spēkā esošajam tiesiskajam regulējumam. Ieteikumi nodrošinās vienveidīgu saturu un strukturējumu visiem pašvaldību izstrādātajiem saistošajiem noteikumiem šajā jomā.

Ieteikumi ir pamats pašvaldību darba uzlabošanai, organizējot sabiedriskos ūdenssaimniecības pakalpojumus savā administratīvajā teritorijā.

● **Izstrādājot saistošos noteikumus ir būtiski nepārkāpt (patvaļīgi nepaplašināt vai nesašaurināt) normatīvajos aktos ietverto pilnvarojumu! Pašvaldība izdodot saistošos noteikumus nedrīkst paplašināt augstāka juridiskā spēka normatīvajā aktā paredzēto regulējumu!**

Saistošo noteikumu noformēšanas būtiskākās prasības noteiktas 2009.gada 3.februāra Ministru kabineta (turpmāk MK) noteikumu Nr.108 „Normatīvo aktu projektu sagatavošanas noteikumi” 6.nodaļā.

Izmantojot SIA “NK Konsultāciju biroja” metodisko materiālu “Pašvaldību saistošo noteikumu un iekšējo normatīvo aktu izstrāde” (2014), kas ir pieejams <http://www.varam.gov.lv/lat/publ/met/pasv/?doc=20958>, autori ir apkopojuši ieteikumus, kas var noderēt saistošo noteikumu izstrādē. Metodiskajā materiālā sniegtas vispārējas vadlīnijas juridiskās tehnikas piemērošanā pašvaldību saistošo noteikumu izstrādē, kā arī ieteikumi un biežāk sastopamās kļūdas.

● **Saistošo noteikumu pieņemšanas process ir noteikts likuma “Par pašvaldībām” 43.1 pantā un 45.pantā!**

Saskaņā ar **likuma “Par pašvaldībām” 43.1 pantu** - Izstrādājot saistošo noteikumu projektu, tam pievieno **paskaidrojuma rakstu**, kurā sniegts īss projekta satura izklāsts, projekta nepieciešamības pamatojums, informācija par plānoto projekta ietekmi uz pašvaldības budžetu, uzņēmējdarbības vidi pašvaldības teritorijā, administratīvajām procedūrām un konsultācijām ar privātpersonām.

PASKAIDROJUMA raksta paraugs
[pašvaldības nosaukums] pašvaldības saistošajiem noteikumiem Nr. ___
„[saistošo noteikumu nosaukums]”

Paskaidrojuma raksta sadaļas	Norādāmā informācija
1. Īss projekta satura izklāsts	1.1. atsauce uz ārējiem normatīviem aktiem, no kuriem izriet nepieciešamība izstrādāt saistošos noteikumus; 1.2. saistošo noteikumu izdošanas mērķis un skaidrojums; 1.3. aprakstoša informācija par saistošo noteikumu būtību, galvenajiem nosacījumiem;
2. Projekta nepieciešamības pamatojums	2.1. problēmas raksturojums, kuras risināšanai nepieciešami saistošie noteikumi. Problēmas identificēšanai un raksturošanai pēc iespējas izmanto uz pierādījumiem balstītus faktus, kas raksturo risināmo problēmu; 2.2. pastāvošais tiesiskais regulējums un tā būtības skaidrojums, kā arī pastāvošā tiesiskā regulējuma nepilnību raksturojums. Ja attiecībā uz norādīto problēmu nepastāv tiesiskais regulējums, tad skaidro, kādas sekas rada tiesiskā regulējuma neesība.
3. Informācija par plānoto projekta ietekmi uz pašvaldības budžetu	Saistošo noteikumu īstenošanas finansiālās ietekmes prognoze uz pašvaldības budžetu, norādot konkrētus aprēķinus;
4. Informācija par plānoto projekta ietekmi uz uzņēmējdarbības vidi pašvaldības teritorijā	4.1. mērķgrupa, uz kuru attiecināms saistošo noteikumu tiesiskais regulējums; 4.2. raksturojums, kā izpaudīsies saistošo noteikumu tiesiskais regulējums attiecībā uz mērķgrupu, informējot arī par to, vai tiesiskais regulējums radīs mērķgrupai jaunas tiesības, uzliks jaunus pienākumus vai nodrošinās vienlīdzīgas tiesības un iespējas, veicinās tiesību realizēšanu, uzlabos pakalpojumu pieejamību u.c.;
5. Informācija par administratīvajām procedūrām	5.1. institūcija, kas nodrošinās saistošo noteikumu izpildi; 5.2. informācija, kā saistošo noteikumu izpilde ietekmēs tās institūcijas funkcijas un uzdevumus, kura nodrošinās saistošo noteikumu izpildi. Ja funkcijas un uzdevumi tiek paplašināti vai sašaurināti, sniedzams skaidrojums, kādā veidā šī paplašināšana vai sašaurināšana izriet no saistošos noteikumos iekļautajām normām; 5.3. institūcija, kurā privātpersona var griezties saistošo noteikumu piemērošanā;
6. Informācija par konsultācijām ar privātpersonām	6.1. sabiedrības pārstāvji (sabiedriskās organizācijas, komisijas, darba grupas u.c.), ar kuriem notikušas konsultācijas saistošo noteikumu izstrādes procesā; 6.2. sabiedrības pārstāvju izteiktie būtiskākie priekšlikumi vai iebildumi.

Savukārt šī paša likuma 45.pants nosaka, ka spēkā esošie saistošie noteikumi ir saistoši jebkurai fiziskajai un juridiskajai personai attiecīgajā administratīvajā teritorijā.

Dome saistošos noteikumus un to paskaidrojuma rakstu **triju darba dienu** laikā pēc to parakstīšanas rakstveidā un elektroniskā veidā nosūta atzinuma sniegšanai Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijai, kura ne vēlāk kā **mēneša laikā** no saistošo noteikumu saņemšanas izvērtē pašvaldības pieņemto saistošo noteikumu tiesiskumu un nosūta pašvaldībai attiecīgu atzinumu.

Ja Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas atzinumā nav izteikti iebildumi par pieņemto saistošo noteikumu tiesiskumu vai pašvaldībai likumā noteiktajā termiņā atzinums nav nosūtīts, pašvaldība publicē pieņemtos saistošos noteikumus.

Ja saņemts Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas atzinums, kurā pamatots saistošo noteikumu vai to daļas prettiesiskums, pašvaldības dome precizē saistošos noteikumus atbilstoši atzinumā norādītajam un publicē precizētos saistošos noteikumus. Ja pašvaldības dome nepiekrīt atzinumam pilnībā vai kādā tā daļā, dome savā lēmumā sniedz atbilstošu pamatojumu, kā arī publicē saistošos noteikumus. Saistošos noteikumus triju darba dienu laikā pēc to parakstīšanas rakstveidā un elektroniskā veidā nosūta Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijai.

Republikas pilsētas domes saistošos noteikumus un to paskaidrojuma rakstu publicē oficiālajā izdevumā "Latvijas Vēstnesis". Novada domes saistošos noteikumus un to paskaidrojuma rakstu publicē oficiālajā izdevumā "Latvijas Vēstnesis" vai vietējā laikrakstā, vai bezmaksas izdevumā. Novada dome pieņem saistošos noteikumus, kuros nosaka saistošo noteikumu publicēšanas vietu. Saistošos noteikumus, kuros noteikta saistošo noteikumu publicēšanas vieta, publicē oficiālajā izdevumā "Latvijas Vēstnesis". Novada dome saistošo noteikumu publicēšanas vietu maina ne biežāk kā reizi gadā.

Saistošie noteikumi stājas spēkā **nākamajā dienā** pēc to publicēšanas šā panta piektajā daļā noteiktajā kārtībā, ja tajos nav noteikts cits spēkā stāšanās termiņš. Pašvaldības saistošos noteikumus pēc to stāšanās spēkā publicē pašvaldības mājaslapā internetā. Novada domes saistošo noteikumu pieejamību nodrošina arī novada domes ēkā un pagasta vai pilsētas pārvaldēs.

Ir svarīgi, ka saistošo noteikumu teksts tiek saprasts skaidri un viennozīmīgi. Visiem tekstā lietotajiem terminiem, kuriem nav definīciju esošajos normatīvajos aktos, **jābūt** definētiem saistošajos noteikumos.

Atbilstoši juridiskās tehnikas prasībām spēkā esošus saistošos noteikumus var atzīt par spēku zaudējušiem tikai ar citiem saistošajiem noteikumiem, bet ne ar domes lēmumu. Līdz ar to, lai atzītu saistošos noteikumus par spēku zaudējušiem, ir jāpieņem atsevišķi saistošie noteikumi. Tātad, ja pašvaldībām ir spēkā esoši saistošie noteikumi, kuri pēc izvērtējuma neatbilst **Ūdenssaimniecības pakalpojumu likuma** prasībām, pašvaldības līdz ar jauno saistošo noteikumu pieņemšanu, atzīst par spēku zaudējušiem iepriekšējos spēkā esošos noteikumus.

- **Saistošo noteikumu saturs** ir pielāgots Ūdenssaimniecības pakalpojumu likuma deleģētajiem uzdevumiem un secībai. Bet pašvaldības, protams, noteikumu saturu var mainīt pēc saviem ieskatiem!

Saistošo noteikumu paraugs ietver:

- Vispārīgos jautājumus
- Kārtību, kādā ūdensapgādes vai kanalizācijas tīkli un būves tiek pievienotas centralizētajai ūdensapgādes vai centralizētajai kanalizācijas sistēmai
- Centralizētās ūdensapgādes un kanalizācijas sistēmas ekspluatācijas, lietošanas un aizsardzības prasības
- Sabiedriskā ūdenssaimniecības pakalpojuma līgumā ietveramos noteikumus, līguma slēgšanas, grozīšanas un izbeigšanas kārtību
- Administratīvo atbildību par noteikumu pārkāpšanu
- Noslīguma jautājumus

- **Saistošo noteikumu paraugā ir ietverti tie termini, kas nav definēti citos normatīvajos aktos. Atsevišķos gadījumos ir arī termini, kuri ir noteikti citos normatīvajos aktos, bet tie ir pievienoti tikai paskaidrojošā nolūkā.**

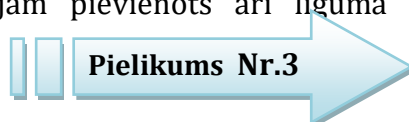
3. Ieteikumi, organizējot ūdenssaimniecības pakalpojumus un nosakot pašvaldības iestādi vai izvēloties komersantu ūdenssaimniecības pakalpojumu sniegšanai

Atbilstoši likuma “Par pašvaldībām” **14.pantam**, pildot savas funkcijas, pašvaldībām likumā noteiktajā kārtībā ir tiesības veidot pašvaldību iestādes, dibināt biedrības vai nodibinājumus, kapitālsabiedrības, kā arī ieguldīt savus līdzekļus kapitālsabiedrībās.

Lai varētu sniegt kvalitatīvu un konkurētspējīgu pakalpojumu, ir ieteicams veidot pašvaldības iestādi vai dibināt kapitālsabiedrību, kuras 100% īpašnieks ir pašvaldība.

Likuma “Par pašvaldībām” **15.pants** paredz, ka viena no pašvaldību autonomajām funkcijām ir organizēt iedzīvotājiem komunālos pakalpojumus (tai skaitā, ūdensapgādi un kanalizāciju; notekūdeņu savākšanu, novadīšanu un attīrīšanu).

Savukārt, **Ūdenssaimniecības pakalpojumu likums** (6.pants) paredz, ka pašvaldība organizē ūdenssaimniecības pakalpojumu sniegšanu savā administratīvajā teritorijā, nosakot pašvaldības iestādi, kas pašvaldības administratīvajā teritorijā sniedz sabiedriskos ūdenssaimniecības pakalpojumus, vai pilnvaro komersantu sniegt sabiedriskos ūdenssaimniecības pakalpojumus, noslēdzot ar to līgumu par sabiedrisko ūdenssaimniecības pakalpojumu sniegšanu visā pašvaldības administratīvajā teritorijā vai tās daļā. Likumā paredzēti arī līgumā par sabiedrisko pakalpojumu sniegšanu ietveramie galvenie noteikumi. Vadlīnijām pievienots arī līguma par sabiedrisko pakalpojumu sniegšanu paraugs:

4. Prasības, nosakot apbūves teritorijas un izstrādājot apbūves noteikumus teritorijās, kurās ierīkojamas centralizētās ūdensapgādes vai kanalizācijas sistēmas

Apskatot, kas jāievēro, nosakot apbūves teritorijas un izstrādājot apbūves noteikumus teritorijās, kurās ierīkojamas centralizētās ūdensapgādes vai kanalizācijas sistēmas, ir jārīkojas saskaņā ar 14.10.2014. MK noteikumiem Nr.628 "Noteikumi par pašvaldību teritorijas attīstības plānošanas dokumentiem", kas izdoti saskaņā ar **Teritorijas attīstības plānošanas likuma** 7.panta pirmās daļas 4. un 5.punktu, un 30.04.2013. MK noteikumiem Nr.240 "Vispārīgie teritorijas plānošanas, izmantošanas un apbūves noteikumi", kas izdoti saskaņā ar **Teritorijas attīstības plānošanas likuma** 7.panta pirmās daļas 6. un 7.punktu.

Visas pašvaldības izstrādā plānošanas dokumentus, kas sastāv no **ilgtspējīgas attīstības stratēģijas**, kuru izstrādā, ievērojot Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģiju un attiecīgā plānošanas reģiona ilgtspējīgas attīstības stratēģiju, kā arī izvērtējot blakus esošo pašvaldību ilgtspējīgas attīstības stratēģijas.

Ilgtspējīgas attīstības stratēģijā ietilpst:

- stratēģiskā daļa, kurā ietverts pašvaldības ilgtermiņa attīstības redzējums (vīzija), stratēģiskie mērķi, ilgtermiņa prioritātes un teritorijas specializācija;
- telpiskās attīstības perspektīva, kuras ietvaros izstrādā vadlīnijas – pamatprincipus teritoriju plānošanai un attīstībai.

Saskaņā ar ilgtspējīgas attīstības stratēģiju, jāizstrādā **attīstības programma**, kura satur trīs daļas:

- stratēģiskā daļa, kurā ietvertas vidēja termiņa prioritātes un rīcības virzieni (pasākumu kopums);
- rīcības plāns un investīciju plāns, kurus izstrādā ne mazāk kā triju gadu periodam;
- attīstības programmas īstenošanas uzraudzības un novērtēšanas kārtība, kurā noteikti rezultatīvie rādītāji un uzraudzības pārskata sniegšanas biežums un saturs.

Saskaņā ar Ilgtspējīgas attīstības stratēģijā noteiktajām vadlīnijām un telpiskās attīstības perspektīvu, pašvaldības izstrādā teritorijas plānojumu, ņemot vērā normatīvajos aktos par teritorijas plānošanu, izmantošanu un apbūvi noteiktās prasības, kā arī izvērtējot blakus esošo pašvaldību plānošanas dokumentus.

Teritorijas plānojumā ietilpst:

- paskaidrojuma raksts;
- grafiskā daļa;
- **teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi.**

Teritorijas plānojuma paskaidrojuma rakstā ietver spēkā esošo teritorijas plānojumu, lokālplānojumu un detālplānojumu īstenošanas izvērtējumu, sagatavotās teritorijas plānojuma redakcijas risinājumu aprakstu un tā atbilstību Ilgtspējīgas attīstības stratēģijai.

Saskaņā ar MK noteikumu Nr.628 32.punktu Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumos nosaka:

32.1. prasības teritorijas izmantošanai katrā funkcionālajā zonā un apakšzonā;

32.2. apbūves parametrus katrā funkcionālajā zonā un apakšzonā;

32.3. nosacījumus detālplānojumu un to lokālplānojumu izstrādei, ar kuriem tiek grozīts pašvaldības teritorijas plānojums;

32.4. citas prasības, aprobežojumus un nosacījumus, ņemot vērā teritorijas īpatnības un specifiku.

Ūdenssaimniecības pakalpojumu likums (6.pants) nosaka, ka vietējās pašvaldības dome, izvērtējusi centralizētās ūdensapgādes sistēmas un centralizētās kanalizācijas sistēmas ierīkošanas ekonomisko pamatojumu, saskaņā ar teritorijas attīstības plānošanas normatīvajiem aktiem teritorijas plānojumā nosaka:

- apbūves teritorijas, kurās ierīkojamas centralizētās ūdensapgādes sistēmas un centralizētās kanalizācijas sistēmas;
- apbūves noteikumus teritorijās, kurās ierīkojamas centralizētās ūdensapgādes sistēmas un centralizētās kanalizācijas sistēmas.

Apbūves noteikumi ir katras pilsētas/novada teritorijas plānojuma daļa, kas nosaka prasības zemes vienību izmantošanai, to apbūvei, teritorijas labiekārtošanai un citādi apsaimniekošanai, atbilstoši katras pilsētas/novada teritorijas plānojumam.

Iespējamās prasības inženierkomunikāciju būvniecībai, pārbūvei, atjaunošanai un ekspluatācijai:

- visās teritorijās inženierkomunikāciju izbūve, rekonstrukcija un ekspluatācija jāveic saskaņā ar teritorijas plānojuma, detālplānojuma un normatīvo aktu prasībām, atbilstoši institūciju tehniskajiem noteikumiem un būvprojektam;
- pirms ēku būvniecības uzsākšanas teritorijā, kur saskaņā ar apstiprinātu detālplānojumu paredzēta kompleksa teritorijas apbūve, zemes

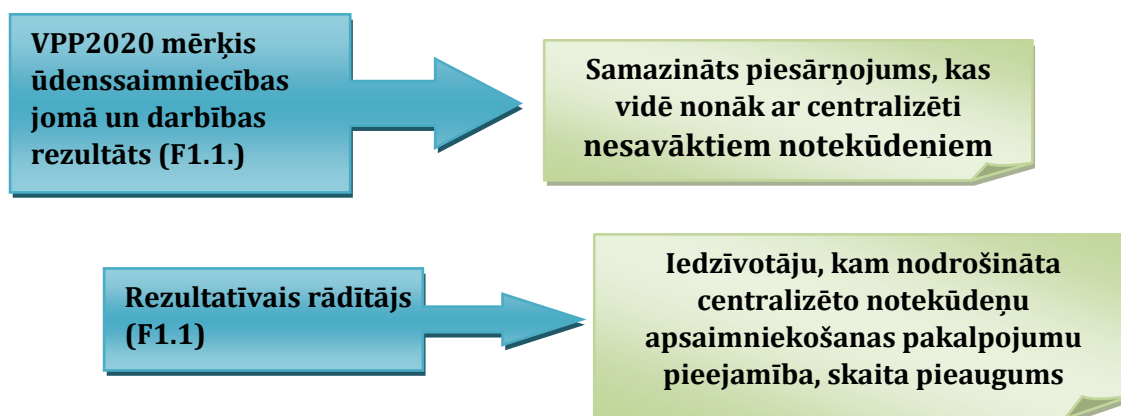
īpašniekam jāveic detālplānojumā paredzēto maģistrālo inženierkomunikāciju un ielu/ceļu izbūve;

- būvatļauju dzīvojamo ēku būvniecībai pašvaldība izsniedz tikai pēc maģistrālo inženierkomunikāciju un ielu/ceļu izbūvēšanas;
- attālumi no inženierkomunikācijām līdz būvēm, kā arī attālumi starp blakus izvietotām komunikācijām (tai skaitā, plānotām) ir jāpieņem saskaņā ar normatīvajiem aktiem;
- inženiertehniskās komunikācijas jāizvieto galvenokārt ielu šķērsprofilu robežās un joslā starp sarkano līniju un būvlaidi (apbūves līniju);
- pirms maģistrālo un sadalošo inženierkomunikāciju izbūves jāveic komunikāciju trases nospraudums – projekta atzīmju pārņemšana dabā, ko veic sertificēts mērniece vai licencēts mērnieceības uzņēmums. Trases nosprauduma shēma pirms būvniecības uzsākšanas jāaskaņo pašvaldībā;
- inženierkomunikāciju būvniecības darbos ietilpst teritorijas sakārtošana un ceļa/ ielas vai ietves seguma atjaunošana. Būvdarbu veicējam jānodrošina divu gadu garantija būvdarbu kvalitātei;
- inženierkomunikāciju būvētajam jānodrošina izbūvēto inženierkomunikāciju uzmērīšana un izpildshēmu vai izpilduzmērījumu iesniegšana pašvaldībā digitālā un izdrukas veidā;
- pēc inženierkomunikāciju pārbūves, ekspluatācijā nelietojamās inženierkomunikāciju sistēmas daļas jādemontē;
- jaunbūvējamu un rekonstruējamu inženierkomunikāciju jaudai jānodrošina apkārtējo teritoriju inženiertehniskā apgāde saskaņā ar teritorijas plānojumā vai detālplānojumā noteikto šo teritoriju plānoto (atļauto) izmantošanu;
- jaunas apbūves teritorijās, kur paredzēta vairāk kā 10 dzīvojamo ēku būvniecība, jāparedz centralizētās ūdensapgādes un centralizētās kanalizācijas ierīkošana ar pieslēgumiem katrai zemes vienībai.

5. Prasības nekustamā īpašuma pievienošanai centralizētajai ūdensapgādes vai kanalizācijas sistēmai, šo sistēmu ekspluatācijai, lietošanai un aizsardzībai, tai skaitā, centralizētā kanalizācijas sistēmā novadāmo notekūdeņu sastāvam

Hierarhiski augstākstāvošais politikas plānošanas dokuments vides politikā ir Vides politikas pamatnostādnes 2014.-2020.gadam (turpmāk VPP2020). VPP2020 izvirza pasākumus, lai sasniegtu **virsmērķi** – nodrošināt iedzīvotājiem iespēju dzīvot tīrā un sakārtotā vidē, īstenojot uz ilgtspējīgu attīstību veiktas darbības, saglabājot vides kvalitāti un bioloģisko daudzveidību, nodrošinot dabas resursu ilgtspējīgu izmantošanu, kā arī sabiedrības līdzdalību lēmumu pieņemšanā un informētību par vides stāvokli.

Pašvaldības ir vadošais spēks Vides politikas pamatnostādņu īstenošanā.

Priekšlikumi par prasībām, kādas vietējās pašvaldības domei ir iespējams noteikt nekustamā īpašuma pievienošanai centralizētajai ūdensapgādes vai kanalizācijas sistēmai, šo sistēmu ekspluatācijai, lietošanai un aizsardzībai, tai skaitā, centralizētā kanalizācijas sistēmā novadāmo notekūdeņu sastāvam – ir sniegti, izstrādājot saistošo noteikumu paraugu:

Saistošo noteikumu paraugā ir nodaļas un punkti, kuros katra pašvaldība, ņemot vērā savu specifisko situāciju ūdenssaimniecības jomā, paredz savus nosacījumus gan nekustamā īpašuma pievienošanai centralizētajai ūdensapgādes vai kanalizācijas sistēmai, šo sistēmu ekspluatācijai, lietošanai un aizsardzībai, tai skaitā centralizētā kanalizācijas sistēmā novadāmo notekūdeņu sastāvam.

Pašvaldībām, izstrādājot saistošos noteikumus, jāatceras būtiski Vides politiku raksturojošie principi:

- **novēršanas princips** – persona, cik iespējams, novērš piesārņojuma un citu videi vai cilvēku veselībai kaitīgu ietekmju rašanos, bet, ja tas nav iespējams, novērš to izplatīšanos un negatīvās sekas;

- **piesardzības princips** – ir pieļaujams ierobežot vai aizliegt darbību vai pasākumu, kurš var ietekmēt vidi vai cilvēku veselību, bet kura ietekme nav pietiekami izvērtēta vai zinātniski pierādīta, ja aizliegums ir samērīgs līdzeklis, lai nodrošinātu vides vai cilvēku veselības aizsardzību. Principu neattiecina uz neatliekamiem pasākumiem, ko veic, lai novērstu kaitējuma draudus vai neatgriezenisku kaitējumu;
- **princips „piesārņotājs maksā”** – persona sedz visus izdevumus, kas saistīti ar tās darbības dēļ radīta piesārņojuma novērtēšanu, novēršanu, ierobežošanu un sekas likvidēšanu.

Tātad var secināt, ka pašvaldība, realizējot centralizētas ūdensapgādes un kanalizācijas sistēmas izbūvi, piemēro piesardzības principu un novēršanas principu, savukārt princips „piesārņotājs maksā” tiek realizēts, nosakot prasības savos saistošajos noteikumos notekūdeņu sastāvam.

Nosakot prasības centralizētās kanalizācijas sistēmas ekspluatācijai, lietošanai un aizsardzībai, jāņem vērā uz **Ūdenssaimniecības pakalpojumu likuma** pamata 22.03.2016. izdotajos MK noteikumos Nr.174 „Noteikumi par sabiedrisko ūdenssaimniecības pakalpojumu sniegšanu un lietošanu” (5.punkts) noteiktais, ka piesārņojošo vielu koncentrācija novadāmajos notekūdeņos (tai skaitā, ražošanas notekūdeņos) nedrīkst pārsniegt 22.01.2002. MK noteikumos Nr.34 „Noteikumi par piesārņojošo vielu emisiju ūdenī” noteikto maksimālo koncentrāciju parametriem, kas raksturo tipiskus sadzīves notekūdeņus.

Minētās prasības vietējā pašvaldība nosaka, pamatojoties uz pakalpojuma sniedzēja, kā centralizētās kanalizācijas sistēmas uzturētāja, izvērtējumu, ievērojot centralizētas kanalizācijas sistēmas projektēto jaudu.

6. Nosacījumi pašvaldības līdzfinansējuma piešķiršanai nekustamā īpašuma pieslēgšanai centralizētajai ūdensapgādes vai kanalizācijas sistēmai

Ūdenssaimniecības pakalpojumu likuma 6.panta sestā daļa paredz pašvaldības tiesības izdot saistošos noteikumus par līdzfinansējumu nekustamā īpašuma pieslēgšanai centralizētajai ūdensapgādes sistēmai vai centralizētajai kanalizācijas sistēmai, nosakot līdzfinansējuma apmēru un tā saņemšanas nosacījumus.

Vietējā pašvaldība organizē ūdenssaimniecības pakalpojumu sniegšanu savā administratīvajā teritorijā (autonomā funkcija), tāpēc pašvaldības līdzfinansējums sekmēs pieslēgšanos centralizētajai ūdensapgādes un kanalizācijas sistēmai, attīstot pakalpojumu sniegšanā efektīvas, ekonomiskas un drošas tehnoloģijas, nodrošinot vides aizsardzību un dabas resursu ilgtspējīgu izmantošanu.

Būtiski ir ņemt vērā to, ka organizējot likumā "Par pašvaldībām" paredzēto autonomo funkciju izpildi un realizējot savas brīvprātīgās iniciatīvas, ja tas nav aizliegts vai arī nav citu institūciju kompetencē, pašvaldībām jāievēro **vienlīdzības princips**, neaizskarot citu nekustamo īpašumu īpašniekus. Izdodot šāda veida saistošos noteikumus, pašvaldībām būtu jāievēro arī **caurspīdīguma** un **samērīguma principi** attiecībā pret savas administratīvās teritorijas iedzīvotājiem. Saistošajos noteikumos iestrādātajām prasībām jāatbilst **labas pārvaldības principam**, nepieprasot publiski pieejamus dokumentus iesniegt atkārtoti un neradot administratīvus šķēršļus noteikumu veiksmīgai piemērošanai.

● Pirms šādu saistošo noteikumu izdošanas, pašvaldībai ir jāizvērtē to pieņemšanas nepieciešamība, kā arī to iespējamais rezultāts – faktisko pieslēgumu pieaugums – īpaši jau kanalizācijas pieslēgumiem! Rūpīgi jāizanalizē jau pastāvošās pašvaldību atbalstu sistēmas, kā arī faktiskie iemesli pieslēgumu neesamībai. Iespējams, ka šie iemesli nav saistīti ar finansiālas dabas jautājumiem, bet gan ar administratīviem šķēršļiem vai veiksmīgu decentralizēto sistēmu izmantošanu.

Pašvaldībai ir tiesības izdot saistošos noteikumus, kuros nosaka līdzfinansējuma apmēru un tā saņemšanas nosacījumus nekustamā īpašuma pieslēgšanai centralizētajai ūdensapgādes vai kanalizācijas sistēmai, lai veicinātu pieslēgšanos pie sabiedrisko ūdenssaimniecības pakalpojumu sniedzēja centralizētās ūdensapgādes un kanalizācijas sistēmas. Finansiāls atbalsts ir nepieciešams iedzīvotājiem savu māsaimniecību pievienošanai centralizētajiem ūdensapgādes un kanalizācijas tīkliem saistībā ar līdzekļu trūkumu, jo bieži šādas izmaksas var sastādīt ievērojamus izdevumus, kuri atsevišķai iedzīvotāju kategorijai nav "pa kabatai". Papildus jāņem vērā, ka līdzekļu ieguldīšana tikai pieslēgumu izbūvē nereti neatrisina situāciju un pakalpojums nevar tikt izmantots, jo iedzīvotājiem nav līdzekļu, par ko izbūvēt savā mājoklī arī iekšējos ūdensapgādes un/vai kanalizācijas tīklus un iekārtas pilnvērtīgai pakalpojumu izmantošanai. Līdz ar to

vispirms būtu jāapzin, cik lielam procentam iedzīvotāju faktiski palīdzēs pašvaldības atbalsts.

- **Līdzfinansējuma saņemšanas nosacījumi jānosaka, ņemot vērā katras pašvaldības apbūves teritorijas īpatnības, prasības nekustamā īpašuma pieslēgšanai centralizētajai ūdensapgādes vai kanalizācijas sistēmai, kā arī tās finansiālās iespējas – budžetā jābūt paredzētiem līdzekļiem!**

Atkarībā no katras konkrētās pašvaldības finansiālajām iespējām, līdzfinansējums var tikt piešķirts gan pieslēgumu projektēšanas (ja nepieciešams), gan būvniecības (projektēšana + būvdarbi), gan būvdarbu izmaksu segšanai. Ieteicamāk, protams, būtu noteikt līdzfinansējuma iespējas gan ūdensvada, gan kanalizācijas pieslēguma veidam kopā, ja pakalpojumu lietotājam ir pieejami abu pakalpojumu centralizētie tīkli. Praksē ir pierādījies, ka iedzīvotāji lielākoties izvēlas abus pieslēguma veidus izbūvēt vienlaicīgi, un reti izvēlas pieslēgt tikai kanalizācijas pakalpojumu, jo pieprasītāks pēc savas ekonomiskās būtības no iedzīvotāju puses ir ūdens piegādes pakalpojums. Ja potenciālais pakalpojumu saņēmējs vēlas pieslēgt tikai vienu pakalpojumu veidu, priekšroka sniegt finansiālu atbalstu būtu dodama kanalizācijas pieslēgumam.

- **Izvēloties finansējuma saņēmēju kategorijas, noteikti ir jāizvērtē vai potenciālie līdzfinansējuma saņēmēji ir tieši tā iedzīvotāju kategorija, kuriem nav izveidoti pieslēgumi, piemēram – sociāli aizsargātās iedzīvotāju kategorijas! Vai pēc īpašumu pieslēgšanas centralizētajiem tīkliem šie pakalpojumu saņēmēji spēs apmaksāt saņemtos pakalpojumus – vai pašvaldībā pastāv sociālie pabalsti dzīvokļu jautājumu risināšanā, tai skaitā, komunālo pakalpojumu daļējai segšanai, ūdens patēriņa skaitītāju uzstādīšanai dzīvokļos vai nomaiņai pēc verificācijas u.c., kas pakārtoti var stimulēt šos iedzīvotājus izlemt par labu centralizēto pakalpojumu izmantošanai un pašvaldības līdzfinansējuma pieprasīšanai. Jāatceras, ka ūdens patēriņa skaitītājs nav komercuzskaites mērparāts, kuru uzstāda pakalpojumu sniedzējs.**

Iespējamie pašvaldības līdzfinansējuma saņēmēji - fiziskas personas, kas ir dzīvojamās mājas īpašnieki:

- jebkura persona;
- personas ar 1.invaliditātes grupu;
- ģimene (persona) ar trūcīgas ģimenes (personas) statusu;
- ģimene (persona) ar maznodrošinātas ģimenes (personas) statusu;
- daudzbērnu ģimene;
- u.c.

- **Līdzfinansējuma apmēra noteikšanā jāņem vērā iespējamās kopējās pieslēgumu izveides izmaksas (projektēšanas (ja nepieciešams) un būvdarbu izmaksas), noteikti jāparedz arī līdzfinansējuma saņēmēja līdzfinansējuma apmērs, kā arī jāparedz maksimālā līdzfinansējuma apmēra robeža un termiņš darbu izpildei! Jābūt skaidri definētiem līdzfinansējuma apmēra noteikšanas nosacījumiem!**

7. Ieteikumi lietus ūdeņu apsaimniekošanai

Vērtējot nepieciešamību izstrādāt saistošos noteikumus par lietus ūdeņu apsaimniekošanu, ir lietderīgi atcerēties, ka lietus ūdeņi ir kā transporta līdzeklis liela apjoma ķīmisku vielu pārvadīšanai un nogādāšanai vidē. Daudzas no šīm vielām ir mākslīgi veidojušās un mūsdienās uztverams kā piesārņojums, un var būt kaitīgas, radīt dažādas neērtības - nogulsnes, smakas u.c.. Līdz ar to, ūdens aprites cikla laikā tajā nonāk dažādi blakuselementi (organiskās vielas, naftas produkti, eļļas, smērvielas, smagie metāli u.c.) un šajā posmā tīrs ūdens jau kļūst par notekūdeni, kurš nav izmantojams cilvēkam un var būt kaitīgs videi.

Plānojot prasību noteikšanu, noteikti jāpieņem lēmums, kādai pieejai pašvaldība sekos:

● **„End of the pipe” jeb „caurules galā” pieeja:**

Raksturojas ar lietus ūdeņu savākšanu un novadīšanu uz attīrīšanas iekārtām, kur notiek kontrolēts attīrīšanas process. Būtībā pieeja nozīmē piesārņojuma novadīšanu pēc iespējas tālāk, risina problēmas pēc tam, kad tās jau ir notikušas.

● **„Source control” jeb problēmu kontrolēšanas pieeja:**

Raksturojas ar piesārņojuma avota likvidēšanu vai lietus ūdeņu attīrīšanu pēc iespējas ātrāk, pēc tā piesārņošanās, vai piesārņojuma avota ietekmes mazināšanu, izmantojot jaunākās pieejamās tehnoloģijas (piemēram, jumta materiālu izvēle, sorbējoši bruģakmeņi, lietus ūdens attīrīšana un infiltrācija u.tml.).

Lietus ūdens apsaimniekošanā var tikt izvirzīti sekojoši mērķi:

- Uz teritorijas plānošanu attiecināmi mērķi - plānojot teritorijas apbūvi, esošās vides īpatnības ir jāņem vērā un jāsauglabā, pēc iespējas mazāk jāizcērt koki un jācenšas izvairīties no ūdensnecaurlaidīgu segumu ierīkošanas Pilsētu/novadu plānošanas dokumentos un stratēģijās veicināt atklātu lietus ūdens novadīšanas sistēmu izveidi.
- Uz dabas vidi attiecināmi mērķi - kur iespējams, jāpiemēro tādas tehnoloģijas, kas samazina lietus ūdeņu piesārņojuma ietekmi uz floru un faunu;

Sistēmas lietotājs ir atbildīgs par savas teritorijas un būvju shēmas norādīšanu, īpaši norādot detalizētu platību, no kuras lietus ūdens nokļūst pilsētas/ciematā vai citu apdzīvotu vietu lietus kanalizācijas tīklos, nopludināmo ūdeņu (lietus, drenāžas, ražošanas) daudzumu un to piesārņotību.

Pašvaldību saistošie noteikumi uzliek par pienākumu lietotājiem obligāti slēgt līgumus par pakalpojuma saņemšanu. Lietotāji ir atbildīgi par lietus ūdens kanalizācijas sistēmā nonākošā ūdens atbilstību izvirzītajām vides prasībām, t.i., uzņēmumiem, ja nepieciešams, ir vajadzīga arī lietus ūdens priekšattīrīšana.

Ieteikumi:

- Pašvaldības varētu noteikt prasības attiecībā uz novadīto lietus ūdeņu daudzumu un kvalitāti pašvaldībai piederošajos lietus ūdeņu kanalizācijas

tīklos un noteikt samaksu par novadītajiem lietus ūdeņiem un metodiku, kā aprēķina novadīto lietus ūdeņu daudzumu (ir atrunāts LBN 223-15, bet var būt arī cita metodika).

- Pašvaldības varētu noteikt apbūves noteikumus, cik liela teritorija % no neapbūvētās teritorijas ir jāatstāj kā zaļās zonas, kur varētu organizēt lietus ūdeņu iesūcināšanu un tad tikai pārplūdi (tas ir, to lietus ūdens daudzumu, kas paliek pāri pēc iesūcināšanas) var pievienot pie lietus kanalizācijas tīkla.
- Pašvaldības varētu noteikt specifiskas apbūves prasības, ierīkojot laukumus un piebraucamos ceļus, izvēlēties tādus cietos segumus ar pēc iespējas mazākas noteces virsmu raksturojošo koeficientu.
- Pašvaldības varētu ieteikt uzkrāt un izmantot lietus ūdeņus laistīšanai, sabiedriskajās tualetēs utt.

Nosakot samaksu par lietus ūdeņiem:

- Noteikt novadīto lietus ūdeņu daudzumu pēc formulām, kādas ir noteiktas LBN 223-15, un attiecīgi iestrādāt to savos saistošajos noteikumos.

PIELIKUMI

PIELIKUMS NR.1

**SPĒKĀ ESOŠO NORMATĪVO AKTU,
KAS REGULĒ DARBĪBAS**

**ŪDENSSAIMNIECĪBAS SABIEDRISKO
PAKALPOJUMU SNIEGŠANĀ,**

PRASĪBU APKOPOJUMS UN ANALĪZE

Ievads

Šajā dokumentā ir veikta spēkā esošo normatīvo aktu, kas regulē darbības ūdenssaimniecības sabiedrisko pakalpojumu sniegšanā, prasību apkopojums un analīze, lai pašvaldības, izdodot saistošos noteikumus, šīs normas nenoteiktu atkārtoti vai pretēji esošajam regulējumam.

Veicot normatīvo aktu apkopojumu un analīzi, tiks ievērota šāda ārējo normatīvo aktu juridiskā spēka hierarhija:

- 1) Likums;
- 2) Ministru kabineta noteikumi.

Tekstā ir izmantoti fragmenti no normatīvajiem aktiem – **boldā** ir izcelti svarīgākie punkti, savukārt *slīprakstā* ekspertu grupas ieteikumi un skaidrojumi. Ierāmētas svarīgas norādes lasītāja ērtībai.

Normatīvo aktu apkopojums ir veikts uz 2016.gada septembri.

1. Likums "Par pašvaldībām" (19.05.1994.)

15. pants. Pašvaldībām ir šādas autonomās funkcijas:

1) organizēt iedzīvotājiem komunālos pakalpojumus (ūdensapgāde un kanalizācija; siltumapgāde; sadzīves atkritumu apsaimniekošana; notekūdeņu savākšana, novadīšana un attīrīšana) neatkarīgi no tā, kā īpašumā atrodas dzīvojamais fonds.

21. pants. Dome var izskatīt jebkuru jautājumu, kas ir attiecīgās pašvaldības pārziņā, turklāt tikai dome var:

14) noteikt, ja tas nav aizliegts vai noteikts ar likumiem vai Ministru kabineta noteikumiem, maksu par:

c) pašvaldības ūdensvada un kanalizācijas lietošanu,

16) apstiprināt saistošus noteikumus un noteikt administratīvo atbildību par to pārkāpšanu;

23) lemt par kārtību, kādā izpildāmas šā likuma 15.pantā minētās funkcijas un nosakāmas par to izpildi atbildīgās amatpersonas, kā arī sniedzami pārskati par šo funkciju izpildi.

41. pants. Pašvaldības dome pieņem:

1) ārējos normatīvos aktus (saistošie noteikumi);

2) iekšējos normatīvos aktus (noteikumi, nolikumi, instrukcijas);

3) individuālos aktus (administratīvie akti un citi pārvaldes lēmumi);

4) citus lēmumus...

Pašvaldības lēmumiem un saistošajiem noteikumiem jāatbilst Satversmei, saistošiem likumiem, kā arī Ministru kabineta noteikumiem!

43. pants. Dome ir tiesīga izdot saistošus noteikumus, paredzot administratīvo atbildību par to pārkāpšanu, ja tas nav paredzēts likumos, šādos jautājumos:

5) par namu un to teritoriju un būvju uzturēšanu;

11) par republikas pilsētas vai novada pašvaldības inženierkomunikāciju un transporta infrastruktūras aizsardzību;

13) par citiem likumos un Ministru kabineta noteikumos paredzētajiem jautājumiem.

43.¹ pants. Izstrādājot saistošo noteikumu projektu, tam pievieno paskaidrojuma rakstu, kurā sniegts īss projekta satura izklāsts, projekta nepieciešamības pamatojums, informācija par plānoto projekta ietekmi uz pašvaldības budžetu, uzņēmējdarbības vidi pašvaldības teritorijā, administratīvajām procedūrām un konsultācijām ar privātpersonām.

Saistošo noteikumu projektu un tam pievienoto paskaidrojuma rakstu pašvaldības nolikumā noteiktajā kārtībā, bet ne vēlāk kā šā likuma 30.pantā noteiktajos termiņos, izņemot šā likuma 31.pantā paredzēto gadījumu, publicē pašvaldības mājaslapā internetā, kā arī nodrošina to pieejamību pašvaldības domes ēkā un pagasta vai pilsētas pārvaldēs.

45. pants. Spēkā esošie saistošie noteikumi ir saistoši jebkurai fiziskajai un juridiskajai personai attiecīgajā administratīvajā teritorijā.

Dome saistošos noteikumus un to paskaidrojuma rakstu triju darba dienu laikā pēc to parakstīšanas rakstveidā un elektroniskā veidā nosūta atzinuma sniegšanai Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijai, kura ne vēlāk kā mēneša laikā no saistošo noteikumu saņemšanas izvērtē pašvaldības pieņemto saistošo noteikumu tiesiskumu un nosūta pašvaldībai attiecīgu atzinumu.

Ja Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas atzinumā nav izteikti iebildumi par pieņemto saistošo noteikumu tiesiskumu vai pašvaldībai likumā noteiktajā termiņā atzinums nav nosūtīts, pašvaldība publicē pieņemtos saistošos noteikumus.

Ja saņemts Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas atzinums, kurā pamatots saistošo noteikumu vai to daļas prettiesiskums, pašvaldības dome precizē saistošos noteikumus atbilstoši atzinumā norādītajam un publicē precizētos saistošos noteikumus. Ja pašvaldības dome nepiekrīt atzinumam pilnībā vai kādā tā daļā, dome savā lēmumā sniedz atbilstošu pamatojumu, kā arī publicē saistošos noteikumus. Saistošos noteikumus triju darba dienu laikā pēc to parakstīšanas rakstveidā un elektroniskā veidā nosūta Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijai.

Republikas pilsētas domes saistošos noteikumus un to paskaidrojuma rakstu publicē oficiālajā izdevumā "Latvijas Vēstnesis". Novada domes saistošos noteikumus un to paskaidrojuma rakstu publicē oficiālajā izdevumā "Latvijas Vēstnesis" vai vietējā laikrakstā, vai bezmaksas izdevumā. Novada dome pieņem saistošos noteikumus, kuros nosaka saistošo noteikumu publicēšanas vietu. Saistošos noteikumus, kuros noteikta saistošo noteikumu publicēšanas vieta, publicē oficiālajā izdevumā "Latvijas Vēstnesis". Novada dome saistošo noteikumu publicēšanas vietu maina ne biežāk kā reizi gadā.

Saistošie noteikumi stājas spēkā nākamajā dienā pēc to publicēšanas šā panta piektajā daļā noteiktajā kārtībā, ja tajos nav noteikts cits spēkā stāšanās termiņš.

Pašvaldības saistošos noteikumus pēc to stāšanās spēkā publicē pašvaldības mājaslapā internetā. Novada domes saistošo noteikumu pieejamību nodrošina arī novada domes ēkā un pagasta vai pilsētas pārvaldēs.

45.1 pants. Šā likuma 45.panta otrās, trešās, ceturrtās, piektās, sestās, septītās un astotās daļas noteikumi nav attiecināmi uz pašvaldības saistošajiem noteikumiem teritorijas plānošanas jautājumos, kuri stājas spēkā saskaņā ar Teritorijas plānošanas likuma noteikumiem.

2. Ūdenssaimniecības pakalpojumu likums (18.06.2015.)

Ūdenssaimniecības pakalpojumu likums nosaka ūdenssaimniecības pakalpojumu regulēšanas vispārīgo kārtību, valsts un pašvaldību kompetenci ūdenssaimniecības pakalpojumu regulēšanā, kā arī ūdenssaimniecības pakalpojumu sniedzēja un lietotāja pienākumus un tiesības, pakalpojumu uzskaites kārtību un norēķinu kārtību par saņemtajiem pakalpojumiem.

1.pants. Likumā lietotie termini

Likumā ir lietoti šādi termini:

- 1) **blakuslietotājs** — persona, kura izmanto ūdenssaimniecības pakalpojumu lietotāja īpašumā vai valdījumā esošo ūdensapgādes sistēmu ūdens saņemšanai vai kanalizācijas sistēmu notekūdeņu novadīšanai;
- 2) **centralizētā kanalizācijas sistēma** — ūdenssaimniecības pakalpojumu sniedzēja īpašumā, valdījumā vai turējumā esošs ārējo kanalizācijas tīklu un būvju kopums, kas nodrošina notekūdeņu savākšanu no ūdenssaimniecības pakalpojumu lietotājiem, to attīrīšanu un novadīšanu vidē, tai skaitā virszemes ūdensobjektos;
- 3) **centralizētā ūdensapgādes sistēma** — ūdenssaimniecības pakalpojumu sniedzēja īpašumā, valdījumā vai turējumā esošs ārējo ūdensvada tīklu un būvju kopums, kas nodrošina ūdens ieguvī, sagatavošanu un piegādi ūdenssaimniecības pakalpojumu lietotājiem;
- 4) **cauruļvada ievads vai izvads** — ūdenssaimniecības pakalpojumu lietotāja īpašumā vai valdījumā esoša ūdenssaimniecības sistēmas daļa, kas nodrošina ūdenssaimniecības pakalpojumu lietotāju ar ūdensapgādi no centralizētās ūdensapgādes sistēmas vai notekūdeņu novadīšanu uz centralizēto kanalizācijas sistēmu;
- 6) **komercuzskaites mērparāts** — ūdenssaimniecības pakalpojumu sniedzēja īpašumā esošs ūdens daudzuma vai notekūdeņu daudzuma skaitītājs, kas uzstādīts komercuzskaites mērparāta mezglā un tiek izmantots norēķinu veikšanai par sniegtajiem ūdenssaimniecības pakalpojumiem;
- 7) **komercuzskaites mērparāta mezgls** — ūdenssaimniecības pakalpojumu lietotāja īpašumā vai valdījumā esoša ūdenssaimniecības sistēmas daļa (cauruļvadu, noslēgarmatūras un citu veidgabalu sistēma), kas paredzēta komercuzskaites mērparāta uzstādīšanai un izbūvēta piederības robežā vai — normatīvajos aktos noteiktos gadījumos — ārpus piederības robežas;
- 8) **piederības robeža** — robeža starp ūdenssaimniecības pakalpojumu sniedzēja īpašumā, valdījumā vai turējumā esošajām centralizētajām ūdensapgādes un kanalizācijas sistēmām un ūdenssaimniecības pakalpojumu lietotāja īpašumā (dzīvokļu īpašnieku kopīpašumā) vai valdījumā esošajām ūdensapgādes un kanalizācijas sistēmām;
- 9) **sabiedriskie ūdenssaimniecības pakalpojumi** — pakalpojumi ūdens ieguvē, uzkrāšanā un sagatavošanā lietošanai līdz padevei centralizētajā ūdensvada tīklā, pakalpojumi ūdens piegādē no padeves vietas centralizētajā ūdensvada tīklā līdz piederības robežai, kā arī notekūdeņu savākšanā centralizētajās kanalizācijas sistēmās no piederības robežas un novadīšanā līdz notekūdeņu attīrīšanas iekārtām, notekūdeņu attīrīšanā un novadīšanā vidē, tai

skaitā virszemes ūdensobjektos, izņemot notekūdeņu savākšanu lietus kanalizācijas sistēmās;

10) **ūdenssaimniecības pakalpojumi** — sabiedriskie ūdenssaimniecības pakalpojumi, decentralizētie kanalizācijas pakalpojumi, pakalpojumi lietus ūdeņu savākšanai un novadīšanai, tai skaitā centralizētajās kanalizācijas sistēmās;

11) **ūdenssaimniecības pakalpojumu lietotājs** (turpmāk — pakalpojumu lietotājs) — nekustamā īpašuma īpašnieks (dzīvokļu īpašumu mājā — visi dzīvokļu īpašnieki) vai valdītājs, kurš saņem noteikta veida ūdenssaimniecības pakalpojumus, pamatojoties uz noslēgtu pakalpojuma līgumu;

12) **ūdenssaimniecības pakalpojumu sniedzējs** (turpmāk — pakalpojumu sniedzējs) — persona (komersants vai iestāde), kas sniedz noteikta veida ūdenssaimniecības pakalpojumus pakalpojumu sniegšanas teritorijā.

2.pants. Likuma mērķis

Šā likuma mērķis ir veicināt kvalitatīvu un vides prasībām atbilstošu ūdenssaimniecības pakalpojumu pieejamību, lai nodrošinātu pakalpojumu lietotājus ar nepārtrauktiem un drošiem pakalpojumiem, līdzsvarojot vides aizsardzības, dabas resursu ilgtspējīgas izmantošanas un sabiedrības ekonomiskās intereses.

3.pants. Likuma darbības joma

Šis likums nosaka:

1) **publisko institūciju kompetenci ūdenssaimniecības pakalpojumu pieejamības nodrošināšanā;**

2) vispārīgās prasības un kārtību ūdenssaimniecības pakalpojumu sniegšanai un lietošanai;

3) pakalpojumu sniedzēja un pakalpojumu lietotāja tiesības un pienākumus.

Publisko institūciju kompetence ūdenssaimniecības pakalpojumu pieejamības nodrošināšanā - Ministru kabinets ir izdevis MK noteikumus Nr.174 (22.03.2016.).

6.pants. Vietējās pašvaldības kompetence

(1) **Vietējā pašvaldība organizē ūdenssaimniecības pakalpojumu sniegšanu savā administratīvajā teritorijā. Vietējās pašvaldības dome nosaka pašvaldības iestādi, kas pašvaldības administratīvajā teritorijā sniedz sabiedriskos ūdenssaimniecības pakalpojumus un citus noteikta veida ūdenssaimniecības pakalpojumus, vai pilnvaro komersantu sniegt sabiedriskos ūdenssaimniecības pakalpojumus, noslēdzot ar to līgumu par sabiedrisko ūdenssaimniecības pakalpojumu sniegšanu visā pašvaldības administratīvajā teritorijā vai tās daļā Vietējās pašvaldības dome nosaka maksu par ūdenssaimniecības pakalpojumiem, ko sniedz pašvaldības iestāde. Vietējās pašvaldības dome nosaka maksu par komersanta sniegtajiem sabiedriskajiem ūdenssaimniecības pakalpojumiem, ja komersanta sniegto sabiedrisko ūdenssaimniecības pakalpojumu apjoms katrā veidā nepārsniedz 100 000 kubikmetrus gadā. Nosakot maksu par sabiedriskajiem ūdenssaimniecības pakalpojumiem, vietējā pašvaldība piemēro likumā "Par sabiedrisko pakalpojumu regulatoriem" noteiktos sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas pamatprincipus.**

(3) Lai nodrošinātu vides aizsardzību un dabas resursu ilgtspējīgu izmantošanu, vietējās pašvaldības dome, izvērtējusi centralizētās ūdensapgādes sistēmas un centralizētās kanalizācijas sistēmas ierīkošanas ekonomisko pamatojumu, saskaņā ar teritorijas attīstības plānošanas normatīvajiem aktiem teritorijas plānojumā nosaka:

- 1) apbūves teritorijas, kurās ierīkojamas centralizētās ūdensapgādes sistēmas un centralizētās kanalizācijas sistēmas;
- 2) apbūves noteikumus teritorijās, kurās ierīkojamas centralizētās ūdensapgādes sistēmas un centralizētās kanalizācijas sistēmas.

(4) Vietējās pašvaldības dome izdod saistošos noteikumus, kuros paredz:

- 1) kārtību, kādā ūdensapgādes tīkli vai kanalizācijas tīkli un būves tiek pievienotas centralizētajai ūdensapgādes sistēmai vai centralizētajai kanalizācijas sistēmai;
- 2) centralizētās ūdensapgādes sistēmas un centralizētās kanalizācijas sistēmas ekspluatācijas, lietošanas un aizsardzības prasības;
- 3) sabiedriskā ūdenssaimniecības pakalpojuma līgumā ietveramos noteikumus, kā arī tā slēgšanas, grozīšanas un izbeigšanas noteikumus;
- 4) brīvkrānu izmantošanas kārtību;
- 5) decentralizēto kanalizācijas pakalpojumu sniegšanas un uzskaites kārtību.

(5) Vietējās pašvaldības dome saistošajos noteikumos var paredzēt administratīvo atbildību par šā panta ceturtās daļas 1., 2., 4. un 5.punktā minēto saistošo noteikumu pārkāpšanu.

(6) Vietējās pašvaldības dome var izdot saistošos noteikumus par līdzfinansējumu nekustamā īpašuma pieslēgšanai centralizētajai ūdensapgādes sistēmai vai centralizētajai kanalizācijas sistēmai, nosakot līdzfinansējuma apmēru un tā saņemšanas nosacījumus.

(7) Vietējās pašvaldības dome ir tiesīga izdot saistošos noteikumus par lietus ūdeņu apsaimniekošanu pašvaldības administratīvajā teritorijā.

7.pants. Līguma par sabiedrisko ūdenssaimniecības pakalpojumu sniegšanu noteikumi Vietējās pašvaldības dome līgumā ar komersantu par sabiedrisko ūdenssaimniecības pakalpojumu sniegšanu nosaka **vismaz:**

- 1) sniedzamos sabiedriskos ūdenssaimniecības pakalpojumus, to sniegšanas teritoriju un termiņu;
- 2) prasības nepieciešamā tehniskā aprīkojuma uzturēšanai un atjaunošanai, lai nodrošinātu pakalpojumu sniegšanu saskaņā ar konkrētajam pakalpojumam izvirzītajām prasībām;
- 3) kārtību, kādā veicami norēķini par izdevumiem, kuri pakalpojumu sniedzējam radušies saistībā ar ūdens nodrošināšanu brīvkrānos, strūklakās, ugunsdzēsības hidrantos, kā arī ar citiem pašvaldības dotajiem uzdevumiem.

Ieteikumiem pievienots līguma projekts par sabiedrisko pakalpojumu sniegšanu (Pielikums Nr.3)!

Izstrādājot saistošos noteikumus, jāievēro sekojošais:

8.pants. Pakalpojumu sniegšanas vispārīgie noteikumi

(1) Ūdenssaimniecības pakalpojumus pakalpojumu lietotājam sniedz saskaņā ar pakalpojuma līgumu, kas noslēgts starp pakalpojumu sniedzēju un pakalpojumu lietotāju par noteikta veida ūdenssaimniecības pakalpojuma saņemšanu.

Ūdenssaimniecības pakalpojumu sniegšana un lietošana bez pakalpojuma līguma noslēgšanas ir aizliegta.

(2) Ūdenssaimniecības pakalpojumus dzīvokļu īpašniekiem un kopīpašumā esošas dzīvojamās mājas kopīpašniekiem sniedz un norēķinus par saņemtajiem ūdenssaimniecības pakalpojumiem veic saskaņā ar pakalpojuma līgumu, kas noslēgts atbilstoši Civillikumam, Dzīvokļa īpašuma likumam, Dzīvojamo māju pārvaldīšanas likumam, likumam "Par valsts un pašvaldību dzīvojamo māju privatizāciju" un citu normatīvo aktu noteikumiem.

(3) Sabiedrisko ūdenssaimniecības pakalpojumu sniedzējs atbild par centralizēto ūdensapgādes sistēmu vai centralizēto kanalizācijas sistēmu un tās tehnisko stāvokli līdz piederības robežai. Ja sabiedrisko ūdenssaimniecības pakalpojumu sniedzējs un pakalpojumu lietotājs ir vienojušies par citādu atbildības sadalījumu, tad ar to saistītie pakalpojumi nav uzskatāmi par sabiedriskajiem ūdenssaimniecības pakalpojumiem.

9.pants. Pakalpojumu sniedzēja pienākumi un tiesības, kas ir noteiktas likumā un nav nepieciešams iekļaut saistošajos noteikumos:

(1) **Atbilstoši sniegtā ūdenssaimniecības pakalpojuma veidam pakalpojumu sniedzējam ir šādi pienākumi:**

1) nodrošināt centralizētās ūdensapgādes sistēmas vai centralizētās kanalizācijas sistēmas ekspluatāciju un uzturēšanu līdz piederības robežai, lai sniegtu pakalpojumu lietotājiem nepārtrauktus ūdenssaimniecības pakalpojumus;

2) nodrošināt ūdens ieguvī, sagatavošanu un piegādi atbilstoši normatīvajiem aktiem par obligātajām dzeramā ūdens nekaitīguma prasībām;

3) nodrošināt notekūdeņu savākšanu un novadīšanu līdz attīrīšanas iekārtām vai notekūdeņu attīrīšanu atbilstoši normatīvajos aktos noteiktajām vides aizsardzības prasībām;

4) izmantot un attīstīt pakalpojumu sniegšanā efektīvas, ekonomiskas un drošas tehnoloģijas, lai nodrošinātu vides aizsardzību un dabas resursu ilgtspējīgu izmantošanu;

5) par saviem līdzekļiem nodrošināt komercuzskaites mērāparāta uzstādīšanu vai nomaiņu un veikt sniegto pakalpojumu uzskaiti;

6) nodrošināt, lai Eiropas Savienības fondu, valsts budžeta, pašvaldību vai citu publisko finansēšanas avotu finansētajā ūdenssaimniecības projektā plānotie pieslēgumi centralizētajai ūdensapgādes sistēmai vai centralizētajai kanalizācijas sistēmai tiktu izveidoti atbilstoši projektā paredzētajam pieslēgumu nodrošinājuma plānam;

7) glabāt informāciju par piederības robežu, pēc pakalpojumu lietotāja pieprasījuma sagatavot un pakalpojumu lietotājam izsniegt ūdensapgādes sistēmas vai kanalizācijas sistēmas piederības robežu shēmu.

(2) Atbilstoši sniegtā ūdenssaimniecības pakalpojuma veidam pakalpojumu sniedzējam ir šādas tiesības:

- 1) jebkurā diennakts laikā avārijas novēršanai vai tās seku likvidēšanai brīvi piekļūt centralizētajai ūdensapgādes sistēmai vai centralizētajai kanalizācijas sistēmai, kas atrodas citu juridisko vai fizisko personu nekustamā īpašuma teritorijā, vai, vismaz divas nedēļas iepriekš rakstveidā brīdinot nekustamā īpašuma īpašnieku vai valdītāju, veikt attiecīgās sistēmas tehnisko apkalpošanu un remontu;
- 2) bez iepriekšēja brīdinājuma uz laiku samazināt vai pārtraukt ūdens piegādi un notekūdeņu novadīšanu atsevišķiem pakalpojumu lietotājiem, ja ir pārtraukta elektroenerģijas piegāde ūdenssaimniecības būvēm vai no centralizētās ūdensapgādes sistēmas ir palielināta ūdens piegāde ugunsgrēka vietai, kā arī dabas katastrofu vai avāriju laikā;
- 3) atļaut cauruļvada ievadu vai izvadu pievienot pakalpojumu lietotāja tīkliem aiz komercuzskaites mērparāta mezgla, tai skaitā šķērsojot cita īpašnieka nekustamo īpašumu pašvaldības noteiktajā kārtībā, ja pievienošanās ir rakstveidā saskaņota ar pakalpojumu lietotāju un zemes īpašnieku un nepasliktina ūdenssaimniecības pakalpojumu sniegšanu citiem pakalpojumu lietotājiem, kā arī ir sastādīts tīklu apkalpošanas robežu akts;
- 4) par saviem vai citas personas līdzekļiem izbūvēt cauruļvada ievadu vai izvadu, lai pievienotu nekustamo īpašumu centralizētajai ūdensapgādes sistēmai vai centralizētajai kanalizācijas sistēmai, noslēdzot ar nekustamā īpašuma īpašnieku vai valdītāju attiecīgu līgumu, kurā puses vienojas par izbūvētā cauruļvada ievada vai izvada izpirkšanas kārtību un termiņiem;
- 5) par nekustamā īpašuma īpašnieka vai valdītāja līdzekļiem, noslēdzot ar to attiecīgu līgumu, izbūvēt centralizētos ūdensapgādes tīklus vai centralizētos kanalizācijas tīklus, lai nodrošinātu sabiedrisko ūdenssaimniecības pakalpojumu pieejamību;
- 6) aprēķināt un piedzīt saskaņā ar šā likuma 4.panta 4.punktu noteikto kompensāciju;
- 7) izmantot savā rīcībā esošos finanšu līdzekļus komercuzskaites mērparāta mezgla izbūvei, iekļaujot izdevumus pakalpojumu lietotāja rēķinā, ja šajā likumā noteiktajā termiņā pakalpojumu lietotājs nenodrošina komercuzskaites mērparāta mezgla izbūvi komercuzskaites mērparāta uzstādīšanai;
- 8) vienoties ar citu pakalpojumu sniedzēju par sabiedriskā ūdenssaimniecības pakalpojuma sniegšanas maksu, kas nepārsniedz regulatora noteikto tarifu, ja regulējams komersants sniedz pakalpojumus ūdens ieguvē, uzkrāšanā, sagatavošanā lietošanai un piegādē, pakalpojumus notekūdeņu savākšanā, attīrīšanā un novadīšanā citam pakalpojumu sniedzējam.

10.pants. Pakalpojumu lietotāja pienākumi un tiesības

(1) Atbilstoši saņemtā ūdenssaimniecības pakalpojuma veidam pakalpojumu lietotājam ir šādi pienākumi:

- 1) nodrošināt komercuzskaites mērparāta mezgla **izbūvi** komercuzskaites mērparāta uzstādīšanai vai nomaiņai;
- 2) nodrošināt netraucētu pieeju komercuzskaites mērparāta mezglam, lai varētu veikt tehniski nepieciešamās darbības ar komercuzskaites mērparātu, kā arī aizsargāt komercuzskaites mērparāta mezglu un komercuzskaites mērparātu no bojājumiem;

- 3) pastāvīgi glabāt visu sava nekustamā īpašuma teritorijā izbūvēto un savā īpašumā esošo ūdensvada un kanalizācijas sistēmu tehnisko dokumentāciju, kurai atbilstoši normatīvo aktu prasībām jābūt pakalpojumu lietotāja rīcībā;
- 4) uzraudzīt līdz piederības robežai savā īpašumā vai valdījumā esošās ūdensapgādes sistēmas un kanalizācijas sistēmas tehnisko stāvokli un nekavējoties likvidēt jebkuru bojājumu, ja pakalpojumu sniedzējs un pakalpojumu lietotājs nav vienojušies par citādu atbildības sadalījumu attiecībā uz pakalpojumu lietotāja ūdensapgādes vai kanalizācijas sistēmas apkalpošanu;
- 5) bez saskaņošanas ar pakalpojumu sniedzēju neveikt tādas darbības, kuras aprūstina ūdensapgādes un kanalizācijas pakalpojumu saņemšanu citam pakalpojumu lietotājam;
- 6) norēķināties ar pakalpojumu sniedzēju par tā sniegtajiem pakalpojumiem;
- 7) **slēgt līgumu ar blakuslietotāju** par savā īpašumā vai valdījumā esošo ūdensapgādes sistēmu vai kanalizācijas sistēmu izmantošanu, cenu par pakalpojumiem blakuslietotājam nosakot ar uzcenojumu, kas nepārsniedz 10 procentus no regulatora noteiktā tarifa vai pašvaldības noteiktās maksas par attiecīgo pakalpojumu, ja ūdensapgādes sistēmai vai kanalizācijas sistēmai ir blakuslietotājs;
- 8) informēt pakalpojumu sniedzēju par ūdens piegādes pārtraukšanu blakuslietotājam, ja tas atsakās noslēgt šīs daļas 7.punktā minēto līgumu vai pārkāpj noslēgtā līguma noteikumus tiktāl, ka tas var novest pie pakalpojumu lietotājam sniedzamo pakalpojumu pārtraukšanas.

(2) Pakalpojumu lietotājam ir tiesības saņemt un lietot ūdenssaimniecības pakalpojumus saskaņā ar normatīvo aktu prasībām.

11.pants. Lietošanas tiesību aprobežojumu saskaņošana

(1) Pakalpojumu sniedzējam ir tiesības izmantot jebkuru zemi par atlīdzību, kas tās īpašniekam noteikta saskaņā ar šā likuma 4.panta 5.punktu, ja:

- 1) zemi izmanto centralizētās ūdensapgādes vai centralizētās kanalizācijas sistēmas vai tās daļas (turpmāk — ūdenssaimniecības objekts) ierīkošanai;
- 2) veicot pārbūvi, palielinās ūdenssaimniecības objekts un zemes platība, kuru šis objekts aizņem.

(2) Pakalpojumu sniedzējam ir pienākums saskaņot ar nekustamā īpašuma īpašnieku ūdenssaimniecības objekta ierīkošanas nosacījumus un brīdināt minēto īpašnieku par ūdenssaimniecības objekta ierīkošanu vai paplašināšanu vismaz 30 dienas pirms darbu uzsākšanas.

(3) Pakalpojumu sniedzējam ir tiesības šā panta otrajā daļā minēto saskaņošanas procedūru aizstāt ar zemes īpašnieka informēšanu, ja ir iestājies vismaz viens no šādiem nosacījumiem:

- 1) ūdenssaimniecības objekta ierīkošana paredzēta vietējās pašvaldības teritorijas plānojumā, detālplānojumā vai lokālplānojumā;
- 2) ūdenssaimniecības objekts tiek ierīkots Aizsargjoslu likumā noteikto sarkano līniju, publiski lietojamu ielu vai tāda ceļa robežās, kuram nav noteiktas sarkanās līnijas, vai gar ūdensvadu vai kanalizācijas tīkliem esošās aizsargjoslas robežās;
- 3) ūdenssaimniecības objekts tiek ierīkots aizsargjoslā gar ūdensvadu vai kanalizācijas tīkliem un pēc tā ierīkošanas aizsargjoslas platums palielinās ne vairāk kā par 10 procentiem, ievērojot, ka šajā punktā noteiktajā kārtībā aizsargjoslu var palielināt ne vairāk kā vienu reizi.

12.pants. Nekustamā īpašuma īpašnieka pienākumi un tiesības

Nekustamā īpašuma īpašnieks, kura īpašuma teritorijā atrodas ūdenssaimniecības objekts:

- 1) bez saskaņošanas ar pakalpojumu sniedzēju neveic tādas darbības, kas pakalpojumu lietotājam vai blakuslietotājam apgrūtina ūdensapgādes vai kanalizācijas pakalpojumu saņemšanu vai var pasliktināt ūdenssaimniecības objekta tehnisko stāvokli;
- 2) neveic darbības, kas varētu traucēt pakalpojumu sniedzēju ūdenssaimniecības objekta ekspluatēšanā, pārbūvēšanā vai atjaunošanā;
- 3) saskaņojot ar pakalpojumu sniedzēju, par saviem līdzekļiem var veikt ūdenssaimniecības objekta pārvietošanu, ja tas nepieciešams īpašuma pārbūvei vai attīstībai.

2.1. MK noteikumi Nr.174 "Noteikumi par sabiedrisko ūdenssaimniecības pakalpojumu sniegšanu un lietošanu" (22.03.2016.)

MK noteikumos Nr.174 noteikta sabiedrisko ūdenssaimniecības pakalpojumu sniegšanas un lietošanas kārtība. MK noteikumi izdoti saskaņā ar Ūdenssaimniecības pakalpojumu likuma 4. panta 1., 2., 3. un 4. punktu un likuma "Par sabiedrisko pakalpojumu regulatoriem" 22. panta piekto daļu.

1. Noteikumi nosaka:

- 1.1. kārtību, kādā sniedz, izmanto un pārtrauc sniegt sabiedriskos ūdenssaimniecības pakalpojumus;
- 1.2. kārtību, kādā nekustamo īpašumu pieslēdz centralizētajai ūdensapgādes vai centralizētajai kanalizācijas sistēmai (tai skaitā prasības attiecībā uz komercuzskaites mēraparāta mezgla atrašanās vietu un gadījumus, kad pieļaujama komercuzskaites mēraparāta mezgla izbūve ārpus piederības robežas);
- 1.3. pakalpojumu sniedzēja sniegto sabiedrisko ūdenssaimniecības pakalpojumu uzskaites kārtību un kārtību, kādā veicami norēķini par saņemtajiem pakalpojumiem;
- 1.4. kārtību, kādā aprēķina kompensāciju par sabiedrisko ūdenssaimniecības pakalpojumu lietošanas noteikumu pārkāpšanu.

2. Sabiedriskos ūdenssaimniecības pakalpojumus (turpmāk – ūdenssaimniecības pakalpojums) sniedz un lieto saskaņā ar ūdenssaimniecības pakalpojumu sniedzēja (turpmāk – pakalpojuma sniedzējs) un ūdenssaimniecības pakalpojuma lietotāja (turpmāk – pakalpojuma lietotājs) noslēgto **pakalpojuma līgumu**, kā arī ievērojot **Ūdenssaimniecības pakalpojumu likumu**, likumu "Par sabiedrisko pakalpojumu regulatoriem", šos noteikumus un vietējās pašvaldības saistošos noteikumus ūdenssaimniecības pakalpojumu jomā.

Ieteikumiem pievienots pakalpojuma līguma noteikumu paraugs (Pielikums Nr.2.1)!

*Atbilstoši likumam „Par pašvaldībām” pakalpojumus atkarībā no sniegtā pakalpojuma apjoma var **sniegt komersants vai pašvaldības iestāde**. Lai nodrošinātu vienotu pieeju pakalpojuma sniegšanai un lietošanai, noteikumi nosaka, ka **pakalpojums tiek sniegts un lietots saskaņā ar noslēgto pakalpojuma līgumu starp pakalpojumu sniedzēju un pakalpojuma lietotāju**. Pakalpojuma līgums tiek slēgts, ja pakalpojuma lietotājam ir ūdensapgādes cauruļvada ievads vai notekūdeņu izvads un par to ekspluatāciju līdz piederības robežai atbild pakalpojuma lietotājs, kā arī pakalpojuma līgums tiek slēgts, ja pakalpojuma lietotājs izmanto brīvkrānu.*

3. Pakalpojuma līgumu slēdz par noteikta veida ūdenssaimniecības pakalpojuma sniegšanu, ja:

3.1. pakalpojuma lietotāja īpašumā vai valdījumā esošajam nekustamajam īpašumam ir šādi inženiertīkla pievadi:

3.1.1. vismaz viens cauruļvada ievads, kas pievienots centralizētajai ūdensapgādes sistēmai (turpmāk – ūdensapgādes ievads);

3.1.2. vismaz viens cauruļvada izvads, pa kuru tiek nodrošināta notekūdeņu savākšana un novadīšana uz centralizēto kanalizācijas sistēmu (turpmāk – kanalizācijas izvads);

3.2. ūdenssaimniecības pakalpojuma lietošanai tiek izmantots brīvkrāns.

4. Ja pakalpojuma lietotāja īpašumā vai valdījumā ir gan ūdensapgādes ievads, gan kanalizācijas izvads, tiek slēgts viens pakalpojuma līgums.

*Noteikumos paredzēts, ka vietējai pašvaldībai, nosakot prasības centralizētās kanalizācijas sistēmas ekspluatācijai, lietošanai un aizsardzībai **jāņem vērā**, ka piesārņojošo vielu koncentrācija novadāmajos notekūdeņos (tai skaitā ražošanas notekūdeņos) nedrīkst pārsniegt 2002.gada 22.janvāra Ministru Kabineta noteikumos **Nr. 34 “Noteikumi par piesārņojošo vielu emisiju ūdenī”** noteikto maksimālo koncentrāciju parametriem, **kas raksturo tipiskus sadzīves notekūdeņus**. Tas vēl vairāk nostiprinās MK noteikumu Nr.34 prasību veikt ražošanas notekūdeņu priekšattīrīšanu pirms to novadīšanas centralizētajā kanalizācijas sistēmā. Vienlaicīgi, atsevišķos gadījumos, kad pakalpojuma lietotājs pamatotu iemeslu dēļ nevar nodrošināt atbilstošu priekšattīrīšanu, pakalpojuma sniedzējs, ņemot vērā centralizētās kanalizācijas sistēmas tehnisko stāvokli, NAI jaudu un tajā pielietoto tehnoloģisko procesu, kā arī kopējo notekūdeņu daudzumu, kas nonāk uz NAI, varēs vienoties ar pakalpojuma lietotāju un pakalpojuma līgumā noteikt ražošanas notekūdeņu ar atsevišķu piesārņojošo vielu augstāku maksimāli pieļaujamo koncentrāciju novadīšanu centralizētajā kanalizācijas sistēmā, nekā noteikts pašvaldības saistošajos noteikumos (virsnormas piesārņojums), kā arī noteikt papildu maksu par to attīrīšanu. Tāds izņēmums ir pieļaujams gadījumos, ja īstenoto ūdenssaimniecības projektu realizācijas rezultātā izbūvētās NAI jauda un tajā pielietotā tehnoloģija ir pietiekama, lai nodrošinātu tādu notekūdeņu attīrīšanu, nenodarot kaitējumu apkārtējai videi un ja netiek pārsniegta NAI projektētā jauda. Šajā gadījumā virsnormas piesārņojuma attīrīšana nav uzskatāma par sabiedrisko ūdenssaimniecības pakalpojumu un jebkādi izdevumi, kas radušies šo notekūdeņu attīrīšanai, nav iekļaujami Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas noteiktajā tarifā vai pašvaldības noteiktajā maksā par sabiedriskajiem ūdenssaimniecības pakalpojumiem konkrētajā pašvaldības administratīvajā teritorijā (turpmāk – tarifs vai maksa) un visas ar šo notekūdeņu attīrīšanu saistītās izmaksas sedz attiecīgais pakalpojuma lietotājs.*

MK noteikumi Nr.34 nosaka prasības ražošanas notekūdeņu priekšattīrīšanai pirms notekūdeņu novadīšanas centralizētā kanalizācijas sistēmā. Bet nav noteikts, kā tiek nodrošināta šo prasību kontrole un kurš to veic. Noteikumi paredz, ka centralizētajā kanalizācijas sistēmā novadāmo notekūdeņu pārbaudi (kontroli) ir tiesīgs veikt pats pakalpojuma sniedzējs, veicot notekūdeņu paraugu analīzi akreditētā laboratorijā un, pakalpojuma lietotājs nodrošina iespēju veikt šo pārbaudi jebkurā diennakts laikā.

5. Centralizētajā kanalizācijas sistēmā drīkst novadīt notekūdeņus, kuri atbilst prasībām, kas vietējās pašvaldības saistošajos noteikumos par centralizētās kanalizācijas sistēmas ekspluatāciju, lietošanu un aizsardzību noteiktas notekūdeņu sastāvam. Minētās prasības vietējā pašvaldība nosaka, pamatojoties uz pakalpojuma sniedzēja kā centralizētās kanalizācijas sistēmas uzturētāja izvērtējumu, ievērojot centralizētās kanalizācijas sistēmas projektēto jaudu, kā arī to, ka piesārņojošo vielu koncentrācija notekūdeņos nedrīkst pārsniegt normatīvajā aktā par piesārņojošo vielu emisiju ūdenī noteikto maksimālo koncentrāciju parametriem, kas raksturo tipiskus sadzīves notekūdeņus.

6. Pakalpojuma sniedzējs, ņemot vērā centralizētās kanalizācijas sistēmas tehnisko stāvokli un notekūdeņu attīrīšanas iekārtā pielietoto tehnoloģisko procesu, var atļaut pakalpojuma lietotājam novadīt centralizētajā kanalizācijas sistēmā ražošanas notekūdeņus, kuros atsevišķu piesārņojošo vielu pieļaujamā koncentrācija ir augstāka par šo noteikumu 5. punktā minēto koncentrāciju, **ja netiek pārsniegta centralizētās notekūdeņu attīrīšanas iekārtas projektētā jauda un visas ar šo notekūdeņu attīrīšanu saistītās izmaksas sedz attiecīgā pakalpojuma lietotājs.**

Šajā gadījumā pakalpojuma sniedzējs pakalpojuma līgumā nosaka:

6.1. maksimāli pieļaujamās piesārņojošo vielu koncentrācijas ražošanas notekūdeņos. Nosakot minētās piesārņojošo vielu koncentrācijas, **pakalpojuma sniedzējam ir tiesības pieprasīt**, lai pakalpojuma lietotājs nodrošina neatkarīga eksperta izvērtējumu par novadāmo ražošanas notekūdeņu iespējamo ietekmi uz centralizētās kanalizācijas sistēmas un notekūdeņu attīrīšanas iekārtas tehnoloģisko darbību, tai skaitā izvērtējumu par maksimāli pieļaujamajām koncentrācijām notekūdeņos, kādus pakalpojuma lietotājs plāno novadīt centralizētajā kanalizācijas sistēmā, neradot tajā darbības traucējumus;

6.2. papildu maksu par 6.1. apakšpunktā minēto piesārņojošo vielu attīrīšanu, nodrošinot, ka izdevumi, kas radušies, attīrot šos notekūdeņus, netiek iekļauti Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas noteiktajā tarifā vai pašvaldības noteiktajā maksā par ūdenssaimniecības pakalpojumiem konkrētajā pašvaldības administratīvajā teritorijā.

7. Lai novērstu iespējamu vides piesārņojumu notekūdeņu attīrīšanas iekārtas darbības traucējuma dēļ, kuru var izraisīt ar centralizētajā kanalizācijas sistēmā ievadītajiem notekūdeņiem novadītais piesārņojums, pakalpojuma sniedzējs ir tiesīgs veikt pakalpojuma lietotāja centralizētajā kanalizācijas sistēmā novadāmo notekūdeņu pārbaudi (kontrolē). Pakalpojuma lietotājs nodrošina iespēju pakalpojuma sniedzējam veikt šo pārbaudi jebkurā diennakts laikā. Pārbaudes laikā pakalpojuma sniedzējs ņem notekūdeņu paraugus pie to ieplūdes vietas centralizētajā kanalizācijas sistēmā un, veicot paraugu analīzi akreditētā laboratorijā, nosaka notekūdeņu sastāvu un piesārņojošo vielu koncentrācijas atbilstību šo noteikumu 5. un 6. punktā minētajiem nosacījumiem. Periodiskumu, ar kādu tiek veiktas minētās pārbaudes, nosaka pakalpojuma sniedzējs atkarībā no notekūdeņos esošo piesārņojošo vielu iespējamās negatīvās ietekmes uz vidi, no attīrīšanas iekārtās izmantotās notekūdeņu attīrīšanas tehnoloģijas, kā arī no centralizētajā kanalizācijas sistēmā novadāmo notekūdeņu apjoma.

8. Ja pakalpojumu lietotājs neievēro šo noteikumu 5. un 6. punktā noteiktās prasības attiecībā uz centralizētajā kanalizācijas sistēmā novadāmo notekūdeņu sastāvu un šā iemesla dēļ ir traucēta normāla attīrīšanas iekārtu darbība, kā arī nodarīts kaitējums videi, visas papildu izmaksas, kas pakalpojuma sniedzējam radušās par piesārņojuma likvidēšanu centralizētajā kanalizācijas sistēmā (par vides piesārņojuma novēršanu un seku likvidēšanu, tai skaitā arī dabas resursu nodokļa samaksu par vidē emitēto piesārņojumu virs limitos noteiktā apjoma), **sedz pakalpojuma lietotājs.**

9. Pakalpojuma lietotājs ir atbildīgs par tā īpašumā vai valdījumā esošās ūdensapgādes vai kanalizācijas sistēmas ekspluatāciju līdz piederības robežai un:

9.1. par saviem līdzekļiem veic attiecīgo ūdensapgādes vai kanalizācijas sistēmas (izņemot komercuzskaites mēraparātu) uzturēšanu un likvidē noplūdes sistēmā, lai nepieļautu ūdens ieplūdi ēkā;

9.2. nekavējoties ziņo pakalpojuma sniedzējam par avārijām vai bojājumiem centralizētajā ūdensapgādes vai kanalizācijas sistēmā, ja šīs sistēmas atrodas pakalpojuma lietotāja nekustamā īpašuma robežās.

10. Pakalpojuma sniedzējs ir tiesīgs pārtraukt sniegt ūdenssaimniecības pakalpojumus (par to rakstiski brīdinot pakalpojuma lietotāju **30 dienas** iepriekš) šādos gadījumos:

10.1. nekustamā īpašuma īpašnieks vai valdītājs lieto ūdenssaimniecības pakalpojumus bez pakalpojuma līguma noslēgšanas vai turpina tos lietot pēc pakalpojuma līguma izbeigšanas;

10.2. pakalpojuma lietotājs neveic maksājumus par sniegtajiem ūdenssaimniecības pakalpojumiem pakalpojuma līgumā noteiktajā kārtībā vai citus ar ūdenssaimniecības pakalpojumiem saistītos pakalpojuma sniedzēja aprēķinātos maksājumus, tai skaitā nemaksā aprēķināto kompensāciju par ūdenssaimniecības pakalpojumu lietošanas noteikumu pārkāpšanu;

10.3. ir apturēta pakalpojuma lietotāja saimnieciskā darbība, pasludināts maksātnespējas process, uzsākta bankrota procedūra vai likvidācijas process.

11. Par šo noteikumu 10. punktā minēto pakalpojumu pārtraukšanu pakalpojuma lietotājs atkārtoti tiek rakstiski brīdināts **trīs darbdienu** pirms ūdenssaimniecības pakalpojuma pārtraukšanas. Pirms atkārtotā brīdinājuma nosūtīšanas šo noteikumu 10.2. apakšpunktā minētajā gadījumā pakalpojuma sniedzējs veic aprēķinātā maksājuma pārbaudi, ja pakalpojuma lietotājs ir iesniedzis rakstisku iebildumu pret veiktajiem aprēķiniem.

12. Pakalpojumu sniedzējs ir tiesīgs pārtraukt sniegt ūdenssaimniecības pakalpojumus (par to rakstiski brīdinot pakalpojuma lietotāju **10 dienas iepriekš**) šādos gadījumos:

12.1. pakalpojuma lietotājs ar savu darbību vai bezdarbību traucē vai kavē pakalpojuma sniedzēja darbiniekam piekļūt komercuzskaites mēraparāta mezglam, ugunsdzēsības noslēgarmatūrai, hidranta vai kanalizācijas sistēmas skatai, kā arī neievēro Ūdenssaimniecības pakalpojumu likumā pakalpojuma sniedzējam noteiktās

tiesības piekļūt centralizētajai ūdensapgādes vai kanalizācijas sistēmai, lai novērstu avāriju vai likvidētu tās sekas;

12.2. pakalpojuma lietotājs ilgāk par trim mēnešiem nesniedz ūdenssaimniecības pakalpojuma apjoma uzskaiti nepieciešamās ziņas pakalpojuma līgumā noteiktajā kārtībā;

12.3. pakalpojuma lietotājs pakalpojuma sniedzēja noteiktajā termiņā nav nodrošinājis komercuzskaites mēraparāta mezglu vai ugunsdzēsības noslēgarmatūras sakārtošanu, lai pakalpojuma sniedzējs varētu nodrošināt komercuzskaites mēraparāta uzstādīšanu, nomaiņu vai komercuzskaites mēraparāta mezglu, ugunsdzēsības noslēgarmatūras vai hidranta noplombēšanu.

13. Pakalpojuma sniedzējs ir tiesīgs pārtraukt ūdenssaimniecības pakalpojumu sniegšanu **bez iepriekšēja brīdinājuma** Ūdenssaimniecības pakalpojumu likuma 9. panta otrās daļas 2. punktā minētajos gadījumos, kā arī citos gadījumos, ja:

13.1. pakalpojuma lietotājs nav nodrošinājis komercuzskaites mēraparāta saglabāšanu, to patvaļīgi regulējis, noņēmis plombu no komercuzskaites mēraparāta mezglu, ugunsdzēsības noslēgarmatūras vai hidranta;

13.2. pakalpojuma lietotājs neievēro pakalpojuma līgumā noteikto ūdens lietošanas un notekūdeņu novadīšanas kārtību, tai skaitā prasības notekūdeņu sastāvam un piesārņojošo vielu koncentrācijai, kas var izraisīt vai izraisa avāriju centralizētajā kanalizācijas sistēmā vai notekūdeņu attīrīšanas iekārtas darbības traucējumus;

13.3. nekustamā īpašuma īpašnieks vai valdītājs ir ierīkojis patvaļīgu pieslēgumu pie centralizētās ūdensapgādes vai centralizētās kanalizācijas sistēmas;

13.4. pakalpojuma lietotājs pakalpojuma sniedzēja noteiktajā laikposmā nav novērsis bojājumus tā īpašumā vai valdījumā esošajā ūdenssaimniecības sistēmā un tie ietekmē centralizēto ūdensapgādes vai kanalizācijas sistēmu vai nodara kaitējumu citiem pakalpojuma lietotājiem.

14. Pilnīga ūdenssaimniecības pakalpojumu sniegšanas **pārtraukšana pieļaujama vienīgi gadījumos, ja netiek traucēta šo pakalpojumu sniegšana pakalpojuma lietotājiem, kuri lieto ūdenssaimniecības pakalpojumus uz cita pakalpojuma līguma pamata un pilda šā pakalpojuma līguma noteikumus.**

15. Ūdenssaimniecības pakalpojumu sniegšanu atjauno triju darbdienu laikā pēc pārkāpumu novēršanas, saistību nokārtošanas, kā arī tad, ja panākta vienošanās ar pakalpojuma sniedzēju par kārtību, kādā saistības tiks pilnīgi nokārtotas, ievērojot, ka pakalpojuma lietotājs sedz visus izdevumus, kas saistīti ar šo noteikumu 10., 12. un 13. punktā minēto ūdenssaimniecības pakalpojumu sniegšanas pārtraukšanu un atjaunošanu.

16. Ja ir publicēta oficiāla informācija par pakalpojuma lietotāja saimnieciskās darbības apturēšanu, maksātnespējas procesa, bankrota procedūras vai likvidācijas procesa sākšanu, pakalpojuma sniedzējs ir tiesīgs pieprasīt pakalpojuma lietotājam iemaksāt avansa maksājumu triju mēnešu vidējā maksājuma apmērā kā drošības naudu viņa saistību izpildei.

17. Ja ūdenssaimniecības pakalpojumu sniegšana atsevišķiem pakalpojumu lietotājiem ir pārtraukta Ūdenssaimniecības pakalpojumu likuma 9. panta otrās daļas 2. punktā minētajos gadījumos, pakalpojuma sniedzējs nodrošina

pakalpojuma lietotājam **iespēju saņemt vismaz 25 litrus ūdens** uz vienu iedzīvotāju diennaktī.

MK noteikumos noteikta kārtība, kādā nekustamo īpašumu pieslēdz centralizētajai ūdensapgādes un kanalizācijas sistēmai.

18. Lai jaunu vai esošu nekustamo īpašumu pieslēgtu centralizētajai ūdensapgādes sistēmai vai centralizētajai kanalizācijas sistēmai, nekustamā īpašuma īpašnieks vai valdītājs pieprasa pakalpojuma sniedzējam un saņem no viņa pieslēgšanās tehniskos noteikumus (turpmāk – tehniskie noteikumi).

19. Tehniskie noteikumi pieprasāmi šādos gadījumos:

19.1. jauna pieslēguma ierīkošanai, lai nodrošinātu ūdens piegādi no centralizētās ūdensapgādes sistēmas vai notekūdeņu novadišanu centralizētajā kanalizācijas sistēmā;

19.2. ja mainās notekūdeņu sastāvs vai patērētā ūdens vai novadāmo notekūdeņu daudzums pieaug tādā apjomā, ka esošais pieslēgums to nevar nodrošināt;

19.3. ja tiek veikta komercuzskaites mēraparāta mezgla pārbūve vai mainīta komercuzskaites mēraparāta mezgla atrašanās vieta.

Noteikumi nosaka, kāda informācija un dokumenti ir nepieciešami tehnisko noteikumu izsniegšanai, tehnisko noteikumu saturu, izsniegšanas un derīguma termiņus, kā arī, gadījumā, ja pakalpojumu lietotāja īpašumam piegulošās teritorijās nav centralizētu ūdensapgādes vai kanalizācijas tīklu, kārtību, kādā tiek organizēta, tai skaitā apmaksāta šo tīklu izbūve. Pakalpojuma sniedzējs atbilstoši MK 2014.gada 19.augusta noteikumiem Nr.500 „Vispārīgie būvnoteikumi” pieslēgšanās tehniskos noteikumus sagatavo un bez maksas izsniedz 20 dienu laikā pēc nekustamā īpašuma īpašnieka vai valdītāja pieprasījuma saņemšanas.

20. Šo noteikumu 19. punktā minētajos gadījumos nekustamā īpašuma īpašnieks vai valdītājs iesniedz pakalpojuma sniedzējam tehnisko noteikumu pieprasījumu, kurā norāda informāciju par nekustamā īpašuma atrašanās vietu, adresi un kadastra apzīmējumu, datus par plānoto ūdens patēriņu un novadāmo notekūdeņu daudzumu vai informāciju par personu skaitu, kuras plāno lietot ūdenssaimniecības pakalpojumu, kā arī informāciju par ražošanas notekūdeņus raksturojošajiem parametriem. Pieprasījumam pievieno dokumentu, kas apliecina īpašuma tiesības uz nekustamo īpašumu, tā lietošanas tiesības vai tiesības uz nomu ar apbūves tiesībām, zemes robežu plānu, kā arī citus dokumentus, ja tādi nepieciešami tehnisko noteikumu sagatavošanai.

21. Ja pieprasījumā norādītā informācija ir nepilnīga vai visi nepieciešamie dokumenti nav saņemti, pakalpojuma sniedzējs septiņu darbdienu laikā pēc pieprasījuma saņemšanas par to rakstiski informē pieprasījuma iesniedzēju un norāda, kāda informācija vai dokumenti papildus iesniedzami. Par pieprasījuma saņemšanas dienu uzskata dienu, kad pakalpojuma sniedzējs ir saņēmis visu nepieciešamo informāciju.

22. Pakalpojuma sniedzējs, ievērojot prasības un termiņus, kas noteikti normatīvajos aktos būvniecības un vides aizsardzības jomā, sagatavo un izsniedz pieprasījuma iesniedzējam skaidrus un tehniski pamatotus tehniskos noteikumus. Ja tehnisko noteikumu sagatavošanai ir nepieciešams ilgāks laikposms, par tehnisko noteikumu izsniegšanas termiņu pakalpojuma sniedzējs rakstiski informē pieprasījuma iesniedzēju.

23. Ja pieslēgšanās centralizētajai ūdenssaimniecības sistēmai nav iespējama sistēmas izvietojuma, tehniskā stāvokļa vai nepietiekamās jaudas dēļ, pakalpojuma sniedzējs rakstveidā sniedz nekustamā īpašuma īpašniekam vai valdītājam informāciju par citām pieslēguma ierīkošanas iespējām un termiņiem.

24. Pakalpojuma sniedzējs atbilstoši pieprasījumam tehniskajos noteikumos norāda vismaz:

24.1. pieslēguma vietu pie centralizētās ūdensapgādes sistēmas vai centralizētās kanalizācijas sistēmas;

24.2. tehnisko noteikumu pieprasījumā norādīto nekustamā īpašuma lietošanas veidu, ūdens patēriņu un novadāmo notekūdeņu daudzumu;

24.3. prasības notekūdeņu sastāvam un raksturojošiem parametriem pirms to novadīšanas centralizētajā kanalizācijas sistēmā;

24.4. piederības robežu, prasības komercuzskaites mērāparāta mezglam un tā atrašanās vietai;

24.5. tehniskās prasības pieslēgumam nepieciešamo ūdensapgādes ievadu vai kanalizācijas izvadu projektēšanai, izbūvei vai pārbūvei, tai skaitā lietus notekūdeņu novadīšanai;

24.6. ja pieslēguma ierīkošanai nepieciešams izbūvēt vai pārbūvēt centralizēto ūdensapgādes sistēmu vai centralizēto kanalizācijas sistēmu – tehniskās prasības pieslēgumam nepieciešamo centralizēto ūdensapgādes vai centralizēto kanalizācijas sistēmu projektēšanai, izbūvei vai pārbūvei.

25. Tehnisko noteikumu derīguma termiņu, kurš nevar būt mazāks par gadu no to izsniegšanas dienas, nosaka pakalpojuma sniedzējs. Ja tehnisko noteikumu derīguma termiņā nav izpildīti tehnisko noteikumu nosacījumi un prasības, pakalpojuma sniedzējs pēc nekustamā īpašuma īpašnieka vai valdītāja pieprasījuma tehniskos noteikumus izsniedz atkārtoti, veicot tajos nepieciešamās izmaiņas, vai pagarina tehnisko noteikumu derīguma termiņu, ja citas izmaiņas nav paredzētas.

26. Pieslēguma ierīkošanai nepieciešamo būvniecības ieceres dokumentu izstrāde, ūdensapgādes ievada un kanalizācijas izvada, kā arī komercuzskaites mērāparāta mezgla izbūve vai pārbūve tiek veikta par nekustamā īpašuma īpašnieka vai valdītāja līdzekļiem atbilstoši kārtībai, kas noteikta normatīvajos aktos būvniecības jomā.

27. Ja šo noteikumu 23. punktā minētā iemesla dēļ pieslēguma ierīkošanai nepieciešams izbūvēt vai pārbūvēt centralizēto ūdensapgādes sistēmu vai centralizēto kanalizācijas sistēmu, pakalpojuma sniedzējs un nekustamā īpašuma īpašnieks vai valdītājs vienojas par centralizētās ūdensapgādes vai centralizētās kanalizācijas sistēmas projektēšanas, izbūves vai pārbūves kārtību. Līgumā par

centralizētās ūdensapgādes vai centralizētās kanalizācijas sistēmas projektēšanas, izbūves vai pārbūves kārtību ietver vismaz šādus noteikumus:

27.1. centralizētās ūdensapgādes vai centralizētās kanalizācijas sistēmas izbūve vai pārbūve tiek veikta par nekustamā īpašuma īpašnieka vai valdītāja līdzekļiem;

27.2. projektēšanas darbus organizē nekustamā īpašuma īpašnieks vai valdītājs;

27.3. būvdarbus organizē pakalpojuma sniedzējs;

27.4. izbūvētā centralizētā ūdensapgādes vai kanalizācijas sistēma ir pakalpojuma sniedzēja īpašums.

28. Ja pakalpojuma sniedzējs, izvērtējot vairāku nekustamo īpašumu īpašnieku vai valdītāju tehnisko noteikumu pieprasījumus un viņiem izsniegtos tehniskos noteikumus, konstatē, ka visu pieslēgumu ierīkošanai ir ekonomiski pamatoti izbūvēt vai pārbūvēt kopējo centralizētās ūdensapgādes vai kanalizācijas sistēmas daļu, šo noteikumu 24.6. apakšpunktā minētās prasības aizstāj ar vienreizēju pakalpojuma sniedzēja noteikto infrastruktūras attīstības maksājumu pakalpojuma sniedzējam.

29. Pēc pieslēguma ierīkošanas būvdarbu pabeigšanas pakalpojuma sniedzējs būvniecību regulējošos normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā nekustamā īpašuma īpašniekam vai valdītājam izsniedz atzinumu par inženierbūves gatavību ekspluatācijai.

30. Pēc šo noteikumu 29. punktā minētā atzinuma izsniegšanas pakalpojuma sniedzējs ar nekustamā īpašuma īpašnieku vai valdītāju noslēdz pakalpojuma līgumu, ievērojot prasības, ko nosaka Ūdenssaimniecības pakalpojumu likums, šie noteikumi un vietējās pašvaldības saistošie noteikumi par ūdenssaimniecības pakalpojuma līgumā ietveramajiem noteikumiem.

31. Ja pakalpojumu lietotājs, kas izmanto ūdenssaimniecības pakalpojumus, ar savā īpašumā vai valdījumā esošu ūdensapgādes un kanalizācijas sistēmu starpniecību sniedz pakalpojumus citam blakuslietotājam, piegādājot viņa nekustamajam īpašumam ūdeni vai novadot notekūdeņus, šādi sniegtie pakalpojumi nav uzskatāmi par sabiedriskajiem ūdenssaimniecības pakalpojumiem.

MK noteikumos noteiktas prasības komercuzskaites mērparāta mezglam.

MK 2015.gada 30.jūnija noteikumi Nr.332 „Noteikumi par Latvijas būvnormatīvu LBN 221-15 „Ēku iekšējais ūdensvads un kanalizācija” nosaka, ka ēkas iekšējais ūdensvads ir iekārtu un cauruļvadu sistēma, kas nodrošina patērētājus vienā ēkā vai ēku grupā ar ūdeni no ārējā ūdensapgādes tīkla caur kopējo ūdens uzskaites mezglu. Būvnormatīvā ir noteiktas tādas specifiskas prasības, kā apvadlīnijas vai vienvirziena vārstu ierīkošanai, bet nav noteiktas prasības šāda mezgla atrašanās vietai un komercuzskaites mērparāta uzstādīšanai mezglā.

*Atbilstoši Ūdenssaimniecības pakalpojumu likumam **pakalpojuma lietotāja pienākums ir nodrošināt komercuzskaites mērparāta mezgla izbūvi, lai pakalpojuma sniedzējs mezglā par saviem līdzekļiem varētu uzstādīt (veikt montāžu) vai nomainīt komercuzskaites mērparātu, kas nodrošinās precīzu pakalpojuma lietotāja patērētā ūdens daudzuma uzskaiti.***

32. Nekustamā īpašuma īpašnieks vai valdītājs nodrošina komercuzskaites mērparāta mezgla izbūvi saskaņā ar pakalpojuma sniedzēja izdotajiem tehniskajiem noteikumiem uz piederības robežas speciāli ierīkotā skatakā (ūdens mērītāja mezglā) vai ārpus piederības robežas pakalpojuma sniedzēja noteiktā vietā.

33. Komercuzskaites mērparāta mezgla izbūve ārpus piederības robežas ir pieļaujama, ja:

33.1. nevar nodrošināt atbilstību būvniecības normatīvo aktu prasībām, tai skaitā ja atbilstoši normatīvajam aktam par ārējo inženiertīklu izvietojumu komercuzskaites mērparāta mezgla izbūve ir saistīta ar ierobežotiem apstākļiem inženiertīklu izvietošanai vai attālums no piederības robežas līdz būves pamatiem ir mazāks par noteikto minimālo horizontālo attālumu;

33.2. komercuzskaites mērparāta mezgla izbūve ir paredzēta centralizētajā ūdensapgādes sistēmā pirms ūdensvada ievada;

33.3. to paredz vietējās pašvaldības saistošie noteikumi par kārtību, kādā ūdensapgādes tīkli vai kanalizācijas tīkli un būves tiek pievienotas centralizētajai ūdensapgādes sistēmai vai centralizētajai kanalizācijas sistēmai.

34. Pēc komercuzskaites mērparāta mezgla izbūves un komercuzskaites mērparāta montāžas pakalpojuma sniedzējs noplombē komercuzskaites mērparāta mezglu. Pakalpojuma lietotājs nodrošina uzstādīto plombu saglabāšanu, nepieļaujot plombu noņemšanu, bojāšanu vai aizstāšanu ar citām plombām, kuras nav uzstādījis pakalpojuma sniedzējs.

35. Pakalpojuma lietotājs par saviem līdzekļiem pēc saskaņošanas ar pakalpojuma sniedzēju var aprīkot komercuzskaites mērparātu ar telemetrijas vai telemehānikas sistēmu datu automatizētai attālinātai nolasīšanai un šos datus izmantot saņemto pakalpojumu uzskaitē, ja šāda sistēma ir ierīkota pakalpojuma sniedzēja ūdenssaimniecības pakalpojumu sniegšanas teritorijā.

36. Pakalpojuma lietotājs aizsargā komercuzskaites mērparāta mezglu no tehniskiem bojājumiem, applūdināšanas vai sasalšanas un ir atbildīgs par komercuzskaites mērparāta saglabāšanu. Ja komercuzskaites mērparāts tiek nozagts vai sabojāts, pakalpojuma lietotājs par to nekavējoties ziņo pakalpojuma sniedzējam.

37. Ja pakalpojuma lietotājam radušās šaubas par komercuzskaites mērparāta precizitāti, viņam ir tiesības rakstiski pieprasīt, lai pakalpojuma sniedzējs nodrošina komercuzskaites mērparāta pirmstermiņa verificēšanu kādā no Latvijas Nacionālā akreditācijas biroja tīmekļvietnē www.latak.lv norādītajām inspicēšanas institūcijām. Izdevumus, kas saistīti ar komercuzskaites mērparāta pirmstermiņa verificēšanu, sedz:

37.1. pakalpojuma sniedzējs, ja komercuzskaites mērparāts tiek atzīts par lietošanai nederīgu;

37.2. pakalpojuma lietotājs, ja komercuzskaites mērparāts tiek atzīts par lietošanai derīgu.

MK noteikumos noteikta ūdenssaimniecības pakalpojumu uzskaites un norēķinu kārtība.

Noteikumi nosaka kārtību, kādā tiek noteikts vai aprēķināts pakalpojuma sniedzēja piegādātā ūdens un novadītā notekūdeņu daudzums, tai skaitā, ja pakalpojuma lietotājs lieto abus vai tikai vienu pakalpojuma veidu.

*Projektēšanas vajadzībām dzeramā ūdens patēriņu diennaktī uz vienu iedzīvotāju nosaka MK 2015.gada 30.jūnija noteikumi Nr.326 "Noteikumi par Latvijas būvnormatīvu LBN 222-15 "Ūdensapgādes būves"". Saskaņā ar minētā būvnormatīva 1.pielikumu viena iedzīvotāja ūdens patēriņš diennaktī (vidēji gadā) var būt no 30 līdz 300 litriem diennaktī un tas ir atkarīgs no ēkas labiekārtotības pakāpes. Ūdens patēriņš uz vienu iedzīvotāju katrā pašvaldībā var būt atšķirīgs. Pieaugot cilvēku komforta līmenim, sagaidāms arī ikdienā nepieciešamā ūdens patēriņa pieaugums. Tādēļ MK noteikumos ir paredzēts, ka ūdens patēriņa normas vienam iedzīvotājam diennaktī **tiks noteiktas vietējās pašvaldības saistošajos noteikumos**. Līdz likuma pārejas noteikumu 4.punktā paredzētā komercuzskaites mēraparāta mezgla izbūves brīdīm ūdens daudzumu, ko patērē pakalpojuma lietotājs varēs noteikt, ņemot vērā noteiktās ūdens patēriņa normas un personu skaitu, kuri lieto pakalpojumu konkrētajā nekustamajā īpašumā, vai aprēķinot nominālo ūdens caurplūdumu caur ūdensvada ievadu 24 stundu režīmā un dienu skaitu norēķinu periodā.*

MK noteikumos noteikta piegādātā ūdens uzskaitē.

*Gadījumā, ja pakalpojuma lietotājs ūdensapgādei izmanto **vietējo ūdens ieguves avotu**, centralizētā kanalizācijas sistēmā novadīto notekūdeņu daudzuma uzskaiti veic, piemērojot līdzšinējo uzskaites metodi, pieņemot, ka **notekūdeņu daudzums ir vienāds ar pakalpojuma lietotājam piegādātā ūdens daudzumu**. Savukārt, ja pakalpojuma lietotāja ražošanas procesā patērētais ūdens daļēji paliek ražojamās produkcijas sastāvā un pilnībā netiek novadīts centralizētajā kanalizācijas sistēmā, **pakalpojuma lietotājs būs atbildīgs par komercuzskaites mēraparāta (notekūdeņu plūsmas mērītāja) uzstādīšanu** un darbību, ja pakalpojuma līgumā netiks atrunāti citi nosacījumi notekūdeņu uzskaitē.*

Noteikumi paredz vienotu pieeju pakalpojuma lietotāja patērētā ūdens uzskaitē, nosakot to pēc ūdens vidējā patēriņa nekustamā īpašumā iepriekšējos 12 mēnešos, gadījumā, ja:

- a) pakalpojuma lietotājs pakalpojuma līgumā noteiktajā kārtībā nav paziņojis komercuzskaites mēraparāta rādījumus. Šajā gadījumā minēto uzskaites metodi piemēro līdz brīdim, kad ir kļuvuši zināmi jaunie rādījumi, bet ne ilgāk kā 3 mēnešus, kad pakalpojuma sniedzējam ir tiesības pārtraukt pakalpojumu sniegšanu bez iepriekšēja brīdinājuma;*
- b) ja ūdens komercuzskaites mēraparāts ir nozagts, nedarbojas vai ir noņemts, lai veiktu tā verifikāciju, nomaiņu vai labošanu, bet ne ilgāk kā vienu mēnesi līdz jauna vai lietošanai derīga ūdens komercuzskaites mēraparāta uzstādīšanai.*

Maksājumu par sniegtajiem pakalpojumiem pakalpojuma sniedzējs aprēķina, pamatojoties uz patērētā ūdens un novadāmā notekūdeņu daudzuma uzskaitītajiem datiem un saskaņā ar tarifu vai maksu konkrētajā pašvaldības

administratīvajā teritorijā. Gadījumā, kad pakalpojuma sniedzējs atļauj pakalpojuma lietotājam centralizētajā kanalizācijas sistēmā novadīt ražošanas notekūdeņus ar virsnormas piesārņojumu, maksu par šādu notekūdeņu papildus attīrīšanu pakalpojuma sniedzējs aprēķina, ņemot vērā jebkādas ar minēto ražošanas notekūdeņu attīrīšanu saistītās izmaksas, vadoties pēc vispārpieņemtiem sabiedrisko ūdenssaimniecības pakalpojumu izmaksu aprēķinu principiem.

38. Piegādātā ūdens daudzumu, ko patērē pakalpojuma lietotājs nekustamajā īpašumā, nosaka pēc tāda komercuzskaites mēraparāta rādījumiem, kuru noplombējis pakalpojuma sniedzējs.

39. Ja komercuzskaites mēraparāts nav uzstādīts, kā arī gadījumos, kuri nav minēti šo noteikumu 42. punktā:

39.1. piegādātā ūdens daudzumu, ko nekustamajā īpašumā – dzīvojamā mājā – patērē pakalpojuma lietotājs, nosaka, ņemot vērā vietējās pašvaldības saistošajos noteikumos par sabiedriskā ūdenssaimniecības pakalpojuma līgumā ietveramajiem noteikumiem noteiktās ūdens patēriņa normas vienam iedzīvotājam diennaktī, kā arī informāciju par personu skaitu, kuras lieto pakalpojumu konkrētajā nekustamajā īpašumā. Personu skaitu, kuras lieto ūdenssaimniecības pakalpojumu, nosaka, ņemot vērā nekustamajā īpašumā deklarēto personu skaitu vai pakalpojuma lietotāja sniegtās ziņas, ja faktisko lietotāju skaits ir lielāks par deklarēto personu skaitu;

39.2. piegādātā ūdens daudzumu, ko nekustamajā īpašumā – nedzīvojamā būvē (telpā) – patērē pakalpojuma lietotājs, nosaka, ņemot vērā nominālo ūdens caurplūdumu caur ūdensvada ievadu 24 stundu režīmā, kas koriģēts ar pakalpojuma līgumā noteikto ūdens plūsmas ātruma koeficientu, un dienu skaitu norēķinu periodā.

40. Pakalpojuma lietotājs nolasa komercuzskaites mēraparāta rādījumus pakalpojuma līgumā noteiktajā termiņā un pakalpojuma līgumā noteiktajā kārtībā paziņo rādījumus pakalpojumu sniedzējam, ja **pakalpojuma līgumā nav noteikta cita kārtība.**

41. Ja pakalpojuma lietotājs pakalpojuma līgumā noteiktajā termiņā nesniedz pakalpojuma sniedzējam ziņas par komercuzskaites mēraparāta rādījumiem par attiecīgo norēķinu periodu, pakalpojumu sniedzējs patērētā ūdens daudzumu attiecīgajā periodā nosaka pēc ūdens vidējā patēriņa nekustamajā īpašumā iepriekšējos 12 mēnešos.

42. Šo noteikumu 41. punktā minēto ūdens daudzuma uzskaites kārtību piemēro:

42.1. līdz brīdim (bet ne ilgāk kā trīs mēnešus), kad pakalpojuma lietotājs paziņo ūdens komercuzskaites mēraparāta kārtējos rādījumus vai ūdens komercuzskaites mēraparāta rādījumus ir nolasījis pakalpojuma sniedzējs. Pakalpojumu sniedzējs veic pārrēķinu par nekustamajā īpašumā patērēto ūdens un novadīto notekūdeņu daudzumu un pārrēķina rezultātus ietver nākamā norēķinu perioda rēķinā;

42.2. ja ūdens komercuzskaites mēraparāts ir nozagts, nedarbojas vai ir noņemts, lai to verificētu, nomainītu vai labotu, bet ne ilgāk par mēnesi, skaitot

no minētā gadījuma konstatējuma dienas, izņemot gadījumu, ja ūdens komercuzskaites mērāparāts šajā termiņā netiek uzstādīts pakalpojuma sniedzēja vainas dēļ;

42.3. ja pakalpojuma lietotāja ūdensapgādes sistēmas sliktā tehniskā stāvokļa dēļ nav iespējams nomainīt komercuzskaites mērāparātu, bet ne ilgāk kā trīs mēnešus no pakalpojuma sniedzēja noteiktā termiņa.

43. Ja pēc ūdens komercuzskaites mērāparāta verificēšanas:

43.1. tas tiek atzīts par nederīgu, pakalpojumu sniedzējs veic pakalpojumu lietotāja patērētā ūdens daudzuma pārrēķinu šo noteikumu 41. punktā minētajā kārtībā par mēnesi, kurā tika veikta ūdens komercuzskaites mērāparāta verificēšana;

43.2. tas tiek atzīts par derīgu, pakalpojuma lietotāja patērētā ūdens daudzuma uzskaitē pakalpojuma sniedzējs piemēro minētā komercuzskaites mērāparāta rādījumus.

MK noteikumos noteikta novadītā notekūdeņu daudzuma uzskaitē.

44. Ja saskaņā ar pakalpojuma līgumu notekūdeņu komercuzskaites mērāparāta (turpmāk – notekūdeņu plūsmas mērītājs) uzstādīšana nav nepieciešama, pakalpojuma sniedzējs pakalpojuma lietotāja novadīto notekūdeņu daudzumu nosaka šo noteikumu 38., 39. vai 41. punktā noteiktajā kārtībā, ņemot vērā, ka pakalpojuma lietotāja novadīto notekūdeņu daudzums ir vienāds ar piegādātā ūdens daudzumu.

45. Pakalpojuma lietotājam, kuram ir vietējais ūdens ieguves avots (ūdensapgādes urbums vai aka) un kurš notekūdeņus novada centralizētajā kanalizācijas sistēmā, notekūdeņu uzskaitē tiek veikta atbilstoši uz vietējā ūdens ieguves avota uzstādītā ūdens komercuzskaites mērāparāta vai – pēc pakalpojuma sniedzēja pieprasījuma – uz kanalizācijas izvada uzstādītā notekūdeņu plūsmas mērītāja rādījumiem. Ja notekūdeņu uzskaitē veic atbilstoši uzstādītā ūdens komercuzskaites mērāparāta rādījumiem:

45.1. par komercuzskaites mērāparāta uzstādīšanu, darbību un verificēšanu ir atbildīgs pakalpojuma lietotājs vai pakalpojuma sniedzējs, ja komercuzskaites mērāparātu ir uzstādījis pakalpojuma sniedzējs;

45.2. pēc komercuzskaites mērāparāta uzstādīšanas pakalpojuma sniedzējs to noplombē;

45.3. pakalpojuma lietotājs papildus šo noteikumu 36. punktā minētajiem nosacījumiem nodrošina uzstādīto plombu saglabāšanu, nepieļaujot plombu noņemšanu, bojāšanu vai aizstāšanu ar citām plombām, kuras nav uzstādījis pakalpojuma sniedzējs;

45.4. ja komercuzskaites mērāparāts ir sabojāts vai beidzies tā verificēšanas termiņš, patērētā ūdens daudzumu nosaka saskaņā ar šo noteikumu 39. punktu.

46. Pakalpojuma lietotājs vietējā ūdens ieguves avota komercuzskaites mērāparāta rādījumus nolasa un paziņo pakalpojuma sniedzējam šo noteikumu 40. punktā noteiktajā kārtībā.

47. Ja pakalpojuma sniedzēja piegādātais vai no vietējā ūdens ieguves avota iegūtais ūdens tiek iekļauts ražojamās produkcijas sastāvā vai izmantots ražošanas procesa nodrošināšanai un pilnībā netiek novadīts centralizētajā

kanalizācijas sistēmā, pakalpojuma lietotāja notekūdeņu daudzuma uzskaiti veic atbilstoši notekūdeņu plūsmas mērītāja rādījumiem, ja pakalpojuma līgumā nav noteikts citādi. Pakalpojuma lietotājs ir atbildīgs par minētā notekūdeņu plūsmas mērītāja uzstādīšanu un darbību.

48. Ja pakalpojuma lietotāja īpašumā vai valdījumā esošajā ūdensapgādes sistēmā avārijas dēļ notikusi ūdens noplūde, centralizētajā kanalizācijas sistēmā novadīto notekūdeņu daudzumu nosaka pēc vidējā mēneša notekūdeņu daudzuma, kas tika novadīts no nekustamā īpašuma iepriekšējos 12 mēnešos.

49. Ja pakalpojuma lietotājs centralizētajā kanalizācijas sistēmā novada lietus notekūdeņus no sava nekustamā īpašuma teritorijas, to daudzums tiek iekļauts novadītajā kopējā notekūdeņu daudzumā un notekūdeņu apjomu (kubikmetri gadā) nosaka atbilstoši būvnormatīvam par kanalizācijas būvēm.

Atbilstoši noteikumu 50. punktam Pakalpojumu lietotājs norēķinus par ūdenssaimniecības pakalpojumiem veic pakalpojuma sniedzēja noteiktajā kārtībā un termiņā.

Ja pakalpojumu lietotājam ir vietējais ūdens ieguves avots, un tikai notekūdeņi tiek novadīti centralizētajā sistēmā, tad atbilstoši 45. punkta prasībām notekūdeņu daudzuma uzskaitē tiek veikta pēc ūdens komercuzskaites mēraparāta rādījumiem vai notekūdeņu plūsmas mērītāja rādījumiem.

*Jāņem vērā, ka centralizētajā sistēmā bez sadzīves notekūdeņiem **tiek novadīti arī lietus ūdeņi**, tad to daudzumu pakalpojuma sniedzējs aprēķina pēc būvnormatīviem un pievieno izrakstītajam rēķinam par kanalizācijas pakalpojumiem (49. punkts).*

50. Pakalpojuma lietotājs norēķinus par ūdenssaimniecības pakalpojumiem veic pakalpojuma sniedzēja noteiktajā kārtībā un apmērā.

51. Maksājumu par sniegtajiem ūdenssaimniecības pakalpojumiem pakalpojuma sniedzējs aprēķina:

51.1. pamatojoties uz šo noteikumu 6.1. un 6.2. apakšnodaļā noteiktajā kārtībā veiktās uzskaites datiem;

51.2. saskaņā ar Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas noteikto tarifu vai pašvaldības noteikto maksu konkrētajā pašvaldības administratīvajā teritorijā.

52. Papildu maksu par šo noteikumu 6. punktā minēto ražošanas notekūdeņu attīrīšanu, kuros atsevišķu piesārņojošo vielu pieļaujamā koncentrācija ir augstāka, pakalpojuma sniedzējs aprēķina, ņemot vērā ar minēto ražošanas notekūdeņu attīrīšanu saistītās izmaksas, un nodrošina, ka papildu maksas aprēķina kārtība ir pieejama pakalpojuma lietotājam un pašvaldībai pēc to pieprasījuma.

*Līdzīgi kā citās sabiedrisko pakalpojumu sniegšanas jomās, noteikumos ir noteikti gadījumi, kuros pakalpojuma sniedzējs aprēķina **kompensāciju par pakalpojuma lietošanas noteikumu pārkāpšanu un kompensācijas aprēķināšanas kārtību**, izmantojot patērētā ūdens vai novadītā notekūdeņu daudzumu pārkāpuma periodā un tarifu vai maksu konkrētajā pašvaldības administratīvajā teritorijā.*

Noteikumi paredz, ka kompensācija tiek aprēķināta arī gadījumā, ja pakalpojuma lietotājs pārkāpj līguma noteikumu nosacījumus. Ja pakalpojuma sniedzējs, veicot no ražošanas uzņēmuma novadītā notekūdeņu sastāva kontroli un notekūdeņu analīzi akreditētajā laboratorijā ir konstatējis piesārņojumu, kas pārsniedz pakalpojuma līguma un pašvaldības noteiktās prasības centralizētajā kanalizācijas sistēmā novadāmo notekūdeņu sastāvam, kompensācija tiek aprēķināta, izmantojot noteikumos paredzēto aprēķina formulu. Kompensācijas izmaksa pakalpojuma lietotājam tiek piemērota līdz nākamajai pakalpojuma sniedzēja veiktajai notekūdeņu pārbaudei. Ja pakalpojuma lietotājs ir novērsis virsnormas piesārņojumu novadāmajos notekūdeņos ātrāk, noteikumos ir paredzēta kārtība, kādā minētās kompensācijas piemērošana tiek pārskatīta.

53. Kompensāciju par ūdenssaimniecības pakalpojumu lietošanas noteikumu pārkāpšanu pakalpojuma sniedzējs aprēķina, ja pakalpojuma sniedzējs ir nodrošinājis ūdens piegādi līdz piederības robežai vai notekūdeņu novadīšanu no piederības robežas, bet, veicot centralizētās ūdensapgādes sistēmas un centralizētās kanalizācijas sistēmas pārbaudi, tiek konstatēts, ka:

- 53.1. pakalpojumam tiek izmantots pieslēgums, kurš ierīkots, neievērojot normatīvajos aktos būvniecības jomā noteiktās prasības (patvaļīgs pieslēgums);
- 53.2. komercuzskaites mērparāta mezgls ir pārbūvēts bez normatīvajos aktos noteiktā kārtībā izstrādātas būvniecības dokumentācijas;
- 53.3. uzstādītajam komercuzskaites mērparātam ir bojāta vai noņemta plomba vai ir izdarīta neatļauta iedarbība uz komercuzskaites mērparātu;
- 53.4. apvadlīnijas, ugunsdzēsības aizbīdņi un citi ūdenssaimniecības sistēmas elementi ir atvērtā stāvoklī un šā iemesla dēļ ūdens komercuzskaites mērparāts neuzskaita visu pakalpojuma lietotāja patērēto ūdeni;
- 53.5. ugunsdzēsības aizbīdņi ir aizvērtā stāvoklī, bet tiem nav plombas vai tā ir bojāta, izņemot gadījumus, ja plomba ir noņemta, Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienestam dzēšot ugunsgrēku vai veicot ugunsdzēsības sistēmas pārbaudi;
- 53.6. pakalpojuma līgumā nav iekļauta virszemes ūdeņu vai gruntsūdeņu novadīšana centralizētajā kanalizācijas sistēmā vai pakalpojuma lietotāja kanalizācijas izvadam ir pievienota drenāžas sistēma bez normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā izstrādātas būvniecības dokumentācijas;
- 53.7. bez pakalpojuma sniedzēja atļaujas ūdens tiek lietots no ugunsdzēsības hidranta.

54. Ja konstatēti šo noteikumu 53. punktā minētie pārkāpumi, patērētā ūdens vai novadīto notekūdeņu daudzumu aprēķina, ņemot vērā nominālo ūdens caurplūdumu attiecīgi caur ūdensapgādes ievadu vai kanalizācijas izvadu 24 stundas diennaktī, skaitot no pārkāpuma izdarīšanas dienas. Ja pārkāpuma izdarīšanas laiks nav precīzi nosakāms, pieņem, ka pārkāpums izdarīts vienu

mēnesi iepriekš, skaitot no dienas, kad pakalpojuma sniedzējs konstatējis pārkāpumu.

55. Nominālo ūdens caurplūdumu aprēķina, izmantojot šādu formulu:

$$Q = \pi \times d^2 / 4 \times v, \text{ kur}$$

Q – ūdens caurplūdums (m³/s);

π – matemātiskā konstante (3,14);

d – cauruļvada iekšējais diametrs (m);

v – ūdens tecēšanas ātrums (0,8 m/s).

56. Kompensācijas apmēru pakalpojuma sniedzējs aprēķina, ņemot vērā šo noteikumu 51.2. apakšpunktā noteikto tarifu vai maksu par sniegtajiem ūdenssaimniecības pakalpojumiem un šo noteikumu 54. punktā noteiktajā kārtībā aprēķināto patērētā ūdens vai novadīto notekūdeņu daudzumu pārkāpuma periodā. Pakalpojuma sniedzējs ir tiesīgs noslēgt ar pakalpojuma lietotāju izlīgumu par kompensācijas apmēru un tās samaksas kārtību.

57. Papildus šo noteikumu 53. punktā minētajiem nosacījumiem pakalpojuma sniedzējs aprēķina kompensāciju par pakalpojuma līguma noteikumu pārkāpšanu, ja šo noteikumu 7. punktā minētajā pakalpojuma lietotāja novadīto ražošanas notekūdeņu pārbaudē, veicot analīzi akreditētā laboratorijā, pakalpojuma sniedzējs ir konstatējis notekūdeņos augstāku piesārņojošo vielu koncentrāciju, nekā noteikts šo noteikumu 5. punktā, vai pakalpojuma līgumā noteikto maksimāli pieļaujamo piesārņojošo vielu koncentrāciju. Kompensācijas aprēķinu veic, izmantojot šādu formulu:

$$V = T \times K \times (R - 1), \text{ kur}$$

V – kompensācijas apmērs;

T – kanalizācijas pakalpojumu tarifs vai vietējās pašvaldības noteiktā maksa;

K – novadīto notekūdeņu daudzums kubikmetros (m³);

R – piesārņojošās vielas maksimāli pieļaujamās koncentrācijas vislielākā pārsniegšanas reize, ko aprēķina, izmantojot šādu formulu:

$$R = E / M, \text{ kur}$$

E – pārbaudē konstatētā piesārņojošās vielas koncentrācija notekūdeņos (mg/l);

M – saskaņā ar šo noteikumu 5. punktu pašvaldības noteiktā vai saskaņā ar šo noteikumu 6. punktu pakalpojuma līgumā noteiktā maksimāli pieļaujamā piesārņojošo vielu koncentrācija notekūdeņos (mg/l).

58. Šo noteikumu 57. punktā minēto kompensāciju pakalpojuma sniedzējs sāk aprēķināt par norēķinu periodu, kurā tika konstatēts maksimāli pieļaujamo piesārņojošo vielu koncentrācijas pārsniegums notekūdeņos, un tā tiek piemērota līdz nākamajai notekūdeņu pārbaudei.

59. Ja pakalpojuma lietotājs ir novērsis piesārņojošo vielu koncentrācijas virsnormas pārsniegumus centralizētajā kanalizācijas sistēmā novadāmajos notekūdeņos, pakalpojuma sniedzējs pēc pakalpojuma lietotāja pieprasījuma veic notekūdeņu paraugu ņemšanu un analīzi akreditētā laboratorijā. Samaksu par minētajām darbībām veic pakalpojuma lietotājs. Ja analīžu rezultāti neuzrāda piesārņojošo vielu koncentrācijas pārsniegumus, šo noteikumu 57. punktā noteiktā kompensācija netiek piemērota no nākamā norēķinu perioda. Pakalpojuma lietotāja pieprasījumu pakalpojuma sniedzējs izskata ne agrāk kā

pēc trim mēnešiem no dienas, kad konstatēts līgumā noteiktās maksimāli pieļaujamās piesārņojošo vielu koncentrācijas pārsniegums. Ja pakalpojumu lietotājs nodrošina piesārņojošo vielu koncentrācijas pārsnieguma novēršanas pasākumus un ir tos īstenojis īsākā laikposmā, šajā punktā minēto pieprasījumu var izskatīt agrāk.

60. Nav jāmaina to komercuzskaites mēraparātu mezglu atrašanās vieta, kuri izbūvēti līdz šo noteikumu spēkā stāšanās dienai, arī tad, ja mainījies pakalpojuma lietotājs vai pārtraukts vai izbeigts pakalpojuma līgums.

3. Dzīvokļa īpašuma likums (28.10.2010.)

Ar **Ūdenssaimniecības pakalpojumu likumu** saistītie normatīvie akti:

- **Dzīvokļa īpašuma likums**; 28.10.2010.
- *Dzīvojamo māju pārvaldīšanas likums*; 04.06.2009.
- *Likums "Par sabiedrisko pakalpojumu regulatoriem"*; 19.10.2000.
- *Aizsargjoslu likums*; 05.02.1997.
- *Likums "Par valsts un pašvaldību dzīvojamo māju privatizāciju"*; 21.06.1995.
- *Civillikums*; 01.09.1992.

Avots: www.likumi.lv –UPL saistītie normatīvie akti.

10.pants. Dzīvokļa īpašnieka pienākumi

Dzīvokļa īpašniekam ir pienākums:

- 1) piedalīties dzīvojamās mājas pārvaldīšanā;
- 2) segt dzīvojamās mājas pārvaldīšanas izdevumus šā likuma 13.pantā noteiktajā kārtībā;
- 3) **norēķināties par saņemtajiem pakalpojumiem, kas saistīti ar dzīvokļa īpašuma lietošanu (piemēram, apkure, aukstais ūdens, kanalizācija, sadzīves atkritumu izvešana);**

17.pants. Dzīvokļu īpašnieku kopības lēmumu pieņemšanas nosacījumi

(8) Lai pieņemtu lēmumu par šā likuma 16.panta otrās daļas 5.punktā minētajiem jautājumiem, tas ir, **par ūdensapgādes, kanalizācijas** un publisko elektronisko sakaru tīklu ierīkošanu, būvniecību vai pārvietošanu, nepieciešams, lai „par” nobalsotu dzīvokļu īpašnieki, kuri pārstāv vairāk nekā pusi no visiem dzīvokļu īpašumiem. Lietošanas tiesību aprobežojumus sakarā ar siltumenerģijas, elektroenerģijas un gāzes apgādes iekārtu un ietaišu uzstādīšanu, ierīkošanu, ekspluatāciju un attīstību nosaka Enerģētikas likumā un citos normatīvajos aktos paredzētajā kārtībā.

4. Dzīvojamo māju pārvaldīšanas likums (04.06.2009.)

Likumā ir lietoti šādi termini:

1) **dzīvojamā māja** — ēka, kas nodota ekspluatācijā un saskaņā ar kadastrālās uzmērīšanas lietu ir dzīvojamā māja (arī dzīvokļu īpašumu māja), tai piederīgās ēkas (būves), zeme, uz kuras tās atrodas, ja zeme kopā ar dzīvojamo māju veido vienotu nekustamo īpašumu vai ietilpst dzīvojamo māju veidojošo dzīvokļu īpašumu sastāvā, vai ēka, kas nodota ekspluatācijā un saskaņā ar kadastrālās uzmērīšanas lietu ir dzīvojamā māja, tai piederīgās ēkas (būves) un piesaistītais zemesgabals;

2) **dzīvojamās mājas īpašnieks** — dzīvojamās mājas īpašnieks vai valsts dzīvojamās mājas valdītājs. Dzīvojamās mājas īpašnieks ir arī dzīvokļa īpašuma īpašnieks (turpmāk — dzīvokļa īpašnieks);

3) **dzīvojamās mājas pārvaldītājs** — dzīvojamās mājas īpašnieks vai pārvaldnieks;

4) **pārvaldnieks** — pilngadīga un rīcībspējīga fiziskā vai juridiskā persona, kas uz pārvaldīšanas līguma pamata veic dzīvojamās mājas īpašnieka uzdotās pārvaldīšanas darbības;

5) **piesaistītais zemesgabals** — zeme, uz kuras atrodas citas personas īpašumā esoša ēka, kas nodota ekspluatācijā un saskaņā ar kadastrālās uzmērīšanas lietu ir dzīvojamā māja, un kura ir ēkas īpašnieka lietošanā.

6.pants. Dzīvojamās mājas pārvaldīšanas darbības

(1) Dzīvojamās mājas pārvaldīšana ietver:

1) obligāti veicamās pārvaldīšanas darbības;

2) citas pārvaldīšanas darbības.

(2) Obligāti veicamās pārvaldīšanas darbības ir šādas:

1) dzīvojamās mājas uzturēšana (fiziska saglabāšana) (turpmāk — uzturēšana) atbilstoši normatīvo aktu prasībām:

b) siltumenerģijas, arī dabasgāzes, piegāde, ūdensapgādes un kanalizācijas pakalpojumu nodrošināšana, sadzīves atkritumu izvešana, slēdzot attiecīgu līgumu ar pakalpojuma sniedzēju (turpmāk — dzīvojamās mājas uzturēšanai nepieciešamais pakalpojums),

4.1. MK noteikumi Nr.524 "Kārtība, kādā nosaka, aprēķina un uzskaita katra dzīvojamās mājas īpašnieka maksājamo daļu par dzīvojamās mājas uzturēšanai nepieciešamajiem pakalpojumiem" (15.09.2015.)

MK noteikumi Nr.524 ir izdoti saskaņā ar Dzīvojamo māju pārvaldīšanas likuma 17.2 panta ceturto daļu.

*Noteikumi paredz visu Dzīvojamo māju pārvaldīšanas likuma 6.panta otrās daļas 1.punkta „b” apakšpunktā ietvertu dzīvojamās mājas uzturēšanai nepieciešamais pakalpojumu - siltumenerģijas, arī dabasgāzes, **ūdensapgādes un kanalizācijas**, sadzīves atkritumu izvešanas pakalpojuma - **sadales kritērijus vai metodiku.***

*Dzīvojamās mājas īpašnieka maksājamās daļas par ūdens piegādi, kā arī kanalizāciju (asenzāciju) noteikšanai ir ietverti gan Ministru kabineta 2008.gada 9.decembra noteikumos Nr.1013 „**Kārtība, kādā dzīvokļa īpašnieks daudzdzīvokļu dzīvojamā mājā norēķinās par pakalpojumiem, kas saistīti ar dzīvokļa īpašuma lietošanu**” paredzētie, gan arī citi praksē pastāvošie (kritēriji ir noteikti tādos gadījumos, kad dzīvojamās mājas pārvaldīšanas tiesības ir pārņemtas, vai dzīvojamo māja nav tikusi privatizēta saskaņā ar likuma „Par valsts un pašvaldību dzīvojamo māju privatizāciju”) pakalpojumu sadales kritēriji.*

6. Kopējo dzīvojamās mājas īpašniekiem piegādātā ūdens daudzumu nosaka, ņemot vērā dzīvojamās mājas ūdens uzskaites mezglā (kas izvietots uz ūdensvada ievada ēkā vai līdz ūdensvada ievadam ēkā) uzstādītā komercuzskaites mērāparāta rādījumu. Maksājamo daļu par piegādāto ūdeni dzīvojamās mājas īpašnieki var noteikt:

6.1. izmantojot ūdens patēriņa skaitītājus dzīvokļos, nedzīvojamās telpās un mākslinieka darbnīcās, kas atbilst normatīvajos aktos par mērījumu vienotību noteiktajām prasībām;

6.2. neizmantojot ūdens patēriņa skaitītājus dzīvokļos, nedzīvojamās telpās un mākslinieka darbnīcās.

7. Ja ūdens patēriņa skaitītājus neizmanto, maksājamo daļu par ūdeni var noteikt:

7.1. atbilstoši dzīvokļu, nedzīvojamo telpu un mākslinieka darbnīcu skaitam;

7.2. atbilstoši dzīvojamās mājas īpašniekam piederošo dzīvojamās mājas domājamo daļu apmēram.

8. Izmantojot ūdens patēriņa skaitītājus, maksājamo daļu par piegādāto ūdeni nosaka atbilstoši dzīvoklī, nedzīvojamā telpā vai mākslinieka darbnīcā uzstādītā ūdens patēriņa skaitītāja rādījumam, kā arī ievērojot šo noteikumu 9. un 11. punktā minētās prasības.

9. Ja veidojas starpība starp dzīvojamās mājas ūdens uzskaites mezglā uzstādītā komercuzskaites mērāparāta rādījumu un ūdens patēriņu, kas noteikts, izmantojot dzīvokļos, nedzīvojamās telpās un mākslinieka

darbnīcās uzstādītos ūdens patēriņa skaitītājus, ieskaitot arī avārijās un remontā nopludināto ūdens daudzumu (turpmāk – ūdens patēriņa starpība), veic ūdens patēriņa pārrēķinu.

10. Dzīvojamās mājas īpašnieki var vienoties par ūdens patēriņa starpības segšanu:

10.1. atbilstoši dzīvojamā mājā esošo dzīvokļu, mākslinieka darbnīcu un nedzīvojamo telpu skaitam;

10.2. proporcionāli dzīvoklī, nedzīvojamā telpā vai mākslinieka darbnīcā uzstādītā skaitītāja rādījumam;

10.3. atbilstoši dzīvojamās mājas īpašniekam piederošās dzīvojamās mājas domājamās daļas apmēram.

11. Šo noteikumu 9. punktā minēto ūdens patēriņa starpības sadales kārtību nepiemēro, bet ūdens patēriņa starpību sadala atbilstoši dzīvokļu, nedzīvojamo telpu un mākslinieka darbnīcu skaitam starp šādiem dzīvojamās mājas īpašniekiem (ja tādi ir dzīvojamā mājā):

11.1. kuri nav iesnieguši informāciju par ūdens skaitītāja rādījumu dzīvojamās mājas īpašnieka noteiktajā termiņā, bet ne mazāk kā trīs mēnešus pēc kārtas;

11.2. kuru dzīvokļos, nedzīvojamās telpās vai mākslinieka darbnīcās ūdens patēriņa skaitītāji nav uzstādīti;

11.3. kuri atkārtoti nav ļāvuši veikt dzīvoklī, nedzīvojamā telpā vai mākslinieka darbnīcā uzstādīto ūdens patēriņa skaitītāju pārbaudi, ja par šādas pārbaudes veikšanu ir rakstiski paziņots dzīvojamās mājas īpašnieku noteiktajā termiņā, kas nav mazāks par vienu nedēļu, nosūtot paziņojumu uz dzīvokli, mākslinieka darbnīcu vai nedzīvojamo telpu, kurā plānota skaitītāju pārbaude;

11.4. kuru dzīvokļos, nedzīvojamās telpās vai mākslinieka darbnīcās esošo ūdens patēriņa skaitītāju pārbaudē konstatēts, ka ūdens patēriņa skaitītāji ir bojāti vai tie nav noplombēti, vai to plombējums ir bojāts, vai tie nav verificēti triju mēnešu laikā pēc verificēšanas termiņa beigām.

12. Ja prombūtnes dēļ dzīvokli, nedzīvojamo telpu vai mākslinieka darbnīcu neizmanto neviena persona un dzīvojamās mājas īpašnieks nevar iesniegt informāciju par ūdens skaitītāja rādījumu, nevar veikt ūdens patēriņa skaitītāja verificēšanu vai nodrošināt iespēju veikt attiecīgajā dzīvoklī, mākslinieka darbnīcā vai nedzīvojamā telpā uzstādīto ūdens patēriņa skaitītāju pārbaudi, dzīvojamās mājas īpašnieks par to iepriekš informē personu, kura aprēķina maksājamo daļu.

13. Ja dzīvojamās mājas īpašnieks nav iesniedzis informāciju par ūdens skaitītāja rādījumu vai šo noteikumu 12. punktā minētajā kārtībā nav informējis par prombūtni, persona, kura nosaka maksājamo daļu, aprēķina ūdens patēriņu dzīvojamās mājas īpašniekam, ņemot vērā konkrētā dzīvokļa, nedzīvojamās telpas vai mākslinieka darbnīcas vidējo ūdens patēriņu par pēdējiem trim mēnešiem, bet ne ilgāk kā trīs mēnešus pēc kārtas.

14. Pārvaldnieks, ja viņam dzīvojamo māju pārvaldīšanas līgumā ir uzdots veikt dzīvojamās mājas uzturēšanu, divu mēnešu laikā noskaidro ūdens patēriņa starpības rašanās iemeslus, rakstiski informē dzīvojamās mājas īpašniekus par

nepieciešamajiem pasākumiem ūdens patēriņa starpības samazināšanai un kopā ar dzīvojamās mājas īpašniekiem izvērtē iespēju tos īstenot, ja ūdens patēriņa sadales aprēķinā trīs mēnešus pēc kārtas veidojas ūdens patēriņa starpība, kas lielāka par 20 %, un ja ir saņemts dzīvojamās mājas īpašnieka iesniegums.

15. Maksājamo daļu par lietus ūdens kanalizāciju var noteikt:

15.1. atbilstoši dzīvokļu, nedzīvojamo telpu un mākslinieka darbnīcu skaitam;

15.2. atbilstoši dzīvojamās mājas īpašniekam piederošās domājamās daļas apmēram.

16. Maksājamo daļu par sadzīves kanalizāciju nosaka proporcionāli patērētā ūdens daudzumam.

5. Likums “Par sabiedrisko pakalpojumu regulatoriem” (19.10.2000.)

1.pants. Likuma mērķis

Šā likuma mērķis ir nodrošināt iespēju saņemt nepārtrauktus, drošus un kvalitatīvus sabiedriskos pakalpojumus, kuru tarifi (cenas) atbilst ekonomiski pamatotām izmaksām, kā arī veicināt attīstību un ekonomiski pamatotu konkurenci regulējamās nozarēs, nosakot sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas kārtību un tiesiskās attiecības sabiedrisko pakalpojumu sniegšanā.

2.pants. Likuma darbības joma

(1) Šis likums nosaka sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas vispārīgo kārtību un regulēšanas sistēmas izveides un darbības pamatprincipus.

(2) Valsts regulē sabiedrisko pakalpojumu sniegšanu kā komercdarbību šādās nozarēs (turpmāk — regulējamās nozares):

6) **ūdenssaimniecība.**

3.pants. Regulējamie sabiedriskie pakalpojumi

Regulējamie sabiedriskie pakalpojumi, kuru sniegšanu regulē saskaņā ar šo likumu, ir preču ražošana, pakalpojumu sniegšana un infrastruktūras (inženierbūvju vai inženiertehnisku risinājumu, kā arī ar to izmantošanu saistītu resursu komplekss, kas nepieciešams preču ražošanai vai pakalpojumu sniegšanai) pakalpojumi regulējamās nozarēs atbilstoši nozaru speciālajiem normatīvajiem aktiem (turpmāk — sabiedriskie pakalpojumi).

4.pants. Sabiedrisko pakalpojumu sniedzēji un sabiedrisko pakalpojumu lietotāji

(1) Sabiedrisko pakalpojumu sniedzējs ir tāds komersants, kurš regulējamās nozarēs sniedz sabiedriskos pakalpojumus noteiktā teritorijā un kura darbība sabiedrisko pakalpojumu sniegšanā tiek regulēta saskaņā ar šo likumu.

(2) Sabiedrisko pakalpojumu lietotāji (turpmāk — lietotāji) ir fiziskās vai juridiskās personas, kuras no sabiedrisko pakalpojumu sniedzējiem saņem sabiedriskos pakalpojumus.

5.1. MK noteikumi Nr.1227 "Noteikumi par regulējamiem sabiedrisko pakalpojumu veidiem" (27.10.2009.)

MK noteikumi Nr.1227 ir izdoti saskaņā ar likuma "Par sabiedrisko pakalpojumu regulatoriem" 2.panta ceturto daļu.

Noteikumi nosaka to sabiedrisko pakalpojumu veidus, kuru sniegšanu nepieciešams regulēt, regulējamās nozarēs (enerģētikas nozarē, elektronisko sakaru nozarē, pasta nozarē, dzelzceļa transporta nozarē, ūdenssaimniecības nozarē, sadzīves atkritumu apsaimniekošanas nozarē).

9. Ūdenssaimniecības nozarē nepieciešams regulēt sabiedrisko pakalpojumu sniegšanu šādos sabiedrisko pakalpojumu veidos, **ja komersanta sniegto sabiedrisko ūdenssaimniecības pakalpojumu apjoms vismaz vienā veidā pārsniedz 100 000 m³ gadā:**

- 9.1. ūdens ieguvi, uzkrāšanu un sagatavošanu lietošanai līdz padevei ūdensvada tīklā;
- 9.2. ūdens piegādi no padeves vietas ūdensvada tīklā līdz pakalpojuma lietotājam;
- 9.3. notekūdeņu savākšanu un novadīšanu līdz notekūdeņu attīrīšanas iekārtām;
- 9.4. notekūdeņu attīrīšanu un novadīšanu virszemes ūdensobjektos.

5.2. Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas padomes lēmums Nr.1/2 "Ūdenssaimniecības pakalpojumu tarifu aprēķināšanas metodika" (14.01.2016.)

Metodika ir izdota saskaņā ar likuma "Par sabiedrisko pakalpojumu regulatoriem" 9.panta pirmās daļas 2.punktu un 25.panta pirmo daļu.

1. Metodika nosaka kārtību, kādā regulējams sabiedrisko ūdenssaimniecības pakalpojumu sniedzējs (turpmāk – Komersants) aprēķina ūdenssaimniecības pakalpojumu tarifu projektus.
2. Metodikā ir lietoti tādi paši termini kā Ūdenssaimniecības pakalpojumu likumā un šādi termini:
  - 2.1. **centralizētais kanalizācijas inženiertīkls** – Komersanta īpašumā, valdījumā vai turējumā esošs inženiertīklu un būvju kopums, kas nodrošina notekūdeņu savākšanu no lietotājiem un novadīšanu līdz notekūdeņu attīrīšanas iekārtām;
  - 2.2. **centralizētais ūdensapgādes inženiertīkls** – Komersanta īpašumā, valdījumā vai turējumā esošs inženiertīklu un būvju kopums, kas nodrošina ūdens piegādi lietotājiem;
  - 2.3. **citam kanalizācijas pakalpojumu sniedzējam attīrīšanai nodotie notekūdeņi** – notekūdeņu apjoms, kas nodots cita kanalizācijas pakalpojumu sniedzēja centralizētajā kanalizācijas sistēmā un noteikts ar komercuzskaites mēr aparātu, kas uzstādīts komercuzskaites mēr aparāta mezglā;
  - 2.4. **Komersanta notekūdeņu attīrīšanas iekārtās attīrīto notekūdeņu apjoms** – attīrītais notekūdeņu apjoms, kas tiek noteikts saskaņā ar uzskaites mēr aparātiem (notekūdeņu attīrīšanas iekārtās ar faktisko ražību virs 20 m³ diennaktī) vai netiešās uzskaites metodēm (notekūdeņu attīrīšanas iekārtās ar faktisko ražību no 5 līdz 20 m³ diennaktī);
  - 2.5. **lietotājiem piegādātā ūdens apjoms** – ūdens apjoms, kuru piegādā lietotājiem līdz piederības robežai un uzskaita ar komercuzskaites mēr aparātiem vai kuru nosaka saskaņā ar norēķinos izmantotajām ūdens patēriņa normām;
  - 2.6. **no lietotājiem savākto notekūdeņu apjoms** – saskaņā ar komercuzskaites mēr aparātiem vai norēķinos izmantotajām ūdens patēriņa vai notekūdeņu normām noteiktais no piederības robežas savākto notekūdeņu apjoms, kā arī sauso tualesu un krājtvertņu satura apjoms, kurš ievadīts centralizētajā kanalizācijas sistēmā;
  - 2.7. **pārējo centralizētajā kanalizācijas sistēmā nonākušo notekūdeņu apjoms** – to notekūdeņu apjoms, kas nav savākti saskaņā ar komercuzskaites mēr aparātiem vai norēķinos izmantotajām ūdens patēriņa vai notekūdeņu normām (infiltrāts u.tml.);
  - 2.8. **regulējamo aktīvu bāze (RAB)** – Komersanta īpašumā esošo un nomāto uz regulējamo ūdenssaimniecības pakalpojumu attiecināmo pamatlīdzekļu un nemateriālo ieguldījumu, kā arī krājumu vērtība;

2.9. **ūdens un notekūdeņu bilance** – informācija par ūdens apjomiem centralizētajā ūdensapgādes sistēmā un notekūdeņu apjomiem centralizētajā kanalizācijas sistēmā;

2.10. **ūdens apjoms tehnoloģiskajām vajadzībām** – no dabīgiem ūdens avotiem ņemtā ūdens (Komersanta paša iegūtā ūdens) apjoma un paša iegūtā ūdens apjoma, kas padots centralizētajā ūdensapgādes inženiertīklā, starpība, kas sevī ietver Komersanta izlietoto ūdens apjomu ūdens ieguves, sagatavošanas, spiediena un rezervju nodrošināšanas tehnoloģisko procesu vajadzībām un ūdens zudumus dzeramā ūdens ražošanas posma inženiertīklos;

2.11. **ūdens zudumi centralizētajos ūdensapgādes inženiertīklos** – Komersanta kopējā centralizētajā ūdensapgādes inženiertīklā padotā un lietotājiem piegādātā ūdens apjoma starpība, kurā ietilpst zudumi, kas saistīti ar avāriju likvidāciju un centralizēto ūdensapgādes inženiertīklu apkalpošanu, mērīšanas kļūdas, kas rodas no iegūtā un pakalpojumu lietotājiem piegādātā ūdens apjoma atšķirības, zudumi, kas saistīti ar neprecīzi uzskaitītu lietotājiem piegādātā ūdens apjomu, neskaitot ūdens apjomu tehnoloģiskām vajadzībām;

2.12. **ūdensapgādes pakalpojumi** – pakalpojumi ūdens ieguvē, uzkrāšanā, spiediena nodrošināšanā un sagatavošanā lietošanai līdz padevei centralizētajā ūdensapgādes inženiertīklā (turpmāk – ūdens ražošanas pakalpojums), pakalpojumi ūdens piegādē no padeves vietas centralizētajā ūdensapgādes inženiertīklā līdz piederības robežai (turpmāk – ūdens piegādes pakalpojums);

2.13. **kanalizācijas pakalpojumi** – pakalpojumi notekūdeņu savākšanā centralizētajā kanalizācijas inženiertīklā no piederības robežas un novadīšanā līdz notekūdeņu attīrīšanas iekārtām (turpmāk – notekūdeņu savākšanas pakalpojums), notekūdeņu attīrīšanā un novadīšanā vidē, tai skaitā virszemes ūdensobjektos (turpmāk – notekūdeņu attīrīšanas pakalpojums);

2.14. **ūdenssaimniecības pakalpojumi** – šīs metodikas izpratnē ūdensapgādes pakalpojumi un kanalizācijas pakalpojumi;

2.15. **ūdenssaimniecības pakalpojumu tarifu projekts:**

2.15.1. **ūdens ražošanas tarifa projekts** – ūdens ieguves, uzkrāšanas, spiediena nodrošināšanas un sagatavošanas lietošanai līdz padevei centralizētajā ūdensapgādes inženiertīklā tarifa projekts;

2.15.2. **ūdens piegādes tarifa projekts** – ūdens piegādes no padeves centralizētajā ūdensapgādes inženiertīklā līdz piederības robežai tarifa projekts;

2.15.3. **ūdensapgādes pakalpojumu tarifa projekts** – ūdens ražošanas tarifa projekts kopā ar ūdens piegādes tarifa projektu;

2.15.4. **notekūdeņu savākšanas tarifa projekts** – notekūdeņu savākšanas centralizētajā kanalizācijas inženiertīklā no piederības robežas un novadīšanas līdz notekūdeņu attīrīšanas iekārtām tarifa projekts;

2.15.5. **notekūdeņu attīrīšanas tarifa projekts** – notekūdeņu attīrīšanas un novadīšanas vidē, tai skaitā virszemes ūdensobjektos tarifa projekts;

2.15.6. **kanalizācijas pakalpojumu tarifa projekts** – notekūdeņu savākšanas tarifa projekts kopā ar notekūdeņu attīrīšanas tarifa projektu;

2.16. **kopējais centralizētajā ūdensapgādes inženiertīklā padotais ūdens apjoms** – no dabīgiem ūdens avotiem ņemtā ūdens (Komersanta paša iegūtā ūdens) apjoma un ūdens apjoma tehnoloģiskajām vajadzībām starpība, kurai pieskaitīts no citiem ūdenssaimniecības pakalpojumu sniedzējiem iepirktais sagatavotais ūdens apjoms, kas padots centralizētajā ūdensapgādes inženiertīklā.

6. Aizsargjoslu likums (05.02.1997.)

5.pants. Vides un dabas resursu aizsardzības aizsargjoslu uzdevumi un veidi

(1) Vides un dabas resursu aizsardzības aizsargjoslas tiek noteiktas ap objektiem un teritorijām, kas ir nozīmīgas no vides un dabas resursu aizsardzības un racionālas izmantošanas viedokļa. To galvenais uzdevums ir samazināt vai novērst antropogēnās negatīvās iedarbības ietekmi uz objektiem, kuriem noteiktas aizsargjoslas.

(2) Ir šādi vides un dabas resursu aizsardzības aizsargjoslu veidi:

2) virszemes ūdensobjektu aizsargjoslas;

4) aizsargjoslas ap ūdens ņemšanas vietām.

7.pants. Virszemes ūdensobjektu aizsargjoslas

(1) Virszemes ūdensobjektu aizsargjoslas nosaka ūdenstilpēm, ūdenstecēm un mākslīgiem ūdensobjektiem, lai samazinātu piesārņojuma negatīvo ietekmi uz ūdens ekosistēmām, novērstu erozijas procesu attīstību, ierobežotu saimniecisko darbību applūstošajās teritorijās, kā arī saglabātu apvidum raksturīgo ainavu. Ostu teritorijās virszemes ūdensobjektu aizsargjoslas nosaka, lai ilgtspējīgas attīstības interesēs līdzsvarotu vides aizsardzības prasības un ostu ekonomisko attīstību, kā arī samazinātu piesārņojuma negatīvo ietekmi uz ūdens ekosistēmām un novērstu erozijas procesu attīstību.

9.pants. Aizsargjoslas ap ūdens ņemšanas vietām

(1) **Aizsargjoslas ap ūdens ņemšanas vietām nosaka, lai nodrošinātu ūdens resursu saglabāšanos un atjaunošanos, kā arī samazinātu piesārņojuma negatīvo ietekmi uz iegūstamo ūdens resursu kvalitāti visā ūdensgūtnes ekspluatācijas laikā (ne mazāk kā uz 25 gadiem).**

(2) Ap ūdens ņemšanas vietām nosaka stingra režīma, kā arī bakterioloģisko un ķīmisko aizsargjoslu. Urbumiem, akām un avotiem, kurus saimniecībā vai dzeramā ūdens ieguvei izmanto savām vajadzībām individuālie ūdens lietotāji (fiziskās personas), aizsargjoslas nenosaka, ja ir veikta labiekārtošana un novērsta notekūdeņu infiltrācija un ūdens piesārņošana.

(3) Aizsargjoslas ap centralizētās ūdens ņemšanas vietām aprēķina, ņemot vērā ūdens ņemšanas vietas dabiskos apstākļus un prognozējamo ūdens patēriņu.

(4) Ja centralizētajai ūdensapgādei tiek izmantots gruntsūdeņu (neaizsargāts) ūdens horizonts vai pazemes ūdens krājumu mākslīgas papildināšanas metode, stingrā režīma aizsargjoslu aprēķina tā, lai nodrošinātu ūdens filtrācijas laiku no aizsargjoslas robežas līdz ūdens ieguves urbumiem ne mazāku par gadu.

(5) Metodikas projektu, pēc kuras nosaka aizsargjoslas ap ūdens ņemšanas vietām, izstrādā Veselības ministrija pēc saskaņošanas ar Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministriju.

12.pants. Ekspluatācijas aizsargjoslu uzdevumi un veidi

(1) Ekspluatācijas aizsargjoslas tiek noteiktas gar transporta līnijām, gar elektronisko sakaru tīkliem un citu komunikāciju līnijām, kā arī ap objektiem, kas

nodrošina dažādu valsts dienestu darbību. Eksploatācijas aizsargjoslu galvenais uzdevums ir nodrošināt minēto komunikāciju un objektu efektīvu un drošu eksploatāciju un attīstības iespējas.

(2) Ir šādi eksploatācijas aizsargjoslu veidi:

7) aizsargjoslas gar ūdensvadu un kanalizācijas tīkliem.

19.pants. Aizsargjoslas gar ūdensvadu un kanalizācijas tīkliem

(1) Aizsargjoslas gar ūdensvadu un kanalizācijas tīkliem tiek noteiktas, lai nodrošinātu ūdensvadu un kanalizācijas tīklu eksploatāciju un drošību.

(2) Aizsargjoslām gar ūdensvadu un kanalizācijas tīkliem ir šāds platums:

1) gar ūdensvadiem un kanalizācijas spiedvadiem, ja tie atrodas līdz 2 metru dziļumam, — 3 metri katrā pusē no cauruļvada ārējās malas;

2) gar ūdensvadiem un kanalizācijas spiedvadiem, ja tie atrodas dziļāk par 2 metriem, — 5 metri katrā pusē no cauruļvada ārējās malas;

3) gar pašteces kanalizācijas vadiem — 3 metri katrā pusē no cauruļvada ārējās malas.

(3) Metodikas projektu, pēc kuras nosaka eksploatācijas aizsargjoslas gar ūdensvadu un kanalizācijas tīkliem, izstrādā Ekonomikas ministrija.

37.pants. Aprobežojumi virszemes ūdensobjektu aizsargjoslās

(1) Virszemes ūdensobjektu aizsargjoslās papildus šā likuma 35.pantā minētajam tiek noteikti šādi aprobežojumi:

4) applūstošajās teritorijās aizliegts veikt teritorijas uzbēršanu, būvēt ēkas un būves, arī aizsargdambjus, izņemot:

d) transporta un elektronisko sakaru tīklu būvju būvniecību, ūdensapgādes un kanalizācijas tīklu, ūdens ņemšanas ietaišu un maģistrālo cauruļvadu būvniecību, enerģijas pārvades un sadales būvju būvniecību,

5) 10 metrus platā joslā papildus šīs daļas 1., 2., 3., 4. un 4.1 punktā minētajam aizliegts:

b) būvēt un izvietot jebkādas ēkas un būves, tai skaitā nožogojumus (izņemot esošo būvju atjaunošanu; kultūras pieminekļu restaurāciju; transporta un elektronisko sakaru tīklu būvniecību, **ūdensapgādes un kanalizācijas tīklu**, ūdens ņemšanas ietaišu un maģistrālo cauruļvadu būvniecību, enerģijas pārvades un sadales būvju būvniecību; peldvietu, celiņu, laivu un motorizēto ūdens transportlīdzekļu piestātņu būvniecību; valsts meteoroloģisko un hidroloģisko novērojumu staciju un posteņu un citu stacionāru valsts nozīmes monitoringa punktu un posteņu būvniecību, kā arī krastu nostiprināšanu; ostu teritorijā esošo hidrotehnisko būvju, piestātņu, infrastruktūras, inženierkomunikācijas, kā arī citu ar ostu darbību saistītu būvju būvniecību; jahtu ostu un to darbības nodrošināšanai nepieciešamo būvju un infrastruktūras objektu būvniecību, kā arī šīs daļas 4. un 4.1 punktā minētajos gadījumos paredzēto teritorijas uzbēršanu).

39.pants. Aprobežojumi aizsargjoslās ap ūdens ņemšanas vietām

Aizsargjoslās ap ūdens ņemšanas vietām papildus šā likuma 35.pantā minētajam tiek noteikti šādi aprobežojumi:

1) stingra režīma aizsargjoslā aizliegta jebkāda saimnieciskā darbība, izņemot to, kura saistīta ar ūdens ieguvī konkrētā ūdensapgādes urbumā vai ūdensgūtnē attiecīgo ūdens ieguves un apgādes objektu uzturēšanai un apsaimniekošanai;

2) bakterioloģiskajā aizsargjoslā paredzētās darbības realizēšanai jāveic ietekmes uz vidi sākotnējais izvērtējums. Ja centralizētajai ūdensapgādei izmanto pazemes (no virszemes piesārņojuma infiltrācijas neaizsargātu) ūdens horizontu, kā arī pazemes ūdens resursu mākslīgas papildināšanas metodi, jāievēro šā panta 1.punktā minētie aprobežojumi. Bakterioloģiskajā aizsargjoslā aizliegts:

4) ja centralizētajai ūdensapgādei izmanto gruntsūdeņu (neaizsargātu) ūdens horizontu vai pazemes ūdens krājumu mākslīgas papildināšanas metodi, ķīmiskajā aizsargjoslā 500 metru platā joslā ap stingrā režīma aizsargjoslu aizliegts:

a) veikt meža un lauksaimniecībā izmantojamās zemes lietošanas kategorijas maiņu, izņemot zemes lietošanas kategorijas maiņu esošo ciemu teritorijās un ēku un būvju būvniecībai viensētās ārpus ciema teritorijas robežām, kā arī gadījumos, kad tas nepieciešams ūdensapgādes būvju būvniecībai,

48.pants. Aprobežojumi aizsargjoslās gar ūdensvadu un kanalizācijas tīkliem
Aizsargjoslās gar ūdensvadu un kanalizācijas tīkliem papildus šā likuma 35.pantā minētajiem aprobežojumiem tiek noteikti šādi aprobežojumi:

1) aizliegts aizkraut pievedceļus un pieejas ūdensvada un kanalizācijas tīklu objektiem;

2) aizliegts veikt darbus ar triecienmehānismiem, nomest smagumus, izmest un izliet kodīgas un koroziju izraisošas vielas, degvielu un eļļošanas materiālus;

3) aizliegts glabāt un izliet ķīmiski aktīvas un koroziju izraisošas vielas un degvielu.

6.1. MK noteikumi Nr.43 "Aizsargjoslu ap ūdens ņemšanas vietām noteikšanas metodika" (20.01.2004.)

MK noteikumi Nr.43 ir izdoti saskaņā ar Aizsargjoslu likuma 59.panta pirmo daļu.

1. Noteikumi nosaka aizsargjoslu ap ūdens ņemšanas vietām noteikšanas metodiku.

2. Aizsargjoslas ap ūdens ņemšanas vietām (turpmāk - aizsargjosla) nosaka ap virszemes ūdens ņemšanas vietām ūdenstecēs (piemēram, upēs, kanālos) un ūdenstilpēs (piemēram, ezeros, ūdenskrātuvēs), ap pazemes ūdens ņemšanas vietām (atsevišķiem ūdens ieguves urbumiem vai ūdensgūtnēm) un ap ūdensgūtnēm, kurās pazemes ūdens resursi tiek mākslīgi papildināti. Aizsargjoslu iezīmēšanu zemes īpašuma vai lietojuma plānos nodrošina Valsts zemes dienests.

3. Aizsargjoslas nosaka esošām, projektējamām un rekonstruējamām ūdens ņemšanas vietām un ūdens padeves iekārtām no ūdens ņemšanas vietām uz apdzīvotām vietām vai atsevišķiem saimniecības objektiem, izņemot šo noteikumu 5.punktā noteiktos gadījumus.

4. Aizsargjoslu noteikšanu un saskaņošanu ar valsts sabiedrību ar ierobežotu atbildību "Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs" un Veselības inspekciju, kā arī pašvaldības informēšanu par tās teritorijā esošās aizsargjoslas noteikšanu nodrošina ūdens ņemšanas vietas īpašnieks vai lietotājs. Pašvaldību informē divu nedēļu laikā pēc aizsargjoslu noteikšanas un saskaņošanas un iesniedz dokumentu kopijas par aizsargjoslas robežām un saskaņojumu. Aizsargjoslu robežas nosaka un iezīmē teritoriju plānojumos un zemes īpašuma vai lietojuma plānos atbilstoši Aizsargjoslu likuma 33. un 62.pantam.

5. Ap akām, urbumiem un avotiem, kurus saimniecībā vai dzeramā ūdens ieguvei izmanto savām vajadzībām individuālie ūdens lietotāji (fiziskās personas), aizsargjoslas nenosaka, ja apkārtnē ir labiekārtota un novērsta notekūdeņu infiltrācija un ūdens piesārņošana.

7. Ap pazemes ūdens ņemšanas vietu nosaka šādas aizsargjoslas:

7.1. stingra režīma aizsargjosla atbilstoši ūdens horizonta dabiskās aizsargātības pakāpei:

7.1.1. neaizsargātam ūdens horizontam, kur nav mazcaurlaidīgu nogulumu, stingra režīma aizsargjoslu aprēķina tādu, lai ūdens filtrācijas ilgums no aizsargjoslas robežas līdz ūdens ieguves urbumiem būtu ne mazāks par gadu; aizsargjosla ir vismaz 50 metru platumā;

7.1.2. relatīvi aizsargātam ūdens horizontam, kur mazcaurlaidīgo nogulumu biezums ir no viena līdz 10 metriem, aizsargjosla ir 30-50 metrus plata;

7.1.3. labi aizsargātam ūdens horizontam, kur mazcaurlaidīgo nogulumu biezums ir no 10 līdz 20 metriem, aizsargjosla ir 10-30 metrus plata;

7.1.4. ļoti labi aizsargātam ūdens horizontam, kur mazcaurlaidīgo nogulumu biezums ir lielāks par 20 metriem, aizsargjosla ir 10 metrus plata;

7.2. bakterioloģiskā aizsargjosla, ko aprēķina tādu, lai ūdens dabiskās plūsmas laikā līdz ūdens ņemšanas vietai mikroorganismu izdzīvošanas laiks nepārsniegtu:

7.2.1. gruntsūdens vai bezspiediena ūdens horizontam - 400 diennaktis;

7.2.2. artēziskā ūdens horizontam - 200 diennaktis;

7.3. ķīmiskā aizsargjosla, ko aprēķina tādu, lai ūdens ķīmiska piesārņošana ūdens ņemšanas vietā tās ekspluatācijas laikā nebūtu iespējama un ūdens kvalitāte atbilstu dzeramā ūdens ieguvei izmantojamo pazemes ūdeņu ūdens kvalitātes normatīviem.

8. Ūdensgūtnēm, kurās pazemes ūdeņi tiek mākslīgi papildināti, nosaka šādas aizsargjoslas:

8.1. stingra režīma aizsargjosla, kurā ietver arī infiltrācijas baseinus vai citas pazemes ūdens resursu mākslīgās papildināšanas ietaises un aizsargjoslas ārējā robeža ir ne mazāk kā 100 metru attālumā no minētajām ietaisēm; stingra režīma aizsargjoslu nosaka arī ūdens ņemšanas vietai virszemes ūdens objektā, no kura tiek ņemts ūdens papildināšanai; aizsargjoslu aprēķina tādu, lai ūdens filtrācijas ilgums no aizsargjoslas robežas līdz ūdens ieguves urbumiem būtu ne mazāks par gadu;

8.2. bakterioloģiskā un ķīmiskā aizsargjosla, ko aprēķina tādu, lai ūdens mikrobioloģiska un ķīmiska piesārņošana ūdens ņemšanas vietā tās ekspluatācijas laikā nebūtu iespējama un ūdens kvalitāte atbilstu dzeramā ūdens ieguvei izmantojamo pazemes ūdeņu ūdens kvalitātes normatīviem.

MK noteikumos noteiktas vides un cilvēka aizsardzības prasības, komunikāciju un objektu ekspluatācijas un drošības prasības.

9. Ūdens ņemšanas vietas stingra režīma aizsargjoslā aizliegts veikt Aizsargjoslu likuma 39.panta 1.punktā noteiktās darbības, kā arī:

9.1. plānot un īstenot jaunu individuālo un sabiedrisko dzīvojamo apbūvi;

9.2. atrasties nepiederošām personām, kuras nav saistītas ar ūdens ieguves un apgādes objektu darbības nodrošināšanu ūdens ņemšanas vietās.

10. Bakterioloģiskajā aizsargjoslā aizliegts veikt Aizsargjoslu likuma 39.panta 2.punktā noteiktās darbības, kā arī:

10.1. veikt ar zemes dziļu izpēti derīgo izrakteņu ieguvei saistītu saimniecisko darbību;

10.2. iekārtot kuģu, liellaivu un peldošu celtnu piestātnes;

10.3. būvēt meliorācijas sistēmas;

10.4. rūpnieciski izstrādāt (izcirst) mežus;

10.5. ierīkot maģistrālos ceļus un naftas produktu transportam nepieciešamos vadus;

10.6. novadīt vai iesūknēt pazemes ūdens horizontos notekūdeņus;

10.7. izvietot notekūdeņu attīrīšanas iekārtas un notekūdeņu krājbaseinus, atkritumu pagaidu novietnes un atkritumu pārstrādes uzņēmumus, kūtsmēsli

novietnes, naftas produktu novietnes, katlumājas, mehāniskās darbnīcas, lopkopības, putnkopības un citus intensīvās lauksaimniecības objektus vai lauksaimniecības produkcijas pārstrādes uzņēmumus;

10.8. ierīkot kapsētas, dzīvnieku kapsētas, asenizācijas laukus, filtrācijas un dūņu laukus, lauksaimniecībā izmantojamās zemes apūdeņošanas sistēmas;

10.9. atstāt ūdens ieguves urbumus pēc to ekspluatācijas laika izbeigšanās, ja tie nav likvidēti (tamponēti) vai citādi nav nodrošināta urbumu aizsardzība pret ūdens piesārņošanu.

11. Stingra režīma aizsargjoslā ap pazemes ūdens ņemšanas vietu nepieciešams nodrošināt virszemes ūdens noteci no aizsargjoslas. Aizsargjosla ir labiekārtota un iežogota, bet virszemes ūdens ņemšanas vieta akvatorijā - norobežota ar bojām. Nožogojuma augstums nedrīkst būt zemāks par 1,5 metriem, un uz tā ir informatīva zīme ar uzrakstu "Nepiederošiem ieeja aizliegta".

12. Komunikāciju un objektu ekspluatācijas un drošības prasības noteiktas arī normatīvajos aktos, kas nosaka prasības ūdensapgādes ārējiem tīkliem un būvēm.

MK noteikumos noteikta aizsargjoslu uzturēšanas un to stāvokļa kontrole.

13. Ūdens ņemšanas vietu aizsargjoslas uztur un par aizsargjoslu režīma ievērošanu ir atbildīgi:

13.1. stingra režīma aizsargjoslās - ūdens ņemšanas vietas īpašnieks; zemes īpašnieki un lietotāji šajā aizsargjoslā ievēro stingra režīma prasības;

13.2. bakterioloģiskajās un ķīmiskajās aizsargjoslās - aizsargjoslā esošās zemes īpašnieks, bet, ja tiesības lietot zemi nodotas citai personai, - zemes lietotājs, ja citos normatīvajos aktos nav noteikts citādi.

14. Aizsargjoslu likumā un šajos noteikumos noteikto dzeramā ūdens ņemšanas vietu aizsardzības prasību ievērošanu kontrolē Veselības inspekcija. Vides aizsardzības prasību ievērošanu dzeramā ūdens ņemšanas vietu aizsargjoslās kontrolē vides valsts inspektori.

6.2. MK noteikumi Nr.833 "Ekspluatācijas aizsargjoslu noteikšanas metodika gar ūdensvadu un kanalizācijas tīkliem" (10.10.2006.)

MK noteikumi Nr.833 ir izdoti saskaņā ar Aizsargjoslu likuma 19.panta trešo daļu un 59.panta pirmo daļu.

1. Noteikumi nosaka prasības ūdensvadu un kanalizācijas tīklu (tīklu elementu) ekspluatācijas aizsargjoslām (turpmāk - aizsargjosla) un ietver:

1.1. ūdensvadu un kanalizācijas tīklu ekspluatācijas un drošības prasības;

1.2. vides un cilvēka aizsardzības prasības;

1.3. aizsargjoslu uzturēšanas un tehniskā stāvokļa kontroles mehānismu;

1.4. informāciju par aprobežojumiem, kas saistīti ar ūdensvadu un kanalizācijas tīkliem un to aizsargjoslām;

1.5. kārtību, kādā aizsargjoslas tiek ierīkotas un apzīmētas dabā.

2. Ūdensvadu un kanalizācijas tīkli šo noteikumu izpratnē ir ūdensapgādes cauruļvadi, kas nodrošina ūdens padevi no ūdensgūtnes uz apdzīvotām vietām vai atsevišķiem objektiem, kanalizācijas ūdeņu un lietusūdeņu novadīšanas cauruļvadi, kā arī inženierbūves, kas nodrošina minēto tīklu ekspluatāciju, - ūdenstorni, virszemes ūdens rezervuāri, ūdens spiediena paaugstināšanas sūkņu stacijas, ūdens apstrādes stacijas un kanalizācijas sūkņu stacijas.

3. Tīklu elementi šo noteikumu izpratnē ir tuneļi, kanāli, drenas, atklāti grāvji, zemtekas, ūdeņu un notekūdeņu izlaides.

4. Lai nodrošinātu ūdensvadu un kanalizācijas tīklu ekspluatāciju un drošību, zemes īpašniekiem vai lietotājiem papildus Aizsargjoslu likuma 35. un 48.pantā minētajiem aprobežojumiem aizsargjoslās aizliegts:

4.1. veikt būvdarbus vai remontdarbus bez saskaņošanas ar ūdensvadu un kanalizācijas tīklu īpašnieku;

4.2. veikt zemes darbus dziļāk par 0,3 metriem, bet aramzemē - dziļāk par 0,45 metriem, kā arī bez saskaņošanas ar ūdensvadu un kanalizācijas tīklu īpašnieku veikt grunts planēšanu;

4.3. audzēt kokus un krūmus;

4.4. būvēt objektus, kas izraisa elektrokoroziiju, kuru nav iespējams novērst.

13.Ja tiek veikts ūdensvadu un kanalizācijas tīklu remonts, rekonstrukcija vai renovācija vai ir notikusi avārija, ūdensvadu un kanalizācijas tīklu īpašniekam ir tiesības izcirst aizsargjoslā augošos kokus un krūmus, par to paziņojot zemes īpašniekam. Zemes īpašniekam šādā gadījumā atlīdzību neizmaksā.

6.3. MK noteikumi Nr.1361 "Elektronisko sakaru tīklu, elektrisko tīklu, siltumtīklu, ūdensvadu un kanalizācijas tīklu, gāzes vadu, gāzapgādes iekārtu un būvju, gāzes noliktavu un krātuvju būvniecības saskaņošanas kārtība, ja šo objektu aizsargjosla aizņems zemi, kas ir daudzdzīvokļu māju dzīvokļu īpašnieku kopīpašums" (30.11.2009.)

MK noteikumi Nr.1361 ir izdoti saskaņā ar Aizsargjoslu likuma 33.panta otro daļu.

1. Noteikumi nosaka kārtību, kādā saskaņo elektronisko sakaru tīklu, elektrisko tīklu, siltumtīklu, **ūdensvadu un kanalizācijas tīklu**, gāzes vadu, gāzapgādes iekārtu un būvju, gāzes noliktavu un krātuvju (turpmāk – objekts) būvniecību vai paplašināšanu, ja paredzēts, ka pēc tās objekta aizsargjosla aizņems zemi, kas ir daudzdzīvokļu mājas dzīvokļu īpašnieku kopīpašums (turpmāk – dzīvojamā māja).

3. Objekta būvniecības (ierīkošanas) vai paplašināšanas ierosinātājs (turpmāk – objekta būvniecības ierosinātājs) elektroniski sagatavo objekta un tā aizsargjoslas plāna projektu (turpmāk – projekts) (mērogā 1:500, vektordatu formā, Latvijas ģeodēziskajā koordinātu sistēmā LKS-92). Projekta izdruku objekta būvniecības ierosinātājs iesniedz saskaņošanai dzīvojamās mājas pārvaldītājam (dzīvojamās mājas īpašniekiem vai pārvaldniekam).

4. Projektu saskaņo dzīvojamās mājas īpašnieki likumā "Par dzīvokļa īpašumu" noteiktajā kārtībā vai pārvaldītājs, ja ar viņu ir noslēgts līgums, kurā pārvaldītājs ir pilnvarots attiecīgās dzīvojamās mājas īpašnieku vietā pieņemt lēmumu par nekustamā īpašuma apgrūtinājumiem.

*Ar šiem noteikumiem ir noteikta kārtība, kādā saskaņo **ūdensvadu un kanalizācijas tīklu būvniecību vai paplašināšanu**, ja paredzēts, ka pēc tās attiecīgā aizsargjosla aizņems jaunas zemes platības, kas ir daudzdzīvokļu māju dzīvokļu īpašnieku kopīpašums un ar daudzdzīvokļu dzīvojamo māju veido vienotu nekustamo īpašumu. Saskaņošanai tiek nodota būvprojekta attiecīgā daļa ar aizsargjoslām. Lēmums par saskaņojumu vai noraidījumu jāpieņem 30 dienu laikā no uzaicinājuma saņemšanas dienas. 10 dienu laikā pēc lēmuma pieņemšanas pārvaldītājs to iesniedz objekta īpašniekam. Ja 47 dienu laikā pārvaldītājs nav informējis par lēmumu pieņemšanu, tad projekts uzskatāms par saskaņotu. Atsevišķos tiesību normatīvajos aktos noteiktajos gadījumos objekta īpašnieks vai valdītājs informē daudzdzīvokļu mājas dzīvokļu īpašniekus, uz kuru nekustamo īpašumu attiecas aizsargjosla, kā arī vietējo pašvaldību par aizsargjoslu vai tās izmaiņām, neveicot saskaņošanu.*

7. Likums "Par valsts un pašvaldību dzīvojamo māju privatizāciju" (21.06.1995.)

50.pants. Privatizētā objekta īpašnieka pienākumi

(5) Ja dzīvokļu īpašnieki nav vienojušies par šā panta trešās daļas 2.punktā minēto, dzīvojamās mājas uzturēšanai nepieciešamo siltumenerģijas, **ūdensapgādes, kanalizācijas, asenizācijas, sadzīves atkritumu apsaimniekošanas un lifta pakalpojumu apmaksas kārtību** gadījumos, kad pakalpojums tiek sniegts ar pārvaldnieka starpniecību, kritērijus, pēc kuriem tiek noteikta katra dzīvokļa īpašnieka apmaksājamā daļa par saņemto pakalpojumu, kā arī kārtību, kādā dzīvokļu īpašnieki tiek informēti par attiecīgā līguma nosacījumiem, **nosaka Ministru kabinets.**

7.1. MK noteikumi Nr.1013 "Kārtība, kādā dzīvokļa īpašnieks daudzdzīvokļu dzīvojamā mājā norēķinās par pakalpojumiem, kas saistīti ar dzīvokļa īpašuma lietošanu" (09.12.2008.)

MK noteikumi Nr.1013 ir izdoti saskaņā ar likuma "Par valsts un pašvaldību dzīvojamo māju privatizāciju" 50.panta piekto daļu.

1. Noteikumi nosaka:

1.1. kārtību, kādā tiek veikta samaksa par daudzdzīvokļu dzīvojamās mājas (turpmāk – dzīvojamā māja) uzturēšanai nepieciešamajiem siltumenerģijas, ūdensapgādes, kanalizācijas, asenizācijas, sadzīves atkritumu apsaimniekošanas pakalpojumiem (turpmāk – pakalpojumi), ja pakalpojums tiek sniegts ar valsts dzīvojamās mājas valdītāja vai pašvaldības (turpmāk – pārvaldnieks) starpniecību;

1.2. kritērijus, pēc kuriem tiek noteikta katra dzīvokļa īpašnieka apmaksājamā daļa par saņemto pakalpojumu, kā arī kārtību, kādā dzīvokļu īpašnieki tiek informēti par attiecīgā pakalpojuma piegādes līguma nosacījumiem.

2. Noteikumi piemērojami līdz dienai, kamēr dzīvokļu īpašnieku sabiedrība vai ar dzīvokļu īpašnieku savstarpēju līgumu pilnvarota persona ar nodošanas un pieņemšanas aktu pārņem dzīvojamās mājas pārvaldīšanas tiesības un dzīvokļu īpašnieki nav savstarpēji vienojušies par to, kā tiek noteikta katra īpašnieka apmaksājamā daļa par saņemto pakalpojumu un tā sniegšanas kārtība.

3. Pakalpojumu nodrošināšanu dzīvojamai mājai organizē pārvaldnieks, dzīvokļu īpašnieku vārdā noslēdzot līgumu par pakalpojumu piegādi un lietošanu.

14. Ūdens patēriņu uzskaita, izmantojot skaitītājus, kas atbilst šādām prasībām:

14.1. tiem ir veikta atbilstības novērtēšana saskaņā ar normatīvajiem aktiem par metroloģiskajām prasībām ūdens patēriņa skaitītājiem un mērīšanas līdzekļiem un to metroloģiskās kontroles kārtību;

14.2. tie ir verificēti atbilstoši normatīvajiem aktiem par valsts metroloģiskajai kontrolei pakļauto mērīšanas līdzekļu sarakstu un to verificēšanas periodiskumu un mērīšanas līdzekļu atkārtoto verificēšanu, verificēšanas sertifikātiem un verificēšanas atzīmēm.

14.¹ Pārvaldnieks vai cita persona, kura ir uzstādījusi vai nomainījusi ūdens patēriņa skaitītāju, noplombē skaitītāja pievienošanas vietu. Ja ūdens patēriņa skaitītāju uzstādījusi vai nomainījusi cita persona, skaitītāja pievienošanas vietu noplombē pārvaldnieka klātbūtnē.

15. Skaitītāja periodisko verificēšanu nodrošina:

15.1. dzīvokļa īpašnieks, ja skaitītājs uzstādīts par attiecīgā dzīvokļa īpašnieka līdzekļiem;

15.2. pārvaldnieks, ja skaitītājs uzstādīts par dzīvojamās mājas uzturēšanas un apsaimniekošanas līdzekļiem.

17. Par pakalpojumiem, kuri nav mērāmi vai kuru patēriņa noteikšanai nav uzstādīti skaitītāji, aprēķinu veic šādi:

17.5. par kanalizāciju – proporcionāli patērētajam ūdens daudzumam;

19. Ja veidojas starpība starp mājas kopējā ūdens skaitītāja rādījumu un dzīvokļu īpašumos ar skaitītājiem noteikto ūdens patēriņu, ieskaitot arī avārijās un remontā nopludināto ūdens daudzumu (turpmāk – ūdens patēriņa starpība), tiek veikts ūdens patēriņa pārrēķins. Dzīvokļa īpašnieks ūdens patēriņa starpību sedz atbilstoši atsevišķo īpašumu skaitam.

19.¹ Šo noteikumu 19.punktā minēto ūdens patēriņa starpības sadales kārtību nepiemēro, bet ūdens patēriņa starpību sadala atbilstoši atsevišķo īpašumu skaitam starp šādiem dzīvokļu īpašniekiem (ja tādi ir dzīvojamā mājā):

19.¹ 1. kuri nav iesnieguši informāciju par ūdens skaitītāja rādījumu vismaz trīs mēnešus pēc kārtas;

19.¹ 2. kuru atsevišķajos īpašumos ūdens patēriņa skaitītāji nav uzstādīti;

19.¹ 3. kuri atkārtoti nav ļāvuši pārvaldniekam veikt savā dzīvokļa īpašumā esošo ūdens patēriņa skaitītāju pārbaudi, ja pārvaldnieks par šādas pārbaudes veikšanu rakstiski paziņojis vismaz nedēļu iepriekš, nosūtot paziņojumu uz dzīvokļa īpašumu, kurā plānota skaitītāju pārbaude;

19.¹ 4. kuru dzīvokļa īpašumā esošo ūdens patēriņa skaitītāju pārbaudē konstatēts, ka ūdens patēriņa skaitītāji ir bojāti, tie nav noplombēti, to plombējums ir bojāts vai tie nav verificēti triju mēnešu laikā pēc verificēšanas termiņa beigām.

21. Ja skaitītāji nav uzstādīti ne dzīvojamās mājas ievadā, ne atsevišķajos īpašumos, norēķinus veic saskaņā ar līguma nosacījumiem par attiecīgā pakalpojuma sniegšanu.

22. Dzīvokļu īpašniekiem aprēķinātais ūdens patēriņš nedrīkst pārsniegt dzīvojamai mājai piegādātā ūdens apjomu.

24. Ja skaitītājs ir uzstādīts, neievērojot normatīvajos aktos ūdens patēriņa skaitītājiem noteiktās prasības, vai arī skaitītājs neatbilst noteiktajām prasībām, izdevumus, kas saistīti ar skaitītāja atkārtotu verificēšanu agrāk par verificēšanas sertifikātā noteikto termiņu vai pareizu uzstādīšanu, sedz attiecīgi dzīvokļa īpašnieks, pārvaldnieks vai pakalpojuma sniedzējs.

25. Ja verificēšanā konstatē dzīvojamās mājas ūdens ievadā uzstādītā skaitītāja bojājumu vai arī ir beidzies attiecīgā skaitītāja verificēšanas termiņš, norēķini par pēdējo norēķinu periodu tiek veikti saskaņā ar līguma nosacījumiem par attiecīgā pakalpojuma sniegšanu.

27. Dzīvokļa īpašnieks pārvaldnieka noteiktajā kārtībā un termiņā katru mēnesi nolasa ūdens skaitītāja rādījumu un nodod tos pārvaldniekam aprēķinu veikšanai.

28. Ja prombūtnes dēļ dzīvokli neizmanto neviena persona un dzīvokļa īpašnieks nevar iesniegt informāciju par ūdens skaitītāja rādījumu, nevar veikt ūdens patēriņa skaitītāja verificēšanu vai nodrošināt pārvaldniekam iespēju veikt

attiecīgajā dzīvokļa īpašumā esošo ūdens patēriņa skaitītāju pārbaudi, dzīvokļa īpašnieks par to iepriekš informē pārvaldnieku.

29. Ja dzīvokļa īpašnieks nav iesniedzis informāciju par ūdens skaitītāja rādījumu vai šo noteikumu 28.punktā minētajā kārtībā nav informējis par prombūtni, pārvaldnieks aprēķina ūdens patēriņu atsevišķajam īpašumam, ņemot vērā konkrētā atsevišķā īpašuma vidējo ūdens patēriņu par pēdējiem trim mēnešiem, bet ne ilgāk kā trīs mēnešus pēc kārtas.

30. Ja ūdens patēriņa sadales aprēķinā trīs mēnešus pēc kārtas veidojas ūdens patēriņa starpība, kas lielāka par 20 %, un ir saņemts attiecīgs dzīvokļa īpašnieka iesniegums, pārvaldnieks divu mēnešu laikā noskaidro ūdens patēriņa starpības rašanās iemeslus, rakstiski informē dzīvokļu īpašniekus par nepieciešamajiem pasākumiem ūdens patēriņa starpības samazināšanai un kopā ar dzīvokļu īpašniekiem izvērtē iespēju tos īstenot.

8. Civillikums (01.09.1992.)

1125. No tiem ūdeņiem, no kuriem ierīkota publiska ūdens piegāde, kā arī no šās piegādes ūdensvadiem privātpersonas nedrīkst ierīkot sev ūdens piegādi bez attiecīgas varas atļaujas.

1155. Lauku servitūti, kuriem pastāv sevišķi noteikumi, ir: ceļa un ūdens lietošanas. Citi lauku servitūti pakļauti vispārējiem servitūtu noteikumiem.

2. Ūdens lietošanas servitūts

1162. Ūdens lietošanas servitūti ir: 1) ūdensvada, 2) ūdens-smelšanas, 3) lopu dzirdināšanas tiesība.

1163. Ūdensvada servitūts dod tiesību pievadīt sev ūdeni no sveša avota vai no citiem svešiem ūdeņiem, vai caur svešu zemi, vai arī tiesību novadīt ūdeni no sava zemes gabala caur kaimiņa zemi.

1164. Ūdensvada servitūtu var nodibināt, kaut arī kalpojošā zemes gabalā vēl nebūtu ūdens, dodot kādam tiesību tajā ūdeni uzmeklēt un pēc tam, ja viņš avotu atrastu, to novadīt uz savu zemes gabalu.

1165. Ja ūdensvada virziens, servitūtu nodibinot, nav sīkāki noteikts, tad šā virziena izvēle notiek pēc 1159. panta noteikumiem. Tomēr aizliegts virzīt ūdensvadus caur tādām vietām, kurās servitūta nodibināšanas laikā atrodas ēkas, koki vai dārzi.

1166. Kam ir tiesība pievadīt vai novadīt ūdeni, tas drīkst to darīt tikai ar caurulēm vai grāvjiem; bet ierīkot šim nolūkam izmūrētus grāvjus var tikai ar servitūta nesēja piekrišanu.

1167. Ja vairākām personām pieder tiesība pievadīt sev ūdeni no viena un tā paša avota, un ūdens viņu visu vajadzībām nepietiek, tad šā servitūta izlietošana viņiem savā starpā samērīgi jāsadala.

1168. Ūdens smelšanas servitūts dod tiesību smelt ūdeni savām vajadzībām no svešā zemes gabalā esošas upes, akas vai cita ūdenskrājuma.

1173. Ēkām par labu var nodibināt arī tādus servitūtus, kas pēc vispārēja noteikuma uzskatāmi par lauku servitūtiem, un proti, ceļa un ūdens servitūtus.

9. Likums "Par piesārņojumu" (15.03.2001.)

Šī likuma mērķis ir novērst un mazināt piesārņošanas rezultātā cilvēka veselībai un videi nodarīto kaitējumu, kā arī novērst šī kaitējuma radītās sekas, tai skaitā:

- 1.novērst piesārņojuma rašanos no visa veida piesārņojošām darbībām, bet, ja tas nav iespējams, samazināt emisijas augsnē, ūdenī un gaisā;*
- 2.novērst, bet, ja tas nav iespējams, samazināt neatjaunojamo dabas resursu un enerģijas izmantošanu, veicot piesārņojošas darbības;*
- 3.novērst, bet, ja tas nav iespējams, samazināt atkritumu radīšanu;*
- 4.nodrošināt piesārņotu un potenciāli piesārņotu vietu apzināšanu un reģistrāciju visā Latvijas teritorijā;*
- 5.noteikt pasākumus piesārņotu un potenciāli piesārņotu vietu izpētei un sanācijai;*
- 6.noteikt personas, kas sedz izdevumus par piesārņotu un potenciāli piesārņotu vietu izpēti un piesārņoto vietu sanāciju.*

Likumā lietotie termini:

6) piesārņojoša darbība — augsnes, zemes dziļu, ūdens, gaisa, iekārtu vai ēku un citu stacionāru objektu izmantošana, kas var radīt vides piesārņojumu vai avāriju risku, kā arī darbība, kas tiek veikta piesārņotā vietā un var izraisīt piesārņojuma izplatīšanos;

7) piesārņojums — cilvēka rīcības izraisīta vielu, vibrācijas, siltuma vai trokšņa tieša vai netieša novadišana gaisā, ūdenī vai zemē, kam var būt kaitīga ietekme uz cilvēku veselību vai vidi un kas var radīt kaitējumu īpašumam vai ietekmēt dabas resursu izmantošanu un cita veida likumīgu vides izmantošanu;

8) piesārņota vieta — augsne, zemes dzīles, ūdens, dūņas, kā arī ēkas, ražotnes vai citi objekti, kas satur piesārņojošas vielas;

9) potenciāli piesārņota vieta — augsne, zemes dzīles, ūdens, dūņas, kā arī ēkas, ražotnes vai citi objekti, kuri, pēc nepārbaudītas informācijas, satur vai var saturēt piesārņojošas vielas;

10) sanācija — piesārņotas vietas attīrīšana un atvēršana vismaz līdz tādai pakāpei, ka turpmāk cilvēku veselība vai vide netiek apdraudēta un attiecīgo teritoriju iespējams izmantot noteiktai saimnieciskai darbībai.

2.pants. Likuma mērķis

Šā likuma mērķis ir novērst vai mazināt piesārņojuma dēļ cilvēku veselībai, īpašumam un videi nodarīto kaitējumu, novērst kaitējuma radītās sekas, kā arī:

1) novērst piesārņojošu darbību izraisīta piesārņojuma rašanos vai, ja tas nav iespējams, samazināt emisiju augsnē, ūdenī un gaisā.

3.pants. Likuma darbības joma

(1) Šis likums nosaka prasības, kuras piesārņojuma novēršanas un kontroles jomā jāņem vērā operatoram un gaisa kuģa operatoram, un piesārņojuma novēršanas un kontroles kārtību, kā arī:

1) prasības, kas jāņem vērā, uzsākot, veicot un pārtraucot piesārņojošas darbības;

- 2) prasības, kas jāņem vērā, izsniedzot atļaujas piesārņojošu darbību veikšanai un ūdens lietošanai, kā arī kārtību, kādā sniedzama informācija par piesārņojošām darbībām, kuru veikšanai nav nepieciešama atļauja;
- 4) **kārtību, kādā nosakāma noteiktu vielu emisijas robežvērtība**, piesārņojošas darbības nosacījumi, kā arī citi ierobežojumi, kas attiecas uz piesārņojošu darbību veikšanu;
- 9) **īpaši jutīgu teritoriju noteikšanas kārtību, tai skaitā prasības attiecībā uz pilsētu un citu komunālo (turpmāk — pilsētu) notekūdeņu attīrīšanu, kā arī ūdens un augsnes aizsardzību attiecīgajās teritorijās.**

11.pants. Piesārņojošas darbības veikšanas nosacījumi

(2) Lai nodrošinātu šā panta pirmajā daļā minēto nosacījumu ievērošanu, Ministru kabinets reglamentē:

2) notekūdeņu emisijas robežvērtības un aizliegumus attiecībā uz piesārņojošu vielu emisiju ūdenī;

11) noteikumus par notekūdeņu dūņu un to kompostu izmantošanu, monitoringu un kontroli.

18.pants. Īpaši jutīgas teritorijas

(1) Teritorijas, kur piesārņojums var pastiprināti ietekmēt cilvēku veselību vai vidi un tās bioloģisko daudzveidību, vai teritorijas, kuras ir īpaši jutīgas pret piesārņojuma radīto slodzi, sauc par īpaši jutīgām teritorijām.

(2) Ministru kabinets reglamentē īpaši jutīgu teritoriju noteikšanas kritērijus un apsaimniekošanas kārtību, nosaka attiecīgo teritoriju robežas vai visas valsts vai noteiktu pašvaldību administratīvo teritoriju robežas kā jutīgo teritoriju robežas, kā arī to:

1) uz kurām īpaši jutīgām teritorijām attiecas paaugstinātas prasības pilsētu notekūdeņu attīrīšanai.

9.1. MK noteikumi Nr.34 "Noteikumi par piesārņojošo vielu emisiju ūdenī" (22.01.2002.)

MK noteikumi Nr.34 ir izdoti saskaņā ar likuma "Par piesārņojumu" 11.panta otrās daļas 2.punktu, 18.panta otrās daļas 1.punktu, 45.panta pirmo daļu un 46.panta otro daļu.

1. Noteikumi nosaka:

1.1. notekūdeņu emisijas robežvērtības un aizliegumus piesārņojošo vielu emisijai ūdenī;

1.2. īpaši jutīgas teritorijas, uz kurām attiecas paaugstinātas prasības komunālo notekūdeņu attīrīšanai, šādu teritoriju noteikšanas kritērijus, apsaimniekošanas kārtību un robežas;

1.3. kārtību, kādā operators kontrolē piesārņojošo vielu emisijas apjomu ūdenī, veic monitoringu un sniedz attiecīgu informāciju;

1.4. kārtību, kādā valsts sabiedrība ar ierobežotu atbildību "Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs" (turpmāk – centrs) nodrošina informācijas pieejamību sabiedrībai.

2. Noteikumi attiecas uz visiem ūdeņiem:

2.1. virszemes ūdeņiem;

2.2. pazemes ūdeņiem;

2.3. notekūdeņiem (ūdeņi, kas cilvēka darbības dēļ mainījuši savas sākotnējās fizikālās, ķīmiskās vai bioloģiskās īpašības), to skaitā:

2.3.1. sadzīves notekūdeņiem (notekūdeņi, kas radušies publiskās un dzīvojamās ēkās un sabiedrisko pakalpojumu sniegšanas vietās dažādu fizioloģisko, higiēnas un sadzīves darbību dēļ);

2.3.2. lietus notekūdeņiem (ūdeņi, kas veidojas no atmosfēras nokrišņiem, tiem notekot no ēku jumtiem, ielām un citām teritorijām ar pilnīgu vai daļēju virsmas segumu);

2.3.3. ražošanas notekūdeņiem (notekūdeņi, kas radušies uzņēmējdarbības vai ražošanas vietās un nav klasificējami kā sadzīves notekūdeņi vai lietus notekūdeņi);

2.3.4. komunālajiem notekūdeņiem (sadzīves notekūdeņi, sadzīves un ražošanas notekūdeņu sajaukums un lietus notekūdeņi).

7. **Prioritārās vielas**, arī ūdens videi **īpaši bīstamās** vielas ir ķīmiskas vielas, kas rada būtisku risku ūdens videi (turpmāk – prioritārās vielas). Īpaši bīstamas ir vielas, kas ir toksiskas, stabilas ūdens vidē un spēj uzkrāties dzīvajos organismos.

18. **Prioritāro vielu vai bīstamo vielu** emisiju virszemes ūdeņos operators drīkst veikt, nepārsniedzot emisijas limitus, kas noteikti atļaujā A vai B kategorijas piesārņojošām darbībām (turpmāk - atļauja).

Ja pakalpojumu sniedzējam atļaujā nav nekas noteikts, tad prioritāro un bīstamo vielu pieļaujamie kvalitātes normatīvi ir noteikti MK noteikumu Nr.118 "Noteikumi par virszemes un pazemes ūdeņu kvalitāti" 1.pielikuma 1. un 2. tabulā.

31.1 Prasības komunālo notekūdeņu centralizētai savākšanai un emisijai nosaka visām apdzīvotajām vietām vai to robežās esošām atsevišķām teritorijas daļām, kur iedzīvotāju skaits, apdzīvotības blīvums un ekonomiskā aktivitāte ir pietiekami koncentrēta, lai būtu ekonomiski pamatoti veidot centralizētu kanalizācijas tīklu sistēmu notekūdeņu savākšanai un novadīšanai uz notekūdeņu attīrīšanas iekārtām vai uz to galīgās novadīšanas vietu vidē (turpmāk – aglomerācija).

32. Centralizētas kanalizācijas sistēmas ierīko visās aglomerācijās, kur cilvēku ekvivalents ir lielāks vai vienāds ar 2000. Par centralizētu kanalizācijas sistēmu ierīkošanu atbild vietējā pašvaldība.

33. Aglomerācijās, kur cilvēku ekvivalents ir mazāks par 2000, par centralizētas kanalizācijas sistēmas ierīkošanu lemj attiecīgā pašvaldība. Šādās aglomerācijās ierīkotās centralizētās kanalizācijas sistēmas atbilst visām šo noteikumu prasībām.

34. Ja centralizētas kanalizācijas sistēmas izveide ir ekonomiski neizdevīga vai neuzlabos vides kvalitāti, notekūdeņu savākšanai izmanto decentralizētas kanalizācijas sistēmas vai cita veida ietaises (turpmāk – decentralizēta kanalizācijas sistēma), kas nodrošina līdzvērtīgu vides aizsardzības līmeni. Šādu lēmumu pamato ar tehniski ekonomiskās izpētes un vides izpētes rezultātiem. Ja tiek izveidota decentralizēta kanalizācijas sistēma, attiecīgā pašvaldība nodrošina visu tajās savāktu notekūdeņu un ar tiem saistīto utilizēto atkritumu regulāru savākšanu un attīrīšanu atbilstoši šo noteikumu un citu normatīvo aktu prasībām. Attiecīgā pašvaldība informē reģionālo vides pārvaldi par lēmumu veidot decentralizētu kanalizācijas sistēmu.

35. Ja aglomerācijā ir izveidota centralizēta kanalizācijas sistēma, vietējā pašvaldība nodrošina decentralizētajās kanalizācijas sistēmās savāktu notekūdeņu un ar tiem saistīto utilizēto atkritumu regulāru savākšanu un attīrīšanu, kā arī veic to uzskaiti atbilstoši šiem noteikumiem un normatīvajiem aktiem vides aizsardzības jomā.

36. Projektējot, būvējot un ekspluatējot centralizētu kanalizācijas sistēmu, izmanto labākos tehniskos risinājumus, kas nerada pārmērīgas izmaksas, ņemot vērā:

36.1. savācamo komunālo notekūdeņu daudzumu un sastāvu;

36.2. nepieciešamību novērst noplūdes;

36.3. nepieciešamību ierobežot virszemes ūdeņu piesārņojumu, kas rodas kanalizācijas sistēmas pārslodzes dēļ vai avāriju gadījumā lietusgāzu laikā, lai tiktu ievēroti virszemes ūdeņiem noteiktie vides kvalitātes mērķi. Pieļaujamo atšķaidījuma pakāpi un pārplūšanas biežumu nosaka saskaņā ar Latvijas būvnormatīviem.

37. Kanalizācijas sistēmu savāktu notekūdeņu attīrīšanas tehnoloģijas iedala šādi:

37.1. atbilstoša attīrīšana – tādu tehnoloģiju un novadīšanas sistēmu izmantošana, kas nodrošina pieņemošā ūdensobjekta atbilstību tam

noteiktajiem vides kvalitātes mērķiem un citiem normatīvajos aktos par vides aizsardzību noteiktajiem nosacījumiem;

37.2. pirmējā attīrīšana — mehāniskā vai ķīmiskā notekūdeņu attīrīšana vai cits process, kurā novadīto notekūdeņu bioloģiskais skābekļa patēriņš tiek samazināts ne mazāk kā par 20 % attiecībā pret ienākošo slodzi un kopējais suspendēto vielu daudzums tiek samazināts ne mazāk kā par 50 % attiecībā pret ienākošo slodzi;

37.3. otrējā attīrīšana — tādu tehnoloģiju izmantošana, kur galvenokārt veic bioloģisko attīrīšanu ar otrreizēju nostādināšanu vai izmanto citus procesus, kuri spēj nodrošināt no attīrīšanas iekārtām izplūstošo notekūdeņu kvalitātes atbilstību šo noteikumu 5.pielikuma 1.tabulā noteiktajām prasībām.

38. Aglomerācijās, kurās cilvēku ekvivalents ir mazāks par 2000, visiem centralizēto kanalizācijas sistēmu savāktajiem notekūdeņiem veic atbilstošu attīrīšanu, kā arī nodrošina piesārņojuma samazinājumu attiecībā pret ienākošo slodzi atbilstoši šo noteikumu 5.pielikuma 1.tabulai.

39. Aglomerācijās, kurās cilvēku ekvivalents ir no 2000 līdz 10000, visiem centralizēto kanalizācijas sistēmu savāktajiem notekūdeņiem veic vismaz otrējo attīrīšanu.

40. Aglomerācijās, kurās cilvēku ekvivalents ir lielāks par 10000, visus centralizēto kanalizācijas sistēmu savāktos notekūdeņus attīra intensīvāk, nekā nepieciešams, veicot otrējo attīrīšanu, un nodrošina notekūdeņu atbilstību šo noteikumu 5.pielikuma 1. un 2.tabulā noteiktajām prasībām.

42. Neattīrītu ražošanas notekūdeņu, komunālo notekūdeņu un notekūdeņu dūņu emisija virszemes ūdeņos vai vidē, kā arī lietus kanalizācijas sistēmā ir aizliegta.

43. Ja ražošanas notekūdeņi tiek novadīti centralizētā kanalizācijas sistēmā vai uz ārējām attīrīšanas iekārtām, operators:

43.1. slēdz līgumu ar centralizētās kanalizācijas sistēmas vai attīrīšanas iekārtu īpašnieku vai pārvaldītāju. Līgumā norāda:

43.1.1. līgumslēdzējas puses;

43.1.2. vielas, kuras paredzēts emitēt, tai skaitā visas prioritārās vielas un bīstamās vielas, kuras konstatētas notekūdeņos, vai kuras operators prognozējis novadīt;

43.1.3. maksimālo ūdens un piesārņojošo vielu daudzumu, ko iekārtai atļauts emitēt;

43.1.4. līguma termiņu;

43.1.5. līguma nosacījumu pārkāpumu sekas abām pusēm;

43.2. veic ražošanas notekūdeņu priekšattīrīšanu, nodrošinot, lai:

43.2.1. netiktu nodarīts kaitējums centralizētās kanalizācijas sistēmas un attīrīšanas iekārtu apkalpojošā personāla veselībai;

43.2.2. netiktu bojāta centralizētā kanalizācijas sistēma, attīrīšanas iekārtas un tehnoloģiskās ierīces;

43.2.3. netiktu traucēta attīrīšanas iekārtu darbība;

43.2.4. emisija no attīrīšanas iekārtām neatstātu nelabvēlīgu ietekmi uz vidi un neizraisītu pieņemamo ūdeņu neatbilstību šo noteikumu un citu normatīvo aktu prasībām;

43.2.5. notekūdeņu dūņas būtu iespējams apsaimniekot atbilstoši normatīvo aktu prasībām, nenodarot kaitējumu videi;

43.2.6. notekūdeņi atbilstu šo noteikumu 43.1.apakšpunktā minētā līguma nosacījumiem.

MK noteikumu Nr.34 (5.Pielikums)

Tipiskus sadzīves notekūdeņus raksturojošie parametri

4.tabula

Viela	Koncentrācija (mg/l)
Bioloģiskais skābekļa patēriņš (BSP ₅)	150-350
Ķīmiskais skābekļa patēriņš (ĶSP)	210-740
Kopējās suspendētās vielas	120-450
Kopējais fosfors	6-23
Kopējais slāpeklis	20-80

9.2. MK noteikumi Nr.118 "Noteikumi par virszemes un pazemes ūdeņu kvalitāti" (12.03.2002.)

MK noteikumi Nr.118 ir izdoti saskaņā ar likuma "Par piesārņojumu" 12.panta otro daļu.

1. Noteikumi nosaka kvalitātes normatīvus virszemes un pazemes ūdeņiem.
2. Pasākumi, kas veikti šo noteikumu prasību īstenošanai, nedrīkst tieši vai netieši palielināt ūdens, gaisa vai augsnes piesārņojumu.
3. Ja uz vienu ūdenstilpi vai ūdensteci attiecas šajos noteikumos vai citos normatīvajos aktos noteikti atšķirīgi ūdens kvalitātes normatīvi, piemēro tos kvalitātes normatīvus, kuri nosaka stingrākas prasības.

MK noteikumos noteikti ūdens kvalitātes normatīvi pazemes ūdeņiem.

25. Šo noteikumu 9.pielikumā noteiktos ūdens kvalitātes normatīvus piemēro pazemes ūdeņu horizontiem un to kompleksiem, kuru ūdeni bez apstrādes izmanto par dzeramo ūdeni un kuros vidējais ūdens ieguves apjoms pārsniedz 10 m³ dienā, kā arī pazemes ūdeņu horizontiem un to kompleksiem, kuru ūdeni bez apstrādes paredzēts izmantot par dzeramo ūdeni. Ja hlorīdjonu, sulfātjonu, elektrovadītspējas, dzelzs vai permanganāta indeksa kvalitātes normatīvi ir pārsniegti dabisku procesu dēļ, nav pieļaujama tieša vai netieša emisija vai citas darbības, kas varētu izraisīt attiecīgo parametru vērtību palielināšanos konkrētajā ūdens horizontā vai to kompleksā.

26. Šo noteikumu 10.pielikuma 1.tabulā noteiktos ūdens kvalitātes normatīvus piemēro pazemes ūdeņu stāvokļa novērtēšanai, izņemot šo noteikumu 25.punktā minētos pazemes ūdeņu horizontus un to kompleksus. Ja novērtēšanas rezultāti liecina, ka:

26.1. piesārņojuma līmenis ir pārsniedzis mērķlieluma un robežlieluma vidējo aritmētisko vērtību, šajā teritorijā veic pasākumus, lai precizētu piesārņojuma areāla robežas, novērtētu, vai piesārņojums nerada risku cilvēku veselībai un videi, kā arī novērstu turpmāku pazemes ūdeņu piesārņošanu;

26.2. piesārņojuma līmenis pārsniedz robežlielumu, tad, ņemot vērā ģeoloģiskos, hidroģeoloģiskos, hidrodinamiskos apstākļus un antropogēnās iedarbības radīto slodzi attiecīgajā teritorijā, novērtē, vai vides sanācija ir nepieciešama un tehniski iespējama bez tādu pasākumu īstenošanas, kuri paaugstinātu apdraudējumu cilvēku veselībai vai videi, kā arī novērtē, vai pasākumiem piesārņoto pazemes ūdeņu vietu sanācijai un kontrolei nav nesamērīgi augstas izmaksas. Pamatojoties uz veikto novērtējumu, pazemes ūdeņu attīrīšanas pakāpi katram piesārņojuma areālam nosaka individuāli. Sanāciju veic saskaņā ar likumu "Par piesārņojumu" un Vides aizsardzības likumu.

26.1 Ja piesārņotajās vietās, kuras ir reģistrētas atbilstoši normatīvajos aktos par piesārņoto un potenciāli piesārņoto vietu apzināšanas un reģistrācijas kārtību noteiktajām prasībām, pazemes ūdeņus saskaņā ar sanācijas programmu nav iespējams attīrīt līdz šo noteikumu 10.pielikuma 1.tabulā noteiktajiem robežlielumiem, tos attīra vismaz tiktāl, lai pazemes ūdeņi atbilstu šo noteikumu 10.pielikuma 2.tabulā noteiktajām prasībām.

29. Operators, kas virszemes vai pazemes ūdeņos novada prioritārās vai bīstamās vielas, veic prioritāro un bīstamo vielu emisijas monitoringu. Monitoringu un kontroli veic saskaņā ar Ministru kabineta 2002.gada 22.janvāra noteikumiem Nr.34 "Noteikumi par piesārņojošo vielu emisiju ūdeņi".

MK noteikumu Nr.118 (1.pielikums)

I. Prioritāro vielu vides kvalitātes normatīvi virszemes ūdeņos

1. tabula

Nr. p. k.	Vielas nosaukums	CAS numurs ⁽¹⁾	Robežlielums GVK ⁽²⁾ (µg/l)		Robežlielums MPK ⁽⁵⁾ (µg/l)	
			iekšzemes virszemes ūdeņi ⁽³⁾	citi virszemes ūdeņi ⁽⁴⁾	iekšzemes virszemes ūdeņi ⁽³⁾	citi virszemes ūdeņi ⁽⁴⁾
1	2	3	4	5	6	7
1.	Alahlori	15972-60-8	0,3	0,3	0,7	0,7
2.	Antracēns ^(X)	120-12-7	0,1	0,1	0,1	0,1
3.	Atrazīns	1912-24-9	0,6	0,6	2,0	2,0
4.	Benzols	71-43-2	10	8	50	50
5.	Bromdifenilēteri ^{(6), (X)}	32534-81-9			0,14	0,14
6.	Kadmiji un tā savienojumi ^(X) (atkarībā no ūdens cietības pakāpes) ⁽⁷⁾	7440-43-9	≤ 0,08 (1. pakāpe) 0,08 (2. pakāpe) 0,09 (3. pakāpe) 0,15 (4. pakāpe) 0,25 (5. pakāpe)	0,2	≤ 0,45 (1. pakāpe) 0,45 (2. pakāpe) 0,6 (3. pakāpe) 0,9 (4. pakāpe) 1,5 (5. pakāpe)	≤ 0,45 (1. pakāpe) 0,45 (2. pakāpe) 0,6 (3. pakāpe) 0,9 (4. pakāpe) 1,5 (5. pakāpe)
7.	C ₁₀₋₁₃ hloralkāni ^{(X), (8)}	85535-84-8	0,4	0,4	1,4	1,4
8.	Hlorfenvinfoss	470-90-6	0,1	0,1	0,3	0,3
9.	Hlorpirifoss (etil-hlorpirifoss)	2921-88-2	0,03	0,03	0,1	0,1
10.	1,2-dihloretāns	107-06-2	10	10	nepiemēro	nepiemēro
11.	Dihlormetāns	75-09-2	20	20	nepiemēro	nepiemēro
12.	Di(2-etilheksil)-ftalāts (DEHP) ^(X)	117-81-7	1,3	1,3	nepiemēro	nepiemēro
13.	Diurons	330-54-1	0,2	0,2	1,8	1,8
14.	Endosulfāns ^(X)	115-29-7	0,005	0,0005	0,01	0,004
15.	Fluorantēns	206-44-0	0,0063	0,0063	0,12	0,12
16.	Heksahlorbenzols ^(X)	118-74-1			0,05	0,05
17.	Heksahlorbutadiēns ^(X)	87-68-3			0,6	0,6
18.	Heksahlorcikloheksāns ^(X)	608-73-1	0,02	0,002	0,04	0,02

Nr. p. k.	Vielas nosaukums	CAS numurs ⁽¹⁾	Robežlielums GVK ⁽²⁾ (µg/l)		Robežlielums MPK ⁽⁵⁾ (µg/l)	
			iekšzemes virszemes ūdeņi ⁽³⁾	citi virszemes ūdeņi ⁽⁴⁾	iekšzemes virszemes ūdeņi ⁽³⁾	citi virszemes ūdeņi ⁽⁴⁾
1	2	3	4	5	6	7
19.	Izoproturons	34123-59-6	0,3	0,3	1,0	1,0
20.	Svins un tā savienojumi	7439-92-1	1,2 ⁽¹²⁾	1,3	14	14
21.	Dzīvsudrabs un tā savienojumi ^(X)	7439-97-6			0,07	0,07
22.	Naftalīns	91-20-3	2	2	130	130
23.	Niķelis un tā savienojumi	7440-02-0	4 ⁽¹²⁾	8,6	34	34
24.	Nonilfenols ^(X) (4-nonilfenols)	84852-15-3	0,3	0,3	2,0	2,0
25.	Oktilfenols (4-(1,1',3,3'-tetrametilbutil)-fenols)	140-66-9	0,1	0,01	nepiemēro	nepiemēro
26.	Pentahlor-benzols ^(X)	608-93-5	0,007	0,0007	nepiemēro	nepiemēro
27.	Pentahlor-fenols	87-86-5	0,4	0,4	1	1
28.	Poliaromātiskie ogļūdeņraži (PAO) ⁽⁹⁾ , ^(X)	nepiemēro	nepiemēro	nepiemēro	nepiemēro	nepiemēro
	Benz(a)pirēns ^(X)	50-32-8	1,7 × 10 ⁻⁴	1,7 × 10 ⁻⁴	0,27	0,027
	Benz(b)fluorantēns ^(X)	205-99-2	sk. piezīmi ⁽⁹⁾	sk. piezīmi ⁽⁹⁾	0,017	0,017
	Benz(k)fluorantēns ^(X)	207-08-9	sk. piezīmi ⁽⁹⁾	sk. piezīmi ⁽⁹⁾	0,017	0,017
	Benz(g,h,i)perilēns ^(X)	191-24-2	sk. piezīmi ⁽⁹⁾	sk. piezīmi ⁽⁹⁾	8,2 × 10 ⁻³	8,2 × 10 ⁻⁴
	Indeno(1,2,3-cd)pirēns ^(X)	193-39-5	sk. piezīmi ⁽⁹⁾	sk. piezīmi ⁽⁹⁾	nepiemēro	nepiemēro
29.	Simazīns	122-34-9	1	1	4	4
30.	Tributilalvas savienojumi ^(X) (tributilalvas katjons)	36643-28-4	0,0002	0,0002	0,0015	0,0015
31.	Trihlorbenzoli	12002-48-1	0,4	0,4	nepiemēro	nepiemēro
32.	Trihlormetāns (hloroforms)	67-66-3	2,5	2,5	nepiemēro	nepiemēro
33.	Trifluralīns ^(X)	1582-09-8	0,03	0,03	nepiemēro	nepiemēro
34.	Dikofols ^(X)	115-32-2	1,3 × 10 ⁻³	3,2 × 10 ⁻⁵	nepiemēro ⁽¹⁰⁾	nepiemēro ⁽¹⁰⁾
35.	Perfluoroktānsulfoskābe un tās atvasinājumi ^(X)	1763-23-1	6,5 × 10 ⁻⁴	1,3 × 10 ⁻⁴	36	7,2
36.	Hinoksifēns ^(X)	124495-18-7	0,15	0,015	2,7	0,54
37.	Dioksīni un dioksīniem līdzīgie savienojumi ^(X)	sk. piezīmi ⁽¹¹⁾	-	-	nepiemēro	nepiemēro
38.	Aklonifēns	74070-46-5	0,12	0,012	0,12	0,012
39.	Bifenokss	42576-02-3	0,012	0,0012	0,04	0,004

Nr. p. k.	Vielas nosaukums	CAS numurs ⁽¹⁾	Robežlielums GVK ⁽²⁾ (µg/l)		Robežlielums MPK ⁽⁵⁾ (µg/l)	
			iekšzemes virszemes ūdeņi ⁽³⁾	citi virszemes ūdeņi ⁽⁴⁾	iekšzemes virszemes ūdeņi ⁽³⁾	citi virszemes ūdeņi ⁽⁴⁾
1	2	3	4	5	6	7
40.	Cibutrīns	28159-98-0	0,0025	0,0025	0,016	0,016
41.	Cipermetrīns	52315-07-8 ⁽¹³⁾	8×10^{-5}	8×10^{-6}	6×10^{-4}	6×10^{-5}
42.	Dihlorfoss	62-73-7	6×10^{-4}	6×10^{-5}	7×10^{-4}	7×10^{-5}
43.	Heksabromciklododekāns (HBCDD) ^(X)	sk. piezīmi ⁽¹⁴⁾	0,0016	0,0008	0,5	0,05
44.	Heptahloro un heptahlorepoksīds ^(X)	76-44-8/ 1024-57-3	2×10^{-7}	1×10^{-8}	3×10^{-4}	3×10^{-5}
45.	Terbutrīns	886-50-0	0,065	0,0065	0,34	0,034

Piezīmes.

- ⁽¹⁾ Vielas numurs ķīmisko vielu reģistrā *Chemical Abstracts Service*.
- ⁽²⁾ GVK ir gada vidējā koncentrācija – vides kvalitātes normatīvs (turpmāk – VKN). Ja nav citu norādījumu, GVK attiecas uz visu izomēru kopējo koncentrāciju.
- ⁽³⁾ Iekšzemes virszemes ūdeņi ietver visus stāvošos un tekošos ūdeņus uz zemes virsmas, tai skaitā saistītus mākslīgus vai stipri pārveidotus ūdensobjektus.
- ⁽⁴⁾ Citi virszemes ūdeņi ietver pārejas un piekrastes ūdeņus, bet attiecībā uz ķīmisko kvalitāti – arī teritoriālos ūdeņus.
- ⁽⁵⁾ MPK ir maksimāli pieļaujamā koncentrācija – vides kvalitātes normatīvs. Ja norādīts, ka MPK nepiemēro, uzskata, ka pastāvīgās izplūdēs GVK nodrošina pietiekamu aizsardzību pret īslaicīgu un strauju piesārņojuma koncentrācijas pieaugumu, jo GVK vērtības ir ievērojami mazākas par tām, kas noteiktas, pamatojoties uz akūtu toksiskumu.
- ⁽⁶⁾ Bromdifenilēteru grupā (Nr. 5) vides kvalitātes normatīvs attiecas tikai uz radniecīgām vielām Nr. 28, 47, 99, 100, 153 un 154 atbilstošo koncentrāciju summu.
- ⁽⁷⁾ Kadmijs un tā savienojumiem (Nr. 6) vides kvalitātes normatīvu vērtības ir atkarīgas no ūdens cietības pakāpes (1. pakāpe: < 40 mg CaCO₃/l, 2. pakāpe: 40 līdz < 50 mg CaCO₃/l, 3. pakāpe: 50 līdz < 100 mg CaCO₃/l, 4. pakāpe: 100 līdz < 200 mg CaCO₃/l, 5. pakāpe: ≥ 200 mg CaCO₃/l).
- ⁽⁸⁾ Šai vielu grupai parametri jānosaka ar analītisku metodi.
- ⁽⁹⁾ Poliaromātisko ogļūdeņražu (PAO) prioritāro vielu grupai (Nr. 28) GVK-VKN ūdeņi attiecas uz benz(a)pirēna koncentrāciju, jo šis normatīvs noteikts, pamatojoties uz minētās vielas toksiskumu. Benz(a)pirēnu var uzskatīt par norādi uz citu PAO klātbūtni, tāpēc monitoringa paraugos nosaka tikai benz(a)pirēna koncentrāciju un to salīdzina ar attiecīgajiem GVK-VKN ūdeņi.
- ⁽¹⁰⁾ Pieejamā informācija nav pietiekama, lai noteiktu MPK.
- ⁽¹¹⁾ Attiecas uz šādiem savienojumiem:
7 polihlordibenzo-p-dioksīni (PCDD): 2,3,7,8-T4CDD (CAS Nr. 1746-01-6), 1,2,3,7,8-P5CDD (CAS Nr. 40321-76-4), 1,2,3,4,7,8-H6CDD (CAS Nr. 39227-28-6), 1,2,3,6,7,8-H6CDD (CAS Nr. 57653-85-7), 1,2,3,7,8,9-H6CDD (CAS Nr. 19408-74-3), 1,2,3,4,6,7,8-H7CDD (CAS Nr. 35822-46-9), 1,2,3,4,6,7,8,9-O8CDD (CAS Nr. 3268-87-9);
10 polihlordibenzofurāni (PCDF): 2,3,7,8-T4CDF (CAS Nr. 51207-31-9), 1,2,3,7,8-P5CDF (CAS Nr. 57117-41-6), 2,3,4,7,8-P5CDF (CAS Nr. 57117-31-4), 1,2,3,4,7,8-H6CDF (CAS Nr. 70648-26-9), 1,2,3,6,7,8-H6CDF (CAS Nr. 57117-44-9), 1,2,3,7,8,9-H6CDF (CAS Nr. 72918-21-9), 2,3,4,6,7,8-H6CDF (CAS Nr. 60851-34-5), 1,2,3,4,6,7,8-H7CDF (CAS Nr. 67562-39-4), 1,2,3,4,7,8,9-H7CDF (CAS Nr. 55673-89-7), 1,2,3,4,6,7,8,9-O8CDF (CAS Nr. 39001-02-0);
12 dioksīnam līdzīgie polihlorbifenili (PCB-DL): 3,3',4,4'-T4CB (PCB 77, CAS Nr. 32598-13-3), 3,3',4,5'-T4CB (PCB 81, CAS Nr. 70362-50-4), 2,3,3',4,4'-P5CB (PCB 105, CAS Nr. 32598-14-4), 2,3,4,4',5'-P5CB (PCB 114, CAS Nr. 74472-37-0), 2,3',4,4',5'-P5CB (PCB 118, CAS Nr. 31508-00-6), 2,3',4,4',5'-P5CB (PCB 123, CAS Nr. 65510-44-3), 3,3',4,4',5'-P5CB (PCB 126, CAS Nr. 57465-28-8), 2,3,3',4,4',5'-H6CB (PCB 156, CAS Nr. 38380-08-4), 2,3,3',4,4',5'-H6CB (PCB 157, CAS Nr. 69782-90-7), 2,3',4,4',5',5'-H6CB (PCB 167, CAS Nr. 52663-72-6), 3,3',4,4',5',5'-H6CB (PCB 169, CAS Nr. 32774-16-6), 2,3,3',4,4',5',5'-H7CB (PCB 189, CAS Nr. 39635-31-9).

12. ⁽¹²⁾ VKN attiecas uz bioloģiski pieejamām vielu koncentrācijām. Šīs koncentrācijas nosaka ar piemērotām modelēšanas metodēm atbilstoši Eiropas Komisijas vadlīnijām par vides kvalitātes normatīvu ieviešanu metāliem, pamatojoties uz to bioloģisko pieejamību (*Technical Guidance to Implement Bioavailability-based Environmental Quality Standards for Metals*).

13. ⁽¹³⁾ CAS Nr. 52315-07-8 attiecas uz izomēru maisījumu, kas satur cipermetrīnu, alfa-cipermetrīnu (CAS Nr. 67375-30-8), beta-cipermetrīnu (CAS Nr. 65731-84-2), teta-cipermetrīnu (CAS Nr. 71697-59-1) un zeta-cipermetrīnu (52315-07-8).

14. ⁽¹⁴⁾ Attiecas uz 1,3,5,7,9,11-heksabromciklododekānu (CAS Nr. 25637-99-4), 1,2,5,6,9,10-heksabromciklododekānu (CAS Nr. 3194-55-6), α-heksabromciklododekānu (CAS Nr. 134237-50-6), β-heksabromciklododekānu (CAS Nr. 134237-51-7) un γ-heksabromciklododekānu (CAS Nr. 134237-52-8).

15. ^(X) – ūdens videi īpaši bīstama viela, kuras emisijas un noplūdes nepieciešams novērst līdz 2020. gada 22. decembrim. Vielām Nr. 2, 5 un 28 emisijas un noplūdes nepieciešams novērst līdz 2021. gada 22. decembrim, bet vielām Nr. 34, 35, 36, 37, 43 un 44 – līdz 2027. gada 22. decembrim.

II. Bīstamo vielu vides kvalitātes normatīvi virszemes ūdeņos

2.tabula

Nr. p.k.	Vielas nosaukums	CAS numurs ⁽¹⁾	Robežlielums GVK ⁽²⁾ (µg/l)	
			Iekšzemes virszemes ūdeņi ⁽³⁾	Citi virszemes ūdeņi ⁽⁴⁾
1	2	3	4	5
1.	Tetrahlorglekklis	56-23-5	12	12
2.	Ciklodiēna pesticīdi:	.	Σ = 0,01	Σ = 0,005
2.1.	aldrīns	309-00-2		
2.2.	dieldrīns	60-57-1		
2.3.	endrīns	72-20-8		
2.4.	izodrīns	465-73-6		
3.	DDT kopā ⁽⁵⁾	-	0,025	0,025
	para-para-DDT	50-29-3	0,01	0,01
4.	Tetrahloretīlēns	127-18-4	10	10
5.	Trihloretīlēns	79-01-6	10	10
6.	Arsēns un tā savienojumi	7440-38-2	150	36
7.	Cinks un tā savienojumi	7440-66-6	120	81
8.	Hroms un tā savienojumi	7440-47-3	11	50
9.	Varš un tā savienojumi	7440-50-8	9,0	3,1
10.	2,4-dihlorfenoksietilskābe	94-75-7	10	10
11.	Akrilnitrils	107-13-1	8	8
12.	Dietilamīns	109-89-7	100	100
13.	Dimetoāts jeb rogors	epihlorhidrīns	1	1
14.	Fenoli (fenolu indekss)	-	5	5
15.	Formaldehīds	50-00-0	1000	1000
16.	2-hloranilīns	95-51-2	10	10
	3-hloranilīns	108-42-9		
	4-hloranilīns	106-47-8		
17.	Hlorbenzols	108-90-7	1	1
18.	Polihlorbifenili (PHB)	-	0,01	0,01
19.	2,4,6-trihlorfenols	88-06-2	1	1
20.	Monocikliskie aromātiskie ogļūdeņraži (toluols, etilbenzols, ksiloli)	-	10	10
21.	Naftas ogļūdeņraži (ogļūdeņražu C ₁₀ -C ₄₀ indekss)	-	100	100

Piezīmes.

1. ⁽¹⁾ Vielas numurs ķīmisko vielu reģistrā *Chemical Abstracts Service*.

2. ⁽²⁾ GVK ir gada vidējā koncentrācija – vides kvalitātes normatīvs. Ja nav citu norādījumu, GVK attiecas uz visu izomēru kopējo koncentrāciju.

3. ⁽³⁾ Iekšzemes virszemes ūdeņi ietver visus stāvošos un tekošos ūdeņus uz zemes virsmas, tai skaitā saistītus mākslīgus vai stipri pārveidotus ūdensobjektus.

4. ⁽⁴⁾ Citi virszemes ūdeņi ietver pārejas un piekrastes ūdeņus, bet attiecībā uz ķīmisko kvalitāti – arī teritoriālos ūdeņus.

5. ⁽⁵⁾ DDT kopā ir izomēru 1,1,1-trihlor-2,2bis(p-hlorfenil)etāna (CAS numurs 50-29-3, ES numurs 200-024-3), 1,1,1-trihlor-2(o-hlorfenil)-2-(p-hlorfenil)etāna (CAS numurs 789-02-6; ES numurs 212-332-5), 1,1-dihlor-2,2bis(p-hlorfenil)etilēna (CAS numurs 72-55-9; ES numurs 200-784-6) un 1,1-dihlor-2,2bis(p-hlorfenil) etāna (CAS numurs 72-54-8; ES numurs 200-783-0) summa.

MK noteikumu Nr.118 (9.pielikums)

Kvalitātes normatīvi pazemes ūdeņiem, kurus izmanto dzeramā ūdens ieguvei

Nr. p. k.	Parametrs ⁽¹⁾	Mērvienība	Robežlielums
1	2	3	4
1.	Amonija joni	mg/l NH ₄ ⁺	0,50
2.	Antimons	µg/l Sb	5,0
3.	Arsēns	µg/l As	10
4.	Benzo(a)pirēns	µg/l	0,010
5.	Benzols	µg/l C ₆ H ₆	1,0
6.	Bors	mg/l B	1,0
7.	Cianīdjoni	µg/l CN ⁻	50
8.	Dzelzs	µg/l Fe	200
9.	Dzīvsudrabs	µg/l Hg	1,0
10.	Elektrovadītspēja	µS/cm st 20 °C	2500
11.	Fluorīdjoni	mg/l F ⁻	1,5
12.	Hlorīdjoni ⁽²⁾	mg/l Cl ⁻	250
13.	Hlororganiskie šķīdinātāji ⁽³⁾	µg/l	10
14.	Hroms	µg/l Cr	50
15.	Mangāns	µg/l Mn	50
16.	Kadmijs	µg/l Cd	5,0
17.	Nātrijs	mg/l Na	200
18.	Niķelis	µg/l Ni	20
19.	Nitrātjoni ⁽⁴⁾	mg/l NO ₃ ⁻	50
20.	Nitrīdjoni	mg/l NO ₂ ⁻	0,50
21.	Permanganāta indekss	mg O ₂ /l	5,0
22.	Pesticīdi ⁽⁵⁾	µg/l	0,10
23.	Pesticīdi (kopējie) ⁽⁶⁾	µg/l	0,50
24.	pH	pH vienības	≥ 6,5 un ≤ 9,5
25.	Policikliskie aromātiskie ogļūdeņraži (PAO) ⁽⁷⁾	µg/l	0,10
26.	Selēns	µg/l Se	10
27.	Sulfātjoni	mg/l SO ₄ ²⁻	250
28.	Svins	µg/l Pb	10
29.	Varš	mg/l Cu	2,0

Piezīmes.

1. ⁽¹⁾ Par metālu koncentrāciju uzskatāma šo elementu jonu koncentrācija ūdenī.

2. ⁽²⁾ Ūdens nedrīkst būt ar korodējošu iedarbību.

3. ⁽³⁾ Hlororganiskie šķīdinātāji ir tetrahloretilēns (tetrahloretilēns) un trihloretilēns (trihloretilēns). Robežlielums attiecas uz abu minēto vielu summēto koncentrāciju.

4. ⁽⁴⁾ Jāizpilda šāds nosacījums – (nitrātjonu (NO₃⁻) koncentrācija mg/l)/50 + (nitrīdjonu (NO₂⁻) koncentrācija mg/l)/3 < 1. Nitrīdjonu koncentrācija pēc ūdens attīrīšanas nedrīkst pārsniegt 0,1 mg/l.

5. ⁽⁵⁾ Robežlielums attiecas uz katru atsevišķo pesticīdu. Aldrīnam, dieldrīnam, heptahloram un heptahlorā epoksīdam robežlielums ir 0,030 µg/l.

6. ⁽⁶⁾ Pesticīdi apzīmē organiskos insekticīdus, organiskos herbicīdus, organiskos fungicīdus, organiskos nematocīdus, organiskos acaricīdus, organiskos algicīdus, organiskos rodenticīdus, organiskos slimicīdus, tiem līdzīgas vielas (ieskaitot augšanas regulatorus), kā arī ar tiem saistītos metabolītus, degradācijas un reakciju produktus.

7. ⁽⁷⁾ Benzo(b)fluorantēna, benzo(k)fluorantēna, benzo(g, h, i)perilēna, indeno(1, 2, 3-c, d)pirēna koncentrācijas summa.

MK noteikumu Nr.118 (10.pielikums)

Ūdens kvalitātes normatīvi pazemes ūdeņu stāvokļa novērtēšanai un prasības pazemes ūdeņu attīrīšanai piesārņotajās vietās

I. Ūdens kvalitātes normatīvi pazemes ūdeņu stāvokļa novērtēšanai

1.tabula

Nr. p.k.	Parametrs	Mērvienība	Mērķlielums	Robežlielums
1	2	3	4	5
1.	Ķīmiskais skābekļa patēriņš (ĶSP)	mg O ₂ /l	40	300
2.	Kopējais slāpeklis (N _{kop.})	mg/l	3	50
3.	Sintētiskās virsmas aktīvās vielas (SVAV)	µg/l	-	200
4.	Fenolu indekss	µg/l	0,5	50
5.	Naftas ogļūdeņraži (ogļūdeņražu C ₁₀ -C ₄₀ indekss)	µg/l	-	1000
6.	Benzols	µg/l	0,2	5
7.	Etilbenzols	µg/l	0,5	60
8.	Toluols	µg/l	0,5	50
9.	Ksiloli	µg/l	0,5	60
10.	Varš (Cu)	µg/l	10	75
11.	Svins (Pb)	µg/l	10	75
12.	Kadmījs (Cd)	µg/l	1,0	6
13.	Dzīvsudrabs (Hg)	µg/l	0,05	0,3
14.	Hroms (Cr)	µg/l	10	30
15.	Kobalts (Co)	µg/l	10	100
16.	Niķelis (Ni)	µg/l	10	75
17.	Arsēns (As)	µg/l	10	60
18.	Molibdēns (Mo)	µg/l	10	300

II. Prasības pazemes ūdeņu attīrīšanai piesārņotajās vietās

2.tabula

Nr. p.k.	Parametrs	Minimālais piesārņojuma samazinājums (%)
1.	Summārie piesārņojumu raksturojošie parametri:	
1.1.	bioķīmiskais skābekļa patēriņš (BSP ₅)	70-90
1.2.	ķīmiskais skābekļa patēriņš (ĶSP)	75
1.3.	kopējais slāpeklis (N _{kop.})	80
1.4.	kopējais fosfors (P _{kop.})	70-80
1.5.	sintētiskās virsmas aktīvās vielas (SVAV)	80
2.	Specifiskās piesārņojošās vielas	60-70

9.3. MK noteikumi Nr.1082 "Kārtība, kādā piesakāmas A, B un C kategorijas piesārņojošas darbības un izsniedzamas atļaujas A un B kategorijas piesārņojošo darbību veikšanai" (20.11.2010.)

MK noteikumi Nr.1082 izstrādāti, lai nodrošinātu likuma „Par piesārņojumu” 22.panta (2.1) dotā deleģējuma izpildi. Noteikumi izdoti saskaņā arī ar likuma "Par piesārņojumu" 20.panta piekto daļu, 22.panta trešo daļu, 23.panta otro daļu, 29.panta pirmo, otro, trešo un piekto daļu, 30.panta pirmo daļu un 32.panta otro daļu.

1. Noteikumi nosaka:

1.1. A kategorijas piesārņojošas darbības pieteikšanas nosacījumus, kā arī nosacījumus, uz kuriem pamatojoties izsniedzama atļauja A kategorijas piesārņojošas darbības veikšanai (turpmāk – A kategorijas atļauja), un nosacījumus labāko pieejamo tehnisko paņēmieni lietošanai, tai skaitā:

1.1.1. grafiku, ar kuru saskaņā tiek izsniegtas A kategorijas atļaujas iekārtām, kam tās nepieciešamas;

1.1.2. maksimālo pārejas periodu, kurā jānodrošina ar labāko pieejamo tehnisko paņēmieni lietošanu saistīto A kategorijas atļaujas nosacījumu ievērošana;

1.1.3. iesnieguma un atļaujas veidlapu paraugus;

1.1.4. kārtību, kādā pieprasāma un izsniedzama atļauja;

1.1.5. kārtību, kādā sabiedrība var iepazīties ar iesniegumu un iesniegt savus priekšlikumus, iepazīties ar atļaujas nosacījumiem, kā arī monitoringa un pārbaudes rezultātiem;

1.1.6. kārtību, kādā informējamās citas valstis, ja iespējama piesārņojuma pārrobežu ietekme, un šāda piesārņojuma monitoringu;

1.2. B kategorijas piesārņojošas darbības un B kategorijas piesārņojošas darbības pieteikšanas nosacījumus, kā arī nosacījumus, uz kuriem pamatojoties izsniedzama atļauja B kategorijas piesārņojošas darbības veikšanai (turpmāk – B kategorijas atļauja), tai skaitā:

1.2.1. iesnieguma un atļaujas veidlapu paraugus;

1.2.2. kārtību, kādā pieprasāma un izsniedzama atļauja;

1.2.3. kārtību, kādā sabiedrība var iepazīties ar atļaujas nosacījumiem, kā arī monitoringa un pārbaudes rezultātiem;

1.2.4. gadījumus, kad atļaujas iesniegums ir pieejams sabiedrībai priekšlikumu iesniegšanai;

1.2.5. grafiku, kādā stājas spēkā likuma "Par piesārņojumu" nosacījumi attiecībā uz esošām B kategorijas piesārņojošām darbībām;

1.3. C kategorijas piesārņojošas darbības, kā arī C kategorijas piesārņojošas darbības iesnieguma saturu un iesniegšanas kārtību;

1.4. termiņu, pēc kura nedrīkst uzsākt A vai B kategorijas piesārņojošu darbību bez A vai B kategorijas atļaujas;

1.5. termiņu, līdz kuram operatoram jāiesniedz iesniegums atļaujas saņemšanai esošai A vai B kategorijas piesārņojošajai darbībai;

1.6. termiņu, pēc kura nedrīkst turpināt esošu A vai B kategorijas piesārņojošu darbību, ja nav saņemta A vai B kategorijas atļauja;

1.7. termiņu, kādā operators paziņo par darbības maiņu;

1.8. kārtību, kādā Valsts vides dienesta reģionālā vides pārvalde (turpmāk – pārvalde) pārskata nosacījumus, kas noteikti A vai B kategorijas atļaujā (turpmāk – atļauja), un, ja nepieciešams, atjauno vai papildina šos nosacījumus.

10. Ūdens apsaimniekošanas likums (12.09.2002.)

Likums "Ūdens apsaimniekošanas likums" ir saistīts ar likumu "Par piesārņojumu" (15.03.2001.) un izstrādāts, lai izveidotu virszemes un pazemes ūdeņu vienotu aizsardzības sistēmu. Likums nosaka upes baseinu kā ūdens lietošanas un apsaimniekošanas pamata vienību, kā arī kārtību upju baseinu pārvaldei un ūdens aizsardzībai un tā kvalitātes uzlabošanai baseinu ietvaros. Likums nosaka vispārīgus ūdens kvalitātes mērķus, ūdens lietotāja tiesības un pienākumus, kā arī deleģējumu attiecīgu Ministru kabineta noteikumu izstrādei.

Likumā ir lietoti šādi termini:

1) aizsargājamās teritorijas — teritorijas, kuras paredzētas ūdens ieguvei cilvēku patēriņam, teritorijas, kuras izveidotas bioloģisko resursu aizsardzībai, ūdensobjekti, kuri atzīti par rekreācijas objektiem vai peldvietu ūdeņiem, īpaši jutīgas teritorijas, kā arī īpaši aizsargājamas dabas teritorijas;

19) ūdens videi īpaši bīstamas vielas — ķīmiskās vielas vai vielu grupas, kas ir toksiskas, noturīgas vidē un spējīgas uzkrāties dzīvo organismu audos, kā arī citas vielas vai vielu grupas, kurām ir līdzīga iedarbība;

20) ūdens resursu lietošana— virszemes un pazemes ūdens resursu izmantošana fizisko vai juridisko personu vajadzībām, kā arī ūdenssaimniecības pakalpojumi un citas saimnieciskās, tai skaitā piesārņojošas, darbības, kuras būtiski ietekmē virszemes vai pazemes ūdeņu kvalitāti vai kvantitāti;

20¹) ūdenssaimniecības pakalpojumi — darbības, kas nodrošina ūdens ieguvī, uzkrāšanu, sagatavošanu lietošanai un piegādi fiziskajām vai juridiskajām personām, kā arī notekūdeņu savākšanu, attīrīšanu un novadīšanu virszemes ūdensobjektos;

21) ūdens resursu lietotājs — ikviena fiziskā vai juridiskā persona, kas iegūst ūdeņus vai lieto tos saimnieciskajā darbībā.

2.pants. Likuma mērķis

Šā likuma mērķis ir:

1) izveidot tādu virszemes un pazemes ūdeņu aizsardzības un apsaimniekošanas sistēmu, kas:

a) veicina ilgtspējīgu un racionālu ūdens resursu lietošanu, nodrošinot to ilgtermiņa aizsardzību un iedzīvotāju pietiekamu apgādi ar labas kvalitātes virszemes un pazemes ūdeni,

b) novērš ūdens un no ūdens tieši atkarīgo sauszemes ekosistēmu un mitrāju stāvokļa pasliktināšanos, aizsargā šīs ekosistēmas un uzlabo to stāvokli,

c) uzlabo ūdens vides aizsardzību, pakāpeniski samazina arī prioritāro vielu emisiju un noplūdi, kā arī pārtrauc ūdens videi īpaši bīstamu vielu emisiju un noplūdi,

d) nodrošina pazemes ūdeņu piesārņojuma pakāpenisku samazināšanu un novērš to turpmāku piesārņošanu,

e) nodrošina pazemes ūdens resursu atjaunošanu,

- f) nodrošina zemes aizsardzību pret applūšanu vai izkalšanu,
- g) nodrošina Latvijas jūras ūdeņu aizsardzību,
- h) sekmē starptautiskajos līgumos noteikto mērķu sasniegšanu, lai pārtrauktu un novērstu jūras vides piesārņošanu, pārtrauktu vai pakāpeniski novērstu ūdens videi īpaši bīstamu vielu emisiju un noplūdi jūras vidē un sasniegtu tādu stāvokli, ka jūras vidē antropogēnās izcelsmes ķīmisko vielu koncentrācija ir tuva nullei, bet dabā sastopamo ķīmisko vielu koncentrācija — tuva dabā pastāvošajam fona līmenim.

7.pants. Ūdens resursu lietotāja pienākumi

Ūdens resursu lietotāja pienākumi ir šādi:

- 1) lietojot ūdens resursus, ievērot ūdensobjektam noteiktos izmantošanas mērķus, vides kvalitātes mērķus un kvalitātes normatīvus, atļauju nosacījumus, veselības aizsardzības, būvniecības, zivsaimniecības noteikumus un citas normatīvajos aktos ietvertās prasības;**
- 2) nodrošināt ūdens kvalitātes un kvantitātes saglabāšanu savā īpašumā vai lietošanā esošajos ūdensobjektos un teritorijā;**
- 3) ievērot apsaimniekošanas plānā un pasākumu programmā paredzētos nosacījumus;**
- 4) veikt visas ar ūdens resursu lietošanu saistītās darbības tā, lai nepasliktinātu pazemes un virszemes ūdeņu stāvokli, nenodarītu kaitējumu cilvēku veselībai vai videi, arī ūdens ekosistēmām un no tām tieši atkarīgajām sauszemes ekosistēmām, kā arī neradītu apstākļus, kas veicina plūdus vai zemes izkalšanu;**
- 5) ievērot citu ūdens resursu lietotāju un ūdensobjektiem piegulošās zemes īpašnieku tiesības;**
- 6) saņemt normatīvajos aktos paredzētās atļaujas darbībām, kas ir saistītas ar ūdens resursu lietošanu;**
- 7) normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā sniegt statistikas pārskatu par ūdens resursu lietošanu atbilstoši izdotās atļaujas nosacījumiem;**
- 8) atļaut vides aizsardzības institūciju pārstāvjiem, kuri normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā veic ūdeņu stāvokļa valsts kontroli vai vides monitoringu, ņemt pazemes un virszemes ūdeņu paraugus privātajos ūdeņos vai ņemt augsnes paraugus un veikt monitoringa iekārtu kontroli privātīpašuma teritorijā;**
- 9) veikt monitoringu atļaujās vai normatīvajos aktos paredzētajos gadījumos un kārtībā;**
- 10) atlīdzināt zaudējumus, kas ūdens resursu lietošanas rezultātā nodarīti videi vai ūdens bioloģiskajiem resursiem, ja atbilstoši spēkā esošajiem normatīvajiem aktiem atzīta ūdens resursu lietotāja atbildība par šiem zaudējumiem;**
- 11) pārtraukt ūdens resursu lietošanu, ja konstatēta pazemes ūdensobjekta un virszemes ūdensobjekta stāvokļa pasliktināšanās, nodarīts kaitējums cilvēku veselībai vai videi, it īpaši ūdens ekosistēmām un no tām tieši atkarīgajām sauszemes ekosistēmām;**
- 12) ievērot ūdens objektu ekspluatācijas (apsaimniekošanas) noteikumus paredzētos ūdens objekta ekspluatācijas un izmantošanas nosacījumus. Hidrotehniskās būves īpašnieks vai tiesiskais valdītājs atbild par savā īpašumā vai valdījumā esošās hidrotehniskās būves ekspluatācijas (apsaimniekošanas)**

noteikumos paredzēto nosacījumu izpildi un veic pasākumus, lai novērstu plūdu draudus.

11.pants. Vides kvalitātes mērķi ūdensobjektiem

(1) Ūdensobjektiem apsaimniekošanas plānā nosakāmi šādi vides kvalitātes mērķi:

1) novērst visu virszemes ūdensobjektu stāvokļa pasliktināšanos un aizsargāt tos, uzlabojot ūdens kvalitāti un, ja nepieciešams, veicot sanāciju, — lai visos virszemes ūdensobjektos sasniegtu labu virszemes ūdeņu stāvokli;

2) aizsargāt un uzlabot ūdens kvalitāti visos stipri pārveidotajos ūdensobjektos un mākslīgajos ūdensobjektos, lai sasniegtu labu virszemes ūdeņu ekoloģisko potenciālu un ķīmisko kvalitāti;

3) pakāpeniski samazināt prioritāro vielu radīto piesārņojumu un pārtraukt vai pakāpeniski novērst ūdens videi īpaši bīstamu vielu emisiju un noplūdi;

4) novērst vai ierobežot piesārņojošo vielu novadīšanu pazemes ūdeņos un novērst visu pazemes ūdensobjektu stāvokļa pasliktināšanos;

5) aizsargāt pazemes ūdensobjektus, uzlabot vai atjaunot ūdeņu stāvokli tajos, kā arī nodrošināt līdzsvaru starp ūdens ieguvī un ūdens resursu atjaunošanos, lai visos pazemes ūdensobjektos sasniegtu labu pazemes ūdeņu stāvokli;

6) apturēt cilvēka darbības izraisītu piesārņojošas vielas koncentrācijas pieaugumu pazemes ūdeņos vai panākt pakāpenisku tās samazināšanos;

7) ievērot nosacījumus un mērķus, kas apsaimniekošanas plānā noteikti īpaši aizsargājamām teritorijām.

(2) Vides kvalitātes mērķus sasniedz, īstenojot šajā likumā noteiktos apsaimniekošanas plānus un programmas. Nosakot pasākumus vides kvalitātes mērķu sasniegšanai, ņem vērā konkrētā ūdensobjekta stāvokli un ūdeņu stāvokli pārējos ūdensobjektos, kuri atrodas vienā sateces baseinā.

(3) Vides kvalitātes normatīvus, kuri nepieciešami šā panta pirmajā daļā minēto mērķu sasniegšanai, nosaka saskaņā ar likumu "Par piesārņojumu".

(4) Ja uz vienu ūdensobjektu attiecas vairāki vides kvalitātes mērķi, piemēro tos kvalitātes mērķus, kuri izvirza stingrākās prasības.

17.pants. Maksa par ūdens resursu lietošanu

(1) Fiziskās un juridiskās personas bez maksas lieto caurtekošos ūdeņus zivsaimniecībai (izņemot dabas resursu nodokļu maksājumus vai zaudējumu atlīdzību par ūdens piesārņojumu, kas rodas šo darbību rezultātā), kā arī ūdens resursus nekomerciālam transportam, peldēšanai, ūdenssportam, ūdenstūrismam vai personiskām vajadzībām, ja ūdens lietošanai personiskām vajadzībām nav nepieciešamas normatīvajos aktos noteiktās atļaujas.

(2) Dabas resursu nodokli par ūdens resursu ieguvī un ūdeņu piesārņošanu, ūdens resursu lietošanu elektroenerģijas ražošanai hidroelektrostacijā, kā arī ūdenssaimniecības (ūdensapgādes un kanalizācijas) tarifus un maksu par ūdens resursu lietošanas veidiem, izņemot šā panta pirmajā daļā minētos, fiziskajām un juridiskajām personām nosaka saskaņā ar normatīvajiem aktiem, ievērojot:

1) ka fiziskās un juridiskās personas sedz visas ekonomiskās analīzes rezultātā pamatotās ūdenssaimniecības pakalpojumu izmaksas, kā arī maksā par ūdens resursiem un tiem nodarīto kaitējumu;

- 2) principu — piesārņotājs maksā;
- 3) ka ūdens resursi lietojami racionāli, sekmējot šajā likumā noteikto vides kvalitātes mērķu sasniegšanu;
- 4) ģeogrāfiskos, ģeoloģiskos un klimatiskos apstākļus, kā arī izvērtējot maksājumu apmēra un maksas piemērošanas sociālās, ekoloģiskās un ekonomiskās sekas.

Atļaujas ūdens resursu lietošanai un monitoringa nosacījumi

21.pants. Darbības, kurām nepieciešama atļauja ūdens resursu lietošanai

(1) Reģionālās vides pārvaldes 60 dienu laikā no iesnieguma saņemšanas dienas **izsniedz atļauju ūdens resursu lietošanai darbībām, kuras ietekmē vai var ietekmēt ūdens kvalitāti, daudzumu vai ūdens ekosistēmas un kuras nav A vai B kategorijas piesārņojošās darbības:**

1) hidrotehnisko būvju darbībai;

2) virszemes vai pazemes ūdeņu ieguvei;

3) ūdens ievadišanai, lai paaugstinātu pazemes ūdeņu līmeni, un ūdens novadīšanai, lai šo līmeni pazeminātu, un ar to saistītām darbībām;

4) darbībām, kuru rezultātā rastos mākslīgs vai stipri pārveidots ūdensobjekts;

5) citām darbībām, kas saistītas ar regulāru virszemes ūdeņu līmeņa vai režīma maiņu.

(2) Ministru kabinets nosaka ūdens resursu lietošanas nosacījumus, ūdens resursu lietošanas atļaujas pieteikšanas un izsniegšanas kārtību, termiņus, atļaujā noteikto prasību kontroles un monitoringa nosacījumus, kā arī pieteikuma un atļaujas veidlapu paraugus.

(21) Ja atbilstoši normatīvo aktu prasībām darbības uzsākšanai vai turpināšanai nepieciešama A vai B kategorijas atļauja, reģionālā vides pārvalde ūdens resursu lietošanas atļauju neizsniedz, bet pazemes vai virszemes ūdens resursu lietošanas limitus un nosacījumus norāda A vai B kategorijas atļaujā.

(22) Par ūdens resursu lietošanas atļaujas izsniegšanu maksājama valsts nodeva. Nodevas apmēru un maksāšanas kārtību nosaka Ministru kabinets.

(3) Ministru kabinets nosaka kritērijus, kurus ievērojot šā panta pirmajā daļā minēto darbību ietekme uz ūdens kvalitāti, daudzumu vai ūdens ekosistēmām uzskatāma par nebūtisku un atļauja ūdens resursu lietošanai nav nepieciešama.

10.1. MK noteikumi Nr.92 "Prasības virszemes ūdeņu, pazemes ūdeņu un aizsargājamo teritoriju monitoringam un monitoringa programmu izstrādei" (17.02.2004.)

MK noteikumi Nr.92 ir izdoti saskaņā ar Ūdens apsaimniekošanas likuma 20.panta trešo daļu un 22.panta piekto daļu.

1. Noteikumi nosaka prasības virszemes ūdeņu, pazemes ūdeņu un aizsargājamo teritoriju monitoringam un monitoringa programmu izstrādei, kā arī darbības, kas jāveic, ja ūdensobjektā nav sasniegti izvirzītie vides kvalitātes mērķi.

23. Pazemes ūdeņu monitorings nodrošina informāciju par pazemes ūdensobjektu kvantitatīvo stāvokli un ķīmisko kvalitāti.

Monitoringa prasības tiek noteiktas no LVĢMC puses. Informācija atrodama www.meteo.lv.

10.2. MK noteikumi Nr.736 “Noteikumi par ūdens resursu lietošanas atļauju” (23.12.2003.)

MK noteikumi Nr.736 ir izdoti saskaņā ar Ūdens apsaimniekošanas likuma 21.panta otro un trešo daļu.

1. Noteikumi nosaka:

- 1.1. ūdens resursu lietošanas nosacījumus;
- 1.2. ūdens resursu lietošanas atļaujas (turpmāk — atļauja) pieteikšanas un izsniegšanas kārtību un termiņus;
- 1.3. atļaujā noteikto prasību kontroles un monitoringa nosacījumus;
- 1.4. iesnieguma ūdens resursu lietošanas atļaujas saņemšanai (turpmāk — iesniegums) un atļaujas veidlapu paraugus;
- 1.5. kritērijus, kurus ievērojot atļauja nav nepieciešama.

2. Atļauja nepieciešama šādām darbībām:

- 2.1. virszemes un pazemes ūdeņu ieguvei, ja uz to attiecas kāds no šādiem kritērijiem:
  - 2.1.1. diennaktī iegūst 10 m³ vai vairāk virszemes vai pazemes ūdens;
  - 2.1.2. ar ūdensapgādes pakalpojumiem tiek nodrošinātas vairāk nekā 50 fiziskās personas;
  - 2.1.3. tiek iegūts un izmantots saimnieciskajā darbībā minerālūdens vai termālie ūdeņi;
  - 2.1.4. ūdens resursu ieguve var radīt būtisku ietekmi uz vidi;
- 2.2. hidrotehnisko būvju (t.sk. hidroelektrostaciju hidrotehnisko būvju) darbībai, ja būves izmanto saimnieciskās darbības veikšanai nepieciešamās ūdens noteces režīma un parametru regulēšanai (turpmāk – hidrotehnisko būvju darbība);
- 2.3. ūdens ievadīšanai, lai paaugstinātu pazemes ūdeņu līmeni, arī lai mākslīgi papildinātu pazemes ūdeņu krājumus;
- 2.4. darbībām, kuru rezultātā rastos mākslīgs vai stipri pārveidots ūdensobjekts (piemēram, kanālu, dīķu un ūdenskrātuvju vai to sistēmu ekspluatācija, ja dīķus vai ūdenskrātuves, kuru platība ir lielāka par 0,1 hektāru, regulāri uzpilda no virszemes ūdeņiem un ja mākslīgs vai stipri pārveidots ūdensobjekts nav izveidots uz ūdensteceš);
- 2.5. citām darbībām, kuras saistītas ar regulāru virszemes ūdens un pazemes ūdeņu līmeņa, kvalitātes vai režīma maiņu.

11. Zemes pārvaldības likums (30.10.2014.)

Saskaņā ar Zemes pārvaldības likumu pašvaldības ir publisko ūdeņu, kas atrodas to teritorijā (izņemot atsevišķas īpaši aizsargājamās dabas teritorijas), valdītājs un pašvaldībām ir tiesības šīs zemes vienības lietot, iegūt no tām visus iespējamus labumus un ar tām rīkoties, tai skaitā tiesības šos publiskos ūdeņus arī iznomāt normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā, tādējādi gūstot ienākumus to apsaimniekošanai un labiekārtošanai.

Likumā ir lietoti šādi termini:

13) zemes konsolidācija — pasākumu kopums, kura ietvaros tiek veikta kompleksa zemes robežu pārkārtošana, lai veidotu racionālu saimniecību struktūru un zemes gabalu platību, veicinātu lauku infrastruktūras un lauku attīstību, kā arī vides aizsardzību;

2.pants. Likuma mērķis

Likuma mērķis ir veicināt ilgtspējīgu zemes izmantošanu un aizsardzību.

3.pants. Zemes izmantošanas un aizsardzības principi

Zemes izmantošanā un aizsardzībā ievēro šādus principus:

1) plānojot zemes izmantošanu, vietējā pašvaldība teritorijas attīstības plānošanas dokumentos paredz efektīvu dabas resursu pārvaldību un ilgtspējīgu attīstību

4.pants. Zemes izmantošanas un aizsardzības nosacījumi

Zemes izmantošanā un aizsardzībā ievēro šādus nosacījumus:

2) zemi izmanto atbilstoši vietējās pašvaldības teritorijas attīstības plānošanas dokumentos noteiktajai vai likumīgi uzsāktajai teritorijas izmantošanai;

3) zemes izmantotājs veic darbības, lai saglabātu zemes un augsnes kvalitāti un novērstu tās degradāciju;

5.pants. Zeme publiskās infrastruktūras nodrošināšanai

(1) Vietējā pašvaldība teritorijas plānojumā nosaka publiskās infrastruktūras attīstības un būvniecības vajadzībām nepieciešamās teritorijas un to izmantošanas nosacījumus neatkarīgi no zemes piederības vai piekritības.

12. Būvniecības likums (09.07.2013.)

Būvniecības likuma mērķis ir kvalitatīvas dzīves vides radīšana, nosakot efektīvu būvniecības procesa regulējumu, lai nodrošinātu ilgtspējīgu valsts ekonomisko un sociālo attīstību, kultūrvēsturisko un vides vērtību saglabāšanu, kā arī energoresursu racionālu izmantošanu.

(2) Šā panta pirmās daļas 2.punktā minētos noteikumus izdod attiecībā uz:

.....

10) citām, atsevišķi neklasificētām inženierbūvēm.

Ūdensvada un kanalizācijas tīkli atrodami pie "neklasificētām būvēm"!

12.1. MK noteikumi Nr.500 "Vispārīgie būvnoteikumi" (19.08.2014.)

1. Noteikumi nosaka:

1.1. būvju iedalījumu grupās atkarībā no būvniecības sarežģītības pakāpes un iespējamās ietekmes uz cilvēku dzīvību, veselību un vidi;

1.2. gadījumus, kad nepieciešama inženierizpētes darbu veikšana;

2.16. **inženiertīkls** – būvju kopums, kas sastāv no cauruļvadiem, kabeļiem, vadiem, aprīkojuma, iekārtām un ierīcēm un paredzēts elektroenerģijas, siltumenerģijas, gāzes, elektronisko sakaru, ūdens un citu resursu ražošanai, pārvadei (transportam), uzglabāšanai vai sadalei, kā arī inženiertīklu pievadiem un iekšējiem inženiertīkliem;

2.17. **inženiertīklu pievads** – ārējā energoapgāde, elektronisko sakaru, ūdens un citu resursu apgādes sistēma, kas sastāv no pazemes vai (un) virszemes cauruļvadu, kabeļu, vadu un tā tehnisko ietaišu kopuma no sadales tīkla līdz būves ievada noslēgierīcei vai ievada sadalnei;

7. Ja būvniecības ieceres iesniegums tiek iesniegts par vairāku būvju būvniecību, kuras atbilstoši šo noteikumu 1. pielikumam atrodas dažādās būvju grupās, būvniecības procesā piemēro kārtību, kāda speciālajos būvnoteikumos noteikta augstākas grupas būves būvniecībai. Ja būvniecības ieceres iesniegumā ir plānota ēkas būvniecība, piemēro ēku būvnoteikumus, izņemot gadījumu, ja ēka ir pakārtota inženierbūvei.

8. Atkarībā no būves grupas un speciālajos noteikumos noteiktā būvniecības procesa būvvalde pieņem lēmumu par būvniecības ieceri Būvniecības likumā noteiktajā kārtībā un termiņos. Būvdarbus var uzsākt pēc attiecīgā lēmuma pieņemšanas un atzīmju izdarīšanas par nosacījumu izpildi.

Ja būvniecības ieceres iesniegums tiek iesniegts par vairāku būvju būvniecību, kuras atbilstoši šo noteikumu Nr.500 1.pielikumam atrodas dažādās būvju grupās, būvniecības procesā piemēro kārtību, kāda speciālajos būvnoteikumos noteikta augstākas grupas būves būvniecībai.

Ja būvniecības ieceres iesniegumā ir plānota ēkas būvniecība, piemēro ēku būvnoteikumus, izņemot gadījumu, ja ēka ir pakārtota inženierbūvei.

Tātad: 1) ja ir I grupas inženiertīkli (pievads) un dzīvojamā māja (II grupa) - tad būvniecības process notiks pēc MK noteikumiem Nr.529 "Ēku būvnoteikumi";

2) ja ir III grupas tīkli un II grupas ēka, tad būvniecības process būs pēc MK noteikumiem Nr.551.

12.2. MK noteikumi Nr.551 "Ostu hidrotehnisko, siltumenerģijas, gāzes un citu, atsevišķi neklasificētu, inženierbūvju būvnoteikumi" (16.09.2014.)

*Ar jēdzienu „citas, atsevišķi neklasificētas inženierbūves” tiek apzīmēti, piemēram, ūdens ieguves urbumi un grodu akas; apgaismes būves, izņemot ceļiem un dzelzceļam, kas nav mazās arhitektūras formas; karjeri; lidlauku skrejceļi, tai skaitā lidmašīnu stāvvietas; konstrukcijas lietu izkraušanai un pārvietošanai, kas nav saistītas ar ostu vai dzelzceļu; šautuves, kurām nav ēku pazīmes; militārie poligoni; **inženiertīkli** (izņemot elektroenerģijas vai elektronisko sakaru tīkli) **un to pievadi**; masti (izņemot sakaru mastus); torņi (izņemot sakaru torņus); dūmeņi, ūdenstorņi; tehniskās novērošanas punkti, kuriem nav ēku pazīmju; sporta bāžu inženierbūves (stadioni, trases, treki, tribīnes, laukumi, baseini); kapsētas; atkritumu poligoni.*

1. Noteikumi nosaka:

1.1. ostu hidrotehnisko, siltumenerģijas, gāzes un citu, atsevišķi neklasificētu, inženierbūvju būvniecības procesa kārtību, būvniecības procesā iesaistītās institūcijas un atbildīgos būvspeciālistus;

1.2. būvniecības procesam nepieciešamos dokumentus un to saturu;

1.3. būvatļaujā, apliecinājuma kartē un paskaidrojuma rakstā iekļaujamos nosacījumus;

1.4. gadījumus, kad nepieciešama sabiedrības informēšana par būvniecības ieceri, un šādas informēšanas kārtību;

1.5. atkāpju saskaņošanas kārtību;

1.6. būvprojekta ekspertīzes apjomu;

1.7. par būvniecības procesa kontroli un tiesiskumu atbildīgo institūciju;

1.8. būves konservācijas kārtību;

1.9. būves novietojuma uzmērījumu veikšanas kārtību un kārtību, kādā būve pieņemama ekspluatācijā;

1.10. būvdarbu garantijas termiņus pēc būves pieņemšanas ekspluatācijā.

2. Noteikumi:

2.1. neattiecas uz ēkām, dzelzceļa būvēm, elektronisko sakaru būvēm, elektroenerģijas ražošanas, pārvades un sadales būvēm, hidrotehniskajām (izņemot ostu hidrotehniskās inženierbūves) un meliorācijas būvēm, ar radiācijas drošību saistītajām būvēm, autoceļiem, ielām un būvēm Latvijas Republikas teritoriālajos ūdeņos un ekskluzīvajā ekonomiskajā zonā;

2.2. attiecas uz inženierbūvēm, kas nav norādītas šo noteikumu 2.1. apakšpunktā.

6. Paskaidrojuma raksts (1. pielikums), paskaidrojuma raksts inženierbūves konservācijai (2. pielikums), apliecinājuma karte inženierbūvei (3. pielikums) vai būvniecības iesniegums (4. pielikums) (turpmāk kopā – būvniecības ieceres iesniegums) nav nepieciešams, ja pasūtītājs veic avāriju novēršanas vai to seku likvidēšanas darbus objektā, kuram ir noteikta ekspluatācijas vai drošības

aizsargjosla, vai, par to iepriekš rakstiski paziņojot būvvaldei, pirmās grupas inženierbūves (izņemot inženiertīklu) atjaunošanu.

12. Atkarībā no vispārīgajos būvnoteikumos noteiktās inženierbūvju grupas un būvniecības veida, ievērojot šo noteikumu 6. un 18. punktu, būvniecības ierosinātājs iesniedz būvvaldē šādu būvniecības ieceres dokumentāciju:

12.1. paskaidrojuma raksta I daļu un šo noteikumu 13. un 15. punktā minētos dokumentus – pirmās grupas inženierbūves būvniecībai (izņemot šo noteikumu 12.2. apakšpunktā minētos gadījumus);

12.2. apliecinājuma kartes inženierbūvei (turpmāk – apliecinājuma karte) I daļu un šo noteikumu 13. un 16. punktā minētos dokumentus:

12.2.1. inženiertīkla (izņemot elektroenerģijas vai elektronisko sakaru tīklu) pievada jaunai būvniecībai, atjaunošanai, ierīkošanai, nojaukšanai vai pārbūvei esošai būvei;

12.2.2. ēkas iekšējā inženiertīkla (izņemot elektroenerģijas vai elektronisko sakaru tīklu) atjaunošanai, ierīkošanai, nojaukšanai vai pārbūvei, ja iekšējā inženiertīkla atjaunošanai, ierīkošanai, nojaukšanai vai pārbūvei ir paredzēts Eiropas Savienības, valsts vai pašvaldības līdzfinansējums;

12.2.3. jauna iekšējā inženiertīkla (izņemot elektroenerģijas vai elektronisko sakaru tīklu) ierīkošanai vai esošā nojaukšanai daudzdzīvokļu dzīvojamā mājā;

12.3. būvniecības iesniegumu un būvprojektu minimālā sastāvā – otrās vai trešās grupas inženierbūves būvniecībai.

13. Iekšējā inženiertīkla (izņemot elektroenerģijas vai elektronisko sakaru tīklu) atjaunošanai vai pārbūvei daudzdzīvokļu dzīvojamā mājā apliecinājuma karte nav nepieciešama (izņemot gadījumu, ja atjaunošana vai pārbūve var ietekmēt pakalpojuma pieejamību).

14. Persona, ierosinot jebkura veida būvniecību, būvniecības ieceres iesniegumam pievieno šādus dokumentus:

14.1. īpašuma, valdījuma vai lietojuma tiesības apliecinājošus dokumentus;

14.2. būvniecības ierosinātāja pilnvaru, ja iesniegumu iesniedz pilnvarotā persona;

14.3. saskaņojumus atkarībā no būvniecības ieceres:

14.3.1. paskaidrojuma rakstu saskaņo ar zemes gabala īpašnieku, ja būvniecības ierosinātājs nav zemes gabala īpašnieks, ostas pārvaldi un – no kuģošanas drošības viedokļa – ar attiecīgās ostas kapteini un valsts akciju sabiedrību "Latvijas Jūras administrācija", ja būvniecība paredzēta ostas teritorijā, un trešajām personām, kuru īpašuma vai lietošanas tiesības tiek skartas;

14.3.2. apliecinājuma karti saskaņo ar:

14.3.2.1. nekustamā īpašuma īpašnieku, ja būvniecības ierosinātājs nav nekustamā īpašuma īpašnieks;

14.3.2.2. ēkas pārvaldītāju, ja attiecīgais inženiertīkls tiek ierīkots ēkā;

14.3.2.3. pakalpojuma sniedzēju, kurš attiecīgo ēkas iekšējo inženiertīklu izmanto pakalpojuma sniegšanai;

14.3.2.4. attiecīgo inženiertīklu īpašnieku un citiem skarto inženiertīklu īpašniekiem;

14.3.2.5. ostas pārvaldi, ja būvniecība paredzēta ostas teritorijā;

14.3.2.6. trešajām personām, kuru īpašuma vai lietošanas tiesības tiek skartas;

14.3.3. papildus Būvniecības likuma 15. panta pirmās daļas 2. punktā noteiktajam būvprojektu minimālā sastāvā saskaņo ar ostas pārvaldi un – no kuģošanas drošības viedokļa – ar attiecīgās ostas kapteini un valsts akciju sabiedrību "Latvijas Jūras administrācija", ja būvniecība paredzēta ostas teritorijā, un trešajām personām, kuru īpašuma vai lietošanas tiesības tiek skartas;

14.4. citus dokumentus, atļaujas vai saskaņojumus, ja to nosaka normatīvie akti.

15. Personas saskaņojumu noformē uz projektējamās teritorijas vispārīgā plāna ar inženierbūvju piesaisti zemes gabalam (turpmāk – būvprojekta ģenerālplāns), apliecinājuma kartes novietojuma plāna, paskaidrojuma raksta novietojuma plāna vai kā atsevišķu vienošanos tā, lai no tās izrietētu nepārprotama personas piekrišana būvniecības iecerei.

16. Ierosinot pirmās grupas inženierbūves jaunu būvniecību, ierīkošanu, nojaukšanu, novietošanu, pārbūvi vai restaurāciju, būvniecības ierosinātais paskaidrojuma raksta I daļai pievieno šādus dokumentus:

16.1. tehniskos vai īpašos noteikumus, ja to nosaka normatīvie akti;

16.2. paredzētās būvdarbu veikšanas vietas fotofiksācijas;

16.3. grafiskos dokumentus ar inženierbūves vizuālo risinājumu (neattiecas uz inženierbūves nojaukšanu);

16.4. derīgu zemes gabala topogrāfisko plānu vai instrumentāli uzmērītu zemes robežu plānu;

16.5. novietojuma plānu atbilstošā vizuāli uztveramā mērogā (M 1:250; M 1:500; M 1:1000), kurā norādīts paredzētās inženierbūves novietojums zemes gabalā un tās ārējie izmēri, uz derīga topogrāfiskā plāna pilsētās un ciemos, bet ārpus pilsētām un ciemiem uz instrumentāli uzmērīta zemes robežu plāna (neattiecas uz inženierbūves nojaukšanu);

16.6. ražotāja izstrādāto tehnisko dokumentāciju (attiecībā uz gatavas inženierbūves novietošanu).

17. Ierosinot šo noteikumu 12.2. apakšpunktā norādīto inženiertīklu jaunu būvniecību, atjaunošanu, ierīkošanu, nojaukšanu vai pārbūvi, būvniecības ierosinātais apliecinājuma kartes I daļai pievieno šādus dokumentus:

17.1. derīgu zemes gabala topogrāfisko plānu, ja inženierbūve tiek ierīkota zemes gabalā;

17.2. ēkas stāva vai telpu grupas plānu, ja inženiertīkls tiek ierīkots ēkā;

17.3. tehniskos vai īpašos noteikumus, ja to nosaka normatīvie akti;

17.4. dokumentus saskaņā ar tehniskajiem vai īpašajiem noteikumiem;

17.5. skaidrojošu aprakstu, kam, ja nepieciešams, pievieno aprēķinus;

17.6. būvprojekta izstrādātāja parakstītu inženiertīkla pievada novietojuma plānu uz derīga topogrāfiskā plāna atbilstošā vizuāli uztveramā mērogā (M 1:250; M 1:500; M 1:1000) vai, ja inženiertīkli tiek ierīkoti ēkā, būvprojekta izstrādātāja parakstītu iekšējo inženiertīklu novietojuma plānu uz ēkas stāva plāna vai telpu grupas plāna.

18. Ierosinot otrās vai trešās grupas inženierbūves būvniecību, būvniecības ierosinātais būvniecības iesniegumam pievieno būvprojektu minimālā sastāvā. Būvprojekts minimālā sastāvā ietver šādus dokumentus:

18.1. skaidrojošu aprakstu, kurā norādīta informācija par būvniecības ieceres veikšanas vietas (zemes vienība vai būve) kadastra apzīmējumu un īpašnieku, paredzēto būvniecības veidu, paredzēto būvdarbu apjomu un veikšanas metodi, paredzēto būvniecībā radušos atkritumu apsaimniekošanu, to apjomu un pārstrādes vai apglabāšanas vietu, paredzētajiem vides pieejamības risinājumiem, ja attiecīgā veida inženierbūvēm atbilstoši normatīvajiem aktiem ir nodrošināma vides pieejamība, un paredzētajiem aizsargājamo kultūras pieminekļu un to kultūrvēsturiskās vides pārveidojumiem, ja būvniecības ieceri paredzēts īstenot kultūras pieminekļa aizsargjoslā;

18.2. būvprojekta ģenerālplānu atbilstošā vizuāli uztveramā mērogā (M 1:250; M 1:500; M 1:1000) uz derīga topogrāfiskā plāna;

18.3. raksturīgus griezumus ar augstuma atzīmēm (neattiecas uz inženierbūves atjaunošanu vai nojaukšanu);

18.4. grafiskos dokumentus ar inženierbūves vizuālo risinājumu un augstuma atzīmēm, ja inženierbūvei ir paredzēta virszemes daļa (neattiecas uz nojaukšanu un apgaismes būves, tramvaju ceļu, lidlauku skrejceļu, inženiertīklu (turpmāk – līnijveida inženierbūve) būvniecību);

18.5. labiekārtošanas risinājuma plānu, ja ir paredzēts labiekārtojums;

18.6. transporta un gājēju kustības organizācijas aprakstu, ja būvniecības ieceri vai tās daļu ir paredzēts īstenot ceļu vai ielu zemes nodalījuma joslā;

18.7. ražotāja gatavā izstrādājuma tehnisko dokumentāciju, ja ir paredzēta inženierbūves novietošana;

18.8. rasējumus, norādot inženierbūves kārtu robežas un secību, un papildu skaidrojošu aprakstu, ja būvniecība vai nodošana ekspluatācijā ir paredzēta pa būves kārtām;

18.9. informāciju par konkrētas Eiropas Savienības dalībvalsts normatīvā regulējuma piemērošanu, ja paredzēta būvprojekta izstrāde, piemērojot Eiropas Savienības dalībvalstu nacionālo standartu un būvnormatīvu tehniskās prasības.

19. Ja pašvaldība ir pieņēmusi lēmumu par ekspluatācijā pieņemtas inženierbūves konservāciju, būvniecības ierosinātājs būvvaldē iesniedz šādus dokumentus:

19.1. aizpildītu paskaidrojuma raksta inženierbūves konservācijai I daļu;

19.2. inženierbūves konservācijas darbu veikšanas projektu, kurš ietver:

19.2.1. skaidrojošu aprakstu par konservācijas veikšanu;

19.2.2. nepieciešamo konservācijas darbu sarakstu;

19.2.3. risinājumus būvkonstrukciju noturības zudumu un inženierbūves elementu turpmākas bojāšanās novēršanai;

19.2.4. risinājumus bīstamības cilvēku dzīvībai un veselībai vai videi novēršanai;

19.3. kultūrvēsturiskās inventarizācijas aktu, ja inženierbūve ir kultūras piemineklis;

19.4. darbu organizēšanas projektu, ja pašvaldība lēmumā par inženierbūves konservāciju to ir norādījusi;

19.5. citus dokumentus, kas raksturo inženierbūvi un ir nepieciešami lēmuma pieņemšanai.

“13.1 Ja inženiertīkla pievada būvdarbi neskar citu ārējo inženiertīklu aizsargjoslas un līdz viendzīvokļa dzīvojamajai ēkai pieguļošā zemes gabala robežai ir izbūvēts ārējā inženiertīkla atzars, viendzīvokļa dzīvojamajai ēkai pieguļošā zemes gabala robežās inženiertīkla pievada jaunu būvniecību,

ierīkošanu, nojaukšanu vai pārbūvi, kā arī gāzes inženiertīkla pievada atjaunošanu, veic saskaņā ar atbilstoša būvspeciālista vai būvkomersanta izstrādātu inženiertīkla pievada novietojuma plānu, kurā norādīts inženiertīkla pievada novietojums zemes gabalā un tās ārējie izmēri, vizuāli uztveramā formā (M 1:250; M 1:500; M 1:1000) uz topogrāfiskā plāna vai būvju situācijas plāna (šo noteikumu 2.1.¹ apakšnodalā noteiktajos gadījumos). Novietojuma plāns ir saskaņojams ar zemes gabala īpašnieku vai, ja tāda nav, tad ar tiesisko valdītāju, un pakalpojuma sniedzēju, kurš inženiertīklu pievadu izmanto vai izmantos pakalpojuma sniegšanai, tajā ietver tā izstrādātāja apliecinājumu par tā atbilstību normatīvo aktu prasībām un tas nav saskaņojams ar būvvaldi. Vienu novietojuma plāna eksemplāru būvniecības ierosinātājs iesniedz pakalpojuma sniedzējam, kurš inženiertīklu pievadu izmanto vai izmantos pakalpojuma sniegšanai. Būvvalde var lūgt iesniegt tai novietojuma plāna dublikātu vai kopiju un veikt tā tiesiskuma kontroli.”;

127.¹ Ja inženiertīkla pievada būvdarbi veikti, pamatojoties uz šo noteikumu 13.¹ punktā noteikto novietojuma plānu, būvniecības ierosinātājs pēc būvdarbu pabeigšanas iesniedz pakalpojuma sniedzējam, kurš inženiertīklu pievadu izmantoja vai izmantos pakalpojuma sniegšanai, inženiertīkla pievada izpildmērījuma plānu šo noteikumu 119.¹ punktā minētajos gadījumos un uzrāda objektu. Ja būvdarbi veikti atbilstoši novietojuma plānam, pakalpojuma sniedzējs, kurš inženiertīklu pievadu izmantoja vai izmantos pakalpojuma sniegšanai, par to veic atzīmi uz novietojuma plāna. Inženiertīkla pievada ekspluatāciju var uzsākt ar atzīmes veikšanu uz novietojuma plāna. Pakalpojuma sniedzējs, kurš inženiertīklu pievadu izmantoja vai izmantos pakalpojuma sniegšanai, piecu darbdienu laikā, skaitot no atzīmes veikšanas, iesniedz pašvaldībā novietojuma plānu un inženiertīkla pievada izpildmērījuma plānu.”;

12.3. MK noteikumi Nr.332 "Noteikumi par Latvijas būvnormatīvu LBN 221-15 "Ēku iekšējais ūdensvads un kanalizācija"" (30.06.2015.)

1.Šis būvnormatīvs nosaka prasības jaunbūvējamo un pārbūvējamo ēku iekšējo aukstā un karstā ūdens ūdensvadu, sadzīves kanalizācijas un lietusūdens novadīšanas sistēmu projektēšanai, kā arī šo inženiertīklu pārbūvei.

5.Ēkas iekšējā kanalizācija ir ar ēkas ārējām sienām norobežota iekārtu un cauruļvadu sistēma, kas nodrošina sanitāri tehnisko ierīču un tehnoloģisko iekārtu notekūdeņu novadīšanu no ēkas līdz pirmajai skatai. Ja nepieciešams, projektā paredz vietējās attīrīšanas ietaises, kā arī lietusūdeņu novadīšanu kanalizācijā.

6. Visās ēkās, kuras būvē rajonā, kur ir izveidots ārējais kanalizācijas tīkls, jāieprojektē iekšējais ūdensvads un kanalizācija. Ja ēku būvē rajonā, kur nav ārējā kanalizācijas tīkla, ir nepieciešams nodrošināt notekūdeņu savākšanu un apsaimniekošanu atbilstoši Latvijas būvnormatīvam LBN 223 par kanalizācijas būvēm un ņemot vērā citu spēkā esošo normatīvo aktu prasības.

211. Atsevišķi ražošanas notekūdeņu kanalizācijas un sadzīves notekūdeņu kanalizācijas tīkli jāprojektē:

211.1. ražošanas ēkām, kuru ražošanas notekūdeņi jāattīra vai jāapstrādā;

211.2. ja pirtīs un veļas mazgātavās ierīko siltumuztvērējus, izbūvē vietējās attīrīšanas ietaises;

211.3. pārtikas veikalu, ēdināšanas un pārtikas produktu pārstrādes uzņēmumu ēkās.

259. Sanitāri tehniskās ierīces, kas novietotas zemāk par tuvākās skatakas vāka līmeni, piemēram, pagrabos, pievieno atsevišķai kanalizācijas sistēmai, izolēti no augstāk izvietoto telpu kanalizācijas, izbūvējot atsevišķu izlaidi un ierīkojot uz tās elektrificētu aizbīdni, kuru automātiski vada kanalizācijas caurulē ievietots signāldevējs, vai speciālu vienvirziena vārstu. Aiz aizbīdņa vai vārsta ūdens tecēšanas virzienā pieļaujams pievienot augstāk novietoto stāvu kanalizācijas sistēmas.

12.4. MK noteikumi Nr.574 "Noteikumi par Latvijas būvnormatīvu LBN 008-14 "Inženiertīklu izvietojums" (30.09.2014.)

1. Būvnormatīvs nosaka prasības siltumapgādes, ūdensapgādes, kanalizācijas, drenāžas, elektronisko sakaru tīklu, elektroapgādes tīklu, gāzes apgādes tīklu ar spiedienu līdz 1,6 MPa, (turpmāk – inženiertīkli) izvietojumam.

12.5. MK noteikumi Nr.326 "Noteikumi par Latvijas būvnormatīvu LBN 222-15 "Ūdensapgādes būves" (30.06.2015.)

1. Būvnormatīvs nosaka prasības ūdensapgādes būvju (izņemot pagaidu ūdensapgādes inženiertīklu un ēku iekšējo ūdensvadu) projektēšanai un būvdarbiem.

2. Ūdensapgādes būves projektē saskaņā ar šo būvnormatīvu un citiem normatīvajiem aktiem būvniecības jomā.

3. Šajā būvnormatīvā noteiktās prasības ugunsdzēsības ūdensapgādei neattiecas uz ūdensapgādes būvju, tai skaitā ūdensapgādes ārējo inženiertīklu, kopumu (turpmāk – ūdensapgādes sistēma) objektos, kur ražo vai glabā sprāgstvielas.

5. Projektējot objektu ūdensapgādes sistēmas, ņem vērā normatīvo aktu prasības teritorijas plānošanas jomā, pašvaldības teritorijas plānojumu un saistošo noteikumu prasības, kā arī veic esošo ūdensapgādes būvju tehnisko, ekonomisko un higiēnisko novērtējumu, un izvērtē to kooperēšanas lietderību (neatkarīgi no piederības), paredzot to izmantošanas un darbības intensificēšanas iespējas. Būvniecības ieceres dokumentāciju izstrādā saskaņoti ar kanalizācijas būvniecības ieceres dokumentāciju un obligāti veic ūdens patēriņa un notekūdeņu novadīšanas bilances analīzi.

6. Ūdensapgādes būvju aizsargjoslas nosaka atbilstoši normatīvajiem aktiem aizsargjoslu jomā.

7. Dzeramā ūdens kvalitātei jāatbilst normatīvajos aktos dzeramā ūdens, virszemes un pazemes ūdeņu kvalitātes jomās noteiktajām prasībām un Dzeramā ūdens kvalitātei jāatbilst normatīvajos aktos dzeramā ūdens, virszemes un pazemes ūdeņu kvalitātes jomās noteiktajām prasībām un ūdens cietība nedrīkst pārsniegt 7 miligramu ekvivalentus uz litru (mg-ekv./l). Sagatavojot, transportējot un uzglabājot dzeramo ūdeni, jālieto reaģenti, cauruļu iekšējie pretkorozijas pārklājumi, kā arī filtrējošie materiāli, kuriem novērtēta atbilstība normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā. Ražošanas vajadzībām paredzētā ūdens kvalitātei jāatbilst tehnoloģiskajām prasībām, kā arī jānodrošina atbilstoši higiēniskie apstākļi apkalpojošajam personālam. Laistīšanas ūdenim jāatbilst higiēniskajām un agrotehniskajām prasībām.

8. Būvniecības ieceres dokumentācijā pieņemtos galvenos tehniskos risinājumus un būvdarbu secību pamato, salīdzinot iespējamos variantus. Tehniski ekonomiskos aprēķinus veic tiem variantiem, kuru priekšrocības (trūkumus) bez aprēķiniem nevar noteikt.

9. Nodrošina, lai ūdensapgādes būvēm nevarētu bez atļaujas piekļūt nepiederošas personas.

34. Maksimālā ūdens patēriņa laikā minimālais ūdens spiediens apdzīvoto vietu ūdensapgādes sistēmās (pie ievada būvē zemes virsmas līmenī) vienstāva būvēm ir 0,1 MPa; vairākstāvu būvēm ūdens spiedienu palielina par 0,04 MPa katram stāvam.

35. Minimālā ūdens patēriņa laikā ūdens spiediens ir 0,03 MPa katram stāvam, izņemot pirmo stāvu, nodrošinot ūdens padevi ūdens uzglabāšanas tilpnēs.

39. Spiediens ūdensapgādes sistēmās dzeramā ūdens piegādei patērētājiem nedrīkst pārsniegt 0,6 MPa. Ja spiediens pie patērētāja pārsniedz 0,6 MPa, atsevišķām ēkām vai to kopām paredz spiediena regulēšanas iekārtas vai ūdensapgādes sistēmas zonēšanu.

57. Centralizētās ūdensapgādes vajadzībām pazemes ūdens izmantojams tikai pēc izpētes saskaņā ar normatīvajiem aktiem zemes dziļū izmantošanas jomā – hidroģeoloģiskās izpētes darbu veikšanas, pazemes ūdeņu krājumu aprēķina konkrētam izmantošanas veidam un pazemes ūdeņu krājumu akceptēšanas valsts sabiedrībā ar ierobežotu atbildību "Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs".

150. Aizliegts apvienot dzeramā ūdensapgādes sistēmu ar ūdensapgādes sistēmu, kurā ūdens neatbilst dzeramā ūdens kvalitātes prasībām.

164. Ūdensvada būvniecības dziļumu (līdz caurules apakšai) nosaka, ņemot vērā virszemes transporta radīto slodzi un krustošanos ar citām pazemes komunikācijām. Tam jābūt vismaz par 0,5 m lielākam par dziļumu, kādā gruntī iespējama 0 °C temperatūra.

Jāievēro saistībā ar pievadu izbūvi.

MK noteikumu Nr.326 (Pielikums)

Viena iedzīvotāja ūdens patēriņš diennaktī

1. tabula

Nr. p.k.	Ēku labiekārtotības pakāpe	Viena iedzīvotāja ūdens patēriņš diennaktī (vidēji gadā), l/dn
1.	Daudzdzīvokļu ēkas ar centralizētu ūdensapgādi, kanalizāciju un karstā ūdens apgādi	no 150 līdz 200
2.	Savrupmājas ar centralizētu ūdensapgādi, kanalizāciju un karstā ūdens apgādi (ar vannām un dušām)	no 100 līdz 300
3.	Ēkas ar centralizētu ūdensapgādi un kanalizāciju (bez vannām un dušām)	no 50 līdz 100
4.	Ēkas ar brīvkrāniem ārpus ēkas un vietējo kanalizāciju	no 30 līdz 50

12.6. MK noteikumi Nr.327 "Noteikumi par Latvijas būvnormatīvu LBN 223-15 "Kanalizācijas būves"" (30.06.2015.)

Būvnormatīvs nosaka prasības kanalizācijas būvju (izņemot pagaidu kanalizācijas inženiertīklu un ēku iekšējo kanalizāciju) projektēšanai.

Mazās notekūdeņu attīrīšanas būves ar jaudu līdz 20 m³/d regulējums tiks noteikts atsevišķos MK noteikumos par decentralizēto kanalizācijas sistēmu.

1. Būvnormatīvs nosaka prasības kanalizācijas būvju (izņemot pagaidu kanalizācijas inženiertīklu un ēku iekšējo kanalizāciju) projektēšanai.
2. Kanalizācijas būves projektē saskaņā ar šo būvnormatīvu un citiem normatīvajiem aktiem piesārņojošu vielu emisijas un būvniecības jomā.

MK noteikumos noteiktas apdzīvoto vietu kanalizācijas sistēmas un shēmas

11. Apdzīvoto vietu kanalizācijā lieto šādas kanalizācijas sistēmas:
  - 11.1. šķirtsistēma – kanalizācijas sistēma, kura paredzēta notekūdeņu un lietus ūdeņu novadīšanai pa diviem atsevišķiem cauruļvadiem;
  - 11.2. daļējā šķirtsistēma – kanalizācijas sistēma, kurā notekūdeņi tiek novadīti atsevišķā cauruļvadā, bet lietus ūdeņi novadīti bez centralizētas cauruļvadu sistēmas;
  - 11.3. daļēji dalītā sistēma – kanalizācijas sistēma, kura atbilst šķirtsistēmai ar papildinājumu, ka notekūdeņus novadošajā cauruļvadā tiek novadīta pirmā, visvairāk piesārņotākā, lietus ūdens daļa;
  - 11.4. kopsistēma (lietojama tikai atsevišķos labvēlīgos apstākļos, ja iespējams ierīkot lietus pārgāzes pie ūdenstecēm vai ūdenstilpēm) – kanalizācijas sistēma, kas paredzēta notekūdeņu un lietus ūdeņu novadīšanai pa vienu cauruļvadu;
  - 11.5. kombinētā (jauktā) sistēma – iepriekšminēto kanalizācijas sistēmu apvienojums, kas veidojas, ja kādā no apdzīvotās vietas daļām ir esoša kopsistēma, bet to attīstot, tiek projektēta šķirtsistēma vai daļēja šķirtsistēma.
12. Kanalizācijas sistēmu izvēlas, ņemot vērā plānoto vietu piesārņojošo vielu emisijai ūdenī, vietējos apstākļus, apvidus reljefu, vides izpētes rezultātus un citus apstākļus.
13. Decentralizētas vai centralizētas kanalizācijas sistēmas vai kanalizācijas sistēmas, kas ir kopīgas vairākām apdzīvotām vietām, atsevišķām ēku kopām un ražošanas teritorijām, projektē atbilstoši vietējās pašvaldības apstiprinātajai aglomerācijai.
14. Dzīvojamām un ražošanas teritorijām projektē kopīgas centralizētas kanalizācijas sistēmas. Ražošanas notekūdeņus apvieno ar sadzīves notekūdeņiem, ievērojot šī būvnormatīva 17.punktā minētos nosacījumus.
15. Decentralizētas kanalizācijas shēmas, pamatojot ar ekonomiskiem aprēķiniem un ņemot vērā vides aizsardzības institūciju prasības, drīkst projektēt, ja nepieciešams kanalizēt ēku kopas vai atsevišķas ēkas.

MK noteikumos noteikts lietusūdeņu aprēķina daudzums

No teritorijas kanalizācijas sistēmā novadāmo lietus notekūdeņu aprēķina daudzumu (W_{gada}) var noteikt, izmantojot šādu formulu:

$$W_{gada} = 10 \times H_{gada} \times F \times \Psi \times 0,7, \quad (4) \text{ kur}$$

W_{gada} – lietus notekūdeņu daudzums gadā (m^3);

Ψ – notekas koeficients, kas atbilst noteiktam virsmas tipam atbilstoši šī būvnormatīva pielikuma 18. tabulai;

H_{gada} – nokrišņu slānis attiecīgajā vietā (mm) atbilstoši šī būvnormatīva pielikuma 19. tabulai;

F – noteikta seguma veida noteces platība no kopējās teritorijas platības (ha);

0,7 – notekas papildkoeficients, ņemot vērā sniega tīrīšanu un daļējo izvešanu, kā arī citus zudumus aprēķinot kopējo gada apjomu. Šis papildkoeficients tiek piemērots šī būvnormatīva pielikuma 18. tabulas 1. – 8.punktā minētajiem segumiem.

67. Pašteses cauruļvadu ierīkošanas dziļums līdz cauruļvada ārējai virsmai cauruļvadiem ar iekšējo diametru līdz 500 mm ir par 0,3 m mazāks un cauruļvadiem ar lielāku iekšējo diametru – par 0,5 m mazāks nekā grunts iespējamais normatīvais sasalums reizi 100 gados saskaņā ar normatīvajiem aktiem par būvklimatoloģiskiem rādītājiem, bet ne mazāks par 0,7 m. Ar tunelveida metodi būvējamo kolektoru ierīkošanas dziļums ir ne mazāks par 3 m no zemes līdz vairoga virsmai. Cauruļvadus, kuri ierīkojami 0,7 m dziļi un seklāk (rēķinot no cauruļvadu virsmas), aizsargā no caursalšanas un virszemes transporta iedarbības. Vislielāko cauruļvadu un kolektoru ierīkošanas dziļumu nosaka ar aprēķinu atbilstoši cauruļu materiālam, grunts apstākļiem un būvdarbu veikšanas metodēm.

Iebūves dziļums kanalizācijai pievadiem.

MK noteikumos noteikts prasības ražošanas uzņēmumu kanalizācijas ārējo inženiertīklu projektēšanai

102. Pievienojot ražošanas uzņēmuma kanalizāciju apdzīvotās vietas kanalizācijas ārējam inženiertīklam, projektē kontrolakas, kas izvietotas ārpus uzņēmuma teritorijas, kā arī paredz iespēju uzstādīt mērierīces novadāmo notekūdeņu daudzuma noteikšanai.

138. Nosacījumus notekūdeņu attīrīšanai un novadīšanai no aglomerācijām, ražošanas uzņēmumiem un atsevišķiem objektiem izstrādā un apstiprina attiecīgā reģionālā vides pārvalde saskaņā ar normatīvajiem aktiem par piesārņojošo vielu emisiju ūdenī.

139. Ja ražošanas notekūdeņi tiek novadīti centralizētajā kanalizācijas sistēmā, jāveic to priekšattīrīšana lokālās notekūdeņu attīrīšanas būvēs atbilstoši nosacījumiem, kas noteikti iekārtas operatora un centralizētās kanalizācijas sistēmas īpašnieka vai pārvaldītāja savstarpēji noslēgtajā līgumā atbilstoši normatīvajiem aktiem par piesārņojošo vielu emisiju ūdenī.

140. Lokālās ražošanas ūdeņu notekūdeņu attīrīšanas būves izvieto rūpniecības uzņēmumu teritorijā.

MK noteikumos noteiktas mazās notekūdeņu attīrīšanas būves ar jaudu līdz 20 m^3/d

150. Atsevišķi novietotu ēku vai ēku kopu notekūdeņu attīrīšanas un novadīšanas nosacījumus nosaka reģionālā vides pārvalde, ja attīrāmo notekūdeņu apjoms pārsniedz 5 m³/d.

151. Atsevišķi novietotu ēku vai ēku kopu notekūdeņu attīrīšanai, ja notekūdeņu apjoms nepārsniedz 5 m³/d, lieto:

151.1. septiņus kopā ar filtrācijas laukiem, apakšzemes filtrējošām drenām, smilts-grants filtriem, filtrācijas grāvjiem un filtrācijas akām;

151.2. rūpnieciski izgatavotas kompakas attīrīšanas iekārtas ar attīrīto notekūdeņu novadīšanu ūdens baseinos, meliorācijas grāvjos vai filtrēšanu gruntī (atkarībā no attīrīšanas pakāpes);

151.3. rūpnieciski izgatavotas fizikāli ķīmiskas attīrīšanas iekārtas objektiem, kuri darbojas periodiski.

152. Atsevišķi novietotās ēkās ārpus pilsētām un ciemiem drīkst būt sausās tualetes vai izvedamu notekūdeņu krājvertnes atbilstoši būvnormatīvam par ēku iekšējo ūdensvadu un kanalizāciju.

12.7. MK noteikumi Nr.334 "Noteikumi par Latvijas būvnormatīvu LBN 005-15 "Inženierizpētes noteikumi būvniecībā"" (30.06.2015.)

1. Būvnormatīvs nosaka prasības kādas jāievēro, veicot inženierizpēti, jaunbūvējamu, pārbūvējamu un atjaunojamu būvju projektēšanā, kā arī būvdarbu un ekspluatācijas laikā.

13. Likums "Par mērījumu vienotību" (27.02.1997.)

1) Likumā ir lietoti šādi termini:

1¹) atkārtotā verificēšana — mērīšanas līdzekļa periodiska verificēšana pēc iepriekšējās verificēšanas, kā arī mērīšanas līdzekļa verificēšana pēc tā remonta;

3) kalibrēšana — operāciju kopums, kas nosacītos apstākļos konstatē sakarību starp mērīšanas līdzekļu vai mērīšanas sistēmas uzrādīto lielumu vērtībām, materiālā mēra vai atsauces materiāla esošajām vērtībām un vērtībām, kas reproducētas no atbilstošā mērvienības etalona;

11¹) pirmreizējā verificēšana — iepriekš neverificēta mērīšanas līdzekļa verificēšana pirms tā laišanas tirgū vai nodošanas lietošanai;

12) reglamentētā metroloģija — metroloģijas nozare, kas ietver tās prasības un normas, kuras nosaka un kontrolē valsts;

16) **verificēšana** — darbību kopums, lai konstatētu un apstiprinātu, ka valsts metroloģiskajai kontrolei pakļautie mērīšanas līdzekļi atbilst noteiktajām prasībām.

Šā likuma mērķis ir nodrošināt mērījumu vienotību Latvijas Republikā, lai aizsargātu cilvēka dzīvību un veselību, vidi un patērētāju no neprecīzu un nepareizu mērījumu negatīvajām sekām un veicinātu valsts ekonomikas un starptautiskās sadarbības attīstību.

(2) Mērījumu vienotību valstī nodrošina ar mērījumu izsekojamību līdz nacionālajiem vai starptautiskajiem mērvienību etaloniem.

(3) Likums nosaka vispārīgās metroloģiskās prasības mērīšanas līdzekļiem un realizācijai paredzētajām fasētajām precēm.

13.1. MK noteikumi Nr.664 "Noteikumi par metroloģiskajām prasībām ūdens patēriņa skaitītājiem" (22.08.2006.)

MK noteikumi ir izdoti saskaņā ar likuma "Par mērījumu vienotību" 6.panta otro daļu un likuma "Par atbilstības novērtēšanu" 7.panta pirmo daļu.

1. Noteikumi nosaka metroloģiskās prasības un atbilstības novērtēšanas procedūras ūdens patēriņa skaitītājiem, kas paredzēti tīrā aukstā vai siltā ūdens daudzuma uzskaitē dzīvojamā ēku, komerciālām un vieglās rūpniecības vajadzībām, pirms ūdens patēriņa skaitītāji tiek ievietoti iekšējā tirgū, nodoti lietošanā vai ievietoti iekšējā tirgū un nodoti lietošanā.

2. Šo noteikumu izpratnē:

2.1. ūdens patēriņa skaitītājs - mērīšanas līdzeklis, kas paredzēts caur mērpārveidotāju izplūdušā ūdens tilpuma saglabāšanai atmiņā un indikācijai, pastāvot attiecīgiem mērīšanas nosacījumiem;

2.2. minimālā plūsma (Q1) - mazākais ūdens plūsmas ātrums, kad ūdens patēriņa skaitītājs nodrošina rādījumus, kuri atbilst prasībām attiecībā uz maksimāli pieļaujamo kļūdu;

2.3. pārejas plūsma (Q2) - plūsmas ātruma vērtība, kas atrodas robežās starp pastāvīgo un minimālo plūsmu. Šis plūsmas diapazons iedalās divās zonās - augšējā zonā un apakšējā zonā. Katrai zonai ir noteikta maksimāli pieļaujamā kļūda;

2.4. pastāvīgā plūsma (Q3) - maksimālais plūsmas ātrums, kad ūdens patēriņa skaitītājs darbojas apmierinoši, ja ievēroti normālie lietošanas nosacījumi - mainīga vai nemainīga plūsma;

2.5. pārslodzes plūsma (Q4) - lielākais plūsmas ātrums, kad ūdens patēriņa skaitītājs īslaicīgi darbojas apmierinoši, neizraisot bojājumus.

3. Būtiskās prasības ūdens patēriņa skaitītājiem noteiktas normatīvajā aktā par metroloģiskajām prasībām mērīšanas līdzekļiem. Īpašās prasības ūdens patēriņa skaitītājiem noteiktas šo noteikumu pielikumā.

4. Ūdens patēriņa skaitītāji atbilst prasībām, kas noteiktas šajos noteikumos un normatīvajā aktā par metroloģiskajām prasībām mērīšanas līdzekļiem.

5. Personas, kas uzstāda ūdens patēriņa skaitītājus atbilstoši prasībām, kas noteiktas šajos noteikumos un normatīvajā aktā par metroloģiskajām prasībām mērīšanas līdzekļiem, nodrošina precīzus paredzētā vai paredzamā patēriņa mērījumus un uzņemas atbildību par ūdens patēriņa skaitītāju pareizu uzstādīšanu.

6. Ražotājs var izvēlēties atbilstības novērtēšanas procedūras no moduļiem B + F vai B + D, vai H1 atbilstoši normatīvajam aktam par metroloģiskajām prasībām mērīšanas līdzekļiem.

7. Ūdens patēriņa skaitītājus, kuriem tipa apstiprinājums izsniegts līdz šo noteikumu spēkā stāšanās dienai, atļauts ievietot tirgū un ūdens patēriņa

skaitītājus, kuriem veikta pirmreizējā verificēšana, atļauts nodot lietošanā līdz to tipa apstiprinājuma derīguma termiņa beigām, bet, ja tas nav noteikts, - līdz 2016.gada 30.oktobrim.

13.2. MK noteikumi Nr.40 "Noteikumi par valsts metroloģiskajai kontrolei pakļauto mērīšanas līdzekļu sarakstu" (09.01.2007.)

MK noteikumi Nr.40 ir izdoti saskaņā ar likuma "Par mērījumu vienotību" 7.panta otro daļu.

1. Noteikumi nosaka valsts metroloģiskajai kontrolei pakļauto mērīšanas līdzekļu sarakstu un to verificēšanas periodiskumu (pielikums).

4.4. ūdens patēriņa skaitītāji	reizi 4 gados
---------------------------------------	----------------------

13.3. MK noteikumi Nr.981 "Noteikumi par mērīšanas līdzekļu atkārtoto verificēšanu, verificēšanas sertifikātiem un verificēšanas atzīmēm" (05.12.2006.)

MK noteikumi Nr.981 ir izdoti saskaņā ar likuma "Par mērījumu vienotību" 6.panta otro daļu, 9.panta sesto daļu un 10.¹ panta sesto daļu.

1. Noteikumi nosaka kārtību un prasības valsts metroloģiskajai kontrolei pakļauto mērīšanas līdzekļu atkārtotai verificēšanai un ārpuskārtas verificēšanai, kā arī apstiprina atkārtotās verificēšanas sertifikāta veidlapas paraugu (1.pielikums), atkārtotās verificēšanas atzīmes veidus (2.pielikums) un to lietošanas kārtību.

14. Citi normatīvie akti

14.1. MK noteikumi Nr.235 "Dzeramā ūdens obligātās nekaitīguma un kvalitātes prasības, monitoringa un kontroles kārtība" (29.04.2003.)

MK noteikumi Nr.235 ir izdoti saskaņā ar Pārtikas aprites uzraudzības likuma 4.panta otro un ceturto daļu un 19.panta piekto daļu.

1. Noteikumi nosaka obligātās nekaitīguma un kvalitātes prasības dzeramajam ūdenim, kārtību, kādā novērtējama dzeramā ūdens atbilstība šo noteikumu prasībām, kā arī dzeramā ūdens monitoringa un kontroles kārtību.

3.¹ Ūdens piegādātāja un ūdensvada īpašnieka, valdītāja vai komersanta atbildību par ēkas iekšējiem ūdensvadiem nosaka normatīvie akti (būvnormatīvi) par ēkas iekšējiem ūdensvadiem un kanalizāciju.

6. Noteikumu prasības neattiecas uz dzeramo ūdeni, ko iegūst atsevišķās ieguves vai piegādes vietās, kuras izmanto mazāk par 50 personām vai kuru piegādes apjoms nepārsniedz 10 m³ diennaktī.

7. Dzeramā ūdens kvalitātes un nekaitīguma prasības ir obligāti piemērojamas dzeramajam ūdenim, ko iegūst šo noteikumu 6.punktā minētajās ieguves un piegādes vietās, ja dzeramo ūdeni realizē tirdzniecībā vai citādi izmanto komercdarbībā, vai piegādā publiskām ēkām un būvēm.

17. Ja konstatē dzeramā ūdens neatbilstību šo noteikumu prasībām vai organoleptisko rādītāju izmaiņas, veic korektīvus pasākumus, lai novērstu neatbilstību vai iespējamus draudus patērētāju veselībai. Atkarībā no vietas, kur konstatēta neatbilstība, korektīvos pasākumus veic:

17.1. ūdens piegādātājs – sabiedriskā pakalpojuma sniedzējs, kura īpašumā ir ūdensapgādes infrastruktūra un kurš nodrošina apdzīvotas vietas ar dzeramo ūdeni. **Ūdens piegādātājs ir atbildīgs par sniegto pakalpojumu līdz ūdens uzskaites mezglam (ieskaitot), kas izveidots uz ievada ēkā vai ēku grupā atbilstoši normatīvajiem aktiem (būvnormatīviem) par ēku iekšējo ūdensvadu un kanalizāciju;**

17.2. ūdensvada īpašnieks, valdītājs vai komersants – pakalpojuma saņēmējs, kura īpašumā ir ēkas iekšējais ūdensvads, kas nodrošina ūdens piegādi no sabiedriskā pakalpojuma sniedzēja infrastruktūras līdz patērētāja dzeramā ūdens krāniem;

17.3. ūdensvada īpašnieks, valdītājs vai komersants šo noteikumu 17.1. un 17.2.apakš-punktā neminētajos gadījumos, ja dzeramo ūdeni iegūst pazemes ūdens gūtnē un realizē tirdzniecībā vai citādi izmanto komercdarbībā, vai piegādā publiskām ēkām un būvēm.

23. Dzeramā ūdens monitoringa veidi:

Monitoringu nosaka Veselības inspekcija, informācija par dzeramā ūdens kvalitāti atrodama www.vi.gov.lv.

14.2. MK noteikumi Nr.404 "Kārtība, kādā aprēķina un maksā dabas resursu nodokli, izsniedz dabas resursu lietošanas atļauju un auditē apsaimniekošanas sistēmas" (19.06.2007.)

MK noteikumi Nr.404 ir izdoti saskaņā ar Dabas resursu nodokļa likuma 4. panta trešās daļas 1. un 2. punktu, 4. panta ceturto daļu, 12. panta otro daļu, 14. pantu, 16. panta otro daļu, 19.1 un 20. pantu, 23. panta sestās daļas 1., 2., 3. un 4. punktu, 24. panta trešās daļas 1., 2., 3., 4., 5., 6. un 7. punktu, 27. panta pirmās daļas 1., 2. un 3. punktu.

1. Noteikumi nosaka:

1.1. dabas resursu, piesārņojošo vielu, atkritumu un radioaktīvo vielu klasifikāciju un atbilstību dabas resursu nodokļa (turpmāk - nodoklis) likmju grupām;

1.2. videi kaitīgu preču klasifikāciju, tehniskos raksturojumus un atbilstību nodokļa likmju grupām;

1.3. preču un izstrādājumu iepakojumu, ko neapliek ar nodokli;

1.4. kārtību, kādā izsniedz dabas resursu lietošanas atļauju, lai varētu saimnieciskajā darbībā izmantot dabas resursus, kuri iegūti pazemes un virs-zemes būvju būvniecībā, virszemes ūdensobjektu ierīkošanā, to gultnes tīrīšanā vai padziļināšanā, kā arī lai varētu izmantot saimnieciskajā darbībā iegūtos derīgos izrakteņus, par kuriem nav samaksāts nodoklis;

1.20. kārtību, kādā aprēķina hidrotehniskajai būvei caurplūdušo ūdeni, pamatojoties uz saražotās elektroenerģijas daudzumu un hidromezģla darbības lietderības koeficientu;

MK noteikumu Nr.404 (3.pielikums)

Nodokļa likmju grupām atbilstošais pazemes ūdeņu veids pēc ķīmiskā sastāva un specifiskām īpašībām

Nr. p.k.	Pazemes ūdeņu veids pēc ķīmiskā sastāva un specifiskām īpašībām
1.	Augstas vērtības pazemes ūdens:
1.1.	mīksts saldūdens bez dzelzs
1.2.	sulfātu iesālūdens ar augstu sulfīdu saturu
1.3.	karsts sālsūdens ar augstu bromīdu saturu
2.	Vidējas vērtības pazemes ūdens - visi pazemes ūdeņu veidi, kas nav minēti šī pielikuma 1. un 3.punktā
3.	Zemas vērtības pazemes ūdens:
3.1.	sulfātu saldūdens
3.2.	hlorīdu saldūdens
3.3.	saldūdens ar paaugstinātu mangāna saturu
3.4.	saldūdens ar paaugstinātu amonija saturu
3.5.	saldūdens ar paaugstinātu organisko vielu saturu

Nr. p.k.	Pazemes ūdeņu veids pēc ķīmiskā sastāva un specifiskām īpašībām
3.6.	mākslīgi papildināts saldūdens
3.7.	piesārņots pazemes ūdens vai ļoti sliktas dabiskās kvalitātes pazemes ūdens, kas neatbilst normatīvajos aktos par virszemes un pazemes ūdeņu kvalitāti minētajam A mērķlielumam
3.8.	sālūdens ar bromīdu saturu, zemāku par 25 mg/l
3.9.	sālsūdens ar bromīdu saturu, zemāku par 250 mg/l, un temperatūru, zemāku par 37 °C

Piezīme. Ķīmiskā sastāva un specifisko īpašību konkrētie rādītāji ir noteikti Ministru kabineta 2011.gada 6.septembra noteikumos Nr.696 "Zemes dziļju izmantošanas licenču un bieži sastopamo derīgo izrakteņu ieguves atļauju izsniegšanas kārtība".

14.3. MK noteikumi Nr.403 "Darbības programmas "Izaugsme un nodarbinātība" 5.3.1. specifiskā atbalsta mērķa "Attīstīt un uzlabot ūdensapgādes un kanalizācijas sistēmas pakalpojumu kvalitāti un nodrošināt pieslēgšanas iespējas" īstenošanas noteikumi" (21.06.2016.)

MK noteikumi Nr. 403 ir izdoti saskaņā ar Eiropas Savienības struktūrfondu un Kohēzijas fonda 2014.–2020.gada plānošanas perioda vadības likuma 20. panta 13. punktu.

Noteikumi nosaka:

1.1. kārtību, kādā īsteno darbības programmas "Izaugsme un nodarbinātība" prioritārā virziena "Vides aizsardzība un resursu izmantošanas efektivitāte" 5.3.1. specifisko atbalsta mērķi "Attīstīt un uzlabot ūdensapgādes un kanalizācijas sistēmas pakalpojumu kvalitāti un nodrošināt pieslēgšanas iespējas" (turpmāk – specifiskais atbalsts);

11. Projekta iesniedzējs specifiskā atbalsta ietvaros ir sabiedrisko ūdenssaimniecības pakalpojumu sniedzējs – pašvaldība, pašvaldības iestāde (tai skaitā aģentūra) vai kapitālsabiedrība, kurai ar pašvaldību noslēgts pakalpojumu līgums par sabiedrisko ūdenssaimniecības pakalpojumu sniegšanu.

12. Ja sabiedrisko pakalpojumu sniedz kapitālsabiedrība, tā ar pašvaldību noslēdz pakalpojumu līgumu par sabiedrisko ūdenssaimniecības pakalpojumu sniegšanu. Līgumā norāda:

- 12.1. konkrētus sniedzamos sabiedrisko ūdenssaimniecības pakalpojumus;
- 12.2. prasību sabiedrisko ūdenssaimniecības pakalpojumu sniedzējam uzturēt un atjaunot nepieciešamo tehnisko aprīkojumu, lai nodrošinātu šo noteikumu 12.1. apakšpunktā minēto pakalpojumu izpildi atbilstoši katram konkrētajam pakalpojumam izvirzītajām prasībām;
- 12.3. līguma darbības laiku, kas nav mazāks par pieciem gadiem un nepārsniedz 10 gadus;
- 12.4. sabiedrisko ūdenssaimniecības pakalpojumu sniegšanas teritoriju;
- 12.5. sabiedrisko ūdenssaimniecības pakalpojumu sniedzējam piešķirtās ekskluzīvās vai īpašās tiesības;
- 12.6. iespējas saņemt atlīdzības jeb kompensācijas maksājumus – investīcijas sabiedrisko ūdenssaimniecības pakalpojumu sniegšanas infrastruktūrā – un nosacījumus kompensācijas aprēķināšanai, kontrolei un pārskatīšanai, kā arī kompensācijas pārmaksas novēršanai un atmaksāšanai;
- 12.7. atsauci uz Eiropas Komisijas 2011. gada 20. decembra lēmumu Nr. 2012/21/ES par Līguma par Eiropas Savienības darbību 106. panta 2. punkta piemērošanu valsts atbalstam attiecībā uz kompensāciju par sabiedriskajiem pakalpojumiem dažiem uzņēmumiem, kuriem uzticēts sniegt pakalpojumus ar

vispārēju tautsaimniecisku nozīmi (turpmāk – Eiropas Komisijas lēmums Nr. 2012/21/ES).

13. Ja sabiedrisko pakalpojumu sniedz pašvaldība vai tās iestāde, tiek pieņemts pārvaldes lēmums par sabiedrisko ūdenssaimniecības pakalpojumu sniegšanu. Pārvaldes lēmumā norāda:

- 13.1. konkrētus sniedzamos sabiedriskos ūdenssaimniecības pakalpojumus;
- 13.2. sabiedrisko ūdenssaimniecības pakalpojumu sniegšanas teritoriju;
- 13.3. maksu par sabiedriskajiem ūdenssaimniecības pakalpojumiem;
- 13.4. sabiedrisko ūdenssaimniecības pakalpojumu sniegšanas laiku, kas nav mazāks par pieciem gadiem un nepārsniedz 10 gadus;
- 13.5. atsauci uz Eiropas Komisijas lēmumu Nr. 2012/21/ES.

14. Ja sabiedrisko pakalpojumu sniedz pašvaldības aģentūra, tiek izdoti pašvaldības saistošie noteikumi par sabiedrisko ūdenssaimniecības pakalpojumu sniegšanu. Saistošajos noteikumos norāda:

- 14.1. pašvaldības aģentūras uzdevumus sabiedrisko ūdenssaimniecības pakalpojumu sniegšanā, tai skaitā sniedzamo sabiedrisko ūdenssaimniecības pakalpojumu veidus;
- 14.2. sabiedrisko ūdenssaimniecības pakalpojumu sniegšanas teritoriju;
- 14.3. maksu par sabiedriskajiem ūdenssaimniecības pakalpojumiem;
- 14.4. prasību sabiedrisko ūdenssaimniecības pakalpojumu sniedzējam uzturēt un atjaunot nepieciešamo tehnisko aprīkojumu, lai šo noteikumu 14.1. apakšpunktā minētos pakalpojumus varētu sniegt atbilstoši katram pakalpojumu veidam noteiktajām prasībām;
- 14.5. sabiedrisko ūdenssaimniecības pakalpojumu sniegšanas laiku, kas nav mazāks par pieciem gadiem un nepārsniedz 10 gadus;
- 14.6. sabiedrisko ūdenssaimniecības pakalpojumu sniedzējam piešķirtās ekskluzīvās vai īpašās tiesības;
- 14.7. iespējas saņemt atlīdzības jeb kompensācijas maksājumus – investīcijas sabiedrisko ūdenssaimniecības pakalpojumu sniegšanas infrastruktūrā – un nosacījumus kompensācijas aprēķināšanai, kontrolei un pārskatīšanai, kā arī kompensācijas pārmaksas novēršanai un atmaksāšanai;
- 14.8. atsauci uz Eiropas Komisijas lēmumu Nr. 2012/21/ES.

PIELIKUMS NR.2

SAISTOŠO NOTEIKUMU

PARAUGS

SAISTOŠIE NOTEIKUMI *(Paraugš)*

Sabiedrisko ūdenssaimniecības pakalpojumu sniegšanas un lietošanas kārtība _____ *[pašvaldības nosaukums]*

*Izdoti saskaņā ar likuma „Par pašvaldībām”
15.panta pirmās daļas 1.punktu,
43.panta pirmās daļas 11.punktu un trešo daļu,
Ūdenssaimniecības pakalpojumu likuma
6.panta ceturto daļu*

- I. Vispārīgie jautājumi
- II. Kārtība kādā ūdensapgādes vai kanalizācijas tīkli un būves tiek pievienotas centralizētajai ūdensapgādes vai centralizētajai kanalizācijas sistēmai
- III. Centralizētās ūdensapgādes sistēmas un centralizētās kanalizācijas sistēmas ekspluatācijas, lietošanas un aizsardzības prasības
- IV. Sabiedriskā ūdenssaimniecības pakalpojuma līgumā ietveramie noteikumi, līguma slēgšanas, grozīšanas un izbeigšanas kārtība
- V. Administratīvā atbildība par noteikumu pārkāpšanu
- VI. Noslēguma jautājumi

I. Vispārīgie jautājumi

1. Saistošie noteikumi (turpmāk - noteikumi) nosaka:
  - 1.1. kārtību, kādā ūdensapgādes tīkli vai kanalizācijas tīkli un būves tiek pievienotas centralizētajai ūdensapgādes sistēmai vai centralizētajai kanalizācijas sistēmai, tai skaitā prasības komercuzskaites mērparārta mezgla izbūvei;
  - 1.2. centralizētās ūdensapgādes sistēmas un centralizētās kanalizācijas sistēmas ekspluatācijas, lietošanas un aizsardzības prasības, tai skaitā, prasības notekūdeņu novadīšanai centralizētajā kanalizācijas sistēmā, brīvkrānu un ugunsdzēsības ierīču lietošanas un aizsardzības prasības;
  - 1.3. sabiedriskā ūdenssaimniecības pakalpojuma līgumā ietveramos noteikumus, tai skaitā līguma slēgšanas, grozīšanas un izbeigšanas kārtību;
  - 1.4. administratīvo atbildību par šo noteikumu pārkāpšanu.
2. Noteikumos ietvertie termini lietoti Ūdenssaimniecības pakalpojumu likuma un saistīto normatīvo aktu izpratnē.
3. Lietoto terminu skaidrojums:
  - 3.1. **Pakalpojumu lietotājs** *[katrā pašvaldībā to var nosaukt savādāk, piemēram, Abonents, Klients vai tamlīdzīgi, bet šo noteikumu paraugā turpmāk tiks lietots termins - Pakalpojumu lietotājs]* — nekustamā īpašuma īpašnieks (dzīvokļu īpašumu mājā — visi dzīvokļu īpašnieki) vai valdītājs, kurš saņem noteikta veida sabiedrisko ūdenssaimniecības pakalpojumus, pamatojoties uz noslēgtu Pakalpojuma līgumu;
  - 3.2. **Pakalpojuma līgums** – sabiedriskā ūdenssaimniecības pakalpojuma līgums starp *Pakalpojumu lietotāju* un Pakalpojumu sniedzēju par noteikta veida sabiedrisko ūdenssaimniecības pakalpojumu sniegšanas, lietošanas, uzskaites un norēķinu kārtību, kā arī abu pušu tiesībām, pienākumiem un atbildības robežām; *[katra pašvaldība šo līgumu var definēt arī savādāk, piemēram, pēc pakalpojuma veida]*
  - 3.3. **Tīklu apkalpošanas robežu akts** – Pakalpojumu sniedzēja un *Pakalpojumu lietotāja* parakstīts akts, kurā norādītas robežas, kādās ūdensvada un kanalizācijas

tīklus apkalpos katra *Pakalpojuma līguma* puse (pusēm vienojoties, tās var būt arī ārpus sabiedriskā pakalpojuma sniegšanas piederības robežas);

[katrā pašvaldībā to var nosaukt savādāk, piemēram, atbildības robežu shēma, bet šo noteikumu paraugā turpmāk tiks lietots termins - Tīklu apkalpošanas robežu akts]

- 3.4. **Ūdens patēriņa norma komercuzskaitēi** - ūdens patēriņa norma vienam iedzīvotājam (litri diennaktī) atbilstoši noteikumu Pielikumam Nr.2.

[katra pašvaldība var papildināt šos terminus skaidrojumus pēc vajadzības, atceroties to, ka tiem jābūt alfabēta kārtībā un to, ka nav jāskaidro termini, kas ir skaidroti citos normatīvajos aktos un ja to nozīme nemainās, kā arī terminu skaidrojums pielietojams tikai tādā gadījumā, ja tos lieto saistošo noteikumu projektā]

4. Noteikumu mērķis ir noteikt sabiedrisko ūdenssaimniecības pakalpojumu (turpmāk – ūdenssaimniecības pakalpojumi) sniegšanas un lietošanas kārtību, lai veicinātu kvalitatīvu pakalpojumu pieejamību un nodrošinātu *Pakalpojumu lietotājus* ar nepārtrauktiem pakalpojumiem, uzlabotu vides situāciju _____
[attiecinājā pašvaldībā] un dabas resursu racionālu izmantošanu.
[katra pašvaldība var pievienot arī citus mērķus]
5. Noteikumi ir saistoši visām fiziskajām un juridiskajām personām _____
[attiecināms pašvaldības] teritorijā.
6. Šie noteikumi neattiecas uz lietotņu notekūdeņu novadīšanu kanalizācijas šķirt sistēmā un uz decentralizētajiem kanalizācijas pakalpojumiem.

II. Kārtība, kādā ūdensapgādes vai kanalizācijas tīkli vai būves tiek pievienotas centralizētajai ūdensapgādes un centralizētajai kanalizācijas sistēmai

7. Kārtību, kādā ūdensapgādes un kanalizācijas tīkli un būves tiek pievienotas centralizētajai ūdensapgādes sistēmai un centralizētajai kanalizācijas sistēmai nosaka Ūdenssaimniecības pakalpojumu likums, saistītie Ministru kabineta noteikumi un šie noteikumi.
[MK noteikumu Nr.174 "Noteikumi par sabiedrisko ūdenssaimniecības pakalpojumu sniegšanu un lietošanu" (turpmāk – MK noteikumi Nr.174) 18.-37.punkts (ieskaitot). Neiesakām saistošajos noteikumos pārrakstīt MK noteikumos noteikto]
8. Nekustamā īpašuma īpašnieks vai valdītājs, iesniedzot Pakalpojumu sniedzējam aizpildītu tehnisko noteikumu saņemšanas pieprasījumu, papildus normatīvajos aktos noteiktajam pievieno:
- 8.1. nekustamā īpašuma īpašnieka vai valdītāja pieprasījumu personas datu apstrādei un pastāvīgai uzglabāšanai, kas ietverti tehnisko noteikumu pieprasījumā;
[jauna prasība, kas stāties spēkā ar 25.05.2018. Eiropas Parlamenta un Padomes 2016.gada 27.aprīļa regulu (ES) 2016/679 par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi un ar ko atceļ Direktīvu 95/46/EK (Vispārīgā datu aizsardzības regula)]

[var uzskaitīt vēl papildus punktus pēc katras pašvaldības ieskata - MK noteikumu Nr.174 20. punkts, piemēram, ūdens patēriņu (norādot sadzīves, ražošanas, iekšējās un ārējās ugunsdzēsības ūdens patēriņu) un novadāmo notekūdeņu daudzumu diennaktī, kā arī no zemes gabala novadāmo lietotņu ūdens daudzumu. Ja pašvaldība uzskata, ka papildus nebūtu nekas jāprasa, tad šo punktu svītro, jo būtiskākais ir uzskaitīts MK noteikumos Nr.174]

9. Ja nekustamā īpašuma īpašniekam vai valdītājam, pieprasot tehniskos noteikumus, ir parādu saistības par Pakalpojumu sniedzēja sniegtajiem ūdenssaimniecības pakalpojumiem, Pakalpojumu sniedzējs var atteikt izsniegt tehniskos noteikumus līdz minēto parādu saistību nokārtošanai.
10. Tehnisko noteikumu derīguma termiņš ir ___ gad__.
[termiņam jābūt ne mazākam par 1 gadu, bet katra pašvaldība var noteikt arī garāku termiņu, ja nepieciešams]
11. Nekustamā īpašuma pieslēgšana centralizētās ūdensapgādes sistēmai un centralizētās kanalizācijas sistēmai ir obligāta zemes gabalam jaunbūves būvniecības gadījumā, ja piegulstošajā ielā atrodas centralizētās ūdensapgādes un centralizētās kanalizācijas tīkli, un pašvaldības teritorijas plānojumā attiecīgā teritorija ir noteikta kā apbūves teritorija, kur ir ierīkojamas centralizētās ūdensapgādes sistēmas un centralizētās kanalizācijas sistēmas.
12. Ja ūdens padeve ēkā paredzēta no divām neatkarīgām ārējās ūdensapgādes sistēmām (piemēram: no vietējās akas vai urbuma un centralizētās ūdensapgādes sistēmas), to savienošanas vietā jābūt vismaz 50 mm lielumam strūklas pārtraukumam vai speciālam pretvārstam, kas nodrošina strūklas pārtraukumu. Abus ievadus drīkst savienot tieši, ja tajos ierīko īscauruli, kura jāizņem, ja darbojas otrs ievads.
13. Sanitāri tehniskās ierīces (piemēram: traps grīdā, izlietne, duša vai sēdpods), kas novietotas zemāk par tuvākās skatakas vāka līmeni (piemēram pagrabos), jāpievieno atsevišķai kanalizācijas sistēmai, izolēti no augstāk izvietoto telpu kanalizācijas, izbūvējot atsevišķu izlaidi un ierīkojot uz tās elektrificētu aizbīdni, kuru automātiski vada kanalizācijas caurulē ievietots signāļdevējs, vai speciālu vienvirziena vārstu. Aizbīdņa vai vārsta ūdens tecēšanas virzienā pieļaujams pievienot augstāk novietoto stāvu kanalizācijas sistēmas.
14. Pēc ievada un/vai izvada izbūves pabeigšanas nekustamā īpašuma īpašnieks Pakalpojumu sniedzējam iesniedz, *piemēram:*
  - 14.1. izbūvēto tīklu izpildmērījuma plānu grafiskā un digitālā formā;
  - 14.2. aktu par komercuzskaites mēraparāta mezgla pieņemšanu;
  - 14.3. kanalizācijas pašteses tīkliem TV inspekcijas rezultātus tiem cauruļvadiem, kuru dn≥200mm;
[šo punktu papildina vai uzraksta no jauna katra pašvaldība pēc savas nepieciešamības, ja tāda ir]
15. Pēc nekustamā īpašuma izvada izbūves līdz centralizētajam kanalizācijas tīklam, nekustamā **īpašuma** īpašnieka vai valdītāja pienākums ir likvidēt viņa īpašumā esošās būves un sistēmas, kuras tika izmantotas nekustamajā īpašumā radīto komunālo notekūdeņu uzkrāšanai un var radīt kaitējumu videi.
[kā piemēram, notekūdeņu krājtvertnes, nosēdakas u.c.]
16. Ja ūdensvada ievadu vai kanalizācijas izvadu *[vai ūdensvada vai kanalizācijas pievadu]* centralizētajai ūdensapgādes sistēmai vai centralizētajai kanalizācijas sistēmai nav iespējams pievienot tīklu izvietojuma dēļ, tad Pakalpojumu sniedzējs ir tiesīgs atļaut nekustamā īpašuma īpašniekam kā Blakuslietotājam pievadu pievienot pie cita *Pakalpojumu lietotāja* ūdensapgādes (aiz komercuzskaites mēraparāta mezgla) un kanalizācijas cauruļvadiem, tai skaitā šķērsojot cita īpašnieka nekustamo īpašumu, ja šāda pievienošana ir rakstveidā saskaņota ar zemes īpašnieku un *Pakalpojumu lietotāju*, un šāda pievienošana nepasliktina

ūdensapgādes un kanalizācijas pakalpojuma saņemšanu citiem *Pakalpojumu lietotājiem*. Šādā gadījumā ir jābūt saskaņotam tiklu apkalpošanas robežu aktam un noslēgtam līgumam starp Blakuslietotāju un *Pakalpojumu lietotāju*.

17. Ja nav iespējams komercuzskaites mēraparāta mezglu izbūvēt normatīvajos aktos noteiktajā vietā, Pakalpojumu sniedzējs ir tiesīgs atļaut to izbūvēt Pakalpojumu sniedzēja noteiktajā vietā:
  - 17.1. *piemēram*, ēkas pagrabā tiešā ūdensvada ievada tuvumā;
[MK noteikumu Nr.174 33.3. punkts dod tiesības pašvaldībām noteikt izņēmuma gadījumus komercuzskaites mēraparāta mezgla atrašanās vietai, ja tas ir nepieciešams un ja šī vieta atšķiras no MK noteikumu 33.1. un 33.2. punktā un Ūdenssaimniecības pakalpojuma likumā noteiktajām komercuzskaites mēraparāta mezgla atrašanās vietām]
18. Pēc komercuzskaites mēraparāta mezgla izbūves, Pakalpojumu sniedzējs uzstāda verificētu komercuzskaites mēraparātu, kas ir Pakalpojumu sniedzēja īpašums.
19. *Pakalpojumu lietotājs* atlīdzina Pakalpojumu sniedzējam izdevumus komercuzskaites mēraparāta zādzības vai bojāšanas gadījumā, pēc to faktiskiem apmēriem, kas saistīti ar jauna komercuzskaites mēraparāta iegādi un uzstādīšanu, izņemot gadījumus, kad komercuzskaites mēraparāta mezgla atrašanās vieta ir ārpus *Pakalpojumu lietotāja* atbildības robežas.

III. Centralizētās ūdensapgādes sistēmas un centralizētās kanalizācijas sistēmas ekspluatācijas, lietošanas un aizsardzības prasības

3.1. Ūdensapgādes un kanalizācijas sistēmu piederība un uzturēšana

20. Pakalpojumu sniedzēja īpašumā vai valdījumā ir:
  - 20.1. maģistrālie un sadalošie ūdensvada tīkli;
  - 20.2. ūdens ieguves urbumi, ūdens attīrīšanas iekārtas, ūdens spiedienu paaugstinošas sūkņu stacijas, ūdenstorņi, rezervuāri;
  - 20.3. maģistrālie un sadalošie kanalizācijas tīkli;
  - 20.4. notekūdeņu attīrīšanas iekārtas, kanalizācijas sūkņu stacijas, kanalizācijas spiedvadi, pašteses kanalizācijas tīkli;
  - 20.5. iepriekš minētajos apakšpunktos minēto ūdensapgādes un kanalizācijas tīklos esošās skatakas, kontrolakas, cauruļvadu armatūra, hidranti un hidrantu plāksnītes;
  - 20.6. komercuzskaites mēraparāti.
[katra pašvaldība var papildināt vai svītrot iepriekš minētos apakšpunktus, kā arī pievienot jaunus, kuri raksturīgi tieši viņu administratīvajai teritorijai. Noteikumu punkts ir paredzēts tādiem gadījumiem, kad Pakalpojumu lietotāji negrib apsaimniekot savus tīklus, uzskatot, ka par visu ir jāatbild pakalpojumu sniedzējam]
21. Pakalpojumu sniedzēja apkalpes zonā var būt ūdensvada un kanalizācijas infrastruktūras daļas, kuras nav Pakalpojumu sniedzēja īpašumā vai valdījumā, bet kuras tam ir nodotas pakalpojuma sniegšanai, un noteiktas *Pakalpojumu lietotāja* un Pakalpojumu sniedzēja noslēgtā līgumā vai līgumā par sabiedrisko pakalpojumu sniegšanu ar pašvaldību.
Pakalpojumi, kas saistīti ar šīs infrastruktūras apkalpošanu, nav uzskatāmi par sabiedriskajiem ūdenssaimniecības pakalpojumiem, un to maksai ir jābūt noteiktai attiecīgajā līgumā, ja tāda paredzēta.

[Alternatīvs 20.punkta variants:

Pakalpojumu sniedzēja apkalpes zonā var tikt slēgts apkalpošanas līgums par ūdensapgādes un kanalizācijas infrastruktūras daļas uzturēšanu, kuras nav Pakalpojumu sniedzēja īpašumā vai valdījumā, noslēdzot rakstveida līgumu par pakalpojuma sniegšanu, kas nav atzīstams par sabiedrisko ūdenssaimniecības pakalpojumu, un kas tiek sniegts par samaksu, kas noteikta pusēm vienojoties pakalpojuma sniegšanas līgumā]

22. Pēc saskaņošanas ar *Pakalpojumu lietotāju* Pakalpojumu sniedzējs savu sistēmu uzturēšanai ir tiesīgs jebkurā laikā apsekot *Pakalpojumu lietotāja* nekustamo īpašumu, lai pārlicinātos par ūdensapgādes un kanalizācijas inženierbūvju ekspluatācijas drošību un atbilstību ekspluatācijas noteikumiem.
- [punkta mērķis ir konstatēt cēloni, kas ir radījis risku drošai centralizētās ūdensapgādes un kanalizācijas sistēmas ekspluatācijai un šis cēlonis tieši atrodams Pakalpojumu lietotāja īpašumā iekšējos jeb pagalma tīklos. Ja nebūs materiālas tiesību normas, kas ļauj Pakalpojuma sniedzējam prasīt Pakalpojumu lietotājam uzrādīt tā īpašumā esošo ūdensapgādes un/vai kanalizācijas sistēmu, ja pastāv šie riski jeb draudi, tad Pakalpojumu sniedzējs nevarēs pierādīt ka konkrēta persona ir vainojama, bet varēs izteikt tikai varbūtību.]*
23. Gadījumā, ja Pakalpojumu sniedzējs konstatē centralizētās ūdensapgādes un centralizētās kanalizācijas sistēmas drošas ekspluatācijas apdraudējuma riskus, tas var nekavējoties atslēgt *Pakalpojumu lietotāja* ūdensapgādes un kanalizācijas sistēmu no centralizētās ūdensapgādes un kanalizācijas sistēmas.

3.2. Prasības notekūdeņu novadīšanai centralizētajā kanalizācijas sistēmā

24. Centralizētajā kanalizācijas sistēmā **ir atļauts novadīt notekūdeņus:**
- 24.1. kuri nekaitē centralizētās kanalizācijas sistēmas būvēm un neietekmē būvju funkcijas, to ekspluatācijas mūžu;
- 24.2. kuri nav bīstami centralizētās kanalizācijas sistēmas un notekūdeņu attīrīšanas būvju apkalpojošā personāla veselībai;
- 24.3. kurus kopā ar sadzīves notekūdeņiem var attīrīt Pakalpojumu sniedzēja notekūdeņu attīrīšanas iekārtās, ievērojot Pakalpojumu sniedzējam izsniegtās piesārņojošās darbības atļaujas prasības un izsniegtos tehniskos noteikumus, kā arī attīrīšanas iekārtu tehnoloģiskos parametrus;
- 24.4. kuru temperatūra nepārsniedz +40°C, un vides pH ir robežās no 6,5 līdz 8,5;
- 24.5. kuri nesatur vielas, kuras piesārņo kanalizācijas cauruļvadus vai nogulsņējas uz kanalizācijas skataku sienām (piemēram – tauki);
- 24.6. kuru sastāvā piesārņojošo vielu koncentrācijas nepārsniedz Pielikumā Nr.1 noteiktās maksimāli pieļaujamās koncentrācijas.
- [Pielikumā Nr.1- ietvertās maksimāli pieļaujamās koncentrācijas katrai pašvaldībai atšķirsies, tikai jāievēro MK noteikumu Nr.174 5.punkts attiecībā uz tipiskiem sadzīves notekūdeņiem.*
- Katra pašvaldība var svītrot kādus apakšpunktus, kā arī pievienot jaunus apakšpunktus, kuri raksturīgi tieši viņu attīrīšanas iekārtu tehnoloģijai un jaudai. Jāatceras, ka saistošo noteikumu pielikumā Nr.1 jānosaka to vielu slodze, kuras var attīrīt notekūdeņu attīrīšanas iekārtas. Pakalpojuma līgumā jānosaka pieņemamo notekūdeņu apjoms, ražošanas notekūdeņiem]*
25. Ja *Pakalpojumu lietotāja* novadāmo notekūdeņu piesārņojums pārsniedz Pielikumā Nr.1 maksimāli pieļaujamās koncentrācijas, tad:

- 25.1. *Pakalpojumu lietotāja* notekūdeņiem, pirms to novadišanas centralizētajā kanalizācijas sistēmā, jābūt attīrītiem vietējās attīrīšanas iekārtās tādā pakāpē, ka netiek pārsniegtas piesārņojošo vielu maksimāli pieļaujamās koncentrācijas, kas norādītas Pielikuma Nr.1;
- 25.2. atsevišķos gadījumos, ievērojot normatīvos aktus, *Pakalpojumu* sniedzējs var atļaut *Pakalpojumu lietotājam* novadīt centralizētā kanalizācijas sistēmā notekūdeņus bez iepriekšējas attīrīšanas vai daļēji attīrītus notekūdeņus, ja maksimāli pieļaujamā notekūdeņu piesārņojuma koncentrācijas un **papildu maksa par piesārņošanu** noteikta *Pakalpojuma* līgumā, un ja piesārņojuma koncentrāciju pārsniegumu gadījumā netiek nodarīts kaitējums centralizētajai kanalizācijas sistēmai un/vai notekūdeņu attīrīšanas iekārtām.
26. *Pakalpojumu lietotāja* pienākums ir nekavējoties ziņot *Pakalpojumu* sniedzējam par paaugstināta piesārņojuma rašanos novadāmajos notekūdeņos tehnoloģisku avāriju gadījumā, kā arī ziņot par atklātiem bojājumiem centralizētajā ūdensapgādes vai centralizētajā kanalizācijas sistēmā.
27. Gadījumos, ja noteikumu 25.punktā minētais piesārņojums tiek konstatēts iepludinātajos notekūdeņos centralizētajā kanalizācijas sistēmā un to pieņemšanas nosacījumi nav noteikti *Pakalpojuma* līgumā ar *Pakalpojumu* sniedzēju, un tas var izraisīt vai izraisī avāriju centralizētajā kanalizācijas sistēmā vai notekūdeņu attīrīšanas iekārtas darbības traucējumus, tad *Pakalpojumu* sniedzējam ir tiesības pārtraukt notekūdeņu pieņemšanu bez brīdinājuma.
28. *Pakalpojumu* sniedzējam ir tiesības veikt paraugu ņemšanu un ūdensapgādes un kanalizācijas tīklu apsekošanu *Pakalpojumu lietotāja* nekustamajā īpašumā, ja tiek konstatēts *Pakalpojumu* sniedzēja notekūdeņu attīrīšanas iekārtu ieplūdē vai kanalizācijas tīklos paaugstināts notekūdeņu piesārņojums. *Pakalpojumu lietotājam* nav tiesību aizliegt paraugu ņemšanu.
29. Centralizētajā kanalizācijas sistēmā **ir aizliegts novadīt** notekūdeņus, kuri satur:
- 29.1. prioritārās vielas, kuras atzītas par ūdens videi īpaši bīstamām un kuru emisiju un noplūdi nepieciešams novērst līdz normatīvajos aktos noteiktajam laikam;
- 29.2. degošus piemaisījumus un izšķīdinātas gāzveida vielas, kuras var veicināt uzliesmojošu maisījumu rašanos centralizētajā kanalizācijas sistēmā;
- 29.3. bioloģiski nedegradējamas sintētiskās virsmas aktīvās vielas (SVAV);
- 29.4. skābes un citas vielas, kuras var izraisīt cilvēka veselībai bīstamu gāzu (sērūdeņraža oglekļa oksīda, zilskābes, sēroglekļa u.c.) izdalīšanos;
- 29.5. radioaktīvas vielas;
- 29.6. cietus priekšmetus, tekstilizstrādājumus, smiltis, grunti, eļļas, taukus un citas vielas, kas var veicināt centralizētās kanalizācijas sistēmas (vai cauruļvadu) aizsērēšanu;
- 29.7. nesasmalcinātus pārtikas un ražošanas atkritumus, koncentrētus šķīdumus, atslāņa un krāsvielu šķīdumus, kas radušies, skalojot cisternas, kublus un tml.
[katra pašvaldība papildina vai svītro iepriekš uzskaitītos punktus, ja ir tāda nepieciešamība]

3.3. Prasības centralizēto ūdensapgādes un kanalizācijas sistēmu ekspluatācijai un aizsardzībai

30. Jebkurai personai ir **aizliegts**:
- 30.1. novietot automašīnas un cita veida transporta tehniku vai citus smagus priekšmetus uz atbilstoši apzīmētām hidrantu akām;

- 30.2. centralizētās kanalizācijas tīklu skatakās izliet asenizācijas un citus notekūdeņus, novadīt nokrišņu un gruntsūdeņus, kā arī izmest cietos atkritumus vai citus priekšmetus;
  - 30.3. nepiederošām personām veikt jebkādas darbības Pakalpojumu sniedzēja īpašumā vai valdījumā esošajās centralizētās ūdensapgādes un centralizētās kanalizācijas sistēmās;
  - 30.4. atvērt un nocelt centralizētās ūdensapgādes un centralizētās kanalizācijas tīklu skataku vākus;
  - 30.5. pirms komercuzskaites mēraparāta atstāt atvērtus iekšējās ūdensapgādes tīkla krānus, lai novērstu ūdensapgādes cauruļvada aizsalšanu, izņemot, ja ir saskaņojums par tādu rīcību ar Pakalpojumu sniedzēju;
  - 30.6. bojāt ugunsdzēsības hidrantu un citu iekārtu informatīvās plāksnītes.
31. Nekustamā īpašuma īpašnieks vai valdītājs nedrīkst kavēt plāksnīšu ar hidrantu, armatūras un skataku izvietojuma norādi izvietošānu uz ēku sienām vai žogiem.
  32. Ja *Pakalpojumu lietotāja* ūdensapgādes sistēmā trūkst noslēgarmatūras, kanalizācijas sistēmā nav hermētiski aizvērtas revīzijas (ēkas iekšējā kanalizācijas sistēmā ierīkota speciāla lūka, iespējai tīrīt kanalizācijas tīklus), ir bojāti *Pakalpojumu lietotāja* ēkas iekšējie ūdensapgādes vai kanalizācijas tīkli, vai netiek ievērotas šo noteikumu un būvnormatīvu prasības, *Pakalpojumu lietotājs* ir atbildīgs par iespējamām sekām.
  33. No decentralizētajām kanalizācijas sistēmām savāktos notekūdeņus drīkst novadīt centralizētajā kanalizācijas sistēmā tikai Pakalpojumu sniedzēja noteiktās, speciāli izveidotās notekūdeņu pieņemšanas vietās, pamatojoties uz noslēgtu līgumu par šiem pakalpojumiem.

3.4. Ugunsdzēsības ierīces, to lietošanas un aizsardzības prasības

34. Ja *Pakalpojumu lietotāja* komercuzskaites mēraparāta mezglā ir apvadlīnija, kas nodrošina ugunsdzēsības iekšējā ūdensvada un/vai *Pakalpojumu lietotāja* teritorijā esošo hidrantu darbību, Pakalpojumu sniedzējs noplombē apvadlīnijas aizbīdņi noslēgtā stāvoklī un sastāda plombēšanas aktu. *Pakalpojumu lietotājs* ir atbildīgs par plombas tehnisko stāvokli un saglabāšanu.
35. Noņemot noteikumu 34.punktā minēto plombu no apvadlīnijas aizbīdņa drīkst tikai dzēšot ugunsgrēku vai ugunsdzēsības dienestam veicot ugunsdzēsības sistēmas pārbaudi. *Pakalpojumu lietotājam* 24 stundu laikā jāpaziņo Pakalpojumu sniedzējam par notikušo ugunsgrēku vai ugunsdzēsības sistēmas pārbaudi un jāizsauc Pakalpojumu sniedzēja pārstāvis aizbīdņa noplombēšanai.
36. Lietot ūdeni no ugunsdzēsības hidrantiem ir atļauts tikai ugunsgrēka gadījumā un Pakalpojumu sniedzēja vajadzībām.
37. Pakalpojumu sniedzējs atsevišķos gadījumos var atļaut lietot ūdeni no ugunsdzēsības hidrantiem, ja par izlietoto ūdeni tiek samaksāts, atbilstoši komercuzskaites mēraparāta rādījumiem, ja tāds ir uzstādīts, vai pamatojoties uz Pakalpojuma sniedzēja veikto aprēķinu.

3.5. Brīvkrānu izmantošanas kārtība

38. Pakalpojumu sniedzējs ir tiesīgs likvidēt ūdens brīvkrānus vietās, kur nekustamā īpašuma īpašniekiem ir nodrošināta iespēja izbūvēt ūdensvada ievadu un saņemt centralizētus ūdensapgādes pakalpojumus.
39. Lai izmantotu ūdens brīvkrānus ūdenssaimniecības pakalpojumu nodrošināšanai nekustamajā īpašumā, *Pakalpojumu lietotājam* ir jānoslēdz *Pakalpojuma līgums* ar Pakalpojumu sniedzēju.
40. Gadījumos, ja tiek konstatēts brīvkrāna bojājums, par to nekavējoties jāziņo Pakalpojumu sniedzējam vai policijai.
41. *Pakalpojumu lietotājam*, kam ir noslēgts līgums ar Pakalpojumu sniedzēju par ūdenssaimniecības pakalpojumu nodrošināšanu nekustamajam īpašumam, izmantojot ūdens brīvkrānu, patērēto ūdens daudzumu no brīvkrāna nosaka pēc komercuzskaites mērāparāta rādījumiem vai ūdens patēriņa normas, kas noteikta noteikumu Pielikumā Nr.2.

IV. Sabiedriskā ūdenssaimniecības pakalpojuma līgumā ietveramie noteikumi, līguma slēgšanas, grozīšanas un izbeigšanas kārtība

4.1. Pakalpojuma līguma slēgšana un tajā ietveramie noteikumi

42. *Pakalpojuma līgumu* ar Pakalpojumu sniedzēju slēdz:
  - 42.1. nekustamā īpašuma īpašnieks vai valdītājs;
  - 42.2. dzīvojamās mājās, kas ir sadalītas dzīvokļu īpašumos - dzīvojamās mājas pārvaldnieks vai dzīvokļu īpašnieku kopības pilnvarotā persona, attiecīgās dzīvojamās mājas īpašnieka vārdā, ja tas paredzēts dzīvojamās mājas pārvaldīšanas uzdevumā vai dzīvokļu īpašnieku kopības lēmumā, vai pašvaldības pilnvarots pārvaldnieks, gadījumos, kad dzīvojamās mājas pārvaldīšanas tiesības nav pārņemtas no pašvaldības;
  - 42.3. dzīvojamās mājās, kas nav sadalītas dzīvokļu īpašumos - dzīvojamās mājas īpašnieks (kopīpašnieki) vai kāds no nekustamā īpašuma kopīpašniekiem, kas pilnvarots citu kopīpašnieku vārdā slēgt līgumu, vai neuzdotās lietvedības ietvaros;
[Civillikuma 2325.pants un Civillikuma 2328.pantā definētie neuzdotas lietvedības gadījumi. Attiecīgajā gadījumā lietvedības attiecas uz lietu (ūdens/kanalizācijas piegāde noteiktam kopīpašumā esošam objektam), kurā ir ieinteresētas vairākas personas, bet uzdevumu devusi tikai viena no viņām. Šādā gadījumā Civillikumā to sauc par neuzdotu lietvedību un attiecinā uz visiem kopīpašniekiem]
  - 42.4. nedzīvojamo ēku gadījumos - visi kopīpašnieki vai kāds no nekustamā īpašuma kopīpašniekiem, kas pilnvarots citu kopīpašnieku vārdā slēgt līgumu;
  - 42.5. persona, kas veic būvdarbus nekustamajā īpašumā un izmanto sabiedriskos ūdenssaimniecības pakalpojumus būvniecības laikā;
  - 42.6. persona, kura centralizētajā kanalizācijas sistēmā novada gruntsūdeņus un/vai lietus notekūdeņus.
[katra pašvaldība var svītrot kādus apakšpunktus, kā arī pievienot jaunus apakšpunktus pēc nepieciešamības]
43. *Pakalpojuma līguma* sagatavošanai, *Pakalpojuma līguma* slēdzējs iesniedz Pakalpojumu sniedzējam iesniegumu, norādot līguma slēgšanai nepieciešamās Pakalpojumu sniedzēja noteiktās ziņas un pievienojot sekojošo:

- 43.1. dokumentu, kas apliecina nekustamā īpašuma piederību, ja ir attiecināms uz attiecīgo *Pakalpojuma lietotāju* (zemesgrāmatas akts, pirkšanas un pārdošanas līgums, maiņas līgums, dāvinājuma līgums vai cits dokuments, kas apliecina, ka īpašuma tiesības no atsavinātāja pāriet ieguvējam, vai spēkā stāties tiesas spriedums, mantojuma apliecība u.c.);
- 43.2. informāciju par nekustamā īpašuma lietošanas veidu;
- 43.3. dzīvojamās mājas pārvaldīšanas līgumu vai dzīvokļu īpašnieku kopības lēmumu par *Pakalpojuma līguma* slēgšanu;
- 43.4. ja *Pakalpojuma līgumu* paraksta pilnvarota fiziska persona un šis pilnvarojums neizriet no likuma – dokumentu, kas apliecina šīs fiziskās personas tiesības parakstīt *Pakalpojuma līgumu*;
- 43.5. tehnisko informāciju (izpildmērījumu vai shēmu) par vietējo ūdens ieguves vietu un/vai notekūdeņu decentralizēto savākšanas sistēmu, ja *Pakalpojuma līguma* slēdzējam tādas ir;
- 43.6. dzīvojamās mājas īpašnieka (daudzdzīvokļu dzīvojamā mājā dzīvokļu īpašnieku kopības) lēmumu gadījumā, ja dzīvojamās mājas īpašnieks (daudzdzīvokļu dzīvojamā mājā dzīvokļu īpašnieku kopība) ir nolēmis nodibināt tiešo maksājumu sistēmu par saņemtajiem sabiedriskajiem ūdenssaimniecības pakalpojumiem.
[Dzīvojamo māju pārvaldīšanas likums un tā Pārejas noteikumu 17.p., 18.p. un 19.p. paredz divus veidus, kādos var norēķināties dzīvojamā māja, kas sadalīta dzīvokļu īpašumos, par Pakalpojumiem. 1.veids – ar pārvaldnieka starpniecību (netiešie maksājumi). 2. veids – tiešie maksājumi, kur rēķinu katram atsevišķā dzīvokļa īpašuma īpašniekam izraksta Pakalpojumu sniedzējs. Katra pašvaldība var svītrot kādus apakšpunktus, kā arī pievienot jaunus apakšpunktus, kuri raksturīgi tieši viņu administratīvajai teritorijai un Pakalpojuma sniedzēja prasībām]
44. Pakalpojumu sniedzējs ir tiesīgs, ja tas nepieciešams *Pakalpojuma līguma* noslēgšanai, apsekot *Pakalpojumu lietotāja* iekšējos un ārējos ūdensapgādes un kanalizācijas tīklus, lai pārlicinātos, ka iesniegtā informācija ir patiesa, atbilstoša faktiskai situācijai un tā ir pietiekama *Pakalpojuma līguma* noslēgšanai.
45. *Pakalpojumu lietotājs* pirms *Pakalpojuma līguma* noslēgšanas informē *Pakalpojumu sniedzēju*, ja tas tehnoloģiskajos procesos izmanto vai ja ražošanas tehnoloģiskajā procesā rodas normatīvajos aktos definētās prioritārās vai bīstamās vielas vai to grupas, par kurām sniegta detalizēta informācija iesniegumā, lai saņemtu atļauju piesārņojošās darbības veikšanai, un kuras var tikt novadītas centralizētajā kanalizācijas sistēmā.
46. Ja *Pakalpojuma līguma* slēdzējs, pārņemot nekustamo īpašumu, nav pieaicinājis *Pakalpojuma sniedzēju* komercuzskaites mēraparāta rādījumu fiksēšanai vai nevar uzrādīt komercuzskaites mēraparāta rādījumu fiksēšanas dokumentu (piemēram, rādījumu nodošanas-pieņemšanas aktu), *Pakalpojuma līguma* slēdzējam norēķini par ūdenssaimniecības pakalpojumiem jāsāk ar *Pakalpojumu sniedzēja* pēdējo konkrētajā īpašumā uzskaitīto komercuzskaites mēraparāta rādījumu.
47. Pakalpojumu sniedzējs ir tiesīgs uzsākt ūdenssaimniecības pakalpojumu sniegšanu *Pakalpojuma līguma* slēdzējam pirms *Pakalpojuma līguma* noslēgšanas procedūras pabeigšanas, bet ne ilgāk kā 1 (vienu) mēnesi, skaitot no brīža, kad starp *Pakalpojumu sniedzēju* un *Pakalpojuma līguma* slēdzēju ir panākta vienošanās par saņemto pakalpojumu samaksas nosacījumiem.

[\[Alternatīvs 47.punkta variants:](#)

Pakalpojumu sniedzējs ir tiesīgs uzsākt ūdenssaimniecības pakalpojumu sniegšanu Pakalpojuma līguma slēdzējam pirms Pakalpojuma līguma noslēgšanas procedūras pabeigšanas, bet ne ilgāk kā 1 (vienu) mēnesi, skaitot no rakstveida iesnieguma saņemšanas no Pakalpojumu saņēmēja par ūdenssaimniecības pakalpojumu sniegšanu un Pakalpojuma līguma slēgšanu]

48. Pakalpojumu sniedzējs ir tiesīgs pārtraukt *Pakalpojuma līguma* noslēgšanas procedūru, nosūtot *Pakalpojuma līguma* slēdzējam rakstveida paziņojumu, ja *Pakalpojuma līguma* slēdzējs:
  - 48.1. 1 (viena) mēneša laikā no Pakalpojumu sniedzēja pieprasījuma nav iesniedzis pieprasītos dokumentus un informāciju atbilstoši prasībām;
  - 48.2. nav veicis vai nav vienojies ar Pakalpojumu sniedzēju par komercuzskaites mēraparāta mezgla izbūvi;
  - 48.3. nav nodrošinājis, ka ūdensapgādes ievada un/vai kanalizācijas izvada tehniskais stāvoklis atbilst ekspluatācijas prasībām.
49. *Pakalpojuma līguma* noslēgšanas procedūras pārtraukšanas gadījumā, Pakalpojumu sniedzējs nosūtītajā rakstveida paziņojumā norāda datumu un laiku, kādā tiks pārtraukta ūdenssaimniecības pakalpojumu sniegšana *Pakalpojuma līguma* slēdzēja nekustamajam īpašumam un pievieno aprēķinu par *Pakalpojuma līguma* noslēgšanas procedūras laikā sniegtajiem ūdenssaimniecības pakalpojumiem, kas 1 (viena) mēneša laikā jāapmaksā *Pakalpojuma līguma* slēdzējam uz Pakalpojumu sniedzēja rakstveida paziņojumā norādīto bankas kontu.
50. *Pakalpojuma līgums* tiek sagatavots 1 (viena) mēneša laikā no visu dokumentu iesniegšanas. Minētais termiņš tiek skaitīts no dienas, kad Pakalpojumu sniedzējs ir saņēmis no *Pakalpojuma līguma* slēdzēja visus nepieciešamos dokumentus *Pakalpojuma līguma* noslēgšanas procedūras pabeigšanai.
51. *Pakalpojuma līgumā* papildus citos normatīvajos aktos noteiktajam iekļaujamas vismaz šādas ziņas un nosacījumi:
  - 51.1. informācija par līdzējiem;
  - 51.2. sniegtā ūdenssaimniecības pakalpojuma veids un izmantošanas mērķis;
  - 51.3. adrese, kurā pakalpojums tiek sniegts;
  - 51.4. *Pakalpojuma līguma* un pakalpojuma sniegšanas sākuma datums (ja tie nesakrīt);
  - 51.5. maksa par sniegto ūdenssaimniecības pakalpojumu/-iem;
  - 51.6. pakalpojumu uzskaites kārtība;
  - 51.7. līgumsods vai samaksas nokavējuma procenti.

[katra pašvaldība var svītrot kādu apakšpunktu, kā arī pievienot jaunus apakšpunktus, kuri raksturīgi tieši viņu administratīvajai teritorijai un Pakalpojumu sniedzēja prasībām, kā arī ar noteikumiem apstiprināt vispārējos Pakalpojuma līguma noteikumus]
52. *Pakalpojuma līgumam* pievienojams Pakalpojumu sniedzēja sagatavots *Tīklu apkalpošanas robežu akts*, kurā, ja nepieciešams, tiek norādītas arī notekūdeņu paraugu ņemšanas vietas (kontrolakas). Akts ir neatņemama *Pakalpojuma līguma* sastāvdaļa.
53. *Pakalpojumu lietotāja* kopējā novadīto notekūdeņu daudzumā, kas nonāk centralizētajā kanalizācijas sistēmā, tiek ietverts lietus notekūdeņu daudzums no *Pakalpojumu lietotāja* teritorijas, kura apjoms (kubikmetri gadā) nosaka aprēķinu ceļā saskaņā ar būvniecību regulējošiem normatīvajiem aktiem, pēc *Pakalpojumu*

lietotāja iesniegtajiem datiem par teritorijas platību un segumu, aprēķinot kopējo gada apjomu.

[katra pašvaldība no būvnormatīva LBN 223-15 izvēlas sev atbilstošāko aprēķina metodi, apstiprina un piemēro to]

54. Iebildumi par Pakalpojumu sniedzēja izrakstīto rēķinu *Pakalpojumu lietotājam* jāiesniedz rakstiskā veidā _____ dienu laikā. Iesniegtie iebildumi neatbrīvo no rēķina samaksas pilnā apmērā *Pakalpojuma līgumā* noteiktajā termiņā. Pamatotu iebildumu gadījumā Pakalpojumu sniedzējs veic korekcijas, izrakstot rēķinu par nākamo norēķinu periodu.
55. *Pakalpojuma līguma* noteikumu izpildes kontrolei Pakalpojumu sniedzējs ir tiesīgs pārbaudīt *Pakalpojumu lietotāja* īpašumā esošās iekšējās un ārējās ūdensapgādes un kanalizācijas sistēmas un to darbību. Pakalpojumu sniedzējs par to informē *Pakalpojumu lietotāju*, kurš nav tiesīgs aizliegt Pakalpojumu sniedzējam veikt inženierkomunikāciju pārbaudi. Ja veiktās pārbaudes rezultātā tiek konstatēti pārkāpumi *Pakalpojuma līguma* noteikumos, Pakalpojumu sniedzējs ir tiesīgs pārtraukt pakalpojuma sniegšanu līdz brīdim, kad *Pakalpojumu lietotājs* ir novērsis konstatētos pārkāpumus vai vienojies ar Pakalpojumu sniedzēju par pārkāpumu novēršanas kārtību un termiņiem.
56. Pakalpojumu sniedzējs ir tiesīgs veikt *Pakalpojumu lietotāja* iesniegto datu atbilstības pārbaudi, nolasot faktiskos komercuzskaites mēraparāta rādījumus par *Pakalpojumu lietotājam* sniegto ūdenssaimniecības pakalpojumu daudzumu un, ja tiek konstatēta neatbilstība *Pakalpojumu lietotāja* iesniegtajiem datiem, Pakalpojumu sniedzējs veic pārrēķinu, un *Pakalpojumu lietotājs* veic samaksu atbilstoši faktiskajiem rādījumiem.
57. Ja personai ir parādi par ūdenssaimniecības pakalpojumiem, ko tā saņem no Pakalpojumu sniedzēja tās īpašumā vai valdījumā esošajos nekustamajos īpašumos un šī persona vēlas ar Pakalpojumu sniedzēju noslēgt līgumu par pakalpojumu saņemšanu citā īpašumā, Pakalpojumu sniedzējs ir tiesīgs pieprasīt Civillikumā paredzētu saistību izpildes nodrošinājumu (drošības naudas iemaksu u.tml.) vai atteikties slēgt jauno *Pakalpojuma līgumu*, kamēr šī persona nav nokārtojusi parādus vai nav noslēgusi ar Pakalpojumu sniedzēju vienošanos par minēto parādu nokārtošanas kārtību.
58. Sniegto ūdenssaimniecības pakalpojumu apjoma kontrolei Pakalpojumu sniedzējs ir tiesīgs uzstādīt kontrolmēraparātus, rakstiski paziņojot par to *Pakalpojumu lietotājam* vai, ja kontrolmēraparāts tiek uzstādīts *Pakalpojuma lietotāja* atbildības robežās, saskaņojot ar *Pakalpojumu lietotāju*. *Pakalpojumu lietotājs* nav tiesīgs traucēt Pakalpojumu sniedzējam veikt kontrolmērījumus.
59. Pakalpojumu sniedzējs nosaka kontroles mērījumu periodu. Ja starpība starp patērētā ūdens daudzumu pēc komercuzskaites mēraparāta rādījumiem un kontroles mēraparāta rādījumiem ir lielāka par 20%, turpmākos norēķinus, bet ne ilgāk kā 3 (trīs) mēnešus, veic pēc kontroles mēraparāta. Minētajā laika periodā Pakalpojumu sniedzējs un *Pakalpojumu lietotājs* vienojas par patērētā ūdens daudzuma uzskaites turpmāko kārtību un izdara grozījumus *Pakalpojuma līgumā*, ja tas nepieciešams.

4.2. Pakalpojuma līguma grozīšanas kārtība

60. *Pakalpojuma līgumu* var grozīt, abām pusēm par to rakstiski vienojoties.

61. Normatīvo aktu izmaiņu gadījumā, kas būtiski groza *Pakalpojuma līguma* noteikumus, *Pakalpojuma līguma* noteikumi tiek piemēroti un izpildīti tiktāl, ciktāl tie nav pretrunā ar normatīvā akta regulējumu.
62. Gadījumā, ja ir veikti būvdarbi, kas izmaina *Pakalpojuma līgumā* iekļauto *Tīklu apkalpošanas robežu aktu*, *Pakalpojumu* sniedzējs sagatavo aktuālo *Tīklu apkalpošanas robežu aktu* un tā oriģināleksemplāru nosūta *Pakalpojumu lietotājam*. Aktuālais *Tīklu apkalpošanas robežu akts* stājas spēkā 1 (viena) mēneša laikā, skaitot no tā nosūtīšanas dienas *Pakalpojumu lietotājam*.

4.3. *Pakalpojuma līguma izbeigšanas kārtība*

63. *Pakalpojuma līgums* ir spēkā līdz brīdim, kad:
  - 63.1. puses *Pakalpojuma līgumu* izbeidz savstarpēji vienojoties;
  - 63.2. *Pakalpojuma līgums*, 30 dienu iepriekš rakstiski brīdinot, tiek izbeigts pēc *Pakalpojumu lietotāja* pieprasījuma;
  - 63.3. *Pakalpojuma līgumu* noteikumu 64.punktā paredzētajā kārtībā izbeidz *Pakalpojumu* sniedzējs;
  - 63.4. *beidzas Pakalpojuma līguma* termiņš;
  - 63.5. ir atsavināts nekustamais īpašums un jaunais īpašnieks 3 (trīs) mēnešu laikā no nekustamā īpašuma atsavināšanas brīža nav nodrošinājis jauna *Pakalpojuma līguma* noslēgšanu.
64. *Pakalpojumu* sniedzējs var vienpusēji izbeigt *Pakalpojuma līgumu*:
  - 64.1. ja mainoties nekustamā īpašuma īpašniekam vai valdītājam, jaunais īpašnieks vai valdītājs iesniegumu *Pakalpojuma līguma* noslēgšanai ir iesniedzis, bet *Pakalpojumu lietotājs* paziņojumu par *Pakalpojuma līguma* izbeigšanu nav iesniedzis;
  - 64.2. *Pakalpojumu lietotājam* izbeidzas valdījuma tiesības (piemēram, no pārvaldīšanas saistībām izrietošus *Pakalpojuma līgumus* izbeidz dzīvokļu īpašnieku kopības noteiktajā datumā);
  - 64.3. pilnvarotās personas maiņas gadījumā;
  - 64.4. ja *Pakalpojumu lietotājs* ir mainījis *Pakalpojuma līgumā* noteikto ūdensapgādes izmantošanas mērķi;
  - 64.5. ja *Pakalpojumu lietotājs* vairāk kā 6 (sešus) mēnešus *Pakalpojumu* sniedzējam nav iesniedzis informāciju par lietoto *pakalpojumu* apjomu, nav informējis par ūdenssaimniecības *pakalpojumu* nelietošanu un nav atbildējis uz *Pakalpojumu* sniedzēja rakstisko brīdinājumu par *Pakalpojuma līguma* laušanu.
65. Izbeidzot *Pakalpojuma līgumu*, *Pakalpojumu* sniedzējs nekustamajam īpašumam pārtrauc sniegt ūdensapgādes un/vai kanalizācijas *pakalpojumus*.
66. Ja *Pakalpojuma līgums* tiek izbeigts, *Pakalpojumu lietotājs* līgumā norādītajā termiņā veic pilnu norēķinu par tiem ūdenssaimniecības *pakalpojumiem*, ko tas ir saņēmis līdz *Pakalpojuma līguma* izbeigšanai.

[Alternatīvs 66.punkta variants:

Ja Pakalpojuma līgums tiek izbeigts, Pakalpojuma lietotāja pienākums ir veikt galīgo norēķinu Pakalpojuma sniedzēja noteiktajā termiņā par saņemtajiem ūdenssaimniecības pakalpojumiem]

V. Administratīvā atbildība par noteikumu pārkāpšanu

67. Par noteikumu _____. punktā minēto prasību pārkāpumiem personas var tikt administratīvi sodītas ar naudas sodu no _____ līdz _____.
[katra pašvaldība no noteikumiem izvēlas punktus, kuru neievērošanas gadījumos piemēros administratīvo sodu, piemēram, 30.2. punkts vai kāds cits, un nosaka administratīvā soda apmēru par pārkāpumu]
68. Noteikumu izpildi kontrolēt un sastādīt administratīvos protokolus savas kompetences robežās ir tiesīgas šādas amatpersonas:
- 68.1. pašvaldības policijas amatpersonas;
- 68.2. Pakalpojumu sniedzēja amatpersonas, ja tiesības sastādīt administratīvo protokolu viņiem noteiktas pašvaldības iekšējos normatīvajos aktos.
69. Administratīvos protokolus izskata pašvaldības Administratīvā komisija.
70. Administratīvā soda uzlikšana neatbrīvo pārkāpējus no noteikumu pildīšanas.

VI. Noslēguma jautājumi

71. Noteikumi stājas spēkā nākamajā dienā pēc to publicēšanas laikrakstā "Latvijas Vēstnesis".
72. Ar šo noteikumu spēkā stāšanās brīdi spēku zaudē _____ saistošie noteikumi Nr. ____ "_____".
73. Nekustamajos īpašumos, kuros nodarbojas ar sabiedriskās ēdināšanas pakalpojumu sniegšanu vai pārtikas produktu ražošanu, un kuru kanalizācijas tīklā līdz noteikumu spēkā stāšanās dienai nav ierīkoti tauku uztvērēji, tie ir ierīkojami 3 (trīs) mēnešu laikā no noteikumu spēkā stāšanās dienas.
[katra pašvaldība var noteikt citu termiņu]
74. Līdz Ūdenssaimniecības pakalpojumu likuma un šo noteikumu spēkā stāšanās dienai noslēgto *Pakalpojuma līgumu* noteikumi ir spēkā tiktāl, ciktāl tie nav pretrunā ar Ūdenssaimniecības pakalpojumu likuma regulējumu, tā saistīto normatīvo aktu regulējumu un šiem noteikumiem. Pretrunu konstatēšanas gadījumā, *Pakalpojumu lietotājam* un Pakalpojumu sniedzējam ir pienākums nodrošināt *Pakalpojuma līguma* pārslēgšanu jaunā redakcijā. Līdz *Pakalpojuma līguma* pārslēgšanas jaunā redakcijā, pretrunu gadījumos ir piemērojami Ūdenssaimniecības pakalpojumu likuma 6.panta ceturtais daļas 3.punktā minētie sabiedriskā ūdenssaimniecības pakalpojuma līguma noteikumi un šie noteikumi.

Maksimāli pieļaujamās koncentrācijas

Nr. p.k.	Piesārņojošā viela	Maksimāli pieļaujamā koncentrācija (mg/l)
1.	Kopējās suspendētās vielas	no 120 līdz 450
2.	Ķīmiskais skābekļa patēriņš (ĶSP)	no 210 līdz 740
3.	Bioloģiskais skābekļa patēriņš (BSP ₅)	no 150 līdz 350
4.	Kopējais fosfors	no 6 līdz 23
5.	Kopējais slāpeklis	no 20 līdz 80

*[katra pašvaldība nosaka **konkrētus** parametrus (nevis „no” - „līdz”), kā arī var papildināt šo pielikumu, pievienojot citas piesārņojošas vielas un to maksimāli pieļaujamās koncentrācijas, kuras atbilstoši Pakalpojumu sniedzēja kā centralizētās kanalizācijas sistēmas uzturētāja izvērtējumam, kas veikts ievērojot konkrētās pašvaldības centralizētās kanalizācijas sistēmas projektēto jaudu un normatīvos aktus par piesārņojošo vielu emisiju ūdenī, drīkst novadīt centralizētajā kanalizācijas sistēmā. Nosakot maksimāli pieļaujamās koncentrācijas tabulā ietvertajām vielām, jāņem vērā to, ka noteiktā piesārņojošo vielu koncentrācija notekūdeņos nedrīkst pārsniegt normatīvajā aktā par piesārņojošo vielu emisiju ūdenī noteikto maksimālo koncentrāciju parametrus, kas raksturo tipiskus sadzīves notekūdeņus. (MK noteikumu Nr.34, 5.pielikuma 4.tabula)]*

Ūdens patēriņa norma komercuzskaitē

Nr. p.k.	Ēku labiekārtotības pakāpe	Viena iedzīvotāja ūdens patēriņš diennaktī (vidēji gadā), l/dn
1.	Daudzdzīvokļu ēkas ar centralizētu ūdensapgādi, kanalizāciju un karstā ūdens apgādi	no 150 līdz 200
2.	Savrupmājas ar centralizētu ūdensapgādi, kanalizāciju (ar vannām un dušām)	no 100 līdz 300
3.	Ēkas ar centralizētu ūdensapgādi un kanalizāciju (bez vannām un dušām)	no 50 līdz 100
4.	Ēkas ar brīvkrāniem ārpus ēkas un vietējo kanalizāciju	no 30 līdz 50

*[katra pašvaldība nosaka savai administratīvajai teritorijai raksturīgākās labiekārtotības pakāpes un **konkrētas ūdens patēriņa normas attiecīgai kategorijai (nevis... no... līdz)**, papildinot vai atbilstoši koriģējot piedāvāto piemēru. Tabulā dotais piemērs ir atbilstošs Latvijas būvnormatīvā (LBN 221-15 Pielikuma 1.tabula un LBN 222-15) noteiktajam. Ūdens patēriņa normas var tikt noteiktas gan l/dn, gan arī kā m³/mēnesī, lai pašvaldības iedzīvotājiem būtu vieglāk uztveramas. Jāņem vērā, ka ūdens patēriņa normas komercuzskaitē tiek izmantotas tikai nekustamajā īpašumā – dzīvojamā mājā piegādātā ūdens daudzuma noteikšanai atbilstoši MK noteikumu Nr.174 noteiktajos gadījumos.]*

PIELIKUMS NR.2.1

PAKALPOJUMA LĪGUMA

PARAUGS

Pakalpojumu sniedzējs	Pakalpojumu lietotājs/Pilnvarotā persona/Pārvaldnieks [izvēlas attiecīgo līguma slēdzēja pusi]
Kontaktinformācija, adrese	Reģistrācijas Nr. / personas kods
Tālrunis / Fakss	Tālrunis / Fakss
e-pasts	e-pasts
Konti	

Līgums par ūdenssaimniecības pakalpojumiem [LĪGUMA SPECIĀLIE NOTEIKUMI] (turpmāk - Līgums)	Nr. ____
---	----------

Adresē	
Tiek nodrošināts no	(aizpilda, ja pakalpojumu sniegšana atšķiras no Līguma slēgšanas datuma)
1. Uzskaites metode	
1.1. Aukstais ūdens	pēc komercuzskaites mēraparāta rādījumiem
1.2. Kanalizācija	vienāds ar ūdens patēriņu
1.3. Komercuzskaites mēraparāta (turpmāk - skaitītājs) rādījumus	paziņo Pakalpojumu lietotājs vai nolasa Pakalpojumu sniedzējs (atstāj vajadzīgo) katru mēnesi no _____ līdz _____ datumam
1.4. Citi gadījumi	pēc normām vai cita aprēķina (norāda vajadzīgo)
<i>Aprēķinu veic izmantojot aprēķinu metodiku un datus, ko Pakalpojumu lietotājs iesniedzis Pakalpojumu sniedzējam [daudzdzīvokļu māju gadījumā piemērojams likums "Par dzīvojamo māju pārvaldīšanu" un MK noteikumi Nr.524 u.c.]</i>	

2. Norēķinu kārtība	
2.1. Rēķina piegādes adrese	
2.2. Pakalpojumu maksa/tarifs EUR/m ³	ūdens _____ kanalizācija _____ un pievienotās vērtības nodoklis _____ atbilstoši Pievienotās vērtības nodokļa likumam
2.3. Norēķinu periods	viens kalendārais mēnesis
2.4. Rēķina samaksas termiņš	_____ kalendārās dienas pēc norēķina perioda beigām
2.5. Nokavējuma procenti vai līgumsods	

Saskaņā ar likumu „Par grāmatvedību” Puses vienojas, ka Pakalpojumu sniedzēja rēķini ir derīgi bez paraksta.

Nokavējuma procentus vai līgumsodu aprēķina, sākot ar nākamo dienu pēc samaksas termiņa beigām līdz samaksas dienai, to ieskaitot/ līgumsodam ne vairāk kā 10 % no pamatsummas.

Samaksa ir uzskatāma par izdarītu dienā, kad nauda ir ieskaitīta Pakalpojumu sniedzēja kontā vai iemaksāta kasē. Pārmaksātās summas ieskaita nākamo periodu maksājumos.

[katrs Pakalpojumu sniedzējs papildina ar viņam nepieciešamo informāciju]

3. Speciālie nosacījumi [katrs Pakalpojumu sniedzējs papildina ar viņam nepieciešamo informāciju, piemēram]

3.1. Notekūdeņos nedrīkst būt: cieti priekšmeti, tekstilizstrādājumi, smiltis, personīgās higiēnas priekšmeti, pārtikas un ražošanas atkritumi nesasmalcinātā veidā, vielas, kas var uzliesmot vai veidot sprāgstosīgu maisījumu, eļļas, tauki un naftas produkti, citi priekšmeti, kas var veicināt tīklu aizsērēšanu.

3.2. Pakalpojumu lietotājs nekavējoties (ne vēlāk kā 1 darba dienas laikā) informē Pakalpojumu sniedzēju, ja līdz kārtējā mēneša 25.datumam nav saņemts rēķins par iepriekšējā mēnesī saņemto Pakalpojumu. Rēķins tiek uzskatīts par saņemtu, ja Pakalpojumu lietotājs par tā nesaņemšanu nav paziņojis šajā punktā noteiktajā termiņā.

[Šeit var būt uzskaitīti visi speciālie noteikumi, ko atrunā ar Pakalpojumu lietotāju, tai skaitā, notekūdeņu piesārņojuma maksimāli pieļaujamā koncentrācija (turpmāk - MPK), kā arī maksas piemērošana par tās pārsniegšanu, cita veida maksas, kas izriet no līguma, piemēram, rēķinu apkalpošanas maksa daudzdzīvokļu māju tiešo norēķinu gadījumā, līguma pielikumi u.c.]

Pakalpojumu sniedzēja vārdā	Pakalpojuma lietotājs/Pilnvarotā persona/ Pārvaldnieks [izvēlas attiecīgo līguma slēdzēja pusi]
<i>paraksts</i>	<i>paraksts</i>
Vārds, uzvārds	Vārds, uzvārds
Amats	Amats (ja jur.pers.)
Datums	Datums

LĪGUMA VISPĀRĪGIE NOTEIKUMI

1. Pakalpojumu sniedzēja pienākumi.

- 1.1. Nodrošināt normatīviem aktiem un Līguma nosacījumiem atbilstošu ūdenssaimniecības pakalpojumu (turpmāk – pakalpojumi) kvalitāti un kvantitāti.
- 1.2. Noplombēt komercuzskaites mēraparātu, sastādīt plombēšanas aktu, nodrošināt mēraparāta verificēšanu.
- 1.3. Savlaicīgi brīdināt *medijos* par plānotiem remontiem ūdensapgādes un kanalizācijas tīklos.

[gan Ūdenssaimniecības pakalpojumu likumā, gan Ministru kabineta noteikumos Nr.174 un citos saistītajos normatīvajos aktos ir uzskaitīti Pakalpojumu sniedzēja pienākumi. Katra pašvaldība var norādīt atsauci uz normatīvajiem aktiem vai norādīt vispārīgas lietas. Tas pats attiecas uz abu pušu tiesībām un uz pakalpojumu sniegšanas pārtraukšanu]

2. Pakalpojumu sniedzēja tiesības.

- 2.1. **Bez iepriekšēja brīdinājuma** pārtraukt sniegt pakalpojumus:
  - 2.1.1. uz laiku samazināt vai pārtraukt ūdens piegādi un notekūdeņu novadīšanu, ja ir pārtraukta elektroenerģijas piegāde ūdenssaimniecības būvēm vai no centralizētās ūdensapgādes sistēmas ir palielināta ūdens piegāde ugunsgrēka vietai, kā arī dabas katastrofu vai avāriju laikā;
  - 2.1.2. ja Pakalpojumu lietotājs nav nodrošinājis komercuzskaites mēraparāta saglabāšanu, to patvaļīgi regulējis, noņēmis plombu no komercuzskaites mēraparāta mezgla, ugunsdzēsības noslēgarmatūras vai hidranta;
  - 2.1.3. ja Pakalpojuma lietotājs neievēro Līgumā noteikto ūdens lietošanas un notekūdeņu novadīšanas kārtību, tai skaitā prasības notekūdeņu sastāvam un piesārņojošo vielu koncentrācijai, kas var izraisīt vai izraisa avāriju centralizētajā kanalizācijas sistēmā vai notekūdeņu attīrīšanas iekārtas darbības traucējumus;
  - 2.1.4. ja nekustamā īpašuma īpašnieks vai valdītājs ir ierīkojis patvaļīgu pieslēgumu pie centralizētās ūdensapgādes vai centralizētās kanalizācijas sistēmas;
  - 2.1.5. ja Pakalpojumu lietotājs savās atbildības robežās (skatīt Pielikumā – *Tīklu apkalpošanas robežu akts*) esošos ūdensapgādes un/vai kanalizācijas tīklos nav novērsis bojājumus, kuri ietekmē centralizēto ūdensapgādes un/vai kanalizācijas sistēmu, vai nodara kaitējumu citiem pakalpojumu lietotājiem.
- 2.2. Pārtraukt sniegt pakalpojumus un lauzt Līgumu, par to rakstiski brīdinot Pakalpojumu lietotāju **10 (desmit) kalendārās dienas** iepriekš, ja Pakalpojumu lietotājs:
  - 2.2.1. ar savu darbību vai bezdarbību traucē Pakalpojumu sniedzēja darbiniekam piekļūt pie ūdensapgādes vai kanalizācijas tīkliem un būvēm, kā arī komercuzskaites mēraparāta mezglam;
  - 2.2.2. ilgāk par trim mēnešiem nesniedz ziņas, kas nepieciešamas ūdenssaimniecības pakalpojumu uzskaitē [ja attiecināms Speciālo noteikumu 1.3.punkts];
  - 2.2.3. Pakalpojumu sniedzēja noteiktajā termiņā nav nodrošinājis komercuzskaites mezgla sakārtošanu.
- 2.3. Pārtraukt sniegt pakalpojumus, par to rakstiski brīdinot Pakalpojumu lietotāju **30 (trīsdesmit) kalendārās dienas** iepriekš, ja Pakalpojumu lietotājs lieto pakalpojumus pēc Līguma izbeigšanas, neveic maksājumus par sniegtajiem pakalpojumiem Līgumā noteiktajā kārtībā vai citus ar pakalpojumiem saistītos Pakalpojumu sniedzēja aprēķinātos maksājumus, tai skaitā nemaksā aprēķināto kompensāciju par pakalpojumu lietošanas noteikumu pārkāpšanu, ir apturēta Pakalpojumu lietotāja saimnieciskā darbība, pasludināts maksātnespējas process, uzsākta bankrota procedūra vai likvidācijas process. Atkārtoti Pakalpojumu lietotājs rakstiski tiek brīdināts 3 (trīs) darba dienas pirms pakalpojumu pārtraukšanas.
- 2.4. Noplombēt Pakalpojumu lietotāja vietējo ūdens ieguves skaitītāju un/vai notekūdeņu plūsmas mērītāju [ja attiecināms speciālo noteikumu 1.punkts] un sastādīt aktus, kontrolēt rādījumu nolasi, pareizību, kontrolierīču ekspluatācijas prasību ievērošanu, veikt ārpuskārtas rādījumu pārbaudes, uzlikt kontrolskaitītājus.
- 2.5. Noteikt Pakalpojumu lietotāja notekūdeņu piesārņojuma pakāpi akreditētā laboratorijā.
- 2.6. Paziņojums par piesārņojošo vielu maksimāli pieļaujamās koncentrācijas (turpmāk - MPK) pārsniegšanu noņemtajā paraugā tiek nosūtīts Pakalpojumu lietotājam ne vēlāk kā _____ darba dienas pēc parauga noņemšanas.

2.7. Ja konstatēts notekūdeņu piesārņojums, kas pārsniedz pašvaldības saistošajos noteikumos "_____ " noteiktās piesārņojošo vielu MPK, Pakalpojumu sniedzējs aprēķina kompensāciju par Līguma noteikumu pārkāpšanu, izmantojot šādu formulu:

$V = T \times K \times (R - 1)$, kur

V - kompensācijas apmērs;

T - kanalizācijas pakalpojumu tarifs vai maksa [\[izvēlas atbilstoši Speciālo noteikumu 2.2.punktam\]](#);

K - novadīto notekūdeņu daudzums kubikmetros (m³);

R - piesārņojošās vielas maksimāli pieļaujamās koncentrācijas vislielākā pārsniegšanas reize, ko aprēķina, izmantojot šādu formulu:

$R = E/M$, kur

E - pārbaudē konstatētā piesārņojošās vielas koncentrācija notekūdeņos (mg/l);

M - pašvaldības saistošajos noteikumos vai Līgumā noteiktā maksimāli pieļaujamā piesārņojošo vielu koncentrācija notekūdeņos (mg/l) [\[ja attiecināms Speciālo noteikumu 3.punkts\]](#).

2.8. Šo kompensāciju Pakalpojumu sniedzējs sāk aprēķināt par norēķinu periodu, kurā tika konstatēts MPK pārsniegums notekūdeņos, un tā tiek piemērota līdz nākamajai notekūdeņu pārbaudei.

2.9. Nodot Pakalpojumu lietotāja parādu piedziņu par sniegtajiem pakalpojumiem parādu piedziņas sabiedrībām.

3. Pakalpojumu lietotāja tiesības.

Prasīt no Pakalpojumu sniedzēja visu Līgumā paredzēto pakalpojumu un pienākumu savlaicīgu izpildi.

4. Pakalpojumu lietotāja pienākumi:

4.1. nodrošināt komercuzskaites mēraparāta mezgla izbūvi komercuzskaites mēraparāta uzstādīšanai vai nomaiņai;

4.2. nodrošināt netraucētu pieeju komercuzskaites mēraparāta mezglam, lai varētu veikt tehniski nepieciešamās darbības ar komercuzskaites mēraparātu, kā arī aizsargāt komercuzskaites mēraparāta mezglu un komercuzskaites mēraparātu no bojājumiem, tai skaitā, nodrošināt atbilstošu temperatūru ne zemāk par +5°, hidroizolāciju, nekavējoši, 24 stundu laikā, ziņot par konstatētajiem skaitītāju bojājumiem un darbības traucējumiem;

4.3. pastāvīgi glabāt visu sava nekustamā īpašuma teritorijā izbūvēto un savā īpašumā esošo ūdensvada un kanalizācijas sistēmu tehnisko dokumentāciju, kurai atbilstoši normatīvo aktu prasībām ir jābūt;

4.4. uzraudzīt atbildības robežas, kas noteiktas [Tīklu apkalpošanas robežu aktā](#), esošās ūdensapgādes sistēmas un kanalizācijas sistēmas tehnisko stāvokli;

4.5. bez saskaņošanas ar Pakalpojumu sniedzēju neveikt tādas darbības, kuras apgrūtina ūdensapgādes un kanalizācijas pakalpojumu saņemšanu cita personai;

4.6. norēķināties ar Pakalpojumu sniedzēju par tā sniegtajiem pakalpojumiem Līguma Speciālo noteikumu 2.punktā noteiktajā kārtībā un termiņā;

4.7. ja Pakalpojumu lietotājs ir novērsis piesārņojošo vielu koncentrācijas virsnormas pārsniegumus centralizētajā kanalizācijas sistēmā novadāmajos notekūdeņos, Pakalpojumu sniedzējs pēc Pakalpojumu lietotāja pieprasījuma veic notekūdeņu paraugu ņemšanu un analīzi akreditētā laboratorijā. Samaksu par minētajām darbībām veic Pakalpojumu lietotājs pēc attiecīgi izrakstīta Pakalpojumu sniedzēja rēķina;

4.8. rakstiski ziņot Pakalpojumu sniedzējam 10 (desmit) kalendāro dienu laikā par:

4.8.1. nekustamā īpašuma īpašnieka, tā pilnvarotas personas vai pārvaldnieka, kurš veic saimniecisko/komercdarbību maiņu;

4.8.2. paredzamo komercdarbības pārtraukšanu [ja attiecināms];

4.8.3. izmaiņām ūdens lietošanas mērķos, paredzamajām apjoma un MPK izmaiņām, kas saistītas ar ūdens patēriņu un notekūdeņu novadīšanu;

4.8.4. izmaiņām Pakalpojumu lietotāja juridiskajā statusā, bankas rekvizītos;

4.8.5. Pakalpojumu lietotāja maksātnespējas procesa sākšanos;

4.8.6. cita Pakalpojumu lietotāja pieslēgšanos Pakalpojumu lietotāja ēku vai teritorijas iekšējiem ūdensvada un kanalizācija tīkliem.

- 4.9. Ja Līgums tiek izbeigts, Pakalpojumu lietotājs rēķinā norādītajā termiņā veic pilnu norēķinu par tiem ūdensapgādes un kanalizācijas pakalpojumiem, ko tas ir saņēmis līdz Līguma izbeigšanai.

5. Pušu atbildība un strīdu izšķiršanas kārtība.

- 5.1. Ja ir iestājies kāds no gadījumiem, kas minēts 4.8.punktā, Pakalpojumu lietotājam jānorēķinās par visiem saņemtajiem pakalpojumiem, līdz brīdim, kad Pakalpojumu sniedzējs ir noslēdzis Līgumu ar jauno Pakalpojumu lietotāju, ja tas ir saistoši.
- 5.2. Ja Pakalpojumu lietotājs patvarīgi lietojis pakalpojumu, veicis pretlikumīgas darbības attiecībā uz kontrolierīcēm, tiek noteikta maksa atbilstoši spēkā esošajiem normatīvajiem aktiem.
- 5.3. Pakalpojumu sniedzējs neatbild par trešo personu darbībām, kā rezultātā ūdensapgādes un/vai kanalizācijas pakalpojumu sniegšana Pakalpojumu lietotājam kļūst neiespējama. Tas attiecas arī uz gadījumiem, kad Pakalpojumu lietotāja ūdensapgādes un/vai kanalizācijas tīkli iet caur citu īpašnieku gruntsgabaliem (teritoriju), kuriem tiek pārtraukta pakalpojumu sniegšana.
- 5.4. Pakalpojumu lietotājs ir atbildīgs pilnā apmērā, ja savas prettiesiskās rīcības rezultātā nodarīti zaudējumi Pakalpojumu sniedzējam vai trešajai pusei.
- 5.5. Visu citu jautājumu risināšanā, kas nav paredzēti Līgumā, Puses ievēro spēkā esošos Latvijas Republikas likumus un citus normatīvos aktus.
- 5.6. Strīdus, kas radušies Līguma izpildes laikā, ja tos nav izdevies Pusēm izšķirt, savstarpēji vienojoties sarunu ceļā, izskata tiesā.

6. Līguma termiņš, grozījumi.

- 6.1. Ar Līguma spēkā stāšanās dienu spēku zaudē iepriekš noslēgtie līgumi starp Pakalpojumu sniedzēju un Pakalpojumu lietotāju, par pakalpojumiem šajā īpašumā.
- 6.2. Līgums ir spēkā no _____ un ir spēkā līdz brīdim, kad viena vai otra Puse, mēnesi iepriekš, rakstiski brīdina otru Pusi, pārtrauc Līguma darbību. Pušu pieņemtie Līguma grozījumi un papildinājumi noformējami rakstveidā.
- 6.3. Līgums sastādīts divos vienādos eksemplāros, no kuriem viens atrodas pie Pakalpojumu sniedzēja, otrs – pie Pakalpojumu lietotāja.

PIELIKUMS NR.3

**LĪGUMA PAR
SABIEDRISKO PAKALPOJUMU
SNIEGŠANU**

PARAUGS

LĪGUMS
PAR SABIEDRISKO PAKALPOJUMU SNIEGŠANU
.....**NOVADĀ/PILSĒTĀ** [aizpilda vajadzīgo]

_____Gads, datums

Nr. _____

Pašvaldības nosaukums _____, reģ. Nr. _____-, turpmāk tekstā - **Pašvaldība**, kuras vārdā amata pilnvaru robežās rīkojas *pašvaldības paraksta tiesīgās personas Amats, vārds, uzvārds*, no vienas puses, un **Sabiedrība ar ierobežotu atbildību** „_____”, reģ. Nr. _____, turpmāk tekstā - **Pakalpojumu sniedzējs**, kuras vārdā amata pilnvaru robežās rīkojas tās *valdes priekšsēdētājs* _____, no otras puses, abas līgumslēdzējas puses kopā un katra atsevišķi turpmāk tekstā sauktas - **Puses/Puse**, savstarpēji vienojoties, noslēdz šo līgumu par sekojošo:

1. **Pašvaldība** uz šajā līgumā atrunātajiem noteikumiem piešķir **Pakalpojumu sniedzējam** *ekskluzīvas [ja ir viens pakalpojuma sniedzējs]/īpašas [ja ir vairāki pakalpojuma sniedzēji]* tiesības sniegt ūdensapgādes un kanalizācijas pakalpojumus, bet **Pakalpojumu sniedzējs** apņemas sniegt šādus ūdenssaimniecības sabiedriskos pakalpojumus: *[var izvēlēties kurus sniegt]*

- 1.1. *ūdens ieguve, ražošana un novadišana ūdensvada tīklā;*
- 1.2. *ūdens padeve no ūdens ražošanas vietas līdz pakalpojumu saņēmējam;*
- 1.3. *notekūdeņu savākšana un novadišana līdz notekūdeņu attīrīšanas iekārtām;*
- 1.4. *notekūdeņu attīrīšana un novadišana līdz iztekai ūdenstilpē,*

turpmāk tekstā saukti - **Sabiedriskie pakalpojumi**.

2. **Puses** nosaka sekojošu **Sabiedrisko pakalpojumu** sniegšanas teritoriju: _____ *[nosaukt teritorijas pagastus / pilsētas]* teritorijā.

3. **Pakalpojumu sniedzējam** bilancē, īpašumā, pamatkapitālā un, apsaimniekošanā ir viss nepieciešamais tehniskais aprīkojums un visi pamatlīdzekļi, lai varētu nodrošināt **Sabiedrisko pakalpojumu** sniegšanu.

4. **Pakalpojumu sniedzējam, izmantojot savus resursus**, ir jānodrošina nepieciešamā tehniskā aprīkojuma uzturēšana un atjaunošana, lai nodrošinātu **Sabiedrisko pakalpojumu** izpildi.

5. **Pakalpojumu sniedzējs** slēdz līgumu ar **pakalpojuma lietotājiem** par konkrēto **Sabiedrisko pakalpojumu** sniegšanu.

6. Lai nodrošinātu **Sabiedrisko pakalpojumu** sniegšanu atbilstoši normatīvajos aktos noteiktajai kvalitātei, **Pakalpojumu sniedzējs** var saņemt atlīdzības maksājumus, kas ir investīcijas sabiedrisko pakalpojumu sniegšanas infrastruktūrā. Atlīdzības maksājuma aprēķināšana, kontrole un pārskaitīšana, kā arī atlīdzības maksājuma pārmaksas novēršana un atmaksāšana notiek atbilstoši Eiropas Savienības (turpmāk - ES) un Latvijas Republikas normatīvajiem aktiem, kas nosaka prasības ES fondu līdzekļu piesaistīšanai ieguldījumiem ūdenssaimniecības sabiedrisko pakalpojumu sniedzēju infrastruktūrā, šādu projektu īstenošanas kārtībai, kā arī neatbilstoši veikto izdevumu atgūšanai un atmaksāšanai.

7. **Pakalpojumu sniedzējam** ir pienākums **Pašvaldībai** atmaksāt to *Sabiedrisko pakalpojumu* sniegšanai nepieciešamo pamatlīdzekļu, kuri izveidoti (iegūti) saņemot šā līguma 7.punktā paredzētos atlīdzības maksājumus, nolietojuma (amortizācijas) daļu, kura līdz līguma darbības termiņa beigām, nebija un atbilstoši normatīvajiem aktiem nevarēja būt atskaitīta.

8. Šajā līgumā par *Sabiedrisko pakalpojumu* sniegšanu ir iekļauti nosacījumi, kādus **Pakalpojumu sniedzējam** paredz Eiropas Komisijas 2011.gada 20.decembra lēmumu par Līguma par Eiropas Savienības darbību 106.panta 2.punkta piemērošanu valsts atbalstam attiecībā uz kompensāciju par sabiedriskajiem pakalpojumiem dažiem uzņēmumiem, kuriem uzticēts sniegt pakalpojumus ar vispārēju tautsaimniecisku nozīmi.

9. Līgums stājas spēkā ar 20__.gada _____ un ir spēkā līdz 20__.gada _____.

[termiņš nav mazāks par pieciem gadiem un nepārsniedz 10 gadus 21.06.2016. MK noteikumu Nr.403 12.3. punkts]

10. Visi strīdi, kas radušies līguma izpildē, kā arī pārējie līgumā neregulētie jautājumi, tiek izskatīti **Pusēm** vienojoties, ja **Puses** vienoties nevar, strīdu izšķir tiesa.

11. Šo līgumu var grozīt tikai **Pašvaldībai** un **Pakalpojumu sniedzējam** vienojoties, noformējot izmaiņas rakstiski, kā arī likumā noteiktā kārtībā ar tiesas nolēmumu.

12. Līgums sastādīts divos eksemplāros, kuriem ir vienāds juridiskais spēks, no kuriem viens eksemplārs **Pašvaldībai**, bet otrs - **Pakalpojumu sniedzējam**.

Pušu rekvizīti:

Pašvaldība:

Pakalpojumu sniedzējs:

Pušu paraksti:

Pašvaldības vārdā:

Pakalpojumu sniedzēja vārdā:

_____

_____